١٢٨١

1381

پند عطار شرحی مفید

بسم الله الرحمن الرحيم وبه نستعين

انسه تعظیم ارا و اسنک ترجی نما اول خدای بی همتا و خالق کل اشیا لایق سزاوار کیم ابنای عظامنک اولیاسی کرام اجرایندن ونصیحتلریله انجمن قلوب ذوی الهدایتی مصفا ودرخشا ایلدی و هدیۀ تحیات وتحفۀ تسلیمات اولولاک لولاک لما خلقت الافلاک خطاب شریفیله مخاطب ومشرف اولان سید المرسلین حضرتلرینک روضۀ مطهره‌لرینه اولسون اول که وصف ما کان محمد ابا احد من رجالکم ولکن رسول الله وخاتم النبیین زیوریله مزین ومجلادر ودخی اول هدایای تشریفات وتحایف تعظیمات اذا صلیت علی فعموا حدیث شریفنه ماصدق اولنک جمیعنه وصول بولسون اول که اصحاب کزین باصفا و ارباب معطفادر در پادشاه عالیجناب وسبب تالیف کتاب بعد ذا حضرت پادشاه جهان و شهنشاه عالیشان السلطان ابن السلطان محمد خان ابن السلطان ابراهیم خان خلد الله خلافته الی یوم الامان حضرتلرینک ثناکار قدیمی وبندۀ مستقیمی علم ومعرفتله پیراسته وحلم وفضیلتله اراسته عاقل ودانای روشن تدبیر وصداقت واستقامتده بی نظیر نخبۀ العلماء مربی الفضلاء اعنی به احمد اغا یسر الله مرامه نک داثماس خانه خاصه اکین بر کوشه‌ده بو ضعیف ناتوان وتخفیفی درمان الشهیر بعبدی عبد الرحمان غفر الله له الغفران ولوالدیه بالاحسان ثناخوانلرینه شروح ومتون فارسیه‌دن استفسار ایدوب اثنای محاورده کاشف مشکلات عقده نمو یعنی مرحوم سودی ایر سودمند اکثر اثر لری اولدی بس بیوردیلر که مرحوم حقایق متون فارسیه‌یی شرح وبیان ایلمش اما نولیدی پند عطار دخی اهمتیله بیان بولیدی که هر کس اثرندن سوزمند اولیدی زیرا مرحوم سمی اول رساله شریفه‌نک هر بیتنه اول قدر ضیا ویرمش پس بو کلام خیر انجامی اول واجب الاحترام ایدن کوش ایرنجه فواره دل جوش وخروشه کلوب حقیر دخی اول کتاب نصیحت نابک شرح وبیانه کستاخان وعده ایدوب ان شاء الله الملک المنان هم‌چنگ ایله مذکوره سود یانه بیان ومعانی دقایق

دقایق انشاسندن عیان ایده‌یم دیدم حقا که بی ادبانه فضالت ایلدم زیرا حق بودر که بو کونه مشکل کتابی شرح ایلمک بو مرکبی قلیل البضاعتک حدی دکلدر لکن اول دولتلینک بالذات نظر کرده‌سی وکندی پرورده‌سی اولوب کمال مرتبه مروتلرین وعالی همتلرین مشاهده اتمک ایله بو دکلی خواهش خاطر شریفلرینه وارادۀ طبع لطیفلرینی کورمکله حسبتا لله شروعه ایلدم وشرحک اسمی مفید قودم امدی مستفید اولانلر احوالنه ماثولدر که سبب شرحی وشارحی خیر دعادن فراموش بیورمیه‌لر لنامقه لا پادشاه ذی شاهی یاد ایدوب مستفید اولانلر احوالنه ایلرکه چوق دعا وثنا ناقبول ایلین حضرت یزدان بعد ذا التفات همتله اشبو شرح مفیده باعث اولانی یعنی کیم اول اغای محترمی ایلیوب دکر خیر ایله شادان حکیم الحمد لله شارحی زاری ایده‌لر که دعا احسان واهل انصافدن مرجودر که قصور ونقصانی سهو ونسیانه احتمال وعیوب وخطاسنی قلم عفو ایله اکال ایدوب اظهار وابرازه سعی وکوشش ایلیه‌لر لنامقه عیبی اچیه کیم زنکیاری سیندسین ایسه ستاری ومعلومدرم اوله که مسجنت او فاتحه هنوز دخی شرح الیمرده تمام اولمشکن اول اغای اکرین التفات شهریارییه قرین اولوب خاص اوده باشلغیدن استعداد واستحقاقی وسیله‌سیله وبعون الله تعالی حالا باب السعاده شریفه بیوروب سعادتله اغای باب السعاده اولدیلر وبین الخواص امتیاز تام بولدیلر لنامقه پادشاه عالمک کور عاقل ودانا الفی ویردی اول صاحب کمالات قبو اغالغی قبو اغالغی بیلدی لایق اولدو غنی الهام ربانی ایله هر کسک فهم ایلدی اعلا الفی ادنا الفی لنامقه چونکه دیباجه تمام اتدوک طور مبوب شرحه ابتدا ایده‌لم حق تعالی میسر ایلیه بر سهو لتله انتهاسنه ایده‌لم الله المستعان وعلیه التکلان بسم الله الرحمن الرحیم

حمد بی حد آن خدای پاک را ॰ انکه ایمان داد مشتی خاک را ॰ حضرت شیخ عطار علیه رحمة الغفار حضرتلری بسملۀ ذکردن صکره کلام فزل بالیه سبر الجد از الکاف تی احمد حدیث شریفنه اقتدا ایدوب بو کتاب مستطابی حمد ایله ابتدا ایلدی حمد حاء مهمله‌نک فتحیله میمک سکونیله علم با بیندن مصدر لغتده

بند عطار شرح مفید دون غیر بو شرح وار ایمش اسمی زبدۀ النصایح دیو شمیه ایلدم یعنی هر کیم انده اولان نصایح ایله عمل ایدرسه سعادت ابدیه‌یه وصول بولمغه مقرردر الله عظیم الشان عصیانمزه نظر اتمیوب توفیقنی رفیق ایلیه امین یا خیر الناصرین

قطعه

اعترافم جمله کارمده خطا
اعترازم که بشر سهوه روا
بو یلجه اوقلنه یاز زبدۀ النصایحده

مطلق اولمغه دیرلر اما اصطلاحده شول ثنایه دیرلرکه تعظیم قصد اولنه یعنی السنه اظ
طریقیله اولمیه وحمد انجق لسان ایله اولور و آلی بونده مکسور اولمق لازمدر زیرا
مابعدینه مضافدر اضافتی بیانیه در قاعدهٔ کلیه درکه لسان فارسیده مضافک
آخری البته مکسور اولمقدر عربیده مضاف الیهک آخری دائم مکسور اولدوغی
گبی اما عربیده مجرور استعمال اولنور بی بانک کسریله ادات سیلدر حمد حاء
مهمله نک فتحیله دال مهمله نک تشدیدیله غایت و نهایت معناسنه درلکن
بو محلده دال تشدیدسز وساکن اولمق لازمدر ضرورت وزن ایچون آن
الف ممدوده ایله نونک سکونیله اسم اشارتدر عربیده ذلك گبی مشار الیهی خدادر خدای
یا ایله ویاسز ذات باریه علم خاصدر عربیده الله گبی واجب الوجود معناسنه در غیره اطلاق
جائز دکل اگر اللهدن غیره برگسه خدای اطلاق ایلسه کافر اولور العیاذ بالله مگر
معنای ترکیبی مراد اولنه خودای گبی وکدخدا گبی وخانه خدا گبی معنالری کندی کلوب ومحله
صاحبی خانه دیمک اولور پس بونلرک گبیلری غیره اطلاق جائز وقاعدهٔ کلیه در
هر کلمه نک آخری الف یاخود واو اولسه بو ایکیسندن صکره بر یا مقرر درلکن
حالت اضافتده اول یانک اثباتی البته لازمدر سابقا ذکر اولنان گبی والا بلا
اضافت مراد اولورسه اول یانک حذفی واثباتی جائزدر مکرم روزرت وقایه اولن
پاک باء عجمینک فتحیله اری معناسنه درلکن بونده شریک ونظیردن منزه دیمکدر
خدانک مضاف الیهدر رای بونده تخصیص ایچوندر انکه ده آن اسم اشارتدر انکم
سابقا بیان اولندی که کاف عربینک کسریله ها رسمیه حرفله اسم مابینده
مشترکدر پس اگر اسمی مراد اولنورسه [illegible] ذوی العقولدن عبارت
اولور که معناسنه کاف عربینک کسریله میمک [illegible] اگر حرفیتی مراد اولنور
دورت معنایه گلور یا حرف رابط صفت اولور یا بیان ایچون اولور یا تعلیل
ایچون اولور یا من تفصیلیه معناسنه اولور پس بونده حرف رابط صفتدر
ایمان افعال بابندن مصدر در معناسی دل ایله اقرار وقلب ایله ایناننه
داد دال مهمله نک فتحیله والف ودال مهمله نک سکونیله فعل ماضی بنا
غایبدر دادندن مشتقدر قاعدهٔ کلیه درکه فارسیده مصادرک آخری گون
مصدرک

دن

نون اولور نونک ماقبلی تا اولور داشتن گبی یاخود دال اولور دادن گبی امرش بونلرک
وبونک گبی مصدرلردن انجق فعل ماضی ایله اسم مفعول مشتق اولور اما شول
مصدرلرکه آخری نون نونک ماقبلی یا اولور شنیدن گبی شین معجمه نک ونونک
کسرهلریله ویانک سکونیله ودالک فتحیله ونونک سکونیله مصدردر اشتمک معناسنه
جمیع مشتقاتی بوندن مشتقدر شنه گم سودی مرحوم دخی بو قاعدهٔ اختیار ایلدی
شرحنده مفصل بیان ایلمشدر اما بو ذکر اولنان مصدرلرک اصلا ماعینلری فرق
ایتمشلر مثنی ده یا وحدت ایچوندر منت میمک ضمی شین معجمه نک وتانک
سکونلریله بو مرق معناسنه در اما بونده تا مکسور اولمق لازم بو محلده معناسی
بر آوج دیمکدر خاک خاء معجمه نک فتحی والف وکافک سکونلریله توپراق معناسنه در
را بونده ادات مفعولدر بو رانک بر قسم معناسی واردر ان شاء الله محلنده بیان او
لنور
وبو ذکر اولنان قواعد دخی اخذ اولنور غفلت اولنمیه محصول بیت غایت ونهایت
سز حمد وثنا اول شریک ونظیردن پاک ومنزه خدایه مخصوص در ایله خدا که بر آوج
طپراغه ایمان ویردی یعنی بر اوج طپراقدن آدمی خلق ایدوب اکا ایمان واسلام
احسان ایلدی • انکه در آدم دمید او روح را • داد از طوفان نجات
او نوح را • انکنک بیانی ذکر اولندی در دال مهمله نک فتحیله ورا مهمله نک
سکونیله ادات ظرفدر عربیده فی گبی آدم الف ممدوده ایله ودال مهمله نک فتحیله میمک
سکونیله بونده حضرت آدم پیغمبر صلوات الله علی نبینا وعلیه حضرتلری مراددر لکن
بر مضاف محذوف وقدر تقدیری در جسد آدم دیمکدر دمید دال مهمله نک فتحی ومیمک
کسریله یا ودالک سکونلریله فعل ماضی بناء معلوم مفرد غایبدر دمیدندن مشتقدر
یل اسمک وادم اوفورمک وبناتات بتمک وپیدا وظاهر اولمق معنالرینه
گلور بونده پیدا وظاهر ایلدی دیمکدر او الفک ضمیله ضمیر غایبدر عربیده هو گبی
هانک ضمی وواوک فتحیله روح را مهمله نک ضمیله وواوک وحاء مهمله نک سکونلریله بر
قسم معنایه گلور لکن بو محلده انجق جان معناسنه در را بونده ادات مفعولدر
از الفک فتحی وزا معجمه نک سکونیله عربیده حرف جاره دن اولان من معناسنه در
طوفان بونده زیاده یغمور یغوب صو طشوب هر شیئی اورتوب قیلمغه درلر نجات

نوحک فتحیله مصدردر قورتلمق معناسنه آو ضمیری الله‌یه راجعدر نوح نونک
ضمی و اوک و حاء مهمله‌نک سکونلریله بر پیغمبرک اسمیدر پیغمبر صلوات الله علی
نبینا و علیه رانه ادات مفعولدر محصول بیت اویله خدا که جرادمدر دخی
اوپیدا و ظاهر ایلدی دخی نوح پیغمبره طوفاندن نجات اول الله ویردی مصراع
ثانینک اولنده بر ادات عاطفه تقدیری اولنمق لازمدر که دخی معناسی ظاهر
اولوب ارتباط حاصل اوله • آنکه فرمان کرد قهرش باد را • تا سزای واد
قوم عاد را • فرمان فانک فتحیله و راء مهمله‌نک سکونیله امر معناسنه در کرد
کاف عربینک فتحیله و راء مهمله‌نک و دال مهمله‌نک سکونلری ام معناسنه یله فعل
ماضی مفرد غایبدر کردن دن مشتق معناسی ایلدی دیمکدر قهر شده
شین ضمیری رحداری راجعدر ماقبلی راء مهمله مفتوحه اولنمق لازمدر زیرا ضمیرک
ماقبلی البته مفتوح اوقنمق لازمدر لکن کاهیجه کنده اوقنور ضرورت وزن
ایچون اما نادردر زیرا ساکن اوقونمسی از واقع اولور اما اسم مصدرکه علامتی
اولان شینک ماقبلی مکسور اوقنور دانا دانش و سوز سوزش و نالش
و سائر دخی بو کامشابه اسماکبی و باد بو بش اسم دریله دررلر و آرا ادات مفعولدر
و تا حرف تعلیلدر بو تانک فارسیده دخی بر قچ معناسی وار در ان شاء الله
محلنده بیان اولنور غفلت اولنمیه سزا ابیده یاء اول سابقا ذکر اولنان قاعده
اوزره الفدن صکره واقع اولان یادر حالت اضافتده البته اثباتی لازمدر
هوادن صکره واقع اولان یاده بو قاعده اوزره نته کم مقدما تفصیل اوزره بیان
اولندی رساله‌نک اولکه بیتک شرحنده و معلوم اوله که بوستان فارسیده
یاء ساکن اسما و افعالک اخرنه لاحق اولور بر نیچه معنایه کلور یا وحدت
ایچون اولور یا تنکیر ایچون اولور یا نسبت اولور یا مصدریت اولور یا خطاب
ایچون اولور بعضیلر بو یاء خطابی افعال اخرنده استعمال ایدر بو مذکور اولان
یالر اسمایه ملحق اولاندر اما افعاله ملحق اولان یا اکثر حکایه ایچوندر و یاء
مهمله بطنیه و اضافیه دخی وار در حق کال یا شاه زاده بو ذکر اولان یالر شعبه
لنور یکرمی دورلی معناسن مراد ایلش لکن خاطب فارسی اولان

اولان کمسه اول قدر فائده‌سی اولمدوغندن تحریر اختیار اتمدک سزا ابیده اولان
اخرنده که یا مصدریه در و داد فعل ماضی بناء معلوم مفرد غایبدر دادن دن مشتقدر
معناسی ویردی دیمکدر و قوم عاده یاء بطنیه ایله مضافدر اضافتی لامیه در یاء
بطنیه مضاف اولان کلمنک اخرینه کره سهنک شعبه سندن حاصل اولور
لکن کتابت اولنمز قوم قافنک فتحیله و واوک سکونیله جماعت معناسنه عاد و ثمود
ایکی پادشاه ایدیلر اول ایکی قبیله بادیه مجازده بری بیرینه یقین ایدیلر کافر ایدیلر
عظیم قوتلو و اوزون بویلی ایدیلر شویله روایت ایدرلر که دورت یوز قرشن
بویلری وار ایمش قوتلری شول دکلو ایدیکم قوری بری دیه‌لر ایاقلری دیزلرینه
دک کومیلوردی حق تعالی حضرتلری بو قوم عاده هود پیغمبر صلوات الله علی
نبینا و علیه حضرتلرینی دعوت ایمان ایچون کوندردی زورلرینه و قوتلرینه
مغرور اولوب قبول ایمان اتمدیلر پس الله تعالی بونلری مذکور بلبله هلاک
ایلدی بو حکایه‌نک تفصیلین مراد ایدینین تواریخه مراجعت اتسونلر را
ادات مفعولدر محصول بیت اویله خدانک قهری باده امر ایلدی تا عاد قومنه
لایقین ویردی کردو داد فعللرینک فاعلی حقیقتده خدادر • آنکه لطف خو یشش
را اظهار کرد • بر خلیلش نار را گلزار کرد • خویشش خاء معجمه‌نک کسریله
و وا رسمیله و یاء و شینک سکونلریله ایکی معنا بیننده مشترکدر بری خصم معناسنه
خاء معجمه‌نک و صاد مهمله‌نک کسریله و بری دخی کندی معناسنه در بو کلمده
معناء ثانیسی مراد در لکن خانک کسره‌سی و واو رسمیه رعایت ایچون
رومه ضمه ایله اوقنمق کرکدر که دکاف عربینک فتحیله و راء و دال مهمله‌لرک
سکونلریله فعل ماضی بناء معلوم مفرد غایبدر کردن دن مشتقدر بانک
فتحیله و راء مهمله‌نک سکونیله بو محلده علی معناسنه در لسان ترکیده
اوزرینه دیمکله تعبیر ایدرلر لکن بو برک بر قچ معناسی وار در ان شاء الله
محللرنده بیان اولنور خلیلش شین ضمیر خدایه راجعدر خلیل خاء معجمه‌نک
فتحیله لغتده دوست معناسنه در اما بو بنده حضرت ابراهیم پیغمبر صلوات
الله علی نبینا و علیه حضرتلری مراد در نار آتش معناسنه در گل آدادات

مفعولدر کلزار ده کل کاف عجمینک ضمیله لامنک سکونیله منثور چچکدر زار دخی
معجمه‌نک فتحیله بونده کثرتدن عبارتدر مثلا کلی چوق اولان یره کلزار دیرلر ریشه
نته کیم قوشی چوق اولان موضعه مرغزار دیرلر دقایق الحقایق صاحبی بوزارکه
احوالنی مفصل بیان ایتمشلر در زیرا بوزار کلمه‌سی ایکی قسمدر بری بوذکر
اولنان دری دخی زاربدن مشتق زاردرکه خسته و اکلیجی معناسنه در محصول
بیت اول خدا که کندی لطفنی اظهار و آشکاره ایلدی خلیلنک اوزرینه
نیران آتشنی کلزار ایلدی . آن خداوندی که هنکام سحر * کرد قوم لوط را زیر
وزبر * خداوند بونده عظمت وکبریا صاحبی دیمکدر و یا حرف وحدتدرکه حرف رابط
صفت هنکام هانک فتحیله و نونک سکونیله و کاف عجمیله وقت معناسنه در سحر کده
مضافدر اضافتی ظرفیه در فی معناسنه و قومک لوطه اضافتی لامیه در غلام زید ده
غلام زید کبی لوط بر پیغمبر اسمیدر صلوات الله علی نبینا وعلیه زیرا زاء عجمینک
کسریله و یانک و راء مهمله‌نک سکونیله آلت معناسنه در زبر زاء معجمه فتحیله
بانک فتحیله و راء مهمله‌نک سکونیله اوست معناسنه در محصول بیت اول خدا
بر عظمت وکبریا صاحبیدرکه لوط قومنی زیر و زبر ایلدی یعنی آلتنی اوستنه کتوردی
باشلری آشغه هلاک ایلدی . سوی او خصمی که تیر انداخته * بنه کارش
کفایت ساخته * سوی سین مهمله‌نک ضمیله جانب و طرف معناسنه در بونده
یانک اثباتی لازمدر زیرا و ضمیره مضافدر خصمی یاء ساکنه وحدت ایچوندر
خصم خاء معجمه‌نک فتحیله صاد مهمله‌نک و میمک سکونیله دشمن معناسنه درکه بونده
میم مکسور اوقنمق لازمدرکه حرف رابط صفت تیر تانک کسریله اوق معناسنه در
انداخته بعضیلر اسم مفعولدر دیمشلر و بعضیلر ماضیدن قسمدر اسم مفعول شکلنده
دیمشلر پس قول اول بودر زیرا اسم مفعول کنده فاعلنه مسند اوله‌مز بلکه قائم مقام
فاعلنه مسند اولور اما انداخته بونک عکسیدر زیرا فاعلی ذکر اولنان خصمدر
ظاهر بودرکه کنده فاعلنه مسند اولمشدر امری ماضیدن قسم اوله اولی ایسه اولیدر
بو مفعوله کلمه‌لر اکثری فارسیده واقع اولور پس طالب تحصیل فارسیه اولانه
که غفلت اوزره اولمق کرکدرکه بو ایکی کلمه‌ی فرق ایدوب بر خوشجه فهم ایلیه

ایلمشدر تاء باء عجمینک فتحیله و شین معجمه‌نک فتحیله و یاء رسمیله سوزی سنکک
دیمکدر شده ضرورت وزن ایچون نادر همزه دخی توسل ایچوندر یا وحدت
ایچوندر اما بازلمز قاعده کلیه درکه بر کلمه‌نک آخرنده هاء رسمی اوله و یا خود هاء
رسمی حکمنده اولان ها اوله خسته و کمنده یا کبی همزه مجتلبه ایله اکتفا اولنور یا
کتابت اولنمز فاحفظ اما بو همزه‌ی بعضیلر خطاب ایچون و وحدت ایچون طوتمشلر
اما دیدکلری معنا القلرده بو قدر ظاهر بودرکه کندی بانلرندن سویلمشلردر والا
ماحذین بیان ایتمک کرکلر ایدی ککار کاف عربینک فتحیله ایش معنا سنه در
شین ضمیره مضافدر شین ضمیر مذکور خصمه راجعدر کفایت کاف عربینک
کسریله مصدردر ساخته کبی درکلمه جانبدن لکن انداخته‌نک معناسی
ایتمش و ساخته‌نک معناسی دوزلمش دیمکدر محصول بیت بر کسنکه
دشمنکه خدا جانبنه اوق اتمش خدا بر سوری سنکک اول خصمک ایشنی
کفایت دوزلمش معنای لازمسی خدا انک ایشنی بر سوری سنکک
ایله تمام ایدوب هلاک ایلمش دیمکدر ساخته‌نک تحتنده ضمیر غایب خدایه راجعدر
قرینه مقام حسبیله اما ساخته بونده اسم مفعول اولمقده ممکندر بو تقدیرجه
مصراع ثانینک معناسی بویله اولور بر سورکی سنکک اول خصمک ایشنه
کفایت دوزلمش یعنی انی بر سوری سنکک هلاک ایتمش دیمک اولور
پس ساخته قائم مقام فاعلنه مسند اولمش اولور غفلت اولنمیه اول خصمدن
مراد نمرود درکه منجنیق قوروب حضرت ابراهیمی آتشه اندیردی و دعوای الوهیت
ایدوب اسمانه اوق اندیردی حکمة الله تعالی انی بر سوری سنکک ایله هلاک
ایلدی قصه‌لری بونده یازلمق لازم دکلدر مراد ایدن تواریخه مراجعت ایتسون
انکه اعدا را بدریا در کشید * ناقه را از سنک خارا بر کشید * بدریاده
با حرف صله مفتوحه اوقنور دریا دال مهمله‌نک فتحیله و راء مهمله سکونیله دکزه
دریا دیمکدر بونده مصر مملکتنده اولان نیل مبارک مراد درکه فرعونی قومیله الله تعالی
حضرتلری انده غرق ایدوب هلاک ایلمشدر در کشیده ده دال مهمله‌نک
سکونیله تأکید ایچون در کشیده کاف عربینک فتحیله و شین معجمه‌نک

کسریله فعل ماضی بناء معلوم مفرد غایبدر کشید شدر کم منتشدر ناقه
دشی دویه درلر ادات مفعولدر سنک سینک مهمله نک فتحیله
ونونک سکونیله وکاف عجمیه طاشدر دیمکدر خار خاء معجمه نک فتحیله
وراء مهمله نک فتحیله والف ایله خفی دیمکدر سه سنک خارا فتی طاش
دیمکله مرکب اضافیدر بعضیلر سیاه طاش دیمشلر کشیدیک
معناسی لغویسی بو طارچکدی دیمکدر اما معنای لازمیسی چقاردی دیمکدر
پس بونده معنای لازمیسی مراددر محصول بیت اویله خداکه ~~دوشمنلر~~
دوشمنلرینی دریایه چکدی یعنی دوشمنلرینی غرق ایله هلاک ایلدی دخی
فتی طاشدن دشی دوه چقاردی بو مصراع ثانیده بر ادات عاطفه
مقدردر [illegible] ایچون و ناقه بر یای وحدت ایله ناقه در انقدیر شله
لکن ضرورت وزن ایچون یازلدی • چون عنایت قادر و قیوم کرد •
در کف داود آهن موم کرد • چون جیم عجمینک ضمیله وواو رسمیله نون ایله سن
اکر ماقبلنده [illegible] کلدر بر معناسی تشبیه ایچوندر بر معناسی تعلیل ایچوندر بونده
معناسی تشبیه مراددر عنایت عین مهمله نک کسریله [illegible] ابت وزننده مصدردر
لغتده معناسی اسمکدر یعنی برنسنه مراد ایدوب طلب اتمک کبی در دال مهمله
نک فتحیله وراء مهمله نک سکونیله ادات ظرفدر عربیده فی معناسنه کف کاف
عربینک فتحیله فانک سکونیله ال ایاسنه درلر بونده اوج مراددر داود ده مفا قدر
داود بر پیغمبردر که حضرت زبور آکا نازل اولمشدر آهن الف ممدوده [illegible] ونانک
سکونیله دموره درلر عربیده حدید درلر حاء مهمله نک فتحیله ودال مهمله نک
کسریله در موم میم اوکک ضمیله وواو اصلیه نک ومیم ثانینک سکونیله
معلوم ومشهوردر پس بو موم کلهسی فارسیده وترکیده استعمال [illegible]
استعمال اولنور کرد کاف عربینک فتحی وراء مهمله نک ودال مهمله نک
سکونلریله فعل ماضی مفرد غایبدر نته کم سابقا مفصل بیان اولندی محصول
بیت چونکه قادر و قیوم اولان خدا عنایت ایلدی حضرت داود پیغمبر اوجنده
دموری موم ایلدی یعنی موم کبی ملایم و یومشق ایلدی نته کم دموری مبارک

مبارک اللریله یومشادوب زره یاپدقلری مشهوردر تواریخده مفصل مسطوردر
ذکری بوراده مناسب دکلدر و مصراع ثانیده اولان کرد جعل معناسنه افعال ل
قلوبدندر ایکی مفعوله تعدیه ایدر آهن مفعول اولی و موم مفعول ثانیسیدر
• با سلیمان داد ملک و سروری • شد مطیع خاتمش دیو و پری •
با ادات صله در سلیمان سلطنتله مشهوردر پیغمبر عظیم الشاندر صلوات
الله علی نبینا وعلیه ملک میمک ضمیله ولامک سکونیله سلطنت وممکلت
معناسنه در و سرور اولو پادشاه دیمکدر یا مصدریه در شد شین معجمه نک
ضمیله ودال مهمله نک سکونیله فعل ماضی بناء معلوم مفرد غایبدر معناسی اولدی
دیمکدر شدند شدن منتشدر بو شد کلهسی بعضی یرده رفعت معناسنه ده
کلور معناسی کندی دیمکدر نته کم شیخ سعدینک بو بیتنده ظاهر ده بیت ای
• ای مرغ سحر عشق زپروانه بیاموز • کان سوخته را جان شد و آواز نیامد •
خاتم خاء معجمه نک فتحیله وتانک فتحیله مهر یوزک معناسنه در شین ضمیر حضرت سلیمان
راجعدر دیو بونده جنلر کبی متمردلری و معاندلری دیمکدر پری باء عجمینک فتحیله وراء
مهمله نک کسریله ویانک سکونیله حالیا دنیاده بر جنس مخلوقدر مخفیدر
صورتنا کورنمزلر اما کورنمسنده جایز کورمشلردر پس اکا عربیده جن درلر شد کاف
کسریله ونونک سکونیله محصول بیت اویله خداکه سلیمان پیغمبره سلطنت
و پادشاهلق ویردی دیو پری اول سلیمان پیغمبرک خاتمنه مطیع اولدی بیت
اولنده بر انکه کلهسی مقدردر • از تن صابر بکرمان قوت داد • هم زبونس
لقمه یاقوت داد • از الفک فتحیله وزاء معجمه نک سکونیله عربیده و حروف
جاره دن اولان من معناسنه در میمک کسریله ونونک سکونیله وتن تانک
فتحیله ونونک سکونیله جسم معناسنه در بکسر نون بونده کسریله اوقنمق لازمدر
زیرا صابره مضافدر صابر دن مراد حضرت ایوب پیغمبردر صلوات الله علی نبینا
وعلیه وکرمان ده یاء مفتوحه ادات صله در کرمان کاف عربینک کسریله
وراء مهمله نک سکونیله کرمنک جمعیدر اوفق قورتلرک جمعنه اطلاق جائزدر
کوک اخلرده اولان قورتجغزلر اولسون اولسون وکرک میوه لرده اولان

قورتجغزلر اولسون دیکرک امهاتدن جنینه پیدا اولان قورتجغزلر اولسون
لکن بو محلده مراد اولان بودرکه حضرت ایوبک جسم لطیفندن اوفق قورتجغز
لر اکل ایدوب زیاده سیله زبون و الملی اولدی اما دخی بر کره آه ایلمدی دائما بلکه
تسبیح ایدوب جناب باریه شکر و ثنا ایدردی پس اول سببدن صابر لقبیله
ملقب اولدیلر صابرک معناسی صبر ایدیجی دیمکدر لسان ترکیده قاتلنجی
دیرلر حضرت قافنک ضمیله دوا و تانک سکونلریله ازق معناسنه در هم هانک
فتحیله و میمک سکونیله بونده عطف و جمعیت معناسن افاده ایدر و بعض یرده
تاکید ایچوندر پوتس ده زا مکسوردر جاره معناسنه در معلوم اوله که بو زانک
مابعدی واو اولورسه زا مضموم اوقنور و اکر الف اولسه زا مفتوح اوقنور و اکر یا اولسه
زا مکسور اوقنور اما بو زانک مابعدی حرف صحیح اولسه البته زا مکسور بیله
اوقنور لقمه لامک ضمیله و قافک سکونیله و میمک فتحیله و هاء رسمیله بر بودم
طعامه دیرلر یا وحدت و همزه توسل ایچوندر یا وحدت یا اذات جمله حوت حاء
مهمله نک ضمیله بالق معناسنه در لسان فارسیده ماهی دیرلر یانک کسریله
و یاء اصلیه ایله محصول بیت اولدرکه صابرک تننده قورتجغزلره ازق
ویردی دخی جسم بوندن بالغه بر لقمه ویردی پس یونس پیغمبرک
السمرلقدرکه حق سبحانه و تعالی حضرتلرینک امریله اول یونس پیغمبرک
وجود لطیفن بالق بر لقمه کبی یوتدی و تمام قرق کون قرق کیجه بالغک قارننده
ساکن اولدی و بونده دائما عبادت ایدوب نماز قیلاردی زیرا حضرت یونس
غایتیله نماز قلمغه مائل ایدی حتی شویله روایت اولنورکه قچن بالق کندی
یوتدقده حق سبحانه و تعالی حضرتلری اول بالغک ارقه سن بر قبه کبی ایدوب
فی الحال حضرت یونس نمازه مشغول اولدی نته کیم حضرت قرآن عظیمده فلولا
انه کان من المسبحین للبث فی بطنه الی یوم یبعثون بیورلمشدر و مسبحین
بی مصلین دیو تفسیر ایلمشلردر دخی حضرت یونس صلوات الله علی نبینا
و علیه حضرتلرینک بطن ماهیده ایکن اورادی یعنی دائما بو آیت کریمه ایدی
لا اله الا انت سبحانک انی کنت من الظالمین و هر کیم بو آیت کریمه یه مشغول

مشغول اولسه بلا شبهه بلاسندن خلاص بولمق متحققدر بعون الله الملک
الرحمن • بنده را اره بر سر مینهد • دیکری را تاج بر سر مینهد • بنده بانک فتحیله
و نونک سکونیله و دال مهمله نک فتحیله ها رسمیله قول دیمکدر عبید عبد کبی
یا وحدت ایچوندر و همزه توسل ایچوندر معلوم اوله که آخرنده هاء رسمی و یاخود هاء اسمی
شکلنده ها اولان کلمه لرک اخرلرینه یا وحدت اقتضا اتسه کتابت اولنمز الحاصل همزه
ایله اکتفا اولنور سایر یا لرک اقتضاسی دخی بویله در لکن یاء مصدریه لاحق اولدقده
وعی
وقتده یا کتابت اولنور اما هاء رسمی کاف عجمیه مبدل اولور نته کیم سودی مرحوم
شرحنده بو قاعده مفصل بیان ایلمشدر اما التفصیل محل مذکورده هاء رسمیدن
صکره بر کاف عجمی یازیلور دیمشلردر لکن اولی اولان اولکیدر و آ بونده اداة
تخصیص در اره الفک فتحیله و راء مهمله نک فتحیله هاء رسمیله بچقی معناسنه در
اما راده تشدید ضرورت وزن ایچوندر زیرا لسان فارسیده اصلا تشدید یوقدر
دیمشلر و بر بانک فتحیله و راء مهمله نک سکونیله استعلا ایچوندر ترکیده اوزره
دیمکله تعبیر اولنور سر سینک فتحیله و راء مهمله نک سکونیله بر فتح معنا بینده مشترکدر
لکن بونده باش معناسنه در لسان عربیده راس کبی می نهد ده میمک
کسریله و یاء اصلیه ایله بر اداتدرکه فعل مضارعه داخل اولدقده یا حال ایچون
اولور یا استقبال ایچون اولور یا استمرار ایچون اولور یا تاکید ایچون اولور اما بو
بونده معنای استقبالیه تاکید ایدر نهد نونک فتحیله و هانک فتحیله و دال مهمله نک
سکونیله فعل مضارع بناء معلوم مفرد غایبدر نهیدندن مشتقدر معناسی
قور دیمکدر یعنی وضع ایدر دیگر یا اده دال مکسوره در و یاء اول کلمه ندر و کاف مفتوحه
عجمیدر و راء اول مکسوره و یاء تاکنه وحدت ایچوندر و راء مفتوحه تخصیص ایچوندر
تاج التوندن مرصع اولورمش اول زمانده عجم پادشاهلری باشلرینه کیارلرمش
بر سر مینهدیه ذکر اولنان کبیدر محصول بیت اولدرکه بر ملکک باشنی اوزرینه
بچغی قور یعنی بچغی ایله بچدروب هلاک ایلر بر غیرینک باشنی اوزرینه تاج قور
یعنی جمیع عالمه سلطان ایدر حاصلی معزز و مکرم ایلر مصراع اول حضرت زکریا پیغمبر کلمیجدر

امّا مصراع ثانيده ارباب دولتك واصحاب سلطنتك حقنده تلميح اولنمشدر
معلوم اوله كه بو بيتك قافيه لرى رعارى اولمغله سنه لازم كلمز زيرا اولباده الآهنك
مرادنجه بكلرى معناى لطيفدر الفاظدر رديف دكلدر • او وسته سلطان هرچه خواهد
ان كند • عالمى را در دمى ويران كند • او ضمير غايبدر خدايه راجع وسين وتا ادات
خبردر وسلطان غفران وزنى اوزرينه مصدردر غالب دخى معناسنه بونده
والى معناسنه در هرچه ده هانك فتحيله وراء مهمله نك سكونيله كل افرادى معناسنه در
چه جيم عجمينك كسريله وهاء رسميله تركيده نه معناسنه در خواهد خاء معجمه نك فتحيله
وواو رسميله فعل ماضى بناء معلوم مفرد غايبدر ولدى ديمكدر خواهيدن مشتقدر
ان الف ممدوده ايله ونونك سكونيله اسم اشارتدر مشار اليه هرچه در وكند
كاف عربينك ضميله ونونك فتحيله ودال مهمله نك سكونيله فعل مضارع بناء معلوم
مفرد غايبدر كنيدندن مشتقدر عالمى عالم الله تعالى حضرتلرندن غيريه اطلاق
اولنور وياء تنكير ايچوندر ورا ادات مفعولدر در دال مهمله نك فتحيله وراء مهمله نك
سكونيله ادات ظرفدر دميده يا وحدت ايچوندر ودم نفس وزمان وساعت
معنالرينه كلور اما بونده اقل زماندن عبارتدر يعنى ازجوق زمانده ديمكدر ويران
خراب معناسنه در كنديه دخى اولنان كبيدر محصول بيت سلطان اول فعال
مطلقدر وهرنه دلرسه انى ايلر يفعل الله ما يشاء ويحكم ما يريد ايتسنك مضمون شريفه
تلميحدر مرادات جميع عالمى بر نفسده ويران ايدر وخراب ايدر مصراع ثانيده بر ادات
شرطله بر فعل شرط مقدردر • هست سلطانى مسلّم مر وراء • نيست كس را زهره چون
وچرا • هست هانك فتحيله وسين وتانك سكونلرى ايله لغتده وار ديمكدر اما بونده محكم
تحسين كلام ضرورت وزن ايچون كلمشدر وسلطانيده يا مصدريه در ومسلّم تفعيل
بابندن اسم مفعولدر مر وراء اظاهر بودر كه بونده ميمك فتحيله وراء مهمله نك سكونيله
ادات تاكيد اوله وواوك فتحيله اودن محقق ضمير غايب اوله ورا علامت مفعول
اوله ابن كمال دخى دقايق الحقايقده بو مقدار بيان ايتمش اما سائر لغتلرده
وراومر ورا كاف ديمكدر ديو اجمال اوزره بيان اولنمش لكن طالب تحصيله فارسيه

فارسيه زياده ايضاح ايچوندر تفصيل اولندى نيست اصلنده لى ايدى نونك كسريله
وياء اصليه نك سكونيله ادات نفيدر يعنى يوق ديمكدر آخرينه ادات خبر سين
وتا الحاق اولندى نيست اولدى بويله اوليجه معناسى يوق ديمكدر اولور كس
كاف عربينك فتحيله وسينك سكونيله شخص ذوى العقولدن عبارتدر ورا بونده
ادات تخصيص در زهره زاء معجمه نك سكونيله او دخى معناسنه در كه حيات صاحبلرنده او
اولور ومجال معناسنه ده كلور بونده معناى ثانى مراددر چون جيم عجمينك ضميله وواو
وواو اصليه ايله نيچه ونته ديمكدر عربيده كيف معناسنه در چرا جيم عجمينك فتحيله وكسريله
لغتدر معناسى نيچون ديمكدر زيرا بو كلمه چه ايله رادن تركيبدر رانه معناسى چه كما
چقار وايچون معناسى رادن چقار پس بونده چرانك جيمى فتحيله اوقمق لازمدر
مصراع اوليده ورايه موافقت ايچون محصول بيت سلطانلق اول فعال مطلق
اولان خدايه مسلم ولايقدر يعنى حقيقتده پادشاه ووالى او در انك افعال وحكا منده
كمنك چون وچرا ديمكه مجال وقدرتى يوقدر يعنى بو اشى جرا نيچه ايلدى ونيچون ايلدى
ديو تفتيش ونقد ايدوب كمنك سؤال قدرتى يوقدر وحدى دكلدر زيرا من شانه
اولمق مخلوقه مخصوصدر خالقه دكلدر نته كيم حضرت قرآنده وارد اولمشدر لا يسئل
عما يفعل وهم يسألون • ان يكى را گنج ونعمت مى دهد • وان دگر را رنج زحمت مى دهد نهد
يكى ياء اولانك فتحى وكسريله وكاف عجمينك كسريله وياء اصليه ايله برسى ديمكدر
يك كاف عجمينك سكونيله وياسز بر ديمكدر ايكيسده بر لغتدر الحق تعبيرده فرق وار
درر ادات مفعول گنج كاف عجمينك فتحيله ونونك سكونيله خزينه معناسنه در
وواو عاطفه نعمت معناسين افاده ايدر لكن تلفظ اولنمز الحق ماقبلينك ضموم
اوقتسنه دلالت ايدر ميدهد دهمى ميمك كسريله وياء اصليه نك سكونيله فعل
مضارعه داخل اولسه يا استقباليه معناسنه افاده ايدر نته سابقا بيانى تفصيل
اوزره ذكر اولندى دهد دال مهمله نك فتحيله هانك فتحيله ودال مهمله نك سكونيله
فعل مضارع بناء معلوم مفرد غايبدر معناسى ويرور ديمكدر دهيدندن مشتقدر
وان ديگرده واو عاطفه فتحيله وان كلمه سنك همزه سى وصل اولنور ضرورت وزن
ايچون دگر دال مهمله نك كسريله وكاف عجمينك فتحيله غيرى معناسنه دخى معناسنه

وثنه معناسنه کلور اما بونده معنای اول مراددر رنج راء مهمله نک فتحیله ونونک
سکونیله الم معناسنه در یعنی اغری دیمکدر واو عاطفه معنای جمعیت افاده ایدر
زحمت دخی الم معناسنه در رنجه عطف تفسیریدر واقعدر محصول بیت الله تعالی
حضرتلری قوللرندن اول برسنه خزینه ونعمت ویرر واول غیریسنه الم وزحمت
ویرر حاصل کلام قوللرینک بعضیسنی غنی ایدروب اموال وارزاقیله دولتدار
ایلر وبعضیسنی رنجه وزحمته گرفتار ایلر تصویر معنانک ابتداسنده الله تعالی حضرتلری
قوللرندن ویودیلکک قرینه مقامدن مأخوذدر • ان یکی رازر دو صد
همیان وهد • دیگری در حسرت نان جان وهد • زر زاء معجمه نک فتحیله وراء
مهمله نک سکونیله ایکی معنا بینده مشترکدر بر معناسی التوندر وبر معناسی سکه
لی اقچه در اما بونده قنغیسی مراد اولنورسه جائزدر و دال مهمله نک ضمیله وواو رسمیله
اسم عدددر ایکی معناسنه صد صاد مهمله نک فتحیله یوز دیمکدر وهمیان هانک فتحیله ومیمک
سکونیله بونده اقچه التون قودقلری کیسه مراددر نان اتمک معناسنه در محصول بیت
الله تعالی حضرتلری قوللرندن اول برسنه ایکی یوز کیسه التون ویرر وباخود ایکی یوز کیسه
التون مالک غنی اولور و غیری قولی اتمک حسرتندن احتیاجندن جان ویرر و
بوندن اولکی معنا قرینه در • ان یوشنده سنجاب وسمور • دیگر حقیقه برهنه در تنور •
یوشنده باء عجمینک ضمیله ماضیدن بر قسمدر معناسی گیمش دیمکدر تجتنده ه
فاعل ضمیر یکی یه راجعدر وحقه حاء مهمله نک ضمیله وقانک سکونیله ایله
قسمدر و معناسی یاتمش واو یومش دیمکدر و برهنه بانک ضمیله فتحیله
وراء مهمله نک ضمیله چپلاق معناسنه در یعنی عریان دیمکدر و تنور تانک فتحیله
ونونک ضمیله بر ورلی اوجقدر که ایچنده اتمک پشورلر ایمش و دخی
اصنورلر ایمش محصول بیت اول برسی سنجاب و سمور گورکلر گیمش
بر غیری تنورده عریان و چپلاق یاتمش یعنی الله تعالی حضرتلری قوللرندن
کیمیسی انواع دولتلر ومظهر اولوب صاحب عزت اولمش وکیمیسی احتیاج وفقر
وفاقه دن غائل ذلت اولمش اهل احتیاجه گورده جمله دن بری مولدر واحمرندکیه
خانوسنده کندی انجق بر جامه یه مالک ایمش بر شویله روایت ایدرلر که کندو
لری

لری نماز قلمغه مباشرت ایدرکن خانونی اعضای عورتن ستر ایچون تنوره کیررمش
وخانونی نماز فالقدقده کندولری دخی اوبله ایدرمش حاصل کلام اول بر جمله
نونیجه کیبرلرمش • ان یکی بر بستر کمخا و نخ • دیگری برخاک حواری نامستی نخ •
بر علی معناسنه در و بستر باء عجمینک کسریله وسین مهمله نک سکونیله وتانک فتحیله دوشک
معناسنه در و کمخا کاف عربینک فتحیله ومیمک سکونیله وخاء معجمه ایله مشهور قوماشدر و نخ
نونک فتحیله وخاء معجمه نک سکونیله شول قالیچه درکه ایکی یوزینده دوشنلک ممکن اوله
وخوار خاء معجمه نک ضمیله و واو رسمیله غیر اصدیدر عزتسز و حرمتسز معناسنه یعنی
ذلیل و برهنه معناسنه دخی کلور یعنی چپلاق دیمکدر اما قر اولنجه حقیر معناسنه کلور
ویا مصدریه در بستر بانک فتحیله وسین مهمله نک سکونیله بونده ماضیدن بر قسم اولمسی
مراددر و نخ بانک فتحیله وخاء معجمه نک سکونیله بوز معناسنه در محصول بیت اول بر
برسی کمخا و نخ دوشک اوزرنده اوتورمش بر غیریسی ذلت وحقارت توپراغی
اوزره بوز یغلش معنای لازمیسی طوکمش دیمکدر اما مرده اولمغله دکل مثلا از
زیاده اوشمش و برکز دوشک گورمش دیمکدر و بعض نسخه ده گرده نخ واقع اولمشدر
کرده کاف عجمینک فتحیله بونده ماضیدن بر قسم معناسی دونمش دیمکدر واولمش
معناسنه ده کلور پس محصول بیت مصراع ثانی بر غیریسی ذلت وحقارت توپرا غی
اوزره بوزه دونمش ویاخود بوز اولمش دیمک اوله • ان یکی بر تخت باصد عز و ناز •
دیگری گرده دهان از فاقه باز • تخت تاء اولک فتحیله وخاء معجمه نک سکونیله پادشاهلر
اوتوردقلری چوق کرسی یه دیرلر و با اسم و مصاحبت ایچون در عز عین مهمله نک کسریله وزای
معجمه نک تشدیدیله شرف وعظمت معناسنه در و ناز افتخار معناسنه در گرده کاف
عربینک فتحیله وراء مهمله نک سکونیله بونده ماضیدن قسم اولمغی مراددر و دهان دال مهمله نک
فتحیله اغز معناسنه در و فاقه فقرلق معناسنه در محصول بیت حضرت خدانک قوللری نرن
اول برسی بوز عزت ناز ایله و شرف وعظمت و افتخار ایله تخت اوزرنده اوتورمش
یعنی پادشاه عالم اولمش بر غیریسی فقرلقدن اغزین اچمش یعنی زیاده محتاج
فقیر اولوب احتیاجندن اغزین اچمش معلوم اوله که مصراع اولده بر نسخه ده یکه سی
تقدیر اولنور واوتورمش معناسی اندن ظاهر اولور مصراع ثانیدن گرده ایله

بارک ما بینده ها ایله ارفاقه کلامی تخلل اتمه سی ضرورت وزن ایچوندر والا
تقدیری وهان ارفاقه بازکرده المقدر احبس معناسی ویرلک مبتدیه سوزشن
اوله • طرفة العینی جهان برهم زنند • کسی نمی یارد که انجا دم زنند • طرفة طای
مهمله نک فتحیله وراء مهمله نک سکونیله ضرب یابندن بنا اتره در معناسی کوز قپه
قیقلمینی برکره قپه مق معناسنه در نته کیم معتاد خلق دائما بویله در والا قصد اقپه یق
دیو مق معناسنه دکلدر اما بونده طرفة العین اقل زمانده واسرع وقتدن عبا
یعنی کوز برکره قپه یوب آچنجه دینک معناسی از جق زمانده دیمکدر و یاهو
وحدت ایچوندر ظاهر بودر که بو یا وحدت بو محلده طرفتدن اولان معنای وحدت
تاکید اوله والا اول یا وحدت عینیه مصروف اوله معنا مصروف اولمق لازم
کلور زمتدر بوتا ایله جهان دنیا در عربیده عالم معناسنه کذا فی نعمة الله برهم بانک
فتحی وراءنک سکونیله وهانک فتحی ومیمک سکونیله برکا برینه اوزر دیمکدر زنند
فعل ماض بنا معلوم مفرد غایبدر زنیدندن مشتقدر معناسی اوررلر دیمکدر
دمی یارد که معناسی قادر دکلدر دیمکدر و که حرف بیاندر و انجا اول یرده
دا و مقامده واول محلده دیمکدر و دم دال مهمله نک فتحیله ومیمک سکونیله بونده نفس
معناسنه در نته کیم شاهدی لغتنده دم نفس هم دم آتش صوکه دل یابان دیو
بیان ایلمشدر محصول بیت اولدر خداکه اگر مراد اتسه برکره کوز قپه بو اچنجه دنیانی بری
برینه اورر یعنی مراد اتسه ان ساعتده واقل وقتده دنیانی خراب و یباب ایلمکه
قادر اولور که اول مقامده نفس اورمه یعنی حق الارادت خداده سوز سویلمکه
کسنک قودرتی بوقدر وحدی دخی دکلدر معلوم اوله که بو بیتک دخی اولنده
انکه مقدردر فتامل • انکه بامرغ هوا ماهی دهد • سبزه کانرا دولت شاهی
دهد • یا حرف صله مرغ قوش وهوا کوک ایله یر ما بینی وماهی بالق صله
نک صفتی لریله دهد فعل مضارع مفرد غایبدر معناسی ویرر دیمکدر دهیدر
مشتقدر وسبزه کان سبزه نک جمعیدر وکاف عجمی بنده ده اولان ها رسم دن
بدلدر نته کیم بو قاعده سابقا مرور اندی و دولت ضم دالله مالده ده والکی
فتحیله وضمیله بکمیکک دال اوسته غالب اولقلق تا تفصیل فتنه دولت

فتنه ده دولت ضم دالله مالده وفتح دالله جیوده وجاهده بکنلک معناسنه مستعملدر یاقی
وجه کان معنا جائزدر و دولتک ساهیه اضافتی بیانیه در وشاهیده یا ساکنه مصدریه
محصول بیت اولدر خداکه هواده اچان قوشه دریاده اولان بالقه غدا وارزاق ویرر
وقولتری سبزه پادشاهلق دولتنی ویرر مصراع ثانینک اولنده بر واو عاطفه مقدردر
• بی پدر فرزند پیدا اوکند • طفل را در مهد کویا اوکند • بی بانک کسریله اوله
سلبدر و پدر بانک کسریله ودال معجمه نک فتحیله بابا معناسنه در اما پدرده
دال مهمله نک ایله شهرت بولمشدر لکن قاعده ذال معجمه یا اولمسیدر زیرا هر
دالکه کلمه اولنده واقع اولمیوب ماقبلی حرف صحیح ساکن اوله اول دال مهمله در
واکر ماقبلی حرف صحیح ساکن اولمزسه اول ذال معجمه در نته کیم واعظ شعر المسلمین
مولانا بدر الدین محمد بن یمین حضرتلری بو قاعده ذی مثلین کبی نظم کتوروب
بیان ایلمشدر قطعه در زبان فارسی فرق میان دال و ذال یاد کیر از من که نزد
ترد فاضل مهمست • پیش از و در لفظ مفرد کر صحیح ساکنست • دال خوان ان از
باقی جمله ذال معجمست • کذا فی نعمة الله فرزند فانک فتحی وراءنک سکونیله وزاء
معجمه نک فتحیله اوغل معناسنه در و او ضمیری خدایه راجعدر وکنند کاف عجمینک
ضمیله ونونک فتحیله فعل مضارع مفرد غایبدر معناسی ایلر دیمکدر کنیدندن
مشتقدر لکن بو محلده و بونک کبی محللرده استمرار مراد در وکنند افعال قلوبدر
ایکی مفعول صریحه تعدیه ایلمشدر اول که مفعولی فرزند در و ایکنجی مفعولی پیدادر
و طفل طانک کسریله دخی یدی یاشنه داخل اولمامش کوچکه دیرلر و را ادات
مفعولدر و در ادات ظرفدر عربیده فی معناسنه مهد میمک فتحیله وهانک
سکونیله کوچکلری تولد ایدنجه قوندقلری تختهدن ظرفدر که تورکی لسانده بشک دیو تعبیر
ایدرلر و کویا کاف عجمینک ضمیله بونده اسم فاعل معناسنه سویلیجی دیمکدر عربیده
ناطق کبی و او ضمیری ینه خدایه راجعدر محصول بیت بابسز اوغلی اول قادر
مطلق اولان خدا اظهار و پیدا ایلر و بشکده طفل اول خدا سویلیجی ایلر معلوم اوله
که مصراع اولده فرزند بی پدردن مراد حضرت عیسی صلوات الله علی نبینا وعلیه
حضرتلریدر • قوله تعالی فاشارت الیه قالوا کیف نکلم من کان فی المهد صبیا

قال انی عبد الله اتانی الکتاب وجعلنی نبیا یاخود طفل دن مراد بونده حضرت
یوسفک عصمتنه وزلیخانک تهمتنه شهادت ایلین معصوم اولهکه سؤال اولنند
اولنقده باذن الله بو آیت شریفک مفهومن جواب اتدی ان کان قمیصه
قد من قبل فصدقت وهو من الکاذبین وان کان قمیصه قد من دبر فکذبت
وهو من الصادقین ۰ مرده صدساله راحی میکند ۰ این بجز حق دگری کی
میکند ۰ مرده اولو دیمکدر عربیک میت معناسنه و همزه اضافت ایچوندر وصد
اسمائ عدددر یوز معناسنه وساله یله مخصوص دیمکدر زیرا سال ییلدر و آخرنده
هاء رسمیه معنای تخصیص افاده ایدر پس صدساله نک معناسی یوز ییللق دیمکدر
و را ادوات مفعولدر معلوم اوله که بو رانک فارسیده بش معناسی بولنور وار
نیجن بولیه اخر کلمیه لاحق اولدوغی وقتده اقتضاسیله ادا اولنور مثلا بو راکه
کلمه اخرینه لاحق اولور یا تخصیص ایچوندر اولور عربیده لام جاره معناسنه
مثلا عربیده الحمد لله دیدکلری کبی که معناسی جنس حمد و یا جمیع حامد
حمدی الله ایچوندر یعنی الله مخصوص دردیمکدر پس فارسیده ده منت
خدایرا اودر پس خدایرا در سن اللهیده اولان لام جاره نک معناسی
بونده را افاده ایدر و یا خود اول را مفعول علامتی اولور نته کم مثالی کچدی اشبو
هر و راندی و یا خود ادات قسم اولور نته کم مثلا حافظ بیورر ۰ دل میرود
ز دستم صاحب دلان خدا را ۰ پس بونده را قسم ایچوندر اولور یعنی کوکل الدن
گیده یور ای صاحب دل الله حقیچون دیمک اولور بویله اولنجه خدا مصراع
ثانیده مصروف اولور و دوردنجی معناسی صله ایچوندر مثلا گلستانده
باران رحمت بی حسابش همه را رسیده کی پس همه راده اولان را
صله معناسنه در یعنی خدانک حسابسز رحمتی یغموری جمیع کائناته ایرشمش
دیمکدر اسیر شاه همه راده اولان راده فتامل دکاهیجه بورا التحسین
لفظا ایچون اخر کلمیه لاحق اولور که معنایه خلل ویرمز و اول مسیله هیچ معنایه بر
نقصان کلمز بلکه لاحق اولسی ایچون ~~اولور که معنایه خلل ویرمز اولسیله~~
لفظه رونق و حسن ویرر انشاالله بو هیچ محلنده بیان اولنور هیچ حاء

در

بکر

خاء مهمله نک فتحیله و یانک سکونیله دیرنی معناسنه فارسیده زنده کبی زاء معجمه نک
کسریله و نونک سکونیله وابن السکارات ریدن قریب ایچون وضع اولنمشدر
عربیده ذاکی کمی اکثر مستعمل اولان هذا در یا شبهیله و تجربده یاء مفتوحه زائده
ضرورت وزن ایچون کلمشدر و جو جیم عربینک ضمیله و زاء معجمه نک سکونیله
غیر معناسنه در و کی کاف عربینک فتحیله و هانک سکونیله قیجن معناسنه در میکند
فعل مضارع مفرد غایبدر معناسی ایشلر اراد اولسه البته ایندره براد ادات
اولمق لازم اگر ظاهر اولنز شرده تقدیر اولنور فتامل محصول بیت اولیه
خداکه یوز ییللق میتی دیری ایلر بولی خدادن غیریسی قیجن ایلر یعنی خدادن
غیری کمسه احیای موتایه قادر دکلدر مصراع اولده مرده صدساله دن مراد
حضرت عزیر پیغمبردر که چورومش استخوانی کوروب ایندی بونکک تکرار نیجه
حیات بولور حق تعالی حضرتنه کمال قدرتن انکا بلدرمک ایچون اول زاده
انک روحنی قبض ایدوب یوز یل الی اول حال اوزره قودی یوز ییلدن صکره
ینه امر حقیله حیات بولوب نیجه زمان دیرلک اولدی نته کم قصه سی تواریخده
مفصلدر مراد ایدنیس انکا مراجعت ایلیسون ۰ صانع کر طین سلاطین
میکند ۰ نجم را رجم شیاطین میکند ۰ صانع فتح بایده اسم فاعلدر خالق
معناسنه و یا پوک و حلندر دکاکر کاف عربینک فتحیله و زاء معجمه نک سکونیله
که ازدن مخففدر که کافک کسریله و های رسمیه حرف رابط صفت دار الهمزه
نک فتحیله و داءنک سکونیله عربیده حروف جاره دن اولان من معناسنه در که
ترکیده دن معناسن افاده ایدر و طین طاء مهمله نک کسریله بلچق معناسنه
جمع اطیبات کلور الفک فتحیله کذا فی الاختری و سلاطین سلطانک جمعی
و نجم نونک فتحیله لغتده ییلدز معناسنه در و رجم معنایه دخی کلور اما بونده
مراد اولنان کوکده شیاطین اتلان اختردر که اهل زمینه ییلدز کبی کورینور
و رجم رانک فتحیله نصر بابندن مصدر در دمی معناسنه دراتک فتحی
و میمک سکونیله یعنی اتمق معناسنه در و شیاطین شیطانک جمعیدر
محصول بیت اول خدا خالقدر که بالچقدن سلطانلر ایلر و نجی شیطانلره

در

در

رحم ایدر یعنی آثر وشیاطین انکلو هلاک ایدر مصراع تا نبینک اولسنده بر حرف
عاطفه تقدیر اولنور • از زمین خشک رویاند گیاه • آسمانها را بی او دار نگاه •
زمین زاء معجمه نک فتحیله ومیمک کسریله ارض معناسنه در ورمک
معناسی صوق دیمکدر وبردخی زیاده صوق اولدوغندن زمیه بر یای نسبت
الحاق ایدوب وبر نون تأکید دخی کتوروب بره اسم ویردیلر وخشک
خاء معجمه نک ضمیله وشین معجمه نک وکاف سکونیله قوری معناسنه در ورو
یاند فعل مضارع بناء معلوم مفرد غایبدر والف ونون اداة تعدیه در ورو
یانیدن مشتقدر وکیاه کاف عجمینک کسریله قوری اوت معناسنه در
دبیتمش نعمة الله لکن بونده چایر وچمن مراد اولمقدر وآسمان الف ممدوده
ایله وسینک سکونیله کوک دیرلر سما معناسنه معلوم اوله که تا رسیده هر بره ما
ماقبلی ساکن اولنور کم کلستانده اولکی بابده نوشروان عادل حکایه سنده
واقع اولان بیتک شرحنده شادمانی تعریف اندکده شارح سودی رحمه
الله علیه بومذکور قاعده مهذه شنده بر خوش بیان ایلمشدر فتأمل وها اداة
جمعدر نته کم ذوی العقولدن غیریه ها بوبله جمعلنور اما ذوی العقولدن
اولان الفله نون ایله جمع اولنور مثلا دوستان ومردان وعاشقان ودلبران
ودخی بونک امثالی کبی ودرختان بتفصیل شاذ دیمشلر وبعضیده حالیجه
نشو ونماسی اولان غیری ذوی العقولک الکی طریقله جمعی جائزدر دیمشلر
مثلا درختها اولسه ده جائز دیمکدر ورا بونده اداة مفعولدر وهم هانک
فتحیله ومیمک سکونیله بونده عطف وجمعیت معناسنی افاده ایدر واو ضمیری خدایه
راجعدر ودار دیکماه نگاهداده تقدیرنده در یعنی حفظ ایدر دیمکدر معلوم اوله که
بونکاه کلمه سی دار دوداشت کلمه لریله وبونلرک تصرفاتیله استعمال اولنسه
حفظ معناسنه در اما کردوکند کلمه لری وبونلرک تصرفاتیله استعمال اولنسه نظر معنا
اولور فتأمل محصول بیت اول خدا که قوری یردن چایر وچمن بتوروب وکوکلری
طول حفظ وصیانت ایلر • هیچکس در ملک او انباز نی • قول او را لحن نی و
وسازنی • انباز الفک فتحیله ونونک سکونیله اورتق معناسنه در عبیده

عبیده شریک دیرلر وآنی نونک کسریله وبای اصلیه ایله اداة نفی در یوق دیمکدر
اما بونده نیست تقدیرنده در یعنی اداة خبر مقدردر وقول قافک فتحیله
ترکیده سوز معناسنه در ورا او ضمیری خدای راجعدر ورا اداة تخصیصدر ولحن
لامک فتحیله وحاء مهمله نک سکونیله صوت معناسنه وخطا معناسنه در یعنی اعرابده
خطا اما بونده تعبیر کلامدن کنایه در پس ایکی وجهله ده معنا جائزدر وساز
بونده دوزن معناسنه در لحنه عطف تفسیری واقع اولمشدر پس بوبله او
نیجه لحن صوت معناسنه اولور ونیه اولکی کبی در محصول بیت هیچکس اول
خدانک ملک وسلطنتنده اورتق دکلدر یعنی شریکی یوقدر حاصل کلام شریک
شریکیدن ونظیردن بریدر ومنزهدر نته کم حضرت فخر الانبیا بیورر لا اله الا الله
وحده لا شریک له له الملک وله الحمد وهو علی کل شیء قدیر ودخی قول شریفنک
وکلام شریفینک صوتی ودوزنی وخطاسی یوقدر مراد حق تعالی حضرتلرینک
کلام شریفی صوتدن وحرفدن وخطادن ودوزندن منزه اولدوغی بیان اولنمشدر

در نعت سید المرسلین صلی الله علیه وآله اجمعین حضرت شیخ عطار علیه
رحمة الغفار الله حمدن صکره رسول اکرمه صلواته شروع ایدوب مدح طریقیله بیورر
• سید الکونین ختم المرسلین • آخر آمد بود فخر الاولین • سید سینک فتحیله
ویانک تشدید وکسریله اولو وعظیم ومولا معنالرینه در جمعی سادات کلور کونینه
مضافدر اضافتی لامیه در کونین ایکی عالم کافک فتحیله وواوک سکونیله ونونک
فتحیله کونک تثنیه سیدر پس بونده کونیندن مراد ایکی عالمدر یعنی دنیا
وآخرت ختم خاء معجمه نک فتحیله وتانک سکونیله مصدردر خاتم معناسنه
تانک کسریله پیغمبرلرک آخرینه وصوکنه دیرلر مرسلین مضافدر اضافتی
لامیه در مرسلین لامک کسریله مرسلک جمعیدر ومرسل میمک ضمیله افعال بابندن
اسم مفعولدر شول پیغمبر درلر که خلقی بر تازه دینه دعوت ایلمکه جانب خدادن بر کتاب
اوله مثلا داود وموسی وعیسی ومحمد علیهم الصلوات کبی آخر صکره معناسنه در آمد
الف ممدوده ایله ومیمک فتحیله ودالک سکونیله فعل ماضی مفرد غایبدر معناسی
کلدی دیمکدر آمدندن مشتقدر وبود بانک ضمیله وواوک ودالک سکونیله ایکی

معنا بنده در که در فعل ماضی مؤنث غایبدر اولمق وار و ادات زمانیه اولمق وار
اکر فعل اولماسه مراد اولنورسه اولدی معناسنه ویریلور وفخر فانک فتحیله و خاء معجمه نک
سکونیله شرف و فضل معناسنه در او آنه مضافدر اضافتی لامیه در و اولین
اولک جمعیدر وجک حالت جری بایلر نون ایله در زیرا بو اولین اعرابی
لفظا مجرور مضاف الیهدر محرک و معلوم اوله که بو بیتک مصراع اولینک مبتداسی
محذوفدر تقدیر ان رسول دیمکدر محصول بیت اول رسول ایکی جهانک اولوسی و پیغمبرلرک
ختمی در یعنی نبوت و رسالت ذات شریفلرنده تمام اولمشدر مراد خاتم النبیین اولدیغن
اشعار در نته کم حضرت قرآن عظیمده ولکن رسول الله وخاتم النبیین بیورمشدر و کندولری
دخی لا نبی بعدی بیورمشدر اول رسول اکرچه جمیع انبیادن صکره کلدی لکن
اول کلمه پیغمبرلرک فخر و کزیده سی اولدی یاخود اول کلن پیغمبرلر انکله ایدر ربدی
پس اول رسول اولینک فخریدر ابدی دیمک اوله • انکه آمد نه فلک معراج او •
انبیا و اولیا محتاج او • نه نونک ضمتیله و هاء اصلیه ملفوظه نک سکونیله اسم عدددر طقوز
معناسنه معراج نردبان معناسنه در میمک کسریله و عینک سکونیله او ضمیره مضافدر
انبیا نبینک جمعیدر نبی اکا درلر که الحق الهام الهی اوله پس رسول خاصدر و نبی عامدر
و اولیا ولینک جمعیدر ولی بونده اهل الله معناسنه در محصول بیت اول رسول
که دنیایه کلدی طقوز فلک انک معراجی اولدی یعنی طقوز فلکدن عروج
ایدوب حتی عرش اعلایه صعود ایلدی حاصل کلام اول رسول اکرم صلی الله
علیه وسلم حضرتلری جسمانی طقوز قات افلاکدن یعقوب تا عرش اعظمه
واصل اولدی نته کم قصه لیلة المعراج کون کبی ظاهر و عیاندر و معلوم عالمیان
و مهتدا اهل ایمان در نبیلر دخی ولیلر اول رسول اکرمک محتاجدر • شد وجود
رحمة للعالمین • مسجد او شد همه روی زمین • همه هانک فتحیله و میمک فتحیله
و یاء رسمیله جمیع معناسنه در محصول بیت اول رسول اکرمک وجود شریفی
عالمه رحمت اولدی نته کم حضرت قرآنده وما ارسلناک الا رحمة للعالمین
بیورلمشدر جمیع یریوزی انک مسجدی اولدی زیرا اندن اقدم کلن پیغمبر
لر زماننده معین مسجدلرندن غیری یرلرده عبادت ایدوب نماز

نماز قلمه لری جائز دکل ایدی اما آنم پیغمبر محمد المصطفی صلی الله علیه
وسلم حضرتلری عالمه رحمت اولمغله حضرت الله جمیع یریوزنی اکا و امتنه مسجد
و عبادتگاه ایلدیکی • انکه یارش بود ابو بکر و عمر • از سر انکشت او شق
شد قمر • بود بونده ایکی وجهله ده معنا جائزدر نته کم سابقا مفصل بیان
اولندی و سر اوج معناسنه در انکشت الفک فتحیله و نونک سکونیله
و کاف عجمینک ضمتیله و شین معجمه نک سکونیله برمق معناسنه در و شق شینک
فتحیله و قافک سکونیله یارق معناسنه در و شد شین معجمه نک ضمتیله
و دال مهمله نک سکونیله فعل ماضی مفرد غایبدر معناسی اولدی دیمکدر شد
مستقدر و قمر قافک و میمک فتحه لریله سبعه سیاره دن اولکه فلکده ن عظم
ایلدوکی اسمیدر که اولنرن اوج کوندن صکره اوج شهره وارنجه قمر اطلاق
اولنور اما اول اوج کونده هلال درلر و فارسیده ماه نو ماه تاب درلر
محصول بیت اول رسول اکرم صلی الله علیه وسلم که ابو بکر و عمر رضی الله عنهما
انک یار و مصاحبی ایدی انک مبارک برمغی اوجندن فلکده ای شق اولدی
یعنی ایکی پارلدی پس بو دخی معجزه شریفه لرندندر • ان یکی اورا رفیق غار
بود • وان دکر لشکر کشی ابرار بود رفیق یولداش معناسنه در و غار
اضافتی لامیه در مجاز او غار بونده مغاره معناسنه در و بود یته اولکی در ابرار
جمعدر بر بانک فتحیله و رانک تشدیدیله صفت مشبهه در ایو دیمکدر و باکده جمعی اولور
پس یا کوره معناسی بویله در ایمدی ابرار ایولر دیمکدر محصول بیت اول بریسی
پیغمبرک مغاره یولداشی ایدیکه مراد حضرت ابو بکردر نته کم کعبه معظمه دن مدینه منوره یه
هجرت واقع اولدوغی کیجه بر مغارده پنهان اولدیلر کما رجانک ونقدر حسب وجو
ایلدیلر اصلا اثر دن بری بولمدیلر دخی اول عمر ایسی ابولرک سردار و سالاری ایدی
که مراد حضرت عمردر • صاحب شد بود و عثمان و علی • بهر آن کشتند در عالم
ولی • محصول بیت اول رسول اکرمک مصاحبی ایدیلر حضرت عثمان و حضرت علی
رضی الله عنهما یاخود مصاحبی اولدیلر دیمکدر اولیه پیغمبر مصاحب اولدقلری اجلدن
عالمده ولی الله اولدیلر خاصته صحبت پیغمبری انا ده ولایت بخش اولور تمام بر یخی

ولی الله ایلدی ظاهر بودرکه بو صحبت شریفه نکده انلره بو کونه تأثیری وسیله هدایت
خدا ایله اوله والا چوق منافق صحبت شریفه لرینه داخل اولورلردی اما بنه منافق ایدیلر
تنده قلدیلر ولی اولمق ایدی بکی کان حیا وحلم بود و ان دکر باب مدینه علم بود
کان کاف عربینک ایله معدن جواهر معناسنه در لغتده اما بو محلده محل وصاحب
معناسنه اولمق روسنده حیا حاء مهمله نک فتحیله او تنمق معناسنه در و حلم
حاء مهمله نک کسریله و لامک و میمک سکونیله یواشلق معناسنه در و باب
بونده قپو معناسنه در و مدینه شهر دیمکدر بابک مضاف الیهیدر و لایق اولان
دخی بودر که مدینه علم اضافتله اوقونه للن ضرورت وزن ایچون اضافتیله منقطع
اوقندی یعنی اضافتله اوقندی اما بنه تقدیر اضافتله در و معناسی اخر اضافت
معناسی اکثره محصول بیت اول بر پس ادب و حیا وحلم و مرحمت صاحبی
ایدی که مراد حضرت عثمان رضی الله عنه حضرتلریدر و اول بر پس علم شهرینک
قپوسی ایدی مراد حضرت علی رضی الله عنه حضرتلریدر که زیاده عالم اولدوغی
اشعار ایدوب انا مدینة العلم و علی بابها حدیث شریفنه تلمیحدر الا رسول
حق که خیر الناس بود عم پاکش حمزه و عباس بود خیر خاء معجمه نک فتحی
و یانک سکونیله بونده معنای تفضیلی مراددر یعنی اولو معناسنه در بویله اولنجه
خیر الناس بو دنیانک اولوسی ایدی دیمک اولور عم عینک مهمله نک فتحیله
و میمک تشدیدیله بابانک ارککک قرنداشنه اطلاق اولنور ننه کم ترکیده امجه
دیرلر پاک مضاف در اضافتی بیانیه در و پاکک شینی ضمیره مضافدر
اضافتی لامیه در و شینی ضمیر رسوله راجعدر محصول بیت اول حقک رسول
ناسک اولوسی ایدی انک ایمانه کلمش کفر ضلالتدن پاک دو اولان عمیسی
حضرت حمزه و حضرت عباس رضی الله عنهما ایدی پاک قیدی قید احترازیدر
یعنی ابو جهل و ابو لهبدن احتراز در زیرا انلر شرک و ضلالتدن پاک
دکل ایدیلر هر دم از ما صد درود و صد سلام بر رسول و آل و اصحابش تمام
دم وقت زمان معناسنه در درود دال مهمله نک ضمیله و راء مهمله نک
ضمیله اسلک و سلام معناسنه در بس صکره واقع اولان سلام عطف تفسیری

قیلندن

قیلندن اولور و سلام سینک مهمله نک فتحیله لغتده مطلق عیب لردن بری اولمق
معناسنه در اما اصطلاحده هر محنت و مشقتدن و دنیا و آخرت بلالرندن
نجات بولوب قورتلمغه دیرلر اما بو محلده جناب رسوله تعظیم مراددر
پس بو تقدیرجه سلام ضمننده صلوات دخی ملحوظدر انکچون حضرت شیخ
صلواتی مستقلا ذکر ایلمدی و رسول تبلیغ احکام الهیه ایچون کوندریلن
کشیه دیرلر و رسوله نبی اطلاق اولنور زیرا رسالت ضمننده نبوت ظاهر
در پس اول کشیه دیرلر که انکا جناب خدادن الهام اولنمش اوله و هم انکا کتاب
و یا صحف انلمش اوله یعنی هم الهام الهیسی و هم کتاب ربانیسی اوله اما
نبی اول کشیه دیرلر که انجق انکا جناب خدادن الهام اولنه یعنی بعض
اشیاءیی و اسراری قلبنه ظاهر و اعلان ایدوب بلوره یا خود جانب خدادن
انکا ملک کلوب خبر ویره یا خود رؤیاسنده بلدریله و بعضلر دیرلر که رسوله
حضرت جبرائیل امین وحی کتورمش اوله اما نبییه غیری ملک وحی کتورمش
اوله حاصل کلام جمیع رسوللره نبی دینلور اما رسول دینلمز بو تقدیرجه نبی
عامدر و رسول خاصدر پس لا وجه للعام الا فی ضمن الخاص تعریفنک
معنای الحقیقی بونده ظاهر در و آل الف ممدوده ایله کل مؤمن تقی نقی
الی یوم القیمة فهو آلی الی یوم القیمة حدیث شریفی موجبنجه هر مؤمنکه الله تعالی
حضرتلرندن قورقوب کبایردن و صغایردن پاک اوله تا قیامت
کوننه دک بو معقوله مؤمنلره آل اطلاق اولنور و اهل بیت معناسنه دخی
کلور و اصحاب صحابک جمعیدر و صحب صادک فتحیله و حانک سکونیله
صاحبک جمعیدر پس اصحاب حضرت رسول الهی کورنره و مجلس
شریفلرینه داخل اولنره فی الجمله اکر بر ساعت مقداری دخی مکالمه شریفه
لریله مشرف اولدیلرسه ده انلره اصحاب اطلاق اولنور لکن آل و اصحاب
ما بیننده عموم و خصوص مطلق واردر اما نیه بری بربرینک مقامنده استعمال
جائزدر و تمام بیتوک معناسنه در اما بونده معنای لازمه سی مراددر یعنی جمیع
معناسنه دیمک اولور محصول بیت هر زمان و هر ساعت بزدن یوز بیک

ویوز سلام رسول اوزرینه وجمیع آل اصحابی اوزرینه اولسون مصراع ثانیده
بربادفعلی مقدردر معلوم اوله که یوز اسنلکدن ویوز سلام دیمدن مراد چوق اسنلک
وچوق سلام دیمکدر زیرا قاعدهٔ اعجام بودر که کثرت مراد ایلدکده صد وهزار ایله
تعبیر ایدرلر نته کم قلت مراد ایلدکده پنج وششله تعبیر ایدرلر مثلا پنج وششی
قلتدن عبارت اتدکلرینه مثال حملدن بر شیخ سعدی حضرتلری کلستانینک
دیباجه سنده بیورمشدر کل همین پنج روز وشش باشد دین کلستان همیشه
خوش باشد پنج روز وشش دیمدن مراد سریع الزوالدن واقل عمردن عبارتدر
یعنی کل انجق بش التی کون اولور دیمدر مثال قصیر العمردر یعنی از زمانده فنا بولور
دیمکدر فاحفظ **درمناقب ائمه دین رضوان الله علیهم اجمعین** مادر بونده
ادات ظرفدر زیرا در تبو معناسنه ده کلور مناقب افعال حسنه معناسنه
یعنی هنرلر وایو اشلر وکوزل فعللر دیمکدر وائمه امامک جمعیدر امام الفک کسریله
اویلان ومقتدی اولان کمسنه یه درلر دین بونده شرع شریف معناسنه درو
رضوان رضو رضا معناسنه در محصول ترکیب بو ذکر اولنجق ابیات لطیفه
دین اسلام وشرع عظام امامارینک ایو وکوزل اشلری وکمال هنرلرینک
ذکری بیاننده در معلوم اوله که مناقبدن بر مضاف محذوف کوزدلمک
لازمدر اما مضاف تقدیر اولنمه ده جائزدر زیرا بیانه کفایت ایدر ان
امامانکه کوکردن اجتهاد ٭ رحمت حق بر روان جمله باد ٭ امامان قاعدهٔ
فارسیه اوزره امامک جمعیدر ویا تنکیر ایچوندر که حرف رابطه صفتدر
واجتهاد افتعال بابنده مصدردر معناسی اوزشب جالشمق ویر بونده
ادات صله در وروان جان معناسنه در عربیده روح دیرلر وباد بونده
امر غائب معناسنه در یعنی اولسون دیمکدر محصول بیت اول عظیم القدر اولان
امامارکه اجتهاد ایتدیلر یعنی استخراج آیات کریمه واحادیث شریفه ده
واستنباط مسائل دقیقه جهد سعی ایدوب دین مبینه رونق وتقویت
وشرع شریفه کمال شهرت ویرمه بذل اقتدار ایدوب جالشدیلر حقک
رحمتی جمله سنک روحنه اولسون یعنی جمله سنی الله رحمت ایلسون اما ثانیده

یا وحدت نوعیه اولمق دخی جائزدر بو تقدیرجه معنا بویله اولور اول
بربلوک امامارکه الی آخره بوندن حنیفه بود امام باصفا ٭ ان سراج امتان
مصطفا ٭ بو بانک ضمیله ابودن مخففدر بابا معناسنه حنیفه حضرت امام اعظم
که اسم شریفی نعماندر حنیفه انک قزیدر پس بوحنیفه نک معناسی حنیفه باباسی
دیمکدر امام اعظمک کنیتیدر وباصفاده با مصاحبت ایچوندر صفا صادک
فتحیله کدرک ضدیدر یعنی صافی وخالص معناسنه وسراج سینک
کسریله شمعک فتحیله سنده ضیا ویرن آتشکه شمعیدر که فارسیده اکا چراغ
دیرلر بعضا سراج ضیا معناسنه در دیرلر وامتان امتک جمعیدر امت
الفک ضمیله ومیم مشدده نک فتحیله بلوک وجماعت معناسنه در لغتده
اورند لنمش صافی وکزیده معناسنه در لکن بونده حضرت محمد علیه السلام مراد
درو آخرنده یا الف شکلنده یازلمه سی قاعدهٔ اعجام اوزره موافقت قافیه
ایچوندر محصول بیت ابوحنیفه حضرتلری صدق وصفا ایله امام ایدی یعنی افکار
ماسوادن مبرا قلب صافه ودرون پاکه مالک اولو امام ایدی پس اول
اجلدن حضرت محمد المصطفی صلی الله علیه وسلم حضرتلرینک امتلرینک
چراغی اولدی یعنی شریعت نبویه یی اول امام همامک اجتهاد کاملریله روشن
اولوب رونق وشهرت تمام بولدی نته کم حقنده سراج امتی بیورلمشدر
معلوم اوله که مصراع ثانیده شرط محذوفکه جواب واقع اولمشدر ادات جوابیه
دخی محذوفدر تقدیر کلام پس از بهر آن بود سراج امتان مصطفا دلکن
ضرورت وزن ایچون حذف اولنمشدر باد فضل حق قرین جان او ٭ شاد
باد ارواح شاکردان او ٭ او ضمیرلر امام اعظمه راجعدر محصول بیت الله که
فضل واحسانی ورحمت وغفرانی اول امام اعظمک روح شریفنه یقین او
اولسون وشاکردلرینک روحلری دخی رحمت حقی ایله شاد اولسون
مصراع ثانیده بر دیکر کلمه سی مقدردر دلکی معناسنی افاده ایدوب مصراع
اوله عطف وجمعیت ارتباطن ویره شاکردده کاف کافک جمعیدر والف
نون ادات جمعیدر رضاجش نو یوسف فاطمی شد ٭ وزعهد ذو المنن

مصطفی صح

راضی شده • صاحبشده شین ضمیری امام اعظمه راجعدر بو یوسف
امام یعقوبک کنیتیدر پس معناسی یوسف باباسی دیمکدر قاضی حاکم معناسنه
در وشده شینک ضمیله و دالک فتحیله و آخرنده برهاء رسمیله ماضی دن
قسمدر معناسی اولمش دیمکدر و معلوم اوله که شده فعلی معنا صاحبشه
قیددر تقدیر کلام صاحبش شده دیمکدر لکن بویله اولنجه قاضیده الف لازمدر
یعنی بو یوسف القاضی دیمک کرکدر اما شده فعل قاضیه مقیّد اولورسه
قاضیده الف لام لازم دکلدر بلکه یوسف قاضیه مضاف اولوب بریای
بطنیه ایله اوقنور وز واوک فتحیله و زانک سکونیله و ازدن مخففدر الفک
فتحی و زانک سکونیله واو حرف عطف و ازمن جاره معناسنه در ذو ذال
معجمه نک ضمیله و واو ملفوظه نک سکونیله اسماء ستّه دن مضافه دن بر اسمدر
صاحب معناسنه در و باشی میمک کسریله منتک جمعیدر و منت میمک
کسریله و نون مشدده نک فتحیله بخربا بندن مصدر در لغوینجه تنبیه ده مستعملدر
منّ لغوینجی اولدر که برکمسه یه بخشلیه سن صکره اذا و جفا ایچون باشنه
قاقه سن بو منّت عقلا و شرعا مذموم مذمومدر نته کیم قرآن عظیمده بومنتک
نهیینده آیت کریمه واردر اولمش قوله تعالی لا تبطلوا صدقاتکم بالمنّ والاذی
و منّ تنبیهی اولدر که سودکمه بر نسنه بخشلیه سن صکره عرض محبّت طریقیله
بخشلدیکک شیئی تعداد ایلیه سن که سنک اکا محبّتک اولدوغنه
اول تنبیه و آگاه اولمغیچون و بو منّت عقلا و شرعا مقبولدر نته کیم
آیت کریمه بوکه دلالت ایدر قوله تعالی بل الله یمنّ علیکم پس بو ایکی طریقیله
اولان منتک صاحبی اللهدر و ذوالمنندن دخی مراد خدادر و راضی خشنود
معناسنه در محصول بیت امام اعظم حضرتلرینک مصاحبی قاضی اولمش
ابو یوسفدر بو معناشده فعل قاضیه معروف اولوب و قاضی معرف باللام
اولمدوغی تقدیرجه در اما قاضی معرّف اولوب یعنی القاضی تحریر اولنوب
و شده فعلی صاحب معروف اولنجه معنا بویله اولنور اول امام اعظمک
مصاحبی اولمش قاضی اولان ابو یوسف و امام محمد دخی اول امام اعظمک

مصاحبی

مصاحبیدر امام محمددن نعمت و احسان صاحبی الله راضی و خشنود اولمش
زیرا امام محمد قضایی قبول ایلمدی معلوم اوله که مصراع ثانینک اولنده صاحبش
بو محمد تقدیر اولنمق لازمدر که معنا درست اوله پس بو ایکی امام که بری امام
ابی یوسف و بری امام محمددر ایکیسی دخی امام اعظم حضرتلرینک شاگردلریدر
شافعی ادریس و مالک بازو فر • باقیت زینت دین احمد ربّ و فر •
امام شافعی حضرتلرینک اسم شریفلری محمد در و کنیتی ابو عبدالله در و شافعی جدلرینک
اسمی اولمغیله جدینه نسبت ایدوب امام شافعی دیدیلر و باباسنک آدی ادریس
در تقدیری شافعی ابن ادریس دیمکدر علمین بیننده ابنی حذف ایتمک قاعدهٔ
املامدندر علی الخصوص ضرورت وزن اوله پس انکیچون حضرت شیخ عطار
شافعی ادریس و یوز کر ایلدی و امام شافعی حضرتلری مذهب صاحبی
اولوا مامدر و مالک دخی بر مذهب صاحبی امامک اسمیدر که امام مالک
دیمکله مشهوردر و مذهبنه دخی مذهب مالکی دیرلر باباسی نسبتله معلوم
اوله که مذهب مشهور دوردر اولکسی حنفی ایکنجیسی شافعی در اوچنجیسی
مالکی در دوردنجیسی احمد حنبلی در بو مذاهب دورت مذهبلو حقدر لکن حضرت
حنبلی ذکر ایتممسنه باعث مذهبی اولقدر شهرت بولمیوب شایع اولمدوغنه
بنا اولمقدر والله اعلم بحقیقته و زفر زانک ضمیله و فانک فتحیله مجتهد بیدن
برکزیده امامک اسم شریفلریدر و باقیت فعل ماضی معزّد غایبدر
معناسی بولدی دیمکدر یافتندن مشتقدر معلوم اوله که بو یافت کلمه سی
درایله استعمال اولنسه مثلا دریافت دینلسه علم معناسنه اولور یعنی
بلدی و آکلدی دیمک اولور اما درسز استعمال اولنسه بقا ذکر اولنان
کبی وجد معناسنه اولور ذرشان از ابشان دن مخففدر معناسی انلردن
دیمکدر ز برازک کسریله من جاره معناسنه در و ابشان الفک کسریله ضمیر
ضمیر جمع غایبدر مذکور اما ماره راجعدر عبیسوه هم کیبی هانک ضمیله و میمک
سکونیله واحددن مراد حضرت حبیب اکرم صلی الله علیه وسلم
حضرتلریدر و زینب زانک کسریله زینت معناسنه در و فرفانک

فتحیله وراءنك سكونیله بونده رونق معناسنه در محصول بیت
امامترك بری دخی ادریس اوغلی شافعی در وبری دخی امام ما
مالكدر امام زفر ایله اول امامتردن حضرت احمدك دین وشرعی زینتی
زینت رونق وشوكت وقوت بولدی ادریس امام شافعینك
اسمیدر دین سماهو اتممش عفی عنه • روحشان در صدر جنت شادباد • قصر دین
از علیشان آباد باد • روحشان انلرك روحی دیمكدر شان ان كبی جمع
ضمیریدر غائب ایچون امامتره راجعدر ملحق اولدوغی كلمه نك آخرنه
املا اولمق لازمدر وصدر صادك فتحیله لغتده كوكس معناسنه در وهر شیئك
اولینه یرلر لكن بونده جنت اضافتیله جنتك عالی مقاملری مراد اولنور و،
قصر قافك فتحیله وصادك سكونیله بونده كوشك معناسنه در دین ما
مضافدر اضافتی مشبه بهك مشبه اضافتیدر وآباد الف ممدوده ایله
معمور معناسنه در اولكه مصراع اولده اولان باد كلمه سی امر غائب معناسنه اولنور
اما مصراع ثانیده اولان باد كلمه سی ینه معنای اصلیه سی اوزرینه در كه
اصل معناسی فعل ماضیدر بویله اولنجه مصراع ثانیه مقام تعلیلده اولنور محصول
بیت اول امامترك روح شریفلری جنت صدرنده شاد اولسون
زیرا دین مبین كوشكی انلرك علملریله معمور اولدی مرحوم شمعی مصراع
ثانیده اولان باد كلمه سنه دخی امر غائب معناسنی ویروب بویلجه تفسیر
ایلمشدر دین قصری انلرك علملریله معمور اولسون در عذر گناه میگوید
عذر عینك ضمیله اكسكلك دیلمكه در گناه كاف عجمینك ضمیله گناه كیده
یازق معناسنه در ومیگوید فعل مضارع مفرد غائبدر معناسی سویلر دیمكدر
محصول بیت حضرت شیخ عطار گناهینك عذرینی بیاننده بیوررباشاها
جرم ما را درگذار • ما گنهكاریم وتو امرزگار • پادشاهك آخرنده اولان
الف حرف ندادر ینه معناسی ای پادشاه دیمكدر وپادشاه اصلنده پادایدی
شاه اولو معناسنه وپاد پای عجمیله حافظ معناسنه موصوفك صفته
اضافتی قبیلندن ایدی صكره صفتی موصوف اوزرینه تقدیم ایدوب

ینه

ینه صفتی موصوفه مضاف قیلوب پادشاه دیدیلر حافظ عظیم معناسنه
در بو محلده مراد اولنان حدا در یعنی حقیقتده پادشاه اودر وجرم
جیمك ضمیله وراءنك سكونیله صوچ وگناه معناسنه در ما یه مضافدر اضافتی
لامیه در ما بونده ضمیر متصلدر نفس متكلم مع الغیردن عبارتدر عربیده نا كبی
اما نعمة الله بو مایی عربیده نحن معناسنه در دیمش بویله اولنجه ضمیر منفصل
اولمق لازم گلور لكن خفی دگلدر كه لسان عربیده ضمیر متصل وضمیر منفصل
مستقلا باشقه باشقه تعیین اولنوب وضع اولنمش اما بو زمان فارسیده
بویله اولمدیغی ظاهر بودر كه بو ما ایكیسنده مقاملرنده مستعمل اوله ورا ادات
تخصیص در ودرگذار ده در ادات تاكید در وگذار كاف عجمینك ضمیله و
وذال معجمه ایله امر حاضر در معنای لغویسی كچ دیمكدر اما بونده بغشله وعفو
ایله دیمكدر ما گنهكاریم ده اولان ما نحن معناسنه ضمیر منفصلدر نته كم مصراع
اولده بونك عكسی ایدی پس بونده ظاهر وروشن اولدیكه بو ما كلمه
سی متكلم مع الغیر یاخود ضمیر منفصل وضمیر متصل مقاملرنده مستعمل اوله
پس بو ایكیسنك مقاملرنده مستعمل اولدوغندن اشتباه قلمدی گنه
كاف عجمینك ضمیله گناهدن مخففدر وكاف عجمینك فتحیله ادات فاعلدر كه
معناسینی افاده ایدر ویای ساكن ایله میم ادات متكلم مع الغیردر ما گنهكاریم
دیمكك معناسی بز عاصیوز دیمكدر وتو تانك ضمیله وواوك سكونیله سن
دیمكدر خطاب ایچون موضوع ضمیر منفصلدر عربیده انت كبی الفك فتحیله و
نونك سكونیله وتانك فتحیله وامرز الف ممدوده ایله ومیمك ضمیله ورا
وراءنك سكونیله بونده اسمدر وگار كاف عجمیله جمع معناسنی افاده ایدر
ادات فاعلدر پس امرزگارك معناسی یارلغیجی دیمكدر عربیده عفور
وغفار كبی محصول بیت ای پادشاه بزم صوچمز عفو ایله زیرا بز عاصی
یوز وسن عفور غفارسن معلوم اوله كه مصراع ثانیه مقام تعلیلده در
اولنده بر ادات تعلیل كه كلمه سی مقدردر فتامل تو نكوكاری وما بد كرده
ایم • جرم بی پایان وبی حد كرده ایم نكونك كسریله وكاف عجمینك ضمیله

ایو معناسنه در و کار کاف عجمیله ادات مبالغه در اسمانک آخرینه لاحق
اولور مبالغه فاعل معناسن افاده ایدر معلوم اوله که بو کار کلمه سن ابن
کمال و نعمة الله و تحفة السنیة صاحبی و طیمی و لامعی و دخی سایر لغت
صاحبنک اکثری افعال آخرینه ده لاحق اولور دیدیلر اما میدان فرسک فارسی
یکه تاز و عرصه نزاکتک شهسوار ممتازی اعنی به سودی رحمة الله علیه انجق
اواخر اسمایه مخصوصدر دیدی پس تحقیق دخی بودر که اسمایه مخصوص اوله
و نکوکار بونده کریم معناسنه در واکرچه تحفة السنیة صاحبی کارک کاف فتحی
عربیه طوتب ایو شکلو و لطف استی معناسنه در دیمش اما حق بودر که
تحقیق سابق مختاردر و یا وحدت ایچوندر خطابی متضمن و یا خطاب
ایچوندر وحدتی متضمن و واو عاطفه ضمیله تلفظ اولنور و مانک بیانی
مرور ایچه اتدی و یا نک فتحیله و دالک سکونیله بر مز معناسنه در
و کرده ایم ماضیدن قسم نفس متکلم مع الغیر در معناسی ایلمشز دیمکدر
و پایان هر نسنه نک آخرینه و صوکنه دیرلر بونده بی ایله نهایتسز
و غایتسز معناسنه در زیرا بی بانک کسری له ادات سلبدر اسمای
جوامده و اسمای مضارده داخل اولور انجق محصول بیت یا رب سن
ایو شلیجی سن و یاخود ایو اشلسن و بز پاره مز ایلمشز یاخود یا رب
سن بر کریم سن و بر لئیمز دیمک اوله زیرا غایتسز و نهایتسز حسابسز
جرم و کناه ایلمشز مصراع ثانیده تعلیلیده در سالها در فسق و عصیان کشته ایم
از کرده پشیمان کشته ایم • سالها معناسنه در و الف و ها ادات
جمعدر سالهانک معناسی نیچه یللر دیمکدر مان کثیردن عبارتدر و فسق
فانک کسریله طاعت و عبادتی ترک اتمکه دیرلر و عصیان عینک کسریله
حرمان و زننده مصدر در کناه معناسنه و کشته ایم کاف عجمینک فتحیله ماضی
بر قسم نفس متکلم مع الغیر در معناسی اولمشز دیمکدر و اخر الف ممدوده
ایله و خاء معجمه نک کسریله بونده صکره معناسنه در لکن قول اصح بودر که
بو آخر کلمه سی بو معقوله یرلرده انجق تقریر و تاکید افاده ایدوب تحسین

لفظ

لفظ و ترتیب کلام ایچون اوله از کرده نک از کرده ایمدر معناسی ایلدیکمزدن
دیمکدر لکن ضرورت وزن ایچون ادات متکلم لریله همزه مجتلبه حذف اولنمشلر
و پشیمان فارسیده و ترکیده مستعمل عربیده نادم معناسنه در محصول
نیچه یللر یعنی چوق زمان فسق و عصیان ایده اولمشز اما ایلدوکمز کناهلردن
صکره پشیمان اولمشز روز شب اندر معاصی بوده ایم • غافل از بود خود نبوده
بوده ایم • روز کندز و شب کیجه معناسنه در عربیده لیل و نهار کبی اندر الفک
فتحی و نونک سکونیله و دالک فتحی و رانک سکونیله ادات ظرفدر و معاصی
معصیتک جمعیدر کناهلر معناسنه در بوده ایم بونده بانک ضمیله معنا جهتندن
کشته ایم کبیدر یؤخذ بالنواصی ده بانک الف لام ضرورت وزن ایچون تحریم
اولنمادی محصول بیت کیجه و کوندز معصیتلر و کناهلر ایچنده اولمشز یؤخذ
بالنواصی آیت کریمه سنک معنای شریفنده غافل اولدوغمز حالده بو آیت
کریمه نک تمامی بودر یعرف المجرمون بسیماهم فیؤخذ بالنواصی والاقدام
یعنی قیامت کونده مجرملر و عاصیلر علامتلریله بلنورلر علامتلری ایسه
یوزلرینک قره لغی در و کوزلری اوکلری در طوتلورلر کاهی پرچملرندن
و ناصیه لردن و کاهی ایاقلرندن یوزلری اوزرلرینه جهنمه آتولورلر یعنی خزنه
جهنم که زبانیلردر انلری کاه صاچلرندن و باشلرندن و کاهی ایاقلرندن طوتوب
یوزلری اوزرلرینه جهنمه آترلر اللهم عافنا دائما در بند عصیان بوده ایم
هم قرین نفس و شیطان بوده ایم • محصول بیت دائما و هر زمان کناه و عصیان
قیدنده اولمشز دخی نفس و شیطانه یقین مصاحب اولمشز بی کنه نکذشته
بر ساعتی • با حضور دل نکرده طاعتی • ساعتی ده یا وحدت ایچوندر
و نکرده نک اصلی بونده نکرده ایم اولمقدر اما ضرورت ایچون ادات متکلم
حذف اولنمشدر معناسی ایلمشز دیمکدر و طاعتی ده یا وحدت ایچوندر
اولور تنکیر ایچوندر اولور محصول بیت بزم اوزریمزه کناهسز بر وقت
و بر ساعت مرور ایدوب کچمشدر یعنی هر کز کناه اتمکدن خالی اولمشزدر
و راحت قلب و جمعیت خاطر ایله عبادات طاعت ایلمشزدر یعنی هرکز

حضوع وخشوع ایله عبادت وطاعتمز واقع اولمشدر یا خود بر عبادت
وطاعتمز واقع اولمشدر دیمک اوله بو معنا یا وحدت اولدوغنه کوره در اما
مختار اولان اولدر که معنادر بر در ابد بندهٔ بکر تحیه اب روی خود بعصیان
دتحیه بر بو بنده ادات صله در در بو بنده تبو معناسنه در درت تقدیر بنده
در برتای خطاب ایله بکر تحیه بانک کسریله وکاف عجمیک کسریله ماضیدن
قسم در معناسی قاچمش دیمکدر بعصیان ده بابسببیه ایچوندر و ریحته انک
کسریله ایکی کلمه مابیننده مشترکدر ماضیدن قسم اولمق وار واسم مفعول
اولمق وار اکر بنده فاعلی اولوب واب دی مفعولی اولورسه ماضیدن
قسم اولمسی مراد اولنور واکر اب دی قائم مقام فاعلی اولورسه ریحته اسم
مفعول اولور پس بو ایکی تقدیرده ده ریختندن مشتقدر محصول بیت
یارب بر قچمش قول تبو که کلدی حال بو که کناه ومعصیت سببیله یوزی صویی
دوکلمش ویا کناه ومعصیت سببیله یوزی صوینی دوکمش دیمک اوله
یعنی کناه ومعصیت سببیله در کناه مغفرتکدن واستانهٔ رحمتکدن دور اولمش
بر بنده تکرار اندوکی کناهلره توبه ایدوب استغفاره کلدی مغفرت دارد
دا امید از لطف تو • زانکه خود فرموده لا تقنطوا • مصراع اولک تقدیری
امید مغفرت دارد از لطف تودر لکن ضرورت وزن ایچون تقدیم وتأخیر
اولنوب مغفرته اضافتدن منقطع اولمشدر امید قاعدهٔ لعجامه کوره دال
معجمه ایله درلشکم بو قاروده ذکری مرور ایلدی لکن دال مهمله ایله شهرت بولمشدر
محصول بیت کمه لطفکدن مغفرت ویارلغمق امیدین طوتر اول اجلدن
که لا تقنطوا بیورمشسن یعنی رحمت حقدن نا امید ونا یوس اولمک دیکدر
بو ایت کریمه نک تمامی بودر قل یا عبادی الذین اسرفوا علی انفسهم لا تقنطوا
من رحمة الله ان الله یغفر الذنوب انه هو الغفور الرحیم بو ایت کریمه حضرت
وحشی رضی الله عنهک حقنده نازل اولدی که دخی اسلامه کلمدن حضرت حمزه
قتل ایلدی صکره نادم وپشیمان اولدی وبعضیلر دیدیلر که بو آیت کریمه مشرکلر
حقنده نازل اولدی که عظیم کناهلر ایدوب بوندن صکره ایمانه کلسک عفو

اونیجه در بو خوف اتدیلر پس حق سبحانه تعالی حضرتلری ایمانه دعوت ایدوب
بو آیت کریمه نازل ایلدی یعنی یا محمد سن ده که الله تعالی بیورر یا بنم
شول قوللرم که معاصی کثیره سببیله نفسلری اوزرینه اسراف ایلدیلر نا امید
ونا یوس اولمکز اللهک رحمتندن اکر توبه ایدرسکز الله تعالی کبائر و
صغائر یکزی جمیعا عفو ایدر تحقیق اول الله مبالغیله رحمت ایدیجی غفوردر
بحر الطاف تو بی پایان بود • نا امید از رحمت شیطان بود • بحر بانک فتحیله
وحاء مهمله نک سکونیله دریا معناسنه در والطاف الفک فتحیله ولامک سکونیله
لطفک جمعیدر محصول بیت یارب سنک لطفکک دریاسی غایت ونهایتسزدر
اولور یعنی لطف واحسانکک دریاسنک حد ونهایتی یوقدر حاصل کلام رحمتک
چوقدر پس سنک رحمتکدن امیدسز شیطان اولور زیرا شیطاندن غیری کمسه
سنک رحمتکدن امیدسز دکلدر انجق شیطان سنک رحمتکدن امیدسز وناامیددر
نفس وشیطان ذکر یمار اه من • رحمت باشد شفاعت خواه من • زد زاد معجمه نک
فتحیله ودال مهمله نک سکونیله فعل ماضی بناء معلوم مفرد غائبدر معناسی اوردی
دیمکدر زدند کرک ایدی ادات جمله ظاهر بودر که ضرورت وزن اوله
اول اجلدن مفرد ایراد اولندی محصول بیت ای کریم الله نفس وشیطان بنم یولمی اوردی
یعنی بو ایکیسی طریق طاعتدن بنی اخراج ایلدیلر پس یارب دیلرمکه سنک
رحمتک بنم شفیعم اولسون تا اول ایکی ظالمک الندن خلاص اولوب جنت
ودیداره رحمتکله نائل اوله لیم واللّه اعمالمزه نظر اولنورسه واکا کوره جزا
ویریلورسه حالمز مکدردر چشم دارم کرسنه با کم کنی • پیش از ان کاندر جهان
حاکم کنی چشم بو نده امید معناسنه در دارم طوتارم دیمکدر اما بونک
کبی یرده وار لکدن عبارتدر وکاندر اصلنده که اندر در که حرف بیانیه واندر
ظرفدر محصول بیت یارب امیدم وار در که بنی کناهمدن پاک ایلیه سن
اندن اول که جهاندن طوپراق ایلیه سن مراد قبل الموت بنم توبه می قبول
ایدوب عفو ومغفرت ایله دیمکدر اندر اندم کز بدن جانم بری • از جهان
با نوا را ایمانم بری • بری بانک فتحیله فعل مضارع مفرد مخاطبدر محصول بیت

یارب اول دمده و اول وقتده که بنم جانمی بدندن ایلدرسن یعنی
بنم روحمی قبض ایدوب میت ایدرسن یاربّ سندن رجا اولدرکه وامیدم
دخی بودرکه جهانده بنی ایمان نوریله ایلده‌سن زیرا مؤمن متوحدوم
خاتمه‌می ایمان کاملیله میسر ایلیه‌سن بس بو معلوم اولا که شیخ عطار رحمة
الله الغفار حضرتلرینک اسم شریفلری محمد در و کنیتی فریدالدین در و پدرلرینک
اسم شریفلری ابراهیم در نیشابور ولایتنه منسوبدر و صفتلری عطار لقب ایدن
اول سببدندر که حضرت شیخ دخی پدرلرینک فوتندن صکره پیشهٔ عطارلقه
مشغول اولدیلر عطار اولدیلر لکن حضرت شیخک کراماتی و مقاماتی کون کبی
ظاهردر و یوز اون درت یل عمر سوردیلر تألیفات و تصنیفاتلری واردر
و تصوف و حقیقتده دخی چوق کتابلری واردر و فارسیده مرتب دیوانلری
واردر و صوک دمده شهید اولمشدر رحمة الله علیه رحمة واسعة در

در نکوهش نفس اماره میگوید نکوهش نونک ضمیله و کاف عجمیله و هانک
کسریله اسم مصدردر خورلنمش معناسنه در یعنی تحقیر تذلیل ایتمک معناسنه
در و نفس اماره یاره مزامر ایدیجی بر نفس دیمکدر تقدیری نفس اماره بالسوء
محصول ترکیب حضرت شیخ نفس اماره بالسوء خورلنمش بیان ایتنده بیورر
و بعض نسخده در صفت عاقل و کامل واقع اولمشدر یعنی شیخ عاقلک و
کاملک صفتنی بیان ایتنده بیورر دیمکدر که عاقل آن باشد که او شکر بود
و انکهی بر نفس خود قادر بود انکهی یا اصیله ایله اندن صکره دیمکدر محصول
بیت عاقل او کمسه‌در که جمیع خصوصده شاکر اوله یعنی شکر ایدیجی اوله اندن
صکره کندی نفسنه غالب اوله یعنی نفسی اوزرینه غالب و قاهر اوله نفس
انک زیر تصرف و قهر نده اوله دیمکدر هر که خشم خود فرو خورد ای جوان باشد
او از رستگاران جهان خشم غضب معناسنه در و فرو خورد یوتقوندی دیمکدر
جوان جیمک ضمیله یکت دیمکدر رستگاران رستگارک جمعیدر کاف عجمیله
بولنده معناسنه قورتلمش دیمکدر جهانه اضافتی لامیه در محصول بیت هر کمسه
که کندی خشم و غضبنی یوتقوندی یعنی غضبنی محلنده خشمنی دفع ایدوب اظهار

ایلمدی

ایلمدی اول کمسه جهانک قورتلمشلرندن اولوران بو دا ایلهتر بن مردمانی
کز پی نفس و هوا بشد دوان ● محصول بیت خلقک احمقی اول
کمسه‌لولور که نفس و هوا اردنجه یلکن اوله دوان صفت مشبهه‌دندر
لکن اسم فاعل معناسنه‌ده کلور یعنی یلیجی اوله دیمکده جائزدر و انکهی بیدار
دان تاریک رای خواهد آمرزید نفس آخر خدای ان اسیم اشارتدر
اول نفس و هوا اردنجه یلن کمسه‌یه را جعدر تاریک رای فاسد فکرلی
دیمکدر محصول بیت اندن صکره یعنی دائما نفس و هوا اردنجه یلکن
اولوب عمرینی فسق و فجور ضایع و افنا ایتدکدن صکره اول فاسد فکرلی
طمع ایلر که آخر خدا کندو یی یارلغیق دیر بس هم علی الدوام کناهدن حالی
اولمیوب تائب اولمز و هم خدا کندو یی یارلغار ظن ایلمز بو خود عادت
الله مخالفدر مادامکه عبد آثم گناهدن رجوع ایدوب توبه کار اولمیه
اول عفو او لنوب یارلغنماز کرچه درویشی بود سخت ای پسر ● هم
ز درویشی بناشد خوبتر ● محصول بیت اکرچه ای اوغل درویشلک
فتی اولور اما هم درویشلکدن کوکچک بر نسنه اولماز یعنی درویشلک
کوزل حاللردر هر که او را نفس سرکشی رام شد ● از خردمندان نیکونام شد
محصول بیت هر کمسه که انکا باشی چکیجی عناد اوزره اولان نفسی مطیع درم اولدی
اول کمسه ایو نامل عقلولردن اولدی و بعض نسخده شوش واقعدر شوم
یازه‌مز معناسنه درو شاین ضمیری هر کرده مقدر اولان کمسه‌یه راجعدر
معناسی دیمک اولور که هر کمسه انکا یره مز نفسی مطیع و رام اولدی الی آخره
در ریاضت نفس بدر اکوشش حال ● تا بنیوار د ترا اندر و بال محصول بیت
ریاضتده و پرهیزده یرمز نفسک قولغنی بور یعنی تادیب ایله تا کم سنی
کناه و باله آتمیه ● هر که خواهد با سلامت ماند او ● از جمیع خلق رو کرداند او
کمسه محصول بیت هر اول کمسه که تا ابکی جهانک مشقتندن قورتلوب
سلامت قلمق دیلر اول کمسه جمیع خلقدن یوز دوندرسن عزلت و
وحدت اختیار ایلسون زیرا السلامة فی الوحدة بیورلمشدر ● مرد

مانزا شر در خوابدان • گشت بیدار انکه او رفت از جهان •
دان امر حاضر در معناسن بلی دیمکدر عزیزم اعلم کبی الفک کسریله
محصول بیت جمیع ناسی اویقوده و خواب غفلتده بیل یعنی بویله
ملاحظه ایله که اکثر ناس خواب غفلتده درامدی اویانق اول کمسه در
اولدیکه جهاندن گتدی یعنی دنیادن گیدن کمسنه اویانور الناس نیام
فاذا ماتوا انتبهوا مفهوم شریفاین اشعار در • انکه رنجاند ترا عذرش
بپذیر تا بیابی مغفرت بروی مکیر محصول بیت اول که سنی اینجدر
انک عذرینی قبول ایله تا کم خدای متعالدن مغفرت بولهسن انک ذلاتارینه
کبین طوتمه که الله تعالی حضرتلرنده سکا مکافات ایدوب سنی یارلغایه وهم
کین و غرض ایو خصلت دکلدر خصوصا کمزلکدن کین فلیس دین بیور
بیورلمشدر حق ندارد دوست خلق ازاررا نیست شرابن خصلت
این خصلت خلق ازار وصف ترکیبیدر خلق اینجدیجی موزی کمسه دیرلر
خصلت خوی معناسنه درو دین دار لغتده دین طوتجی دیمکدر اما بونده
مؤمن کامل معناسنه در محصول بیت حق تعالی خلق اینجدیجی کمسهیی دوست
طوتمز یعنی سومز زیرا بو بر مؤمن کاملک خوی و خصلتی دکلدر یعنی
مؤمن کامل اولان کمسنه موزی اولماز بلکه موزی اولان کمسنه مؤمن
کامل اولمز بلکه مسلم دخی اولمازسته کم حدیث شریفده وارد اولمشدر
ان العبد لایکتب فی المسلمین حتی یسلم الناس من یده ولسانه ولاینال
درجة المؤمنین حتی یامن جاره بوایقه ولایکون من المتقین حتی یدع ما لا
بأس به حذرا لما به البأس از ستم هر کو دلی را رش کرد ان جراحت
با وجود خویش کرد • هر کو اصلنده هر که ادایدی هر کل افرادی معناسنه
درکه حرف رابطه صفتدر و برکس مقدر در تقدیر کلام هر کس که او دیمکدر
واو ضمیری غایبدر ریش یاره معناسنه در محصول بیت هر اول کمسه که دیمکدر که
در محصول بیت هر اول کمسه که ظلمدن برکوکله یاره ایلدی یعنی ظلمله
برکمسنهنک خاطرجمعنی یقوب قلبنی مجروح ایلیان کمسنه اول جراحتی کندی

وجودینه

وجودینه ایلدی یعنی مراد هرکمسه نه ایدرسه کندو ویه ایدر دیمکدر هرکه در بند
دل ازاری بود در عقوبت کار او زاری بود محصول بیت هرکمسه که کوکل
اینجدمکلک قیدنده اوله عذاب و عقابدن انک ایشی فریاد و فغان اولور
زاری یاء اصلیه ایله فریاد و فغان معناسنه در • ای پسر قصد دل ازاری مکن
و ز خدای خویشتن بیزاری مکن • محصول بیت ای اوغل کوکل اینجدمکلک
قصدین ایلمیه یعنی کمسنهنک خاطرین یقمغه میل و رغبت ایتمه و کندو الله تعالیدن
بیزارلق ایلمه یعنی تنکری کندیدن متنفر و بیزار ایتمه دیمکدر اما بو معنا قرینه
دن اخذ اولنور • نام مردم جز به نیکویی مبر • گر همی خواهی که گردی معتبر
به بانک متحیله ادات صله در لکن هاء رسمیله یازلدیغنه باعث داخل اولدیغی
کلمه دن ضرورت وزن ایچون منفصله یازلدیغی ایچوندر زیرا بوبه کلمهسی
اصلنده جزء املا اولمقدر مثلا بجز تحریر اولنمق لازم ایدی اما ضرورت
وزن ایچون وجه مشروح اوزره اختیار اولندی پس هر برده بوقاعده جاریدر
فا خفض و کردی کاف عجمیله فعل مضارع مفرد مخاطبدر معناسی اوله سن
دیمکدر محصول بیت خلقک نامنی ایلکدن غیری اکمه یعنی ایلکدن غیریله ذکر
ایلمه اکر استرسک معتبر اوله سن • قوت نیکی نداری بد مکن • بر وجود خود
ستم بیجا مکن • محصول بیت اکر ایلک ایتمکه قادر دکل ایسک بار یمز لقده
ایلمه کندی وجودک اوزره حد و حسابسز ظلم ایلمه رو زبان از غیبت
مردم ببند • تا ببینی دست و پای خود ببند • او که ببند امر حاضر در و باء
اول مکسوره در و مصراع اخرده اولان ببند اسمدر و باء اول مکسوره
در و مصراع اولده اولان ببند اسمدر و باء اول مفتوحه در معنای ظرفیتی متضمندر
محصول بیت بوری خلقک غیبتندن لسانکی بغله یعنی کمسهیه غیبت
و مذمت ایلمه تا کم روز جزاده کندی الکی و ایاغکی بند عذابده و قید عقابده
کورمیهسن • هرکه از غیبت زبانش بسته نیست انچنان کس از عقوبت
رسته نیست • بسته بانک متحیله لغتده بغلو معناسنه در اما بونده مضبوط
دیمکدر محصول بیت هرکمسه که انک زبانی غیبتدن مضبوط و محفوظ اولا

دکلدر انجلاین کمی عذاب و عقابدن قورتلمش دکلدر یعنی غیبت ایدن کمسه
خدانک عذابندن هرکز خلاص بولماز مکر رجوع و توبه ایدوب اول
غیبت اتدوکی آدمله حلاللشه زیرا الغیبة اشد من الزنا بیورلمشدر در
فواید خاموشی میکوید محصول ترکیب حضرت شیخ سویلمکک فائده‌لری
بیا ننده اسرار بیورر ای برادر کر توهستی حق طلب • جز بفرمان خدا مکشا
لب • هستی ده یا خطاب ایچون نذر لغتده معناسیچون وار ایسکده دیمکدر لکن
بونده ایچق ایسک معناسنی افاده ایدر یعنی سن طالب حق ایسک محصول
بیت ای قرنداشم اکر سن طالب حق ایسک خدانک بیورغندن
غیریه دوداقک آچمه یعنی جهت حق سوزدن غیری سوز سویلمه دیمکدر حق طلب
وصف ترکیبیدر لکن تقدیری حق طلبی در هستی ده اولان یا خطاب ایکه
مصروف قدر دنلمسنک وجهی بو قدر زیرا بو تقدیره حاجت دکلدر که • خبر دار
زحی لایموت • بر دهان خود بنه مهر سکوت محصول بیت اکر حی لایموت
اولان خدادن خبرک وار ایسه یعنی عارف بالله ایسک کندو اغزک
اوزرینه سکوت مهرینی قو یعنی خاموش اولوب کمسه‌یه سوز سویلمه •
ای پسر پند و نصیحت کوش کن • کر نجاتی بایدت خاموش کن • پند با
بجمک فتحیله و نونک سکونیله نصیحت معناسنه در و نصیحت الکا عطف تفسیری واقع
اولمشدر محصول بیت ای اوغل پند و نصیحت دکله اکر سکا مشقتدن قورتلوب
خلاص کرک ایسه خاموش اول ظاهر بودر که مصراع ثانیده اولان کن
شو معناسنه اوله شین معجمه‌نک فتحیله و واوک سکونیله امر حاضردر هر کرا کفتار
بسیار ش بود • دل درون سینه بیمارش بود • بسیارش ده اولان شین
ضمیر حقیقتده کفتاره مقید تقدیری کفتارش بسیار بود دیمکدر و بیمارش
ده اولان دخی حقیقتده سینه‌یه مقیددر تقدیری سینه اش بیمار بود دیمکدر
لکن بو تقدیرجه سینه‌ده اولان تا رسمیدن صکره بر همزه دخی کتابه یازیلور
قاعده کلیه اوزره که نته کم بیانی مرور ایتمشدر محصول بیت هر کیمک که سوزی
جوق اولور یعنی جوق سویلر ایسه انک کوکلی درون سینه‌سنده یعنی سینه‌سی ایچنده که

حسنه اولور هر که راز باده ور و یابی تحقیقدن آکاه اولمش معلوم
اوله که حضرت شیخک جوق سویلمکدن منع ایتمه‌سی کثرت کلامه ملامت
موجب جوق سوز ملال ایراث ایدر مسن اشعار در اما بو کلام مالا یعنی اولنوب
هیچ بر منفعتی اولمیان سوز حقنده در خصوصا ضبط لسانه قادر اولمیان
کمسنه که کلی معاملی ایو دکلم هر نه ایسه سویلیه تصرف زبانه مالک اولیه
بس بویله اولانلره سلامة الانسان فی حفظ اللسان موجبنجه جبنجه
عمل ایتمکلکه بتیه‌دن سالم اولوب بلاد الانسان من اللسان مقتضاسنجه
مبتلای مشقت دارین اولمه‌سی محققدر اما اول سوز که خیر و صواب و
پند موعظه و ذکر الله اولوب عائده نامه دنیا و آخرتلرا جهتندن نفعی اوله
بس بو کونه کلام عین عبادت و محض طاعتدر هر نقدر جوق سویلنسه اولقدر
ثوابدر بلکه بو معقوله کلام خیر انجامه مالک اولان کمسنه‌نک سکوتی جائز
دکلدر زیرا انکا منده هم کندویه منفعت وار و هم خلقه منفعت وار بس بو کونه
صاحب کلامک سکوتی بخلدن ناشیدر و بخیل اولان کمسنه‌نک ایسه
حالی معلوم زیرا البخیل لا یدخل الجنة بیورلمشدر • علم قلان را بیشه
خاموشی بود • پیشه جاهل فراموشی بود • عاقلاندن مراد بونده اهل عقل
اولان علمادر زیرا جاهلک ضدی عالمدر و عاقلک ضدی احمقدر پیشه
با عجمک کسریله صنعت معناسنه در و خاموش و فراموش ده اولان یالر
مصدریه در محصول بیت اهل علم اولان عاقلک صنعت و عادتی خا
موشلقی اولور جاهل اولان احمقک صنعت و عادتی فراموشلق اولور
یعنی کندویی اونودوب لسانه کلی ترزیقات و مالا یعنی سوزلر سویلمکله
اولور دیمکدر زیرا فراموش بونده اونتمه معناسنه در اسم مصدردر اما
یای مصدریه ایله اونتمق معناسنه اولور و بو دکلمه‌لر دخی بانک فتحه‌سیله
فعل مضارعدر اما شمعی مرحوم ادات جز معناسنه اولمق کر وشندر دمکله
بو دخی جائزدر • خاموشی از کذب و غیبت واجبست • ابلهست
ان کو بکفتن را غبت کذب کافک فتحیله یلان معناسنه در و غیبت غنک

کسنه بر کمسه نک اردنجه یعنی غیبتنده سویلنان سوزه در محصول بیت
کذب و غیبتدن سکوت ایدوب سویلمکه واجدر احمقدر اول کمسه که ذکر الله
دن غیر سویلمکه طالب و راغب اوله لاکراهة لکذب بعض ترک حرف الغیبة
احب الی الله من الف رکعة • ای برادر چو نشناسی حق مگو • قول حق را از برای
دق حق مگو • دق ذالک فتحله لفظنده دو کمکه دیرلر اما بونده مجاز استدر کمک
معناسنه سوزدر محصول بیت ای قرنداش حق تعالی حضرتلرینک ثناسندن
غیر سوز سویلمه یعنی دائما ذکر الله ایله و حق سوزی ناس حقنده
حسن ظن اتسون نیتله حلقه استدر ایچون سویلیه زیرا بونده زر
ربا رایحه سی وار در شمعی مرحوم مصراع ثانینک معناسنده دق و غمز ادی
او تورمه حق سوزی سویلمه یعنی سوز حق ایسه ده چونکه غمز ایجاب ایدی
انی سویلمه دیو بو تعبیر احسن بو دخی بیرنده درظاهر بودر که دق غمز معناسنه
المقدر • هر که ار بند عبارت می شود • هر چه واد جمله غارت می شود •
می شود فعل مضارع مؤد غایبدر استمرار مراد در محصول بیت هر کمسه
دائما فصاحت و بلاغتله سوز سویلمک قیدنده اولور هر نسنه وار ایسه
جمله غارت و یغما اولور یعنی اوقات ازمنه سنی فصاحت و بلاغتله تحصیله
سوداسنده بجووب عبادات و طاعات و اعمال صالحه دن محروم قلوب
عمر نازنیننی و ایام صحت فرصتنی جمله یوق یره تلف و ضایع ایدر دل ز بر
الگفتن بمیرد در بدن • گرچه گفتارش بود در عدن • بمیرد فعل مضارع
مؤد غایبدر رای مکسوره تاکید ایچوندر عدن دیار یمنده بر شهرک
ادیدر محصول بیت کوکل بدنده چوق سویلمدن اولور یعنی انسان چوق
سویلمدن کوکلی بدنده اولور اگرچه سویلدیکی سوز عدن انجوسی کبی
قیمتلو ایسه ده بعض نسخه ده تا خطاب ایله گفتارت واقعدر بویله اولنجه
معناسی سنک سوزک دیمک اولور • وانکه سعی اندر فصاحت میکند •
چون دل را جراحت میکند • محصول بیت دخی اول کمسه که فصاحت و بلاغتله
سعی ایدر یعنی دین و ایماننه و عبادت و طاعتنه مقید اولان و اسلامنه لازم

اولان

اولان اشیانی ترک ایدوب منفصل فصاحت و بلاغتنه چالشن کمسنه
کوکلنک چهره سنی مجروح ایلر یعنی قلبی دین مبینه لازم اولان مسائلدن
خالی قلور معلوم اوله که فصاحت و بلاغت استعماله موافق و واقعه مطابق
کلام سویلمکه دیرلر حقیقتده بو فصاحت و بلاغتک معنالرین و ماهیتنده
فرقلرین بلمک دیلین معانی کتابلرینه مراجعت اتسون • روز باز ادر دهان
محبوس دار • از خلایق خویش را مایوس دار • محصول بیت بورر
دکلی اغزنده محبوس طوت یعنی حبس و ضبط ایله حاصل کلام کمسنه یه سوز سویلمه
دیمکدر زیرا من صمت نجا بیورلمشدر و خلقدن کندیکی نا امید طوت
یعنی کمسنه دن امیددار اولمه زیرا الله تعالی حضرتلرندن غیری کمسنه یه قادر
دکلدر هر که او بر عیب خود بینا شود • روح او را قوتی پیدا شود •
بینا صفت مشبهه در اسم فاعل معناسنه کورنجی دیمکدر محصول بیت
هر اول کمسه که کندی عیبنی کورنجی اولور جانب الهیه دن انک روحنه
بر عون و قوت پیدا و ظاهر اولور زیرا غفلت و غروردن خلاص
بولوب عیب باین اولمز در عمل صالح میکوید محصول ترکیب حضرت
شیخ عمل صالح سبیلری بیان ایدنده بیورر عملدن بر مضاف محذوف قدر
تقدیر کلام در سبب عمل صالح دیمکدر بعض نسخه ده عمل خالص واقعدر
پاک عمل دیمکدر • هر که باشد اهل ایمان ای عزیز • پاک دارد چار
چیز از چار چیز • چار اسم عدد درت دیمکدر معناسنه و چیز نسنه
دیمکدر عربیده شیء کبی محصول بیت خطاب عام طریقیله بیورر ای عزیز
هر کمسه که اهل ایمان اوله درت شیئی درت شیئدن پاک طوتر یا خود
طوترسن دیمک اوله نصیحت طریقیله دارد کلمه سی امر غایب معناسنه
طوتمسی اوله • از حد اول تو دل را پاک دار • خویشتن را بعد از ان
مؤمن شمار • محصول بیت سن اول کوکلکی حسددن پاک طوت اندن
صکره کندوکی مؤمن کامل صای • پاک دار از کذب و از غیبت زبان •
تا که ایمانت نشفتد در زبان • کذب و غیبت بیانی سبقت اتدی در زبان

زانک نتیجه و ضمیمه لفعدر دل معناسنه که عربیده لام دیر لکن زانک
نتیجه او تنمق عادت اهل نثر اکتیبدر زعانده دیر بای فا به تبدیله تا ادات
تقلیلدر و که حرف بیاندر یتفتنده نون مفتوحه ادات نفی در و یا کی
مفتوحه قاعده اوزره دار داولان یادر زیرا ابتداسی الف اولان اوالله
یا و تاکید یا نون نافیه داخل اولسه انلردن صکره هر یا اثبات اولنور
بعضیلر دیدیکه الف یا به تبدیل اولنور محصول بیت کذب و غیبتدن
دخی پاک طوت کرایمانک زیانه دوشمیه یعنی نقصانی اوزره اولمیه
پاک اکر داری عمل را از ریا ٭ شمع ایمان تر ابا شد ضیا ٭ محصول بیت
اکر عملکی ریادن پاک طوتر ایسک ایمانک شمعنه ضیا و نور حاصل اولور
یعنی ایمانک نوری ارتر چون شکم راپاک داری از حرام ٭ مرد ایمان
داربا شی والسلام ٭ شکم شینک کسری وکاف عربیک فتحیله قرین معناسنه
در عربیده بطن کبی لکن بر ضمیر متصل تای خطاب مقدر در تقدیر کلام
شکمت رادر وا ایمان دار ایمانلی معناسنه در اصطلاحلرینده ایمان دارلق
کامله اطلاق اولنور نته کم مالدار مالی چوق اولانه کبی در والسلام
کلام تمامنده استعمال اولنور یعنی کلام تمام اولدی الکهک و سلامی سنک
اوزرکه اولسون دیمکدر تقدیری السلام علیکم در محصول بیت چونکه بدن قرنی
حرامدن پاک طوترسن مؤمن کامل مرد اولورسن کلام تمام اولدی
الکهک وسنک اوزرینه اولسون ضیاء القلب من اکل الحلال هر که دارد این
صفت باشد شریف ورنه دارد دارد ایمان ضعیف ٭ محصول بیت
هر کمسه که بو دورت صفتی طوتر اول کمسه شریف و عزیز اولور و اکر طوتمزسه
اول کمسه نک ایمانی ضعیف اولور حاصل معنا بودر اما معنای ترکیب
اول کمسه ایمان ضعیف طوتر دیمکدر زیرا ترکیبدن افاده اولنان
بو منوال اوزره در ٭ هر که باطن از خراش پاک نیست ٭ او روح
او را ره سوی افلاک نیست ٭ خراشیده اولمش معنا باطنه مقیددر
تقدیر کلام هر که باطنش از حرام دیمکدر محصول بیت هر کمسه که انک درونی

چوامان

درونی پاک دکلدر انک روحنه افلاک جانبنه یول یوقدر یعنی
اول کمسنه عالم سفلیده قالوب هرکز عالم علویه صعود ایتمز معلوم
اوله که بو بیتلر ذکر اولنان دورت پاره خصلتلک علتلریدر یعنی بو درت
خصلتلردن احترازک سببلرین بیان ایدر ٭ چون نباشد پاک
اعمال از ریا ٭ هست بی حاصل چو نقشی بوریا ٭ اعمال الفک فتحیله
عملک جمعیدر و هست بونده است معناسنه افاده ایدر بوریا بر نوع
قامشدر که اندن حصیر یاپوب فقرا الورلر زیرا غایت اوجوز اولور
حصیر ارکک الجغ بوریادن بیلر اولان حصیر در محصول بیت چونکه
عملک ریادن پاک اولمیه بوریا قمشندن اولان حصیرک نقشی کبی
عملک بی فائده در ٭ مهر کر اندر عمل اخلاص نیست ٭ در جهان از بهر کاه
خاص نیست ٭ محصول بیت هر کمسنک علمنده خلوصیتی یوقدر جهانده
اول کمسه تمام حضرتنک خاص و مقبول قوللرندن دکلدر ٭ هر که کارش
از برای حق بود ٭ کار او پیوسته با رونق بود ٭ محصول بیت هر کمسه
که انک ایشی الله ایچون اولور یعنی ریاده اولمیوب و رشوت مقابلسنده
اولمیه پس بو بیله اولانک ایشی متصل رونق و لطافتلی اولور
یعنی دائما کوزل اولور دیمکدر در زیان پادشاهان ایکوید حضرت
شیخ پادشاهلرک عرض و ناموسنه نقصان ویرر سببلرک بیاننده
بیورر چار خصلت ای برادر در جهان ٭ پادشاهانرا دهی در زیان
٭ خصلت خوی معناسنه در و دارد فعل مضارع مؤد در معنای طوتر
دیمکدر لکن بونده دهو معناسنه اولمق روشندر یعنی ویرر دیمک اوله
محصول بیت ای برادر جهانده دورت خوی پادشاهلرک سرمایه
سلطنتنه نقصان و زیان ویرر یعنی بر پادشاه که بو دورت خوی هر سیله
متصف اوله اول پادشاهلک عرض و شوکتی و ناموسی و سلطنتی نقصان
و زیان طوتر بس امدی جهانده پادشاه عالیتلره اولسه لازم و واجبدرکه
حضرت شیخک بو نصیحتیه عامل اولوب بو دورت خصلتدن احتراز ایده لر

باشد چون در ملاحذان بود • بی کمان در هیبتش نقصان بود • ملایمک
فتحیله جماعت و خلق معناسنه در خندان صفت مشبهه در کوله کن معناسنه
لکن اسم فاعل معناسنه استعمالی شایعدر یعنی کولیجی دیمکدر اولور محصول
بیت چونکه پادشاه خلق آراسنده کلجی اوله شبهه سز انک صحبت و عظمتنه
نقصان واقع اولور باز صحبت داشتن با هر فقیر • پادشاهانرا همی دارد حقیر •
باز بونده تأکید ایچون افاده ایدر انجق جایزدر که دخی معناسن افاده ایدر
محصول بیتده دخی هر فقیر ایله صحبت طوتمق پادشاهلری حقیر طوتر و بعض نسخه ده
مصراع ثانی بویله واقع پادشه را عیب باشد کوش کیر • معناسی پادشاهه
عیب اولور قولاق طوتوب دکله بو نصیحتی دیمکدر • یا زنان بسیار اگر خلوت
کند • خویشتن را شاه بی حرمت کند • محصول بیت اگر عورتلر ایله چوق خلوت
و مصاحبت ایلیه پادشاه کندوسنی حرمتسز و رغبتسز ایلر • هر که اگر
جهاندار بود • میل او سوی کم آزاری بود • فر قافک فتحیله و رانک تشدیدیله
بونده قوت و قدرت رونق و لطافت معنالرینه در جهانداریده یا مصدریه
در جهان طوتیجی دیمکدر وصف ترکیبیدر پادشاهلره اطلاق اولنور آزا
زیده اولان کم کاف عربینک فتحیله بونده کلی ترکدن عبارتدر آزار ظلم و تعدی
معناسنه در و یا مصدریه در بویله اولنجه کم آزارینک معناسی ظلمسزلک دیمکدر
زیرا کم کلی ترکدن عبارت اولنجه ادات نفی معناسنده قائم اولور جایز
کوریلور محصول بیت هر کیمک که جهاندارلغه قوتی اوله یعنی عاقده پادشاه
پادشاهلغه قادر اولوب و پادشاهلغی اوله که تک دشمنلری اولدوغی
حالده مرادی انکله پادشاهلق اوله انک ظلمسزلک و جورسزلک جانبنه اولسون
زیرا بر پادشاه که عدل عدالت اوزره اولمیوب ظلم و تعدی ایدوب رعیت
فقرایه مرحمت اولمیه خلق اندن نفرت ایدوب فرار ایدرلر بویله ایسه سلطنت
الندن کیتمک لازم کلور • تا که پادشاهانرا و داد • تازه عدلش عالمی کردند شاد •
و داد ده اولان واو عاطفه الفه نصکره واقع اولمغله قاعده کلیه اوزره ضمه
تلفظ اولنور و پادنصکره ده واقع اولدقده بویله در لکن سودی مرحوم بو

ایکی

ایکی سنده نصکره واقع اولان واو بین الساهرة تلفظ اولنور دیمش اما انک
بو کلامی ذاب اجماعه کوره در بس بزه لازم اولان کتابلرده ذکر اولنان
قاعده در و زای مکسوره پسن ابتدائیه معناسنه در و کردند کافک فتحیله
فعل ماضی جمع غائبدر محصول بیت پادشاهلره عدل و داد کرکدر یعنی پادشاه
عادل و صاحب داد کرکدر تا که اول پادشاهک عدلندن خلق عالم شاد
اوله لر یعنی امان و آسوده حال راحتکه زندکانی ایلیه لر زیرا انبات الملک
فی العدل بیورلمشدر • کر کند آهنک ظلمی پادشاه • سود نکنند مرو را خیل
سپاه • آهنکک الف ممدوده ایله هانک فتحیله و نونک سکونیله و کاف عجمیله
قصد معناسنه در و ظلمی ده اولان یا تنکیر ایچوندر اما بعض نسخه ده یا یوقدر
لکن ضرورت وزن ایچون لازمدر سود دسیمکک ضمیله فائده معناسنه در
واو بر مقدار اشباع اولنمق لازمدر که وزن یرینه بوله و نکند ده کافک ضمه
سنی عنله اوقنمق لازمدر حتی سکونه قریب اوقنه بلکه محضا سکون اوزره
اوقنسه جایزدر زیرا وزن تکمیل اوقنمق کرکدر و مرورا انک بیانی سابقا
مرور اتمشدر خیل بونده چوق معناسنه در یا ئیله دخی لغتدر و سپاه و سپاه
اسپهبند ندر اتلو عسکره دیرلر زیرا اسب آته درلر و آخرنده هاء تخصیص
افاده ایدر یعنی آته مخصوص دیمک اولور و البته الکافی حذفی و انباتی
جایزدر و دخی تخصیص تأکید ایچوندر آخرینه بر یا نسبته الحاق ایدوب سپاهی
ده درلر محصول بیت اگر بر پادشاه ظلم قصدین ایدرسه انکا سپاه و
عسکری فائده ایلمز یعنی بر طرفدن دشمن توجه ایدوب معرکه اقتضا
اتدکده جمله عسکر یوز چوروب اول ظالم اولان پادشاهه یاردم اتمیوب
بلکه ضررینه سعی ایدرلر و بعض نسخه ده کنج واقع در خیل برینه و خیل عسکر
معناسنه ده اولسه ده جایزدر بویله اولنجه سپاه عطف تفسیر قبیلندن اولور
چون کند سلطان کرم با لشکری • بهر او بازند صد جان بر سری • بعض
نسخه ده جان و سری واقعدر واو عاطفه ایله محصول بیت پادشاه ظالم
اولورسه خالی نه اوله جغی معلوم اولدی اما چونکه پادشاه عسکرینه کرم و لطف

ایله یعنی وظیفه و علوفه‌لرین و رسوم و لوازملرین ملنده ویروب عدل و
عدالت و حفظ و صیانت اوزره اوله عسکر دخی اول پادشاه ایچون برباش
ازرینه یوز جان اویندرلر یعنی اول پادشاهک یولینه جانلرین و باشلرین فدا
ایدرلر دیمکدر معلوم اوله که واو عاطفه ایله ایراد اولنان نسخه‌ده بو ذکر اولنان
سخن اولی در زیرا بو دیدیکمز معنا بو نسخه‌نک طریقی سهلیله مخرجدر اما بزم
اختیار ایتدوکمز نسخه‌ده مذکور معنا تأویل و تقدیر ایله مخرجدر لکن شمعی مرحومکده
مختاری اولدوغی جهتدن بز دخی اختیار ایتدک ولکن بیده یا تنکیر ایچوندر و
سر بیده اولان یا مختاریمزه کوره وحدت ایچون اولور واو عاطفه ایله ایراد
اولنان نسخه‌یه کوره تنکیر ایچوندر **در بیان اخلاق حمیده میکوید** حضرت شیخ
کوزل خویلر بیاننده بیورر ٭ چار چیز آمد بزرکی را دلیل ٭ هرکه آن دارد بود
مرد جلیل ٭ بزرکی ده کاف عجمیده و یا مصدریه و زآن اسم اشارتدر بعید و توسط
ایچون موضوعدر یعنی بو ایکی معناده مشترکدر اکر مشارالیهی چار چیز طوتسق
بعیده اشارت اولور عربیده ذلک کبی و اکر دلیل اشارت اولورسه توسطه
اشارت اولور عربیده ذاک کبی معناسنه محصول بیت دورت نسنه اولوغه
دلیل و سبب کلدی هر کمسه که اول دورت نسنه‌یی طوتسه مرد جلیل اولور یعنی اولور
یاخود هر کمسه که اول دلیل طوتر دیمک اوله الی آخره ٭ علم را اعزاز کردن بی
حساب ٭ خلق را دادن جواب با صواب ٭ اعزاز الفک کسریله افعال بابندن
مصدر در معناسی برشی‌یی اولو لیوب تعظیم اتمکدر محصول بیت اول اولوغه دلیل
و سبب اولان نسنه‌نک بریسی علمه حسابسز رعایت و تعظیم و تکریم اتمکدر و
بریسی دخی خلقه ایلکله جواب ویرمکدر زیرا الکلمة الطیبة صدقة بیورلمشدر
٭ هرکه دارد دانش و عقل و تمیز ٭ اهل عقل و علم را دارد عزیز ٭ دانش اسم مصدر در
علم معناسنه و تمیز تانک فتحیله و میمک کسریله و یانک سکونیله عقلله برشینک
ایوسنی و کمینی بری برندن ایروب سچمکه درلر و بونک اصلی تمییز در میمک سکونیله
و یاء اولک کسریله یاء ثانینک سکونیله در لکن اعجام بر یا ایله استعمال ایدوب
میم کسریله اوقیه کلمشدر محصول بیت هر کمسه که عقل و علم و ادراک طوتر یعنی

هر کرا دل از علم روشن بود
در زمانه با صلاح تن بود
٤

علم

علم و عقل و ادراکی واردر اول اهل عقل و اهل علمی عزیز و اولو طوتر حضرت
شیخک بو بیت لطیفنده علمه رعایت و تعظیم تنوجهان اولدوغنه نکته ایله
تلمیح واردر زیرا علمه تعظیم اهل علمه تعظیم و رعایت اتمکله حاصل اولور مثلا بر شیخی
بر عالمه تعظیم اتسه علمه تعظیم و تکریم اتمش اولور و تحقیرده دخی بویله در نعوذ بالله
و حدیث شریفده وارد اولمشدر من تقدم عالما فکانما تقدم علی المصحف فضل العالم
علی العابد کفضلی علی ادناکم ایمدی مؤمن کامله لازم و واجبدر که علمایه و عقلایه
دائما تعظیم و اعزاز ایلیوب انلرک خیر دعالرینه مظهر اوله ٭ ای برادر کر خرد
داری تمام ٭ نرم و شیرین کوی با مردم کلام ٭ نرم نونک فتحیله یوموشق و ملایم
معناسنه در محصول بیت ای قرنداشم اکر تمام عقلک وار ایسه یعنی عقل
کاملک و ذهن مستقیمه مالک ایسک خلقه سوزی طتلو و یواش سویله یعنی
خلقله ملایم و رفقله مکالمه ایله زیرا فم عذب لسانه کثر اخوانه بیورلمشدر
٭ هرکه باشد ترش روی تلخ کوی ٭ دوستان از وی بکردانند روی ٭ ترش روی
تانک ضمیله و راء و شینک سکونیله وصف ترکیبیدر معناسی اکشی یوزلی
دیمکدر یعنی قاشن و کوزن هر یره چاتوب یوزینه بورشدرمش کمسه‌یه درلر
و تلخ کوی تانک فتحیله و لامک و خاء معجمه‌نک سکونیله وصف ترکیبیدر بوندن
آجی سوزلی معناسنه در دوستان سینک سکونیله دوستک جمعیدر بکردانند ده
باء مکسوره تأکید افاده ایدر کردانند کاف عجمک فتحیله فعل مضارع جمع غائبدر
محصول بیت هر کمسه که اکشی یوزلی و آجی سوزلی اوله دوستلری اندن یوز دوندررلر
٭ هر که از دشمن نباشد بر حذر ٭ عاقبت بیند ازو رنج و ضرر ٭ محصول بیت
هر کمسه که دشمنندن صقنوب حذر اوزره اولمیه اول کمسه عاقبت اول دشمندن
الم و زیان کورر ٭ در جوار خود عدو را ره مده ٭ از برای آنکه دشمن دور به
جوار جیمک ضمیله و کسریله قونشلق و قوکشلق معناسنه در و دور دالک
ضمیله و واو کرو رانک سکونیله بعید معناسنه در یعنی اوزاق و ایراق کبی
دور بونده دورشدن تقدیرنده در محصول بیت حضرت شیخ بیت مذکورک
علتنی توضیح و تنویر ایدوب بیورر کندی قوکشلغنده دشمنه یول ویرمه

بوز جهره‌لر

یعنی دشمنی یقینکه و قوتلقله بوکتورمه اول او اجلدنکه دشمن یا بکره ایراق
اولمسی یکدر زیرا دشمن یاکنه قریب اولنجه متحملدرکه فرصت دوشوروب
بر ضرر اصابت ایتدوره ۰ با محبان باش دایم همنشین ۰ تا توانی روی اعدا ر
امبین ۰ همنشین لفظنده بله اوتورجی معناسنهدر مصاحب معناسنهده کلور
محصول بیت دائما دوستلرکله همنشین اول یعنی انلرله بله اوتور و مصاحبت
ایله مباداکه قادرسکز دشمنک یوزینی کورمه ۰ در میان دوستان مسرور باش
گر خرد داری ز دشمن دور باش ۰ محصول بیت دوستلر آراسنده دائما مسرور و
شادمان اول اکر عقلک وار ایسه دشمندن ایراق اول ای پسر تدبیر راه توشه کن
بس حدیث این و آنک گوشه کن ۰ محصول بیت ای اوغل یول تدارکی ایچون
ازوق و زاد و زواده حاصل ایله یعنی لوازم آخرتکی تدارک ایله اندنصکره
انک بونک سوزینی بر قولاغکه قو یعنی هیچ دکلمه مراد عوامدن اختلاطی
قطع ایدوب آخرتکه اشتغال سببیله کوشه عزلت اختیار ایله دیمکدر زیرا
اولوقته دلیل اولان دوستکبری دخی بودر ۰ در بیان چار چیز با خطرست
محصول بیت بو نصیحتکر دوستکبری بیاننده در که خطرلیدر ۰ چار چیز
است ای برادر با خطر ۰ تا توانی باش از آنها بر حذر ۰ سین و تا ادات
جز معنا خطره مبتدا تقدیر با خطرست دیمکدر محصول بیت ای قرنداشم درت
نسنه خطرلیدر یعنی خطر ایله در هر کز خطردن ایرلمز مباداکه قادرسک بو
نسنه‌لردن حذر اوزره اول خطرلو قوی معناسنه در ۰ قرب سلطان و الفت
با بدان ۰ رغبت دنیا صحبت با زنان ۰ محصول بیت اول درت نسنه‌نک بری
سلطانه یقینلقدر و بری دخی یاره مزلرله دوستلق ایلمکدر و بری دخی دنیایه رغبت
ایلمکدر و بری دخی عورتلرله صحبت ایلمکدر بو دورده خطر ایله در ۰ قرب سلطان
آتش سوزان بود ۰ با بدان الفت هلاک جان بود ۰ حضرت شیخ مذکور
اولان درت نسنه‌نک توجیهنه خطرلی اولدقلرینی ترتیب اوزره تفصیل
ایدوب بیورر محصول بیت پادشاه یقینلغی یقجی آتشدر و یاره مزلرله الفت
و اختلاط ایتمک جان هلاکنه سببدر زیرا خدایه یقینی اولمغله سانع اولور

معلوم

ز دشمن

معلوم اوله که بونده بو دکلمه قرینه ادات جز معناسیه ویرلدیکی حسن ادایه
رعایتدر ۰ زهر دارد در درون دنیا چو مار ۰ گرچه بینی ظاهرش نقش و نگار
محصول بیت دنیا درونده مار کبی زهر طوتر یعنی دنیا حقیقتده بلا ایله
زهرناکدر اگرچه ظاهرینی نقش نگار گورورسن نگار نونک کسریله و کاف
عجمیله نقش معناسنه در بو محلده عطف تفسیر قبیلندندر ۰ می نماید خوب و زیبا
در نظر ۰ لیک از زهرش بود جان را خطر ۰ محصول بیت اگرچه دنیا نظرده گوزل
و یقشقلی گورینور اما زهردن جانه خوف واردر ۰ زهر این مار منقش
قاتلست ۰ باش از وی دور هر کو عاقلست ۰ محصول بیت بو نقشلی یلانک زهری
قاتلدر اندن ایراق اولور هر اولکسه که عاقلدر زیرا دنیایه رغبت و محبت جمیع
خطانک باشیدر نته کم خبرده وارد اولدی حب الدنیا رأس کل خطیئة ۰ همچو
طفلان منگر اندر سرخ و زرد ۰ چون زنان مغرور رنگ و بو مکرد ۰ منگر هم نافیه
منجله و نونک کسریله و کاف عجمک فتحیله نهی حاضر مؤکددر غایبدر معناسیه
بقمه دیمکدر اندر بونده ادات صله معناسنه در و سرخ سینک ضمیله قزل
معناسنه در و زرد زانک فتحیله صاری معناسنه در مکرد میمک فتحیله و کاف
عجمیله نهی حاضردر اولمه دیمکدر محصول بیت کوچکلر کبی قزله و صارویه التفات
ایتمه و رغبت ایتمه و میل ایتمه عورتلر کبی قوقویه و رنکه مغرور اولمه ۰ زال دنیا چون
عروس آراستست ۰ هر در روزی شوی دیگر خواستست ۰ زال قری معناسنه
در دنیایه اضافتی بیانیه در و شوی شینک ضمیله زوج معناسنه در یعنی
عورتک اری دیمکدر زیرا مطلق ایره مرد درلر محصول بیت قری دنیا گلین کبی کندینی
هر ایکی گوننده بر کیمسه ایچون آراستر معلوم اوله که بعض نسخه‌ده هر در روزی یرینه هر زمان
واقع اولمشدر و آراستست و خواستست اصلنده آراسته است و خواسته
است ایدی لازم ایدی لکن ضرورت وزن ایچون حذف و ایصال قلندی
۰ مقبل از مرد که شد زین جفت طاق ۰ بهشت بروی کرد و دادش سه
طلاق ۰ مقبل بیمک ضمیله بونده دولتلی و سعادتلی معناسنه در مردیده اولان
یا وحدت نوعیه در و طاق بونده تک معناسنه در یعنی جفتک مقابلی فردیده

رنگ و بو مکرد

آراسته است

خواسته است

فرد در بردن بشت باء عجمیك ضمیله وشینك سكونیله ارقه معناسنه در بردن
برادات استقلادروی واوك فتحیله وبانك سكونیله ضمیر غایبدر جفته ر
راجعدر ره سینك فتحیله وكسریله بهم عدد دراوج معناسنه در وطلاق اصطلاح
اهل شریعتده عورتینه بوشانمغه دیرلر لكن بونده استعاره طریقیله ذكر اولنمشدر
زیرا حضرت شیخ دنیایی عورته تشبیه ایدوب انكا لازم اولان شیلری
دنیایه اثبات ایلدی یعنی مشبه بهك لوازمنی مشبهه اثبات ایلدی معانیده
ده بوكه استعاره تخییلیه درلر محصول بیت سعادتلو بختلی و دولتلی اول ار كونه
اردركه بو جفتدان یكت اولدر یعنی زن دنیادان بری اولوب انكله جفت لیع
اولمدی وارقه سنی دنیایه ایلدی واوج طلاق ویردی مراد دنیایی قبول
ایلمیوب ابدی ترك ایلدی دیمكدر • لب به بیش شوی خندان میكند •
بس هلاك از زخم دندان میكند • لب دودق در بیش ده باء مفتوحه
تاكید طرفدر بیش باء عجمیك كسریله عنده معناسنه در وقدام معناسنه ده كلور
قافك ضمیله ظرف مكاندر تركیبده اوك معناسنه در و بس باء عجمیك فتحیله
صكره معناسنه در و دندان دیش معناسنه در محصول بیت دنیا بر عجوزه
مكاره دركه زوجی اوكنده اظهار محبت ایدوب لبنی كوكلن ایلراندن صكره
دیشی یارسندن هلاك ایلر مراد دنیا ظاهرده انواع زینت ولطافتله آراسته
و پیراسته كورینور صكره موجب ندامت وملامت اولدوغی بیاندر در
بیان دلایل اهل سعادت محصول بیت بو فصلده اهل سعادت ونیك بخت
اولانلرك دلیللری وسببلری بیاننده در مشد دلیل نیك بختی چار
چیز • هر كه این چارش بود باشد عزیز نیك بخت وصف تركیبیدر ایو طالعلی
وسعادتلی دیمكدر و با مصدریه در محصول بیت دورت نسنه ایو بختلیكه وسعادتلیكه
سبب اولدی هر كمسه كه بو دورت نسنه انكا میسر اوله اول كمسه عزیز ومحترم
اولور • اصل پاك امد دلیل نیك بخت • نیك بد اصلی سزای تاج
وتخت • اصل پاكده مضافدر اضافتی بیانیه در واصل پاكدن مراد پاك
خلقتدر یعنی یاره دلشی ایو اولان كمسنه لرده ستعلدر و بو اصلنده با شكیر

ایكوندر

ایكوندر محصول بیت پاك خلقت ایو بختلیكه وسعادتلیكه دلیل وسبب
كلدی اصل پاره مزو خلقتی چركین كمسه تاج وتخته لایق وشایسته دكلدر
پس معلوم اولدیكه ایو بختلو وسعادتلو وطالعی قوتلو اولان كمسنه نك اصلی
وخلقتی پاك ایمش لكن بختلو كمه اطلاق اولنور وسعادتلو نه كونه كمسنه
دینلور آنی اشعار ایدوب بیورر • نیك بختانرا بود رای صواب انكه
بد زایست باشد در عذاب • محصول بیت ایو بختلولرك طوغری ومعقول
فكری اولوب یعنی سعادتلی وایو بختلو كمسه اولا بلور دركه فكر معقوله ورای
مستقیمه مالك اولورلر اما اول كمسه كه بره مز ونامعقول فكری در عذاب
المده اولور یعنی وایو بختلی اولماز • هر كه ایمن از عذاب حق بود • نیست
مؤمن كافر مطلق بود • ایمن همزه نك ومیمك كسریله ایمن دن معلوبدر محصول
بیت هر كه كه عذاب حقدن امین اوله یعنی قورقوسز اوله اول كمسه
مؤمن دكلدر مطلق كافردر نته كم حدیث شریفده الامن من عذاب الله والیأس
من رحمة الله كلاهما كفر واقع اولمشدر معلوم اولدیكه بر كمسه دایم طاعت
وعبادت اوزره اولوب عصیانی یوقدر مدامی عبادت ایده ریم دیو حقك
عذاب وعقابندن خوف وحذر اوزره اولمیه مطلق كافر اولور اندیكی
عبادت فائده ایتمز و بر كمسه دخی فسق وعصیان ایچنده اولوب اللهه یرر
عملی یوقدر رحمت حقدن نا امید اولسه بو دخی مطلق كافر اولور ایمدی مؤمن
كامله لازم اولان بودركه خدانك رحمتندن امیدین كسمیوب دائما رحمتنی
اومیوب عذابندن خوف حذر اوزره اولمق كركدر • عمر دنیا پنج روزی
بیش نیست • غافلست انكس كه پیش اندیش نیست • مصراع اولده
اولان بیش باء عربینك كسریله زیاده معناسنه در و مصراع ثانیده اولان
پیش باء عجمینك كسریله اوك واییلر معناسنه در یعنی پیش اندیش عاقبتی
فكر ایدیجی دیمكدر زیرا بونك اصلی اندیشنده پیش ایدی اندیشنده
الفك فتحیله ونونك سكونیله ودالك كسریله وشینك فتحیله ونونك سكونیله
ودالك فتحیله وها رسمیله اسم فاعلدر پس وصف تركیبی فكرمراد ایلدوك

سابقا کچن قاعده اوزرینه مضاف الیهی تقدیم ایدوب اندیشنده اولان
علامت اسم فاعل نونک و دال و هاء رسمی حذف ایتدک بیش اندیش
اولدی محصول بیت دنیانک عشرتی نشکه بندن زیاده دکلدر مرادی سریع
الزوال الدر دیمکدر یعنی از و قلیلدر امتدادی اوزره دکلدر غافل در اول کمسه که
ایلروسن فکر ایدیجی دکلدر یعنی عاقبت اندیش اولمیان کمسه غافلدر • ترک
لذات جهان بایت کرفت • دامن صاحب دلان باید کرفت • ترک
تانک و رانک سکونیله مصدردر لذاته مضافدر اضافه مصدرک مفعولنه اضافتی
قبیلندندر ولذات لامک فتحیله و ذالک تشدیدیله لذتک جمعیدر ولذات
دخی جهانه اضافت لامیه در مضافدر و باید فعل مضارعدر لازمدر و کرکدر
معناسنه مستعملدر و کرفت کاف عجمینک کسریله و رانک کسریله و فانک و تانک
سکونیله فعل ماضی مفرد غایبدر معناسی طوتدی دیمکدر لکن بونده فعل مضارع معنا
صکره واقع اولمغله مصدر معناسنه اولور پس بونده کرفت کرفتن معناسنه در
یعنی طوتمق معناسنه در قاعدۀ کلیه در که علوم فارسیه ده هر نرده که فعل مضارع اولان
صکره فعل ماضی واقع اولسه اول فعل ماضی تاویل مصدرده اولوب مصدر معناسنه
مستعمل اولور فاحفظ و دامن اتک معناسنه در و الفله دامان ده دیرلر و صاحب
دلان صاحب دلک جمعیدر و صاحب دل قلب صاحبی دیمکدر مراد اولیای کرام
کرامت نمادر محصول بیت جهانک لذتلرینی ترک ایلمک کرکدر بو معنا کرفتنک معنای
لازمه سیدر اولیای کرامک اتککین طوتمق کرکدر • در پی لذات نفس مباش
دوست دار عالم فانی مباش • پی بانک کسریله ایز دار معناسنه در لذاته مضافدر
ولذات دخی نفسه مضافدر اضافتلر لامیه در دوستدار محب معناسنه در
لکن بونده دوستدار عالم فانی وصف ترکیبی اقسامندن اولمق روشندر بوبله
اولنجه دوست باقه و دار باقه یازلمق لازمدر محصول بیت نفسانی لذتلر
آرزونده اولمه یعنی نفسه منسوب لذتلریله ذوقلنمه محفوظ اولمه دخی عالم فانینک
دوست طوتیجی اولمه حضرت شیخ بو بیتک متضمن اولدوغی نصیحتک عاقبتنی ایضاح
ایدوب بیورر نیست حاصل رنج دنیا بردنت • عاقبت چون می بباید مردنت

بردننده

بردننده اولان تا ضمیر خطاب معناسنه در حاصله مقیددر و بردن بانک
بانک ضمیله و رانک سکونیله ایلتمک معناسنه در بونده چکمک معناسنه مجازا
مستعملدر محصول بیت دنیانک رنج و زحمتنی چکمکک سکا نافع دکلدر چونکه
سکا عاقبت اولمک لازم و مقرردر پس نه لازم بو قدر زحمت والمی
چکمک • از تنت چون جان روان خواهد شدن • خاک اندر استخوان خواهد
شدن • روان بونده کیدیجی معناسنه در خواهد شد ترکی معنادا لازمه
اولیسردر دیمکدر و دائما بو معنایه مستعملدر و خاکنده اولان ضم خطاب
تا استخوانه مقیددر تقدیر کلام خاکت اندر استخوانت دیمکدر محصول بیت سکا دنیا
زحمتنی چکمکدن نه فائده که چونکه تنکدن جان کیدیسردر و جدک چوریسردر
کموککک ایچنده طپراق اولیسردر • مر ترا از دادن جان چاره نیست
رهزنت جز نفس امّاره نیست • مر میمک فتحیله و رانک سکونیله ادات
صله در بونده تاکید افاده ایدر ترا ده اولان را صلۀ مؤکده در و نفسکده
کاف عربی تصغیر ایچوندر یعنی نفسجکز دیمکدر امّاره مبالغه امر ایدیجی
دیمکدر یعنی پاره مز امر ایدیجی دیمکدر تقدیر امّاره بالسوء در محصول بیت سکا
جان ویرمکدن چاره یوقدر یعنی البته موت مقرردر سنک یولک اورجی
سنی وصول الی اللهدن منع ایدیجی نفس امّاره چکدن غیری دکلدر حق سبحانه و تعالی
حضرتلری جمیع مؤمنلرینی نفس امّاره دن صقلیوب شر شیطاندن حفظ ایلیه آمین
در بیان اسباب عافیت محصول ترکیب بو نصیحتک عافیتک و سلامت صحتک
سببلری بیاننده • عافیت را کر بجویی ای عزیز • می توانش یافتن در چار چیز •
عافیت صحت و سلامت معناسنه در محصول بیت ای عزیز اکر عافیت و سلامت
استرسک انی دورت نسنده بولمق ممکندر • ایمنی و نعمت اندر خاندان •
تندرستی و فراغت بعد از آن • ایمنک بیانی سابقا مرور ایتدی و نعمت دنیاده
در محصول بیت صحت و عافیته سبب اولان درت نسنه نکدر بری امینلکدر یعنی
هر حالده امین و آسوده حال اولوب بی خوف اولمقدر خیانت اوزره
اولمقدر و بری دخی اهل بیتکده نعمت و معیشت اولوب فقر و احتیاجدن

مصون اولمقدر و برکی بدن صاغلغی دروآندن صکره هر شیدن فراغت
ایدوب دنیایه ترک ایلمکدر بو ذکر اولنان دورت نسنه صحت وعافیت
سبیلدر حضرت شیخ تفصیل بعد الاجمال ایدوب بیورر • چونکه با نعمت
امانت یابندت • عافیت را زان نشانه یابندت • امانت بنده یا مصدریه
در امانت و امینلک معناسنه در محصول بیت چونکه سنک نعمت امانتک
اوله یعنی نعمتک اوله فقر واحتیاجک اولمیه و امینلک اوله خوف وخیانتک
اولمیه صحت وعافیتک سنکا بر علامت ونشانی حاصل اولور • بادل فارغ
چو باشی تندرست • دیگر از دنیا نباشدت هیچ جست • محصول بیت
چونکه سن دل فارغ وتندرست اوله سن یعنی کوکلک هر شیدن ترک ایدوب
و بدنک دخی صحت ازره اوله دخی دنیادن ارزو ایدوب بر شی استمک
لازم دکلدر دکرکمز • بر میاور تا توانی کام نفس • تا نیفتی ای پسر در دام
نفس • محصول بیت مادامکه قادرسن نفسک مرادینی حاصل ایلمه تا کم
ای اوغل نفسک طوزاغنه دوشمیه سن یعنی نفسک زبونی و مغلوبی اولمیه سن
دیمکدر • زیر پای اور هوای نفس را • کم بدودن بهرهای نفس را •
کم کاف عربینک فتحیله و میمک سکونیله از دیمکدر قلیل معناسنه لکن بو یله
محلکرده کلی ترکدن عبارتدر بدو اصلنده باو ایدی بانک فتحیله و الفک ضمیله
الفی داله قلب ایدوب بعضو اصغره قاعدلرندن اولمغله الفی داله تبدیل ایدوب
بدو دعا ایدیکر بادمفتوحه حرف صله و دو او معناسنه ضمیر غایبدر رند کور
نفی اجعدر و بهرها بهره نک جمعیدر نصیب معناسنه در محصول بیت
نفسک هوا وارزوسنی آیاغک التینه کتور یعنی حاصل ایلمه نفسک نصیبلرینی
و مرادلرینی نفی ویرمه • نفس وشیطان میبرند الحق از ره تراتا
بیند ازند اند رچه تراتا بونده حتی معناسنه در ابتدا انتهای غایت
ایچوندر بیند ازنده بادمکسوره تاکید صوکی معنای استقبالیه افاده
ایدر و یاد مفتوحه همزه دن بدلدر زیرا بونک اصلی انداز ند ایدی او تنه
تاکید ایچون برای مکسوره کتوردکت بالکلکه همزه یایه تبدیل اولندی

بیدازنده

بیدازنده اولدی اندر بونده ادات ظرفدر و چه جیم عجمک فتحیله و هاء
الفلیه ملفوظه نک فتحیله سکونیله قیو معناسنه درمراد جهنم قیوسیدر
محصول بیت نفس وشیطان سنی یولدن چیقاررلر حتی سنی قیویه آترلر
یاخود تا ادات تنبیه اوله بویله اولنجه بیندازند کلمه سی نون تانیه
ایله بیندازند اولور پس معنایه بویله اولور محصول بیت نفس وشیطان
سنی یولدن چیقاررلر غافل اولمه آگاه اول سنی قیویه اتمیه لر مراد طریق
مستقیمدن چقاروب جهنم قیوسنه کرفتار ایدرلر دیمکدر نعوذ بالله
نفس را سر کوب و دائم خوار دار • تا توانی دور شس از مردار • دکوب
کاف عربینک ضمیله واوک سکونیله و با عجمیله امر حاضردر معناسنی ضرب
ایله یعنی دوک دیمکدر واز معناسنه ده کلور و مردار میمک ضمیله
ورانک سکونیله نامشروع وحرام افعالدن عبارتدر و دار بونده امر حاضردر
معناسی طوت دیمکدر محصول بیت نفسک باشینی دوک و دائما خور وحقیر
طوت مادامکه قادرسن محرماتدن نفسکی ایراق طوت • نفس بدرا هر که
سیرش میکند • درکنه کردن دبیرش میکند • سیر سینک کسریله و یانک
سکونیله طوق معناسنه در و دبیر بهادر معناسنه در محصول بیت بیره
مر نفسی هر کمسه که طوق ایدر کناه وبال ایلمده انی دبیر و بهادر ایلر یعنی
نفس طوقی اولدقدنصکره ضبطی ممکن اولمدوغی اشعار در • ذاب فی نان
تا لب شکم را بر مساز • همچو حیوان بهر خود اخور مساز • زاد بدوه زاد
مفتوحه ممکوده او تنور ضرورت وزن ایچون همزه وصل اولنور واب
الف ممدوده ایله صو معناسنه در و نان اتمک معناسنه درو بر بای عجمک ضمیله
ورانک سکونیله طولو معناسنه در و مساز نهی حاضر در میم نهیک فتحیله
او قنور معناسی دوزمه وایلمه دیمکدر و آخور الف ممدوده ایله وخانک
ضمیله و واو رسمیله اتلو وسایر حیوانلر ساکن او لمغی ایچون اولان
مکاندر محصول بیت اب ونان ندن قرنکی تا دوده غکه دک دولدورمه
حیوان کبی کندک ایچون آخور دوزمه چوق طعام ییوب حیوانه مشابه

اوله دیمكدر **در بیان حاجت جوع** محصول تركیب بو نصیحتلر اجلكدر حاجتی
بیان ایدر ٭ خلق خود را پاك دار از هر مره ٭ تا نیفتی در بلا و در بزه
خلق حاء مهمله نك فتحیله و لامك سكونیله بوغاز معناسنه در و مره میمك فتحیله
و ضمیله و زاء عربینك فتحیله و ها رسمیله داد و لذات معناسنه در و بزه
بانك فتحیله گناه و وبال معناسنه در محصول بیت هر لذتلردن كندوی بو
غازكی پاك طوتوب تاكیم بلا و وباله دوشمیه سن ٭ روز كم خور گرچه صائم
نیستی ٭ هر مخور آخر بهایم نیستی ٭ بهایم بانك فتحیله بهیمه نك جمعیدر حیوانات
معناسنه در محصول بیت كوندز ازیه اگرچه صایم دگل ایسك چوق یه آخر
حیوان دگلسك معلوم اوله كه بو بهایم یرینه بونده بهیمه لازم ایدی لكن ضرورت
قافیه ایچون جمع ایراد اولندی اما بنه مفرد معناسی ویریلور ٭ ای كه خوابی
همه شب تا بروز ٭ بهر گوری خود چراغی برفروز ٭ خوابیده اولان آدمه
خطاب ایچوندر گور كافك عجمك ضمیله و واوك سكونیله مقبره معناسنه
در و چراغی ده اولان یا وحدت ایچوندر اولور ستكبر ایچوندر و او لور
برهانك سكونیله بونده تاكید ایچوندر و فروز فانك ضمیله و رانك و
ضمیله و واوك و زانك سكونیله امر حاضردر معناسی شعله لندر و
ضیالندر دیمكدر محصول بیت ای شول كمسه كه بتون كیجه تا صباحه دك
اویقوده سن غفلتی ترك ایله و آگاه اول قالق كندی قبرك روشن ایچون
بر چراغ شعله لندر یعنی حق تعالی یه عبادت و طاعت ایله نیجه حیوانات كبی
صباحه دك یاتوب اویومه معلوم اوله كه مصراع اولك تتمه سندن بر
برخیز و آگاه اول كلمه لری مقدردر زیرا ارتباط معنا بونكله اقتضا ایدر
٭ خواب و خور چون پیشه انعام نیست ٭ خفتگان را بهره زین انعام نیست
اول كه انعام الفك فتحیله و نونك سكونیله دورت ایاقلی حیوانات دیمكدر
و ایكنجی انعام الفك كسریله و نونك سكونیله احسان معناسنه در محصول بیت
اویقو و یمه اچمه حیوانات كبی صفتندن غیری دگلدر یعنی حیوان صفتیدر زیرا انلر
اولان خواب غفلتده و اكل و شربه مشغول اولمز زیرا اویومسك

بو

بو احساندن نصیبی یوقدر یعنی احسان خدادن ٭ ای بسا خواهی خفت
خیز ٭ گر خبر داری زخواب بی گفت خیز ٭ خفت خاء معجمه نك ضمیله و فاء
و تانك سكونیله فعل ماضی مفرد غایبدر لكن مضارع عددن صكره واقع اولمغله
مصدر معناسنه در و خیز خاء معجمه نك كسریله و یاء غیر ملفوظه نك و زانك
سكونیله امر حاضردر معناسی قالق دیمكدر و بی گفت ده بی ادات سلبدر
مشتقاتدن غیریه داخل اوله كلمز لكن گفت بونده گفتن معناسنه مصدر
تأویلنده اولمغله بینك دخولی بالضروره جایز گورلمشدر یوخسه بنه مصادره
نون نافیه در داخل اولان محصول بیت ای او غفلت یراتنده چوق یاتیك ایوكه
كركدر یعنی مقبره ده چوق زمان یتوب اویوجقسن قالق طاعت
و عبادت ایله اگر كندو كندوكدن خبرك وار ایسه سویلمكسزین قالق یعنی
كندی نفسكی بیلورسك سكاكه قالق دیمدن و تجدید لر او تنبیه دن قالق كیجه
بیره خدایه عبادت و طاعت ایله ٭ دل درین دنیای دون بستن خطاست
دامن از وی گر تو برچینی رواست ٭ دون دالك ضمیله و واوك و نونك
سكونیله الچق و رذیل و سفله معناسنه در و بستن بانك فتحیله و نونك سكونیله
مصدردر بغلمق معناسنه در و برچینی ده اولان برباننك فتحیله و رانك سكونیله
ادات تاكیددر و چینی فعل مضارع مفرد غایبدر جیم عجمینك كسریله و بانك
سكونیله و نونك كسریله و یاء خطاب ایله دوشیره سین و دیره سن
دیمكدر مراد هر شیدن ال چكوب فارغ البال اولمقدن عبارتدر محصول بیت بو
الچق دنیایه كوكل ایلمه بغلمق خطادر اگر سن دنیادن الكی چكوب دوشیرسك
یعنی خلقدن اختلاطی قطع ایدوب عزلت و خلوت اختیار ایتسك روادر
و معقولدر زیرا حب الدنیا رأس كل خطیئة بیورلمشدر ٭ از چه بندی دل بدنیای
دنی ٭ چون نه جاوید اروی بودنی ٭ بندی باء عربینك فتحی و نونك سكونیله
فعل مضارع مفرد مخاطبدر معناسی بغلرسن دیمكدر و نه نونك فتحیله و هاء رسمیله
ادات نفیدر و همزه توسل ایچوندر و بودنی بانك ضمیله و واوك سكونیله
و دالك فتحیله و نونك كسریله و یاء خطاب ایله معناسی سنك اولمقلغك دیمكدر

محصول بیت نسیمدن کوکل بغلرسن دنیای دنیه چونکه اندهاو لمقلغکه
ابدی دکلدر یعنی دنیاده قرار وثباتک یوقدر ظاهر خود را میارای فقیر تاجوهر
باطنت گردد منیر میار آ میم نانیه مفتوحه ایله نهی حاضر در معناسی بزه مه
دیمکدر بدر بدره یا تنکیر ایچوندر بدر تمام طلوع ایله اطلاق اولنور ومنیر میمک
ضمیله نورلنمش دیمکدر محصول بیت ای فقیر ظاهرکی فاخر جامه لرله زینتلیوب
بزه مه تا کم درونک ای کبی منور ودرخشان اوله فقیردن مراد بونده آخرت فقیر در
یوخسه دنیا فقیری جامۀ فاخره قادر اولمدوغی محتاج انهادکلدر طالب هرصورت
زیبا مباش در هوای اطلس ودیبا مباش محصول بیت هر نقشلی صورته
طالب وراغب اولمه یعنی ساده رو کوزل تازه لره میل محبت ایلمه حاصل کلام
دلبر سومه زیرا خدادن غیره تعلق خطادر واطلس ودیبا کیمک سوداسنده
اولمه معلوم اوله که مولانا جامع نفحات نام کتابنده هر کسدن نقل ایدرکه
اولکه ایتمش که فرق ویبیه ملاقی اولدم وجمله سندن نصیحت الدم جمیعسی
بکا آیاک ومصاحبة الاحداث دیدیلر یعنی زنهار صقین ساده رولرله
مصاحبتدن وانلرله اختلاط ایلمه پس معلوم اولدیکه تازه لردن احتراز لازمدر
از هوا بگذر خدا را بنده باش زنده گی می بایدت در زنده باش بگذر ده
بای مکسوره تاکید افاده ایدر وگذره کاف عجمینک ضمیله وذال معجمه نک فتحیله
ورانک سکونیله امر حاضردر معناسی کچ وقو وترک ایله دیمکدر وزنده زای
عربینک کسریله ونونک سکونیله ودالک فتحیله وهاء رسمیله دیری معناسنه در
لکن آخرینه یای مصدریه لاحق اولمغله هاء رسمی کاف عجمی یه تبدیل اولنمشدر و
زنده زانک فتحیله ونونک سکونیله ودالک فتحیله وهاء رسمیله بجای قطوه
دیرلر مثلا پاره پاره دکلمش مرقع خرقه کبی واسکی یماله جامه کبی که حریردن
اولمیه ودخی سایر بلاس کبی محصول بیت هوا وهوسدن کچ خدایه بنده
اول اگر سکا دیرلک گرکسه یماله جامه ایچنده اول دیرلکدن مراد آخرت
دیرلیکیدر که حیات جاودانی در خرقۀ پشمینه را بردوش کن شربت
از نامرادی نوش کن خرقۀ پشمینه یوک خرقه دیمکدر که صوفیلر کیرلر زیرا

بشمینه

بشمینه بای عجمک فتحیله وشینک سکونیله ومیمک کسریله ونونک فتحیله وهاء رسمیله
یوک معناسنه درکرک پنبوق یوکی اولسون کرک غیری حیوانک یوکی اولسون
ودوش دالک ضمیله واوک سکونیله اوموز معناسنه در مصدری وشربت
اولان یا تنکیر ایچوندر نوش کن نوش ایله دیمکدر یعنی ایچ دیمک اولور محصول
بیت یوک خرقه اوموزیکه ایله یعنی حلال جامه کبی ودنیا نامرادلغندن شربت
نوش ایله زیرا دنیاده نامراد اولمق میسر مزهمان حق سبحانه وتعالی حضرتلری قوللارینی
آخرت نامرادلغندن حفظ ایلسون امین ای که در بر میکشی پشمینه را پاک
ساز از کبر اول سینه را بعض نسخه ده در بر میکشی واقع اولمش یعنی او
اوزریکه چکرسن دیمک اولور وبعض نسخه ده در بر میکنی واقع اولمشدر
خطا بدر غیبة التفات طریقیله یعنی شول کمسه که پشمینه خرقه اوزرینه
چکر محصول بیت ای شول کمسه که یوک خرقه اوزریکه ایلرسن یعنی صوفیلر کبی
یوک خرقه وحلال جامه کیررسن اول کبر وکینه دن سینه کی پاک ایله زیرا
کشی جهان ظاهرینی حرامدن حفظا تمکله زاهد وعابد اولمز بلکه اصل بطنینی
حرامدن صقلمق گرکدر گر همی خواهی نصیب آخرت رو بدر کن جامهای فاخرت
رانک فتحیله واوک سکونیله امر حاضر در معناسی یوری دیمکدر وجامها
جامه نک جمعیدر محصول بیت اگر دائما آخرت مرادین استرسک یعنی آخرتده
مرادیم ونصیبم میسر اولسون دیرسک یوری فاخر لباسلری وحریر جامه
لری ارقکدن چیقار که آخرتده کیمک میسر اوله رسول امین من لبس الحریر فی
الدنیا لم یلبس فی الآخرة بیورمشدر معلوم اوله که رجاله حریر جامه کیمک
حرامدر حرمتنده شبهه یوقدر لکن ظنیة ایله حرامدر یوخسه حرمتی قطعیه
دکلدر پس بر کشی حریر جامه بسمله ایله کیسه کافر اولمز انجق آثم اولور
وکنهکار اولور امدی گرکدر کم حریر کیمن رجال دخی بسمله ایله کیمیه لر اما حرمت
قطعیه اولیدی بسمله ایله کیمن کشی تکفیر اولنمق لازم گلوردی بی تکلف
باش وآرایش مجوی ترک راحت گیر وآسایش مجوی از آرایش
بانک کسریله وشینک سکونیله اسم مصدر در بزک وزینت معناسنه و

وآسایش دخی اسم مصدر در راحت و حضور معناسنه و مجوی میم نافیه نك فتحیله و جیمك ضمیله نهی حاضر در معناسی استمه دیمکدر محصول بیت هر شیئه قانع اولوب بی تکلف اول زیور و زینت و آرایش و به رکت استمه و راحتك ترکینی طوت یعنی راحتی ترك ایله حضور و صفا استمه زیرا دنیانك زینت و زیورنده حضور صفا و راحت بقا و وفا یوقدر • در بیت کو • کسوت نیکو مباش • زیر پهلو جامه خوابت کو مباش • کو کافك فتحی و واوك سکونیله امر حاضر در سویله دیمکدر کسوت کافك کسریله لباس و جامه معناسنه در و پهلو یان معناسنه در عربیده جنب دیرلر جیمك فتحیله و نونك سکونیله و کوینه اولکی کبی در لکن بونده محضا ضرورت قافیه ایچون کلمشدر و مباش نهی حاضر در لکن نهی غائب معناسنه ده مستعمل اولورلر محصول بیت سویله اوز کده ایو و زیبا جامه و لباس اولسون و دخی سویله یانك آلتنده جامه خواب اولسون جامه خواب ایتقو لباسی دیمکدر مراد دوشکدر • همچو صوفی در پلاس و صوف باش • با صفتهای خدا موصوف باش • محصول بیت صوفی کبی اسکی جامه ایچنده اول و صوف لباسده اول خدانك صفتلریله موصوف اول یعنی صفتلنمش اول دیمکدر مراد تخلقوا باخلاق الله مفهوم شریفیله عامل اول دیمکدر یعنی ای مؤمن الله نك خویلریله و اوصاف حمیده سیله خویلنك و صفتلنك دیمکدر • مرد ره را بوریا قالین بود • زانکه خشتش عاقبت بالین بود • خشتش خاء معجمه نك کسریله شینك سکونیله کرپیج و کرمید معناسنه در بالین یاصدق معناسنه در لکن بونده یوز یصدوغی مراد در محصول بیت یول ارینك دوشه مسی و حالیچه بوریا حصیر اولور یعنی مرد راه آخرته لازمدر که حصیر دوشمیه ایله قانع اولوب و حالی کلیم کوحالی استمیه زیرا عاقبت یصدوغی کرپیج و طاشدر او بحقدر قالین و قالیچه حالی معناسنه در

در صفت درویش و حب درویشان میکوید

حب حانك ضمیله و بانك مشدده ایله مصدر در سومك و محبت ایلمك معناسنه در محصول بیت حضرت شیخ درویشك صفتی و درویشلره محبت ایلمك فائده لری بیاننده بیور رکه

گر ترا عقلست با دانش قرین
باش درویش و بدرویشان نشین

گر ترا عقلست ده اولان شین و نا ادات خبر قرینه مقید در لکن وزن ایچون بویله واقع اولمشدر محصول بیت اگر سنك عقلك علمه قرین ایسه یو ایکیسیده سنده موجود ایسه یعنی هم عالم و هم عاقل ایسك درویش اول و درویشلر ایله اوتور معلوم اوله که درویش شول کسه دیرکه اول دنیایی ترك ایتمش اوله یعنی کندی غنی و مالدار اولوردی بر له غنایه و ماله میل و رغبتی اولمیه اما گدا بونك عکسیدر • همنشینی جز بدرویشان مکن • تا توانی غیبت ایشان مکن • همنشینی ده اولان آخرکه یا مصدریه در محصول بیت درویشلردن غیریسیله اوتورمقلق ایلمه یعنی مجالست و مصاحبت ایتمه ما دامکه قادرسن انلرك غیبت و ذمن ایلمه اوله که به درویشلردن منفصل یازلمغه ما رسمیله یازلدی زیرا مد خولی حقیقتده جز کلمه سیدر انکیچون منفصل کتابت اولنور ضرورت وزن ایچون اولمغله جز ده دخی املا اولمق ممکن اولمدی • حب درویشان کلید جنتست • دشمن ایشان سزای لعنت • کلید کاف عربینك فتحیله مفتاح معناسنه در نهایت ترکیده کاف عربینك کسریله فعل معناسنه استعمال ایدرلر و جنتن مضاف محذوف قدر تقدیری باب جنتست دیمکدر محصول بیت درویشلره اولان محبت جنت قپوسنك مفتاحیدر یعنی درویشلری سومك موجب جنتدر انلرك دوشمنی یعنی درویشلری سومیانلر کمه لعنه لایقدر • در پی کام هوای خلق نیست • پوشش درویش غیر دلق نیست • پوشش بانك ضمیله و واوك سکونیله و شینك اولکی کسریله اسم مصدر در گیجك معناسنه در و دلق درویشلر و صوفیلر خرقه سی و کام کاف عربیله مراد معناسنه در محصول بیت دوریشك گیجه کی خرقه دن غیر دکلدر و درویش اولان کمسنه مراد نفسی ارده دکلدر و خلقك هوا و هوسی ایزنده و سوداسنده دکلدر اما بعض نسخده حلق حاء مهمله ایله واقع اولمش بو یله اولنجه بو غاز معناسنه اولور یعنی درویشك بوغاز بکی مراد حاجتی اوزره دکلدر • مرد نانهد بغرق نفس پای • بر ره کجا با بد بدر گاه خدای • ننهد نونك اول فتحیله ادات نفیدر و نونك ثانیه کلمه دندر اصلده

اوده مفتوحه در اما بونده ضرورت وزن ایچون ساکن اوقنمق لازمدر
کی کاف عربینك ضمیله و جیم عربیله قتنده دیمکدر محصول بیت ما دامکه کشتی
نفسك باشنه ایتی قومیه یعنی نفسی ایتی التنه الوب مغلوب و زبون
ایلمیه اولکه خدانك درکاهنه قتنده یول بولور یعنی نفسی مغلوب اتمین
کمسنه واصل الی الله اولامز دیمکدر • هر دره در بند قصر و باغ نیست • بر دل
او غیر در دو داغ نیست • هر دره یول اری دیمکدر یعنی آخرت یولینك اری
مراد اهل الله در و داغ یتی معناسنه در که اعضاده اتشله و فتیلله یقارلر
بونده الم معناسنه در محصول بیت یول اری اهل آخرت و باغ قیدنده
دکلدر و انلك درد و المدن غیری کوکلنده برشیی یوقدر یعنی دنیانك سرور
صبورندن بریدر • گر عمارت را بری بر آسمان • عاقبت زیر زمین گردی
نهان عمارت عینك کسریله بونده او معناسنه کهد وگردی کاف عجمینك فتحیله و رانك سکونیله
فعل مضارع مفرد مخاطبدر محصول بیت اگر اوکی و مسکنکی آسمانه ایلده سن یعنی
یوکسك بنالر ایدوب حانه کی یوجلده سن حماقت و غباوت ایلرسن
زیرا یر التنده کز او لجقسن مصراع اول شرطدر جوابی مقدردر که بیان اولندی
و مصراع ثانی محل تعلیلده واقع اولمشدر و یاخود معنا بلا تقدیر و بلا حذف اوله
محصول بیت اگر اوکی آسمانه ایلده سن یعنی زیاده یوکسلده سن اخر یر التنده
کزلو اولورسن • گرچه رستم شوکت زورت بود • جای چون بهرام در گورت بود
شوکت بونده قوت و قدرت معناسنه در و بهرام دخی بر بهادر کچمیشدر
پادشاه ایدی و بر بهرام دخی واردر اول ایکی پهلواندر نهایت بونده مراد اول
پادشاه اولان بهرامدر که داغ اشکی صیدنه مائل ایدی آخر سبب هلاکی اول اولدی
و گور کاف عجمینك ضمیله واوك سکونیله مقبره معناسنه در و تای خطاب معنا
جهتنده جاییه مقیددر تقدیر کلام جایت دیمکدر لکن ضرورت وزن ایچون بویله
واقع اولدی محصول بیت اگر بهادر رستم کبی قوت و زورك اوله مغرور اولمه
و زورکه دایما چونکه بهرام کبی یرك مقبره اولور • ای پسر از آخرت غافل مباش
با متاع این جهان خوش دل مباش • محصول بیت ای اوغل آخرتدن غافل اوله

بوجهانك

بوجهانك متاع و اسبابیله خوشدل و شادمان اولمه زیرا بی بقادر
• در بلیات جهان صبار باش • گاه نعمت شاکر جبار باش • بلیات
بلانك جمعیدر گاه کاف عجمیله وقت معناسنه در ظرف زماندر نعمته مضافدر
اضافتی لامیه در ظرفیه دخی دینلور و جبار اسماء الله دن بر اسم شریفدر محصول
بیت جهانك بلالرینه مبالغیله صبر ایدیجی اول زیرا ان الله یحب الصابرین
بیورلمشدر نعمت وقتنده جباره شکر ایدیجی اول یعنی حضرت خدایه شاکر
اولکه نعمتکی دخی زیاده ایلیه نته کم و لئن شکرتم نص شریفی بوکه دالدر

در صفت بدبختی بود محصول ترکیب بو کلمك تفصیلنده بدبختلك صفتلری
بیاننده در • چار چیز آثار بدبختی بود • جاهلی و کاهلی سستی بود • محصول بیت
دورت شیئی بدبختلك نشانلری و اثرلریدر بری جاهللکدر و بری کاهللکدر که
بو ایکیسی غایت قبیحدر کاهللکدن مراد عبادت و طاعت خداده اهمال و کسل
اوزره اولمقدر • بی کسی کم ناکسی هر چار شد • بخت الدلا بدرا این هم آثار شد
بی کسی کمسه سز دیمکدر یعنی دنیاده بر معاین و ظهیر و مرشد پیر و ملجا و دستگیری
اولمامق کمسه در و ناکس ناجنس و دنی الاصل و رذیل و خسیس و سفیل اولان
کمسیه درلر پس بو ایکیسیده بدبختلك علامتلریدر محصول بیت برایی
کسلکدر و بری دخی ناکسلکدر جمیعا دورت اولدی بو جمیعیسی یاره مز بختلك
اثرلری و نشانلری اولدی • آنکه در بند عبادت میشود • بی شکی از اهل
سعادت میشود • محصول بیت اول کمسه که دائما عبادت قیدنده اولور شکسز
و شبهه سز اهل سعادتدن اولور یعنی شقی اولمیوب سعدادن اولور • بر هوای
خود قدم هرگو نهاد • می تواند کرد با نفسك جهاد • هرکو هر که اودن مخففدر
ضرورت وزن ایچون حذف ایصال قلنمشدر وکرد کاف عربینك فتحیله فعل ماضیدر
درکرد دیل مصدر ده در زیرا ما قبلنده مضارع واقع اولمشدر نفسکده کاف
عربی ادات تصغیردر و جهاد جیمك کسریله اتمه بولنده غزا و جنك اتمه دیرلر
محصول بیت هر اول کمسه که هواسنی اوزرینه ایتی قودی یعنی هواسنی زیر پا ایدوب
بکدر حاصل کلام هواسنی ترك ایلدی اول کمسه نفسیله جنك اتمکه قادر اولور زیرا

مادامکه کشی هوا و هوسی ترک ایلمیه نفسنی زبون ایتمکه قادر اوله مز هرکه
سازد در جهان با خواب وخود • در قیامت بنودش آتش گذر • خور
ضرورت قافیه ایچون خانک فتحیله او تنور د بعضیلر دیدیلرکه واو سکونیله رعایة
روم ضمیله او تنور و گذر کافک ضمیله کچمک معناسنه در محصول بیت هر
کمسه که جهانده خواب و راحت و اکل و شربه معتاد اولور یعنی دائما اویقو
و غفلته و یه و اچمه کندو یه عادت ایدرب طاعت و عبادتده اهمال و تکاسل
ایدر یوم قیامتده اول کمسه آتشدن یعنی جهنمدن نجات اولمز • روی کرد از
از مراد و آرزو • پس بدرگاه خدا او رتو رو • محصول بیت مراد و آرزودن
یوز دوندران ندان صکره اللهک درگاهنه یوز کتور • کامرانی سر بنا کامی کشد
مرد ره خط در نکونامی کشد • کامرانیده میم ساکن اوقنمق لازمدر یا مصدریه
در وخط خاء معجمه نک فتحیله بونده چیزی معناسنه در محصول بیت دنیاده کامرانلق
آخرتده مرادسزلغه باشش چکر پس بولی اری اولان کسنه ایونا مطلقه
جزی چکر یعنی ایونا ملق طرفلرنده اولوب دنیاده ایونام قزه نور و جایزدر که
خط برینه خط واقع اولمش اوله حای مهمله نک فتحیله و ظای معجمه ایله معناسی
نصیب و مراد دیمکدر بو تقدیرجه معنا بویله اولور محصول بیت دنیاده کامرانلق
آخرتده مرادسزلغه باشش چکر اول سببدن یول اری نصیبنی و مرادینی ایونا ملقه
چکر یا خود یول اری نصیبی ایونا ملقه چکر دیمک اوله بو بلیجه اولنجه مرد ره می
کشد فعلنک مفعولی اولوب خط فاعلی اولور امر درده مرادات مفعول را
تقدیر اولنور • امر و نهی حق جو داری ای وحید • بس و بر روایة لغن پلید
وحید مفرد در یعنی ای بر کسه دیمکدر تقدیری ای شخص وحید در هر کیم اولورسه
اولسون خطاب تمام طریقیله در و آیة بونده ذوق و لذت معناسنه در و مرد آر وار
و معناسنده اوله جایزدر و پلید بای عجمک فتحیله مردار معناسنه در اما بای
عربینک فتحیله اولنجه عربی اولور احمق و غبی معناسنه اولور محصول بیت ای شخص
منفرد چونکه حقک امر و نهینی طوترسک ذوق و لذتیه و مراد آرزوسی اوزره
کتمه یعنی نفسه تابع اولمه و یا خود احمق نفسک مرادی اوزره کتمه دیمک اوله • امر

ونهی

نهی حق ز قرآن گوش دار • جای شادی نیست دنیا هوش دار • گوش
دار خفظ ایله واز برله دیمکدر زیرا گوش لفظی کردن و کنیدن کلمه لریله و بونلرک
مشتقاتیله استعمال اولنسه اشتمک و دکلمک معناسنه اولور اما داشتن و دا
ریدن کلمه لری مشتقاتیله مستعمل اوله خفظ و صیانت معناسنه اولور فاهم
و شادیده اولان یا مصدریه در و هوش دار آگاه اول دیمکدر محصول بیت
حقک امر و نهینی قرآن عظیمده خفظ ایله دنیا شادلیق یری دکلدر آگاه اول
غافل اولمه معلوم اوله که هوش لفظی دخی مجموع داریدن و داشتن کلمه لریله مستعمل
اولسه آگاه اولوب غافل اولممق معناسنه اولور اما کردن و کنیدن کلمه لریله مستعمل
اولسه فهم ایدوب و اکلمق معناسنه اولور فاحفظ • هرکه ترک کامرانی می کند
بر خلافش زنده کانی میکند • زنده کانیده کاف
عجمی یاء رسمیدن بدلدر زیرا یاسی مصدریه در و الف و نون مخفیا تحسین لفظ ایچوندر
محصول بیت هر کیم که کامرانلغی ترک ایلر انک خلافی اوزره دیرلک و معیشت
ایلر مراد النعم للقانع حدیث شریفنک مظهری اولوب دنیاده و آخرتده نعم
و غنیه یوزین کوررمیوب ابکی جهانده ده شادکام اولور زیرا کامرانلغک
خلافی فقر و قناعتدر پس فقر و قناعت سبب از دیاد راحتدر در صفت
ریاضت محصول ترکیب بو ذکر اولنجق نصیحتلر پرهیزکارلغک صفتیدر
گر همی خواهی که گردی سربلند • ای پسر برخود در راحت ببند گردی کاف
عجمک فتحیله در نته کم کرانله بیانی کچمدر سربلند بونده یوجه قدرلی معناسنه در
و در دالک ضمیله قپو معناسنه در ببنده بای کبی راحته مضافدر و ببند بای اول
مکسوره تاکید افاده ایدر و بای ثانیه مفتوحه کلمه دندر محصول بیت اگر استر
ایسک که دائما عالی قدر اولهسن و خدا قتنده مقبول و مرغوب اولوب قدرک
یوجه اوله ای اوغل کندی اوزریکه راحت قپوسنی بغله دنیا راحتنی ترک ایله
هرکه بربست او در راحت تمام • بازشد بروی در دار السلام • بربست
ادات تاکید در و بست بای عربیک فتحیله بغلدی دیمکدر باز شد اچلدی دیمکدر
و در دار السلام دار السلام قپوسی دیمکدر و دار السلامدن مراد جنتدر محصول بیت

هر کمسه که راحت قپوسنی تمام بغلدی یعنی بالجمله راحته ترک ایلدی انک اوزرینه
جنت قپوسی اچلدی مراد جنته داخل اولدی دیمکدر • غیر حق را هر که خواند ای پسر
کیست در عالم از و گمراه‌تر • خواند لغتده اوقیه دیمکدر اما بوبله یرلرده
دعوت وطلب معناسنه مستعملدر و گمراهته کاف عجمک ضمیله ومیمک سکونیله
ضایع و غایب معناسنه در و راه یول معناسنه در و تر تانک فتحیله و رانک سکونیله
ادات تفضیلدر گمراهتر ک معناسی یولدن زیاده طریق مستقیمدن غایب اولمش
دیمکدر عربیده ضال کبی لکن ادات تفضیل کوره اصل معناسنه اولور از مشرق
دیمک اولور محصول بیت ای اوغل هر کم که حقدن غیریی دعوت وطلب ایلر عالمده اندن
اضل کمدر یعنی عالمده اول کمسه دن اضل واز مشرق کمسه یوقدر زیرا خدای اونودوب
غیریدن مراد طلب ایدوب و غیر یله معبد اولمق وحصول مرادینی غیردن بلمک نعوذ
بالله شرکه مقارندر بلکه شرک خفیدر • ای برادر ترک عز و جاه کن خویش
را شایستهٔ درگاه کن • شایسته لایق معناسنه در و درگاه قپو اشیکی یری دیمکدر
زیرا در قپو و گاه کاف عجمیله ادات ظرفدر مکانده و زمانده مستعملدر لکن بوبله
محلرده قپو اوکی دیمکله تعبیر اولنور عربیده جناب معناسنه محصول بیت ای قرنداش
عزت ومنصبی ترک ایله کندیکی حقه لایق و سزاوار ایله خوار گرد د هر که گرد
جاه جوی • ای برادر قرب این درگاه جوی • گرد د ترک ایکیده کاف عجمیله
فعل مضارعدر و جاه جوی وصف ترکیبیدر و منصب استیجی دیمکدر طالب منصب
معناسنه در این درگاه بیوردوغندن مراد درگاه حقدر محصول بیت خوار و حقیر
اولور هر کمسه که طالب منصب اولور ای قرنداش دولت و منصب استمه درگاه حقک
قربنی طلب ایت • عز و جاه هست سوی پستی میکشد • مر ترا با تن پرستی میکشد
بو بیت بیت سابقه علتدر زیرا بیت سابقده قرب حقی استه عز و جاهه
استمه دیدی پس بو سؤال کورنور که عز و جاهدن امتناعه سبب نه علتدر محصول
بیت زیرا عز و جاه سنی الچق جانبنه چکر و الچقدن مراد نه اولدوغنی مصراع ثانیده
ایضاح ایدوب بیورر یعنی تن عزیزسکه چکر سن دخی انک سببیله حیوان غیر
ناطقیه سنده قالوب اولوب شرفانک بیننده بری اولورسن تن پرست

وجودینه

وجودینه طاپیجی دیمکدر یعنی کند و یه مائل و کند و یه بکنمش خود پسند معناسنه
و پاسی مصدریه در نفس را ترک هوا مسکین بود • گوشمال نفس نادان
این بود • مسکین اگرچه بر لرده بر تمکه نفقه یه مالک اولمیوب کمال مرتبه
اجلفندن زبون و ساکن اولوب اعضاسی حرکته قادر اولمیه و گوشمال وصف
ترکیبیدر تأدیب معناسنه در و آن اسم اشارتدر ترک هوایه راجعدر و
بود بانک فتحیله و ضمیله لغتدر و واوک فتحیله در محصول بیت ترک هوا
اتمکده نفس مسکین و زبون و ضعیف اولور یعنی کشی هوای ترک ایدیجک
نفس هر روزی ضعیف و زبون اولور ایمدی نفس نادانک تأدیبی بود اولور
یعنی نفس نادانه تأدیب هوای ترک اتمکله اولور • چون دولت بر یاد حق ایمن
بود • نفسک اماره هم ساکن بود • ایمن همزه نک و میمک کسره لریله امین
معناسنه در و اندن مقلوبدر و نفسکده کاف عربیه تصغیر ایچوندر محصول بیت
چونکه سنک یوکلک حقی اکمق اوزرینه امین اولور یعنی قلبک برانکه حقی اکمیه
امین و راحت اولمز حاصل کلام چونکه دائما ذکر حقله مقید سن پاره مز امر ایدیجی
نفسجکک دخی ساکن اولور • هر که او را نکیه بر صانع بود • در جهان با لقمه
قانع بود نکیه تانک فتحیله و کافک سکونیله اعتماد معناسنه در یعنی دایمق
دیمکدر و صانع بونده خالق معناسنه در محصول بیت هر کمسه که خالقه اعتمادی
اولور جهانده بر لقمه یه قانع اولور اکتفا • هر روز از هر روزه کن • کر نداری
از خدا دریوزه کن • روزی یای اصلیه ایله رزق معناسنه در و همزه توسل
ایچوندر و دریوزه کن معناسنه در و اخرنده ها رسمی تخصیص و نسبت افاده
ایدر و دریوزه جرانمک معناسنه در محصول بیت هر کونک رزقنه اکتفا ایله
قانع اول یعنی هر کونکه کفایت مقداری رزقک یوق ایسه خدادن استه
زیرا الرزق علی الله بیورلمشدر **در بیان مجاهدهٔ نفس** مجاهده میمک ضمیله
جهاد ایدشمکه دیرلر یعنی بر بر یله جنک اتمکه دیرلر محصول بیت بو نصیحتلر
کشی نفسیله جنکلشمنک طریقنی بیان ایتوره در زیرا نفسله دوشمان دوکشمنک
آیت حربیه بلتقه در • نفس نتوان کشت الا با سه چیز • چون بگویم یاد گیر ش

ای عزیز • گشت ضم کاف عربیله دیلمک و اولدرمک معناسنه ثاویل مصدرده
در زیرا مضارعه مقارن گلدر محصول بیت نفسی اولدرمک ممکن دکلدر آنی اوج
نسنه ایله ممکندر ای عزیز چونکه اول اوج نسنه‌یی سویلرم خاطر کده طوت اونتمه
معلوم اوله یا دگیر شده شین ضمیر معنا بگویمه مقیددر لکن ضرورت وزن ایچون
بویله واقع اولدی • خنجری خاموشی و شمشیر جوع • نیزهٔ تنهایی و ترک هجوع •
خاموشی سویلممک دیمکدر یا مصدریه در و شمشیر شینک فتحی و کسری
جائزدر و شینک ثانینک کسریله در قلیج معناسنه در و جوع جیمک ضمیله آجلق
معناسنه در نیزه میزراق معناسنه در سکوده ده درلر سینک و کاف عجمینک ضمه
لریله و تنهایی یالکزلق دیمکدر یا ثانیه مصدریه در و هجوع هانک و جیمک ضمیله
اویومق معناسنه در محصول بیت اول اوج نسنه‌نک بری خاموشلق خنجریدر
و بری آجلق قلیجیدر و بری دخی تنهالغله اویقویی ترک ایلمک میزراغیدر
یعنی بر کمسنه که بو اوج آلته مالک اوله اول کمسه نفسین اولدرمکه قادر اولور
زیرا نفسی بو اوج آلتدن غیر نسنه اولدرمز • هر که اینبود مرتب این سلاح •
نفس او هرگز نمی یابد فلاح • گر کافک کسریله که رادن مخففدر معناسی کیمک
دیمکدر زهی آرا تخصیص افاده ایدر مرتب میمک ضمیله اسم مفعولدر معناسی یوللی
یولنجه دیزلمک دیمکدر و سلاح سینک کسریله آلت حرب معناسنه در مراد بیت
مسبوقده تشبیه طریقیله ذکر اولنان اشیادر و فلاح فانک فتحیله نجات
و خلاص معناسنه در محصول بیت هر کیمک بو سلاح یرلو یرنده اولمیه انک
نفسی هرگز عذاب خدادن نجات و خلاص بولمز • چونکه دل بی یاد اللهت
بود • دیو ملعون یار همراهت بود • اللهتده اولان تا ضمیر خطابدر دله مقیددر
تقدیری دلت دیمکدر محصول بیت چونکه سنک قلبک ذکر اللهسز اوله یعنی قلبکده
و لسانکده اللهی آکمق اولمیه ملعون شیطان سنک یار و یولداشک اولور • اهل دنیارا
چو دیوار آیدش • لقمه‌های چرب و شیرین بایدش • ار آید الف ممدوده
ایله و رانک مدیله فعل مضارع مؤد نماییدر معناسی به زر یعنی زینتلی ایدر
دیمکدر و شینی ضمیر اهل دنیایه راجعدر و چرب جیم عجمک فتحیله یاغلی و سمیز

و غلیظ

و غلیظ معناسینه در و شیرین شینک کسریله طاتلو معناسنه در محصول بیت چونکه
شیطان اهل دنیایی دنیا زینتلریله به زر و مزین ایلر پس اول اهل دنیایه یاغلی
و طاتلو لقمه‌لر و طعاملر گرکدر بویله اولنجه شهوت نفسانیه مستحکم اولوب بنیاد
و عبادت و طاعت منهدم اولمق لازم گلور • هر که او در بند سیم و زر بود • در عقوبت
عاقبت مضطر بود • و بعض نسخه‌ده بود یرینه شود واقع اولمشدر محصول بیت
هر اول کمسه که آقچه و آلتون قیدنده اولور عاقبت عذاب عقابده ناچار و عاجز
اولور لعن عبد الدراهم • آنکه بهر آخرت کارش بود • از خدا تشریف بسیارش بود •
محصول بیت اول کمسه که انک ایشی آخرت ایچون اوله خدادن اکا چوق تعظیم و
تشریف اولور تشریفک معناسی تعظیم کبی اولولمق دیمکدر لکن بونده انعام و
احسان معناسنه در • مال دنیا خاکساران را دهند • آخرت پرهیزکاران را دهند •
خاکسار لغتده توپراق قلق و طوپراغه قریشمش معناسنه در لکن بونده حقیر
و آلچق و دنی و سفیل معنالرینه مستعملدر پرهیزکار کاف عجمیله در صالح و عابد
مرتاض که جمیع محرماتدن بری اوله که دیرلر و دهند فعل مضارع جمع غائبدر
تحتنده فاعل ضمیری خدایه راجعدر جمیع صیغه‌سی تعظیم ایچوندر محصول بیت
دنیا مالینی آلچقلره و دنیلره و یررلر و آخرت دولتینی پرهیزکارلره و صالحلره
و یررلر • هست شیطان ای برادر دشمنت • غل آتش خواهد اندر گردنت •
هست شیطان مقدم خبر دشمنت مؤخر مبتدادر ضرورت وزن ایچون تقدیم
و تأخیر اولنمشدر و غل غینک ضمیله اسیرلرک و مجرملرک بوینینه قودقلری دموردن
بندر و حلقه‌در جمعی اغلال گلور اندر گردن بوینکده دیمکدر زیرا گردن کافک
عجمیله بوین معناسنه در گردانده ده دیرلر الفله محصول بیت ای قرنداش سنک
دشمنک شیطاندر بوینکده غل آتش استر یعنی سنی صراط مستقیمدن ازدوروب
جهنمده آتشدن حلقه بوینکه طاقدرمغه سبب اولمق استر یا خود معنای
بیت بویله اوله ای قرنداش شیطان سنک دشمنکدر آتش غلی بوینکده استر
بو تقدیرجه هست شیطان مبتدا و دشمنت خبر اولور و غل آتشده علامت
مفعول برا مقدر اولور • مدبری کور و پدیدی آورد • بهره کی از عالم عقبی برد •

مدبر افعال با بندن اسم فاعلدر اردن اردن کیمر و سپه کیمد بحی کمیه در لر بونده
بد بخت و طالع بد معناسنه در و با تنکیر ایچوندر و بو نیاده باصله ایچوندر دنیا
یاء اولک کسریله و یاء ثانینک سکونیله قاعدهٔ اعجام اوزره در دنیا دیمکدر
لکن عجم آخر کلمده واقع اولان الفی یا شکلنده یازوب ماقبلی مکسوره اوقیه کلمشلر
مثلا معنای معنی و بالی و تای یی و تی اوقودقلری کبی و کی فتح کاف عربیله و یانک
سکونیله نجس معناسنه در و عقبی دخی بانک کسری که عقبا دیمکدر دنیا کبی محصول
بیت سنوا بد بخت که دنیایه یوز کتورر یعنی دنیایه توجه و محبت ایدر عالم
آخرتدن قچن نصیب و مراد ایله در یعنی اول دنیایه توجه و محبت ایدن کمسه آخرت
عالمندن نصیب الهمز در بیان صبر و با فقر میکوید محصول ترکیب بو کلمک نعیجلی
فقره صبر بیاننده در حضرت شیخ بیورر ای پسر با یاد حق مشغول باش
وز خلایق دور همچو غول باش • غول غینک ضمیله طائفهٔ جندن بر نوعدر
بیابانده و صحرالرده اولورلر و دورلو دورلو اشکالده و کونه کونه الوانده کورینور
ناسی طریقدن آزدرر و جمعی اغوال و غیلان کلور محصول بیت ای اوغل حقک
ذکرینه مشغول اول دخی خلقدن غول کبی ایراق اول یعنی غول نیجه ناسدن بعید ایسه
سنده انک کبی بعید اول حاصل کلام ناسدن ایراقلقده غولک ایراقلغی کبی مبالغه
وابتذالیله اولسون دیمکدر یوخسه غول کبی اول دیمک دکلدر • فقر خود را
بیش کس پیدا مکن • محنت امروز را فردا مکن • امروز بو کون دیمکدر الفک
کسریله و میمک سکونیله اصلنده این روز ایدی معلوم اوله که روزه کشیده
وساله اسم اشارت در قریب یعنی کلمه سی داخل اولسه کسر همزه سی دلالت
ایلیوب یا حذف اولنور نون میمه ابدال اولنور ام اولور فاخفظ و فردا یارین
دیمکدر و معلوم اوله که امروزدن مراد دنیا و فرداردن آخرتدر محصول بیت
کندی فقر و فاقه کی کمسه نک یاننده اظهار و آشکاره ایلمه یعنی فقر کمسنه یه سویلمه
و بو کونک محنتن یارینه ایلمه یعنی بو کون دنیا محنتنه تحمل ایدوب شکایت
ایلمه که یارین آخرتده محنتدن خلاص بولسن زیرا دنیا محنتی هرنه حال ایسه
آساندر اما آخرت محنتی غایت شدید و زیاده مشکلدر • مرد آنکس که فرداجان

دهد

دهد • غم نخورد از بی آنکه نان دهد • مرد میمک فتحیله و رانک سکونیله ادات
صله در محصول بیت اول کمسه که یارین سکا جان و حیات ویرر یعنی دنیاده
مادامکه روحکی دخی قبض ایتمز غم یمه که آخر سکا بر اتمک ویرر زیرا مادامکه
حیات مقدردر رزق منقطع اولمز بعض نسخه ده مصراع ثانی بویله واقع اولمشدر
غم مخور آخر که یک لب نان دهد لب بونده دلیم معناسنه در محصول بیت مصراع
غم یمکه آخر بر دلیم اتمک ویرر لکن نسخه ده یک بر ینه یکی واقع اولوب که
کلمه سی ذکر اولنمامشدر لکن صحیح نسخه بزم یازدیغمزدر و که آخر کلمه سندن صکره
یازلدیغی ضرورت وزن ایچوندر و الا غم مخوردن صکره یازلیوب عبارت کشوده
غم مخور که آخر ایدی • تا بکی چون مور باشی دانه کش • کر تو مردی فاقه را مردانه
وصف ترکیبدر دانه چکیجی معناسنه در مراد رزق جمع ایدیجی دیمکدر محصول بیت
تا قچنه دک قریجه کبی دانه چکیجی و رزق و رازق جمع ایدیجی اولورسن اگر مرد ایسه ک
ایسک فقر و فاقه مردانه چک یعنی کندی مالک اولدوغک رزقه قانع اول و فقر
اولوب کلمک ایامی قیورمه • بر توکل کن بود ضیر و زیت • حق دهند مانند مرغان
روزیت • توکل لغتده قول امرینی خدایه اصمرلیوب هر حالده خلقدن قطع
تمنا اتمکه دیرلر اما اصطلاحده بو ننی انجق عبادت و طاعته صرف ایدوب و
ها انجق خدایه تعلق اتمکه دیرلر و فیروز مظفر معناسنه در لکن بونده یای مصدریه لاحق
اولمغله ظفر و قدرت معناسنه در یای مصدریه فتحیله او تمنی ضرورت وزن ایچوندر
زیرا اصلنده ساکندر و روزیت یاسی دخی ضرورت وزن ایچون فتحیله در و الا
اصلنده یوز دریای ساکنه اصلیه ایله رزق معناسنه در محصول بیت اگر توکل او زینه
ظفر و قدرتک اولورسه یعنی هر امورده اخواکی الله نفیض و سپارش ایچون
خلایقدن قطع و تمنا اتمکه قادر اولورسک حق تعالی حضرتلری کسب و سعی سن سنک
رزقکی و بر رقوشلره ویردیکی کبی قوله تعالی و من یتق الله یجعل له مخرجا و یرزقه
من حیث لا یحتسب و من یتوکل علی الله فهو حسبه • بر خدا شاکر بود مرد فقیر
کر دهد قوتش یکی نبی نان فطیر • فطیر فانک فتحیله سنوا خمیردر که مایه سز پیشرلر
دخی اولقدر دکل معلوم اوله که نانک فطره سی اضافتی بیانیه در محصول بیت هر فقیر
د

خدایه شکر ایدیجی اولور اگر خدا انک لوازغنی بر دلم مایه سز پشیمان ایتمک دخی
ویررسه • خم مشو پیش توانگر ابجو طاق • تا نگردی یار با اهل نفاق • خم
خانک میمی نک فتحیله اگر معناسنه در مشو میمک فتحیله نهی حاضر در پس خم مشونک
معناسی اگلمه دیمکدر و پیش بانک کسریله تحت معناسنه واوک معناسنه ده
کلور عربیده عنده و قدام کبی دنگردی نونک فتحیله و کاف عجمینک فتحیله فعل مضارع
مفرد مخاطبدر محصول بیت اکابر و اغنیا قتنده کمر کبی اگلمه یعنی انلرک اوکنده
رکوع و سجده یه مقارن اگلوب زیاده تواضع اوزره اولمه تا کیم اهل نفاقه یار
و یولداش اولمیه سن یعنی منافقلردن اولمیه سن دیمکدر • مرد ره آنکه ننگش
از خلق نیست • نفرتش از جامهای دلق نیست • مرد ره یول اری دیمکدر
یول اری مراد بونده عشق یولیدر و را التخصیص ایچوندر و ننگک نونی اولکی
فتحیله و نون ثانینک سکونیله و کاف عجمینک کسریله عار معناسنه در نفرت نونک
فتحیله و فانک سکونیله بکنمک معناسنه در و دلق دالک فتحیله و لامک سکونیله
درویشلرک خرقه سیدر محصول بیت عشق خدا یولی ارینک خلقدن عار و ناموسی
یوقدر یعنی هیچ خلقدن عارلنمز و کهنه لباسلردن بکنمه سی یوقدر حاصل کلام
عاشق حقیقی خلقدن عار و ناموس ایدوب کندو یه لباس فاخره ایله بزه مز
و بزه مک سوداسنده اولمز بلکه خرقه و عبایه و کهنه قبایه قانع اولوب
دائما محبت خدا و عشق مولا ایله مقید و مشغول اولورلر زیرا انلرک حقنده لا یخافون
لومة لائم بیورلمشدر • هرکرا ذوق نکونامی بود • خاص مشمارش که او عامی
بود • محصول بیت هر کمک که ایو نام ملک ذوقی اولور یعنی بین الناس ایو نامیله
اولمغی حظ ایدوب آخرتیله تقید اولمیوب انجق خلق ارسنده ایو نام چقارمغه
چالشوب طرف حقی فراموش ایلیه سن اولکی خاص صایمه اول عامیدر
مقبول خدا دکلدر • گر ترا دل فارغ از زینت بود • کی هوای مرکب و زینت بود
بود مصراع ثانیده اولان زینت زانک کسریله و یانک [illegible]نیله و نون ایله
اکر معناسنه درکه انلرک ارقه سنه اورتوب اوزرینه سنور اولورلر و تا خطاب
ایچوندر ضمیر متصلدر لکن تقدیرا اوله معید در ضرورت وزن و قافیه ایچون زینه

ملحق

ملحق اولمشدر محصول بیت اگر سنک گوکلک زیب و زینتدن فارغ اوله
سکا مجدد آت و اگر سوداسی اولور یعنی بو سودالک دخی اولمز دیمکدر • روی
چون از هوا برتافتی • بعد از ان مجتمع سید انکه حق را یافتی • محصول بیت قلب
یوزینی چونکه هوا و هوسدن چوردک اندنصکره بل که حقی بولدک زیراکه مادام
قلبک هوا و هوسده اوله وصول الی الله میتسر دکلدر • هرکه او از حرص دنیا
دارشد • بی گمان از وی خدا بیزار شد • حرص حانک کسریله طمع معناسنه در
اضافتدن منقطع در و دنیا دار مالدار معناسنه در ذکر حال محل اراده حال قیلنمشدر
محصول بیت هر اول کسه که حرص طمعدن مالدار اولدی یعنی رزق ماله خیرات
و حسنات و زکوة و صدقات ایچون کسب ایتمیوب انجق حرص و طمعدن جمع رزق
ایدوب مالتلو و رزقلی اولدی شبهه سز حق تعالی حضرتلری اندن بیزار اولدی یعنی خوشنود
اولمدی دیمکدر • چون شتر مرغی شناس این نفس را • نه کشد بار و نه بر آرد بهوا
بر دار اوچار دیمکدر شترده ضرورت وزن ایچوندر و در بونده ادات صله ده اولمغه
قابلدر و ادات ظرفده اولمق ممکندر محصول بیت بو نفسی دوه قوشی کبی اگله زیرا دوه
قوشی نه یوک چکر چکر نه هوایه اوچر یا خود نه هواده اوچر • گر بپر گویش که
گوید اشترم • ور نهی بارش بگوید طایرم • بپر بای مکسوره تاکید ایچوندر و پای
عجمینک فتحیله و رانک سکونیله امر حاضر در معناسی اوچ دیمکدر و گوید فعل مضارع
مفرد مخاطبدر و شین ضمیر شتر مرغه راجعدر و معلوم اوله بو شینک ضمیرک
ماقبلی مکسور اولدوغی خلاف قیاس اوزره در زیرا قاعده فتحه اقتضا ایدر
پس بو نمثال ذکر دنلره وجهدن حالی دکلدر محصول بیت اگر دوه قوشنه اوچ
دیرسن دوه یم دیر یعنی بن قوش دکلم دیر دوه یم هیچ دوه اوچونمی در
و اگر یوک قورسک ارقمه یوک قومق استرسن قوشم دیر یعنی بن قوشم
هیچ قوش یوک چکدوکنی دیو یوک چکمکدن انکار ایدر دیو جواب ایدرسن
حضرت شیخ دخی نفس اماره دوه قوشنه تشبیه ایدوب بهانه و تعللده
اکه مماثل گوسترمشدر یعنی نفس اماره بالسویه دخی عبادت و طاعتدر
یا ضمنت و وقت تکلیفین ایلسک دورلو دورلو بهانه لر و گونه گونه علتلر شروع

محصول

محصول

ابلر چون گیاه زهر رنکش دلکشست * لیک طعمش تلخ و بویش ناخوشست *
رنکدن مراد بونده ظاهردر وطعمدن مراد باطندر وناخوش بیرەمز دیمکدر محصول
بیت نفس اماره نک ظاهری کوکل چکیجیدر لطیفدر اما باطنی اجیدر یعنی زهرک دادی
بنجه اجیه نفسکده باطنی چرکندر ورایحه‌سی بیرەمزدر زهرک رایحه‌سی بنجه
یارەمز ایسه نفس اماره نکده خویلری واحوالی والفاسی بیرەمزدر معلوم اوله که
حضرت شیخ نفس اماره‌یی بعض مناسبتله زهر اوتنه تشبیه بیورمشدر بعض نسخه‌ده
کیاه بر بنه درحت واقع اولمشدر * کر بطاعت خوانیش سستی کند * لیک الله
معصیت جستی کند * خوانی فعل مضارع مفرد مخاطبدر وشین ضمیر نفس اماره راجعدر
وخواننده اولان یا ساکنه ضرورت وزن ایچون مفتوحه اوقنور محصول بیت اکر سن
نفس اماره‌یی طاعت وعبادته دعوت ایلیه‌سن کاهلک وکاهلک ایلر اما
کناه وعصیانه اندە چابکلک ایلر بس امدی چونکه نفس اماره نک حالی بودر نفس را
ان به که در زندان کنی * هرچه فرماید خلاف آن کنی * محصول بیت نفسه اول یکدر که زندانه
ایلیه‌سن یعنی حبس ایلیه‌سن و هر نه امر ایدر ایسه انک خلافن و عکسن ایلیه‌سن
نیست درمانش بجز جوع و عطش * تا که سازی رام اندر طاعتش *
درمانک نک تقدیری درمان ضبطش در درمانک مضاف الیهی محذوف در وشین
ضمیر نفسه راجعدر وجوع جیمک ضمیله اجلق معناسنه در وعطش عینک وطانک
فتحیله صوسزلق معناسنه در ورام مطیع معناسنه در وطاعتش ده کی شین ضمیر
باسازی کلمه‌سنه مقیددر وبارکم کلمه‌سنه مقیددر لکن ضرورت وزن وقافیه ایچون
طاعته مقید اولمشدر وبینه نفسه راجعدر اما بعضیلر خدایه ارجاع ایلر محصول بیت
نفس اماره نک ضبطنه درمان یوقدر اجلقدن وصوسزلقدن غیری یعنی نفس
اماره اجلقدن وصوسزلقدن غیری ضبط ایلمک ممکن دکلدر حاصل کلام کرادک
اکر نفس اماره‌یی ضبط اتمک ایسه‌ک اچ وصوسز اول تاکه آنی طاعات وعبادته
مطیع ورام ایلیه‌سن * چون شتر در ره درآی وبارکش * بار طاعت
بر در جبارکش * در رهده اولان در ادات صله معناسنه در ودراییه دکل
دیمکدر در بونده ادات تاکید در ودر اضافتله قپو معناسنه در وجبار دن مراد

خدادر

خدادر محصول بیت دوه کبی یوله کل ویوک چک یعنی طاعت یوکنی اله تعالی حضرتلرینک
قپوسنه چک مصراع ثانی مصراع اولی تفسیر حکمنده در بار اینجا در رایکان باید
کشید * ورنه همچون سک زبان باید کشید * این در را بو قپونک دیمکدر وقپودن
مراد الله قپوسیدر وسک سینک فتحیله وکاف عجمیله کوپک دیمکدر عربیده کلب دیرلر
محصول بیت بو قپونک یوکنی چاکه چکمک کرکدر یوخسه کوپک دیلی چکمک
کرکدر یعنی باب خدایه متعلق طاعات وعبادت یوکنه جان وکوکلله تحمل
ایدوب الطاف مولایه مظهر اولمق کرکدر والا یعنی بار مذکوری تحمل ایدوب
چکمزسک صوسزلقدن دلنی چیقمش کوپک کبی اولمق محققدر یعنی رحمت
رحماندن مدد اومار ومعاونت طلب ایدر اما فائده اتمز زیرا فرمان خدایه
اطاعت بولنمدی پس رحمته دخی لیاقت بولمز همان کلب کبی بیهوده دلنی
چیقاروب محصا کمثل الکلب ان تحمل علیه یلهث او تترکه یلهث ایه شریفه
سنک ماصدق اولور * هرکه او کردن کشوز این بارها * بشنو ازتوبیها بر و
انبارها * بارها بارک سکو نیله بارک جمعیدر وتوبیخ لعنت معناسنه در وبراو
محققدر وانبارها الفک فتحیله ونونک سکو نیله ورانک سکو نیله انبارک
جمعیدر بغدای وارپه و بر که قویجق ظرفلک اسمیدر محصول بیت هرکه بو طاعت
وعبادت یوکلرندن بو یاندن چکر یعنی تحمل المتیوب اعراض ایلر اول کسه
نک اوزرینه توبیخ ولعنتدن انبارلر اولور یعنی مبالغه ایله زیاده لعنته مظهر
اولوب خدادن دور اولور * کرده بار امانت را قبول * از کشیدن پس
نیا یدشمه ملول * امانتدن مراد طاعتدر محصول بیت حضرت شیخ خطاب عام
طریقیله بیورر چونکه امانت یوکنی قبول ایلمش سن امدی اول یوکی
چکمکدن ملول ومتضجر اولمق کرکمز یعنی او لامق کرکدر شکم قرانده وارداو
لمشدر انا عرضنا الامانة على السموات والارض والجبال فابین ان یحملنها و
اشفقن منها وحملها الانسان انه کان ظلوما جهولا * روز اول خود فضولی
کرده وان فضولی ازجهولی کرده * خود بو معقوله یرده انجق تقریر وتاکید
افاده ایدر فضولی یه اولان یا مصدریه در وفضول فانک ضمیله عوام

تحریف ایدوب قو دل دیدکاری معنادر پس فضولک معناسنی اورتعلق
وزیاده لق دیمکدر وجهول جیمک فتحیله مبالغیله جاهل دیمکدر ویا مصدریه
در محصول بیت اولکی کوزخود فضوللق ایلمش سن واول فضوللغی جاهللکدن
ایلمشلکسن مراد عبادتك طاعت وعبادت بویله مشکل اولدوغنی بیلمیوب
قبول ایلدیکندن اشعاردر ٭ جنبشی کن ای پسر کاهل مباش ٭ چون بلی گفتی با تن
تنبل مباش ٭ جنبش جیمک ضمیله حرکت معناسنه در ویاتنکیر ایچوندر وحدت
ده اوله جایزدر وکاهل اولنجی معناسنه در تانک فتحیله اوفتحیلاز معدر زیرا
آداب اعجام بودر که اسم فاعلک واسم فاعل وزننده اولان کلمه لرك مکسور
اوقنان اوریته حرفلرینی مفتوح اوقورلر مثلا ظالمی وظالمی وکافر دعارض
لامک وفاتحه درانکه فتحه لریله کبی سائرینده دخی بویله اوقویه کلمشلر ار
وبلی اداب اعجام اوزره لامک کسریله در آماخر بیده لامك فتحیله ومتوله در
ترکیبده اوت معناسن افاده ایدر تن تانک فتحیله بونده جسد وبدن معناسنه در
وتنبل تانک فتحیله ونونک سکونیله وبانک فتحیله کاهل معناسنه در محصول
بیت چونکه روز ازلده فضوللق ایدوب امانتی قبول ایلدکده امدی عبادت
وطاعته حرکت سعی ایله ای اوغل اشنجی اوله عالم ارواحده چونکه الست
بربکم سؤالنه بلی دیدک یعنی بلی دیو جواب ایتدک امدی بو عالمده ده وجود
وجسد سببیله تنبل اوله ٭ هرکه اندر طاعتش کسلان جو د خاصلش کمراهی
وخذلان بود ٭ کسلان کافك فتحیله وسینک سکونیله اوشنکن معناسنه در
وکمراهی کافك ضمیله ویا مصدریه ایله ضلالت معناسنه در کمراه یول آزمك
یعنی طریق مستقیمدن ازمق معناسنه در وخذلان خانك کسریله وذالك سکونیله
معناسنه در محصول بیت هرکمکه خدانک طاعتنده اوشنکن اوله اول کسیه
ضلالت ورسوایلق حاصل اولور راه بر خو شست ودوزدان درکمین ٭ راهبر
برنا تمانیه برزمایین ٭ دزدان دالك ضمیله وزانك سکونیله دزدك جمعیدر
اوغریلر وخرسزلر معناسنه در وکمین کاف عربک فتحیله ومیمك کسریله پوسی معناسنه

در

در رهبر قولاغوز ودلیل ومرشد معناسنه در ویا وحدت ایچوندر وبربانك
فتحیله وضمیله لغتدر معناسیه آیلت وگتور دیمکدر محصول بیت یول قورقولودر
وخرسزلر پوسیده در بر قولاغوز ایلت تاکم منزله واصل اولوب یولده قالمیه سن
یولدان مراد طریق مستقیمدر وخرسزلردن مراد نفس وشیطانلدر وقولاغوزدن مراد
مرشد کامل اوله ویاخود طاعت وعبادت اوله زمایین مطلق بره دیرلرکن
بو محلده ذکر کل اراده جز قیلنلندر ٭ منزلت دور ست وبارت بس کران ٭
کوششی کن پس مماز از دیگران ٭ پس بانك عربینك فتحیله بونده زیاده معناسنه
وکران کاف عجمك کسریله اغر معناسنه در وپس بانك عجمك فتحیله صك وارد معناسنه
اما بونده کیرو معناسنی افاده ایدر محصول بیت منزلك ایراقدر ویوکك
زیاده اغردر سعی ایله چالش غیرلردن کیرو قلمه منزلدن مراد جنت اعلادر
ویاردن مراد اعمال سیئه در ٭ هرکه در ره از کران باربود ٭ هردمش از دیده
خون باربود ٭ دمش دهکی شین ضمیر معنا دیده یه مقیددر وباران بونده
ایچنجی معناسنه در مصراع اولده اولان باردن بارك جمعیدر یوکلر دیمکدر لکن کرانله
وصف ترکیبی قیلنلندن اوله وجهدن حالی دکلدر دیمکدر کرانله محصول بیت
هرکه یولده اغر یوکلی لردن اوله هردم وهر زمان انك کوزندن قان
اقیجی وایچجی اولور یعنی اغر یوکلی اولان کمسه چوق زحمت چکوب قان اغلر
حاصل منزل بیده ایراق اوله ٭ لاشه داری سبك کن بار خویش ٭ ورنه
در ره سخت بینی کار خویش ٭ لاشه دن مراد بونده جدا انشانه
رو مصراع اولده برادات تعلیل مقدر اوله جایزدر محصول بیت چونکه
برلاشه طوتمش سن یعنی بر نقبل جدك واردر کندی یوکنی یینی وحفیف ایله
یوخسه یولده کندی اشکلی قیتی ومشکل کورر سن بیت مذکورده اولان بار
سؤالی وجوابه بیان ایدوب بیوررر چیست بارت جیفه دنیای دون
کز بی آن کشته خوروزبون محصول بیت یوکك نه در دنیا جیفه سیدر که
انك ایچون حق قتنده عزتسز وخرمتسز وزبون اولمشسن زیرا طالب
دنیا حق قتنده کلب حقیر درکه کم الدنیا جیفه وطالبها کلاب بیورلمشدر

وقت طاعت تیز رو چون باد باش • وز همه کار جهان آزاد باش • وزهمه
محصول بیت طاعت و عبادت وقتنده یل کبی تیز یوریجی اول یعنی اهمال
و مسامحه ایدوب اوشنکن اولمه و جهانک جمیع ایشندن فارغ و آزاد اول یعنی اشتغال
دنیویه کلی ترک ایدوب ظاهری و باطنکی عبادت و طاعته صرف ایله در بیان
خصال ذمیمه خصال خانک کسریله خصلتک جمعیدر خانک فتحیله خلق و خوی معناسنه
ذمیمه چرکین و یره مز دیمکدر محصول بیت بو کلمک نصیحتلر چرکین و یره مز
خویلر بیاننده در بعض نسخه ده نیک و زشت میکویم واقع اولدی تقدیر
در خصال نیک و زشت در محصول بیت شیخ ایو و یره مز خویلرک بیاننده
بیوررر معلوم اوله که بو نسخه اولکیدن مناسبدر چار چیز دیگر ای نیکو سرشت
هست از جمله خلایق نیک و زشت • چار چیز ده یا تنکیر ایچوندر و حدت
ایچون دکلدر و سرشت بونده خوی و طبیعت معناسنه در محصول بیت ای ایو
خویلی دورت نسنه دخی وار در جمله مخلوقاتدن ایو در و یاره مز دریعنی اول خویلر
ترکیله متصف اولان جمله مخلوقاتدن ایو در و کسبیله مقید اولان جمله مخلوقاتدن
یره مز در • زان چهار اول حسد کینی بود • زان گذشتی عجب خوبی او کسی
حسد در که کیندر اندن بکد کران صکره بعجبدر که کندوزی کور مکدر زان گذشتی
دن پس کلمه سی تقدیراً اوتمق لازمدر که صکره معناسنی افاده ایدر • خشم را
دیگر فرد ناخور دنست • خصلت چارم بخیلی کردنست • خشم خاء
معجمه نک فتحیله غضب معناسنه در محصول بیت دخی غضبی یوتمقدر و دوردنجی
خصلت بخلک ایلمکدر • ای پسر کم گرد گرد این خصال • از جهان ایکه رعیت
این فعال کم کاف عربینک فتحیله و میمک سکونیله اکسک و آز معناسنه در
لکن بو محلده کلی ترکدن عبارتدر نته کم سابقا بیان مکرر ایدر مرور اتشدر
و گرد کاف عجمینک فتحیله و رانک سکونیله بونده امر حاضر در معناسی اولان
و چاره یوق دیمکدر لکن بونده کم ایله مستعمل اولمغین دولانه و چاره دیمکدر
و گرد کاف عجمک کسریله و رانک سکونیله چوره و اطراف معناسنه در
و فعال فانک کسریله فعلک جمعیدر محصول بیت ای اوغل بو خویلرک جهسین

طولغه

یعنی اصلا بونلره قریب اولمه زیرا بو اشلر چیرکندر و یره مزدر • تحمل غش بگذار
و چون ذر پاک شو • پیش از انکه خاک گردی خاک شو • تحمل غینک
کسریله حقد و حسد معناسنه در و غش غینک کسریله خیانت ایتمک و یره
مزدلمز معناسنه در بگذار بای تاکیدک کسریله و کاف عجمک ضمیله امر حاضر در
معناسی قو دیمکدر لکن بو محلده معنای لازمه سی مراد در که ترک ایله دیمکدر
محصول بیت کین و حسد و خیانتی ترک ایله دیمکدر محصول بیت کین و حسد
و خیانتی ترک ایله آلتون کبی پاک وار اول اندن اوکه طوبراق اولورسن
طوبراق اول یعنی طوبراق اولمازدن اول طوبراق اول دیمک معناسی
موتوا قبل ان تموتوا نحو اسنده دخی حیاتده ایکن لوازم دنیا یی ترک ایدوب
اشتغال آخرته مشغول اول دیمکدر زیرا موت ایکی قسمدر بری موت کسبیدر
لوازم حیاتیه و دنیایی ترک ایلمکدر و بری دخی موت ضروریدر که حیاتی
ترک ایلمکدر پس معنا موت ضروری ایرشمزدن اول موت کسبی ایله اولکه
یعنی عجب و کبر و لوازم حیات و دنیایی ترک ایدوب جانبه تواضعه بیندول
اشتغال آخرته مشغول اولکه زیرا موت ضروری ایرشنجه بر ساعت حیات
متوقع دکلدر نته کم قرآن شریفده وارد اولمشدر اذا جاء اجلهم لا یستأخرون
ساعة ولا یستقدمون • حرص بگذار و قناعت پیشه کن • اخر از مردان یکی
اندیشه کن • حرص حاء مهمله نک کسریله طمع معناسنه در و قناعت خدانک و یردیکی
رزقه راضی اولوب زیاده سنه طالب اولمامقدر و کن کاف عربینک ضمیله و نونک
سکونیله امر حاضر در کیند ندن مشتقدر معناسی ایله دیمکدر محصول بیت طمعی
ترک ایله و قناعتی صنعت ایله و اولمکدن آخر بر فکر ایله یعنی موتیه فراموش ایله
• با محتاجان باش دائم همنشین • تا توانی رو اعدا را مبین • بو بیت سابقا
اخلاق حمیده بیاننده مرور ایدوب بیان اولنمشدر در صفت مدبر
بیکوید محصول ترکیب بزنخلک صفتنک بیاننده بیورر و معلوم اوله که میکوید کی
فاعلنه تعظیم قصد اولندقده میغ مابد معناسنه اولور • چار چیز آمد نشان مدبری
یاد گیرش گر توروشن خاطری • مدبر یده یا مصدریه در درویشن خاطر

وصف ترکیبی اقامه اولنمشدر خاطر بونده قلب معناسنه اولور اولمق جائزدر
و فکر معناسنه ده اولمق جائزدر و یا خطاب ایچوندر محصول بیت درویش بی
بدبختلکدن نیجه کلدی آنی از بر ایله اگرسن قلب پاک اندیشه ایسک بعض نسخه ده
مصراع ثانی بویله واقع اولمشدر ؛ یاد گیرش چون شنیدی ای اخی ؛ پس معنا دخی
بویله اولور انی از بر ایله چونکه ایشتدک ای قرنداش امثال غایت قافیه جهتندن
اولکه نسخه دا اعلادر ؛ مدبری باشد بابله مشورت ؛ همچو جاهل دادن سیم و زرت ؛
ابله الفک فتحیله و بانک سکونیله احمق معناسنه در و مشورت میمک فتحیله دانشمق
معناسنه در و دادن مصدر در ویرمک معناسنه در مفعولنه مضاف قدر محصول بیت
بدبختلک اولور احمقله مشورت ایلمک دخی جاهله اقچه و التونکی ویرمک
مشورتده حصره بر کردن کلمه سی تقدیر اولنمق لازمدر که ایلمک معناسن افاده
ایدر ؛ هر که پند دوستان نکند قبول ؛ در حقیقت مدبرست آن بوالفضول ؛
معلوم اوله که عرب برشیده مبالغه قصد اتسه ابو دام کلمه سین ادخال ایدوب
تعبیر ایدر اگر پس بوالفضولک معناسی فضول بابا دیمکدر وجهی مبالغه ایله
زیاده لک وار تعلقک اصلی دیمکدر یعنی مبالغه کندی حد و مقدارین بلمیوب
اچق کندی زعمنجه عقله و فکر فاسد ایله عامل اولانه کمسیه دیرلر و بوالفضول [illegible]
و ابوالفضل کلمه بر معنایه در لکن الف ضرورت وزن ایچون حذف اولنمشدر
محصول بیت هر کمسه که دوستلرک نصیحتن قبول ایلمز حقیقتده بدبختدر
اول بوالفضول بعض نسخه ده مصراع ثانی بویله واقع اولمشدر ؛ در حقیقت
مدبری و بوالفضل ؛ دیمکدر معناسی حقیقتده بر بدبختدر و بوالفضولدر
دیمکدر و معلوم اوله که فضول ترکیبده فضول دیدکاری معنادر نته کم سابقا گچن
ابیاتده مفصل بیان اولنمشدر ؛ هر که از دنیا نگیرد عبرتی ؛ هست از آن مدبر
جهان نفرتی ؛ عبرت عینک کسریله بونده اوکت الماق معناسنه در و یا تنکیر
ایچوندر و وحدت ایچوندر اولور و نفرت نونک فتحیله و فانک سکونیله بونده
قیچمق معناسنه در محصول بیت هر کمسه که دنیادن عبرت طوتمیه اول بدبختدر
جهانک نفرتی واردر یعنی تمام جهان خلقی اندن نفرت ایدر مشورت هر کسکه

بابله

با ابله کند ؛ دیو ملعونش سبک گمراه کند ؛ شین ضمیری ابلهیله مشورت ایدن
کمسیه راجعدر و گمراه کاف عجمینک ضمیله و میمک سکونیله و رانک فتحیله و ها اصلیه
نک سکونیله ازغون معناسنه در عربیده طاغی کبی و گمراهدن دیلولر الفله لکن بو
محلده الفسز لازمدر محصول بیت هر کمسه که احمقله مشاوره ایده ملعون شیطانی
ازغون کوبک ایدر ؛ آنکه مال خود دهد با جاهلان ؛ اینچنان کس [illegible]
مقبلان ؛ مقبلان میمک ضمیله و قافنک سکونیله و بانک کسریله مقبلک
جمعیدر که قاعده اعجام اوزره معناسی دولتلیلر و سعادتلولر دیمکدر محصول بیت
اول کمسه که کندی مالنی جاهللره ویره انجلیین کمسه سعادتلولردن تحسین اولور یعنی
اولمازدیمکدر پس معلوم اولدیکه جاهللره رزق و مال ویروب رعایت ایلمک
بدبختلکدر ؛ پیش زر چو ابله راهمی اید بکف ؛ میکند اسراف بسیار و تلف ؛
زر زانک فتحیله و رانک سکونیله التونه و سکه سز اقچه دیرلر محصول بیت
چونکه احمقک اوجنه التون و اقچه کلسه چوق اسراف و تلف و ضایع ایدر بعض نسخه ده
مصراع ثانی بویله واقع اولمشدر ؛ میکند اسراف و میسازد تلف میسازد
بونده میکند معناسنه در ایدر دیمکدر یعنی اسراف ایدر و تلف ایدر دیمکدر اسراف
بونده عبث یره مال خرج اتمکه دیرلر حق بودر رکم اسراف و بال عظیمدر نته کم
نص شریفده وارد اولمشدر انه لا یحب المسرفین ؛ نشنود از دوست
ابله پندرا ؛ از جهالت بگسلد پیوندرا ؛ با تاکیدک کسریله و کاف عجمینک ضمیله
و کسریله و سینک و لامک فتحیله لرید فعل مضارع در معناسی اوزر و قیرر دیمکدر
معلوم اوله که بو با تاکیددر بعضیلر مضموم اوقودیلر بو دخی جائزدر اما عجمینک نازکلری
علی الدوام کسره سین اختیار اتدیلر لهم نزاکت دخی بونده در و مشتقاتی
داخل اولان بالجمله بوکه کوره قیاس اولنمغه سماعه محتاج اولمز پیوند
بانک عجمینک فتحیله و بانک سکونیله و واوک فتحیله بونده سبب اتصال معناسنه در
گرچه بر قاچ معناسی دخی اولور وار اما بو محلده مناسب دکلدر محصول بیت
دوستلردن احمق نصیحت دکلمز یعنی قبول ایلمز جاهللکدن سبب اتصالنی اوزره
و قیرر یعنی طریق حقه اولمشمنک بینی محو ایدوب کیدررسبیدر مراد دوستلرک

نصیحتی در که احمق آنی قبول ایتمکله طریق مستقیمه اوله شمز وجایزدر که بیوبنده بونده
خصم واو یا معاکسنه اوله اما بکسلد قطع معاکسنه اولق مردود در نته کم کاشف
مشکلات شرح گلستان سعدیده تحقیق ایلمشدر ۰ عبرت نمیگیر از زمانه هوای
جوان ۰ تا بنا شنبه از شمار ابلهان ۰ گیر کاف عجمک کسریله امر حاضردر معناسی
طوت دیمکدر گیرید بندن مشتقدر و جوان جیمک ضمیله یکت معناسنه در و شمار
شینک ضمیله بونده بولک و زمره معناسنه در و ابلهان ابلهک جمعیدر محصول بیتک
ای یکت زمانه دن عبرت طوت یعنی متنصح اول تا احمقلر زمره سنده اولیه سن
هرگز از عقل آگاهی بود ۰ نزد او ادبار گمراهی جهد بود ۰ آگاهی الف ممدوده ایله
وکاف عجمیله و یاء مصدریه ایله خبردارلق معناسنه و نزد نونک و فتحیله قت معناسنه
در ادبار الفک کسریله و دالک سکونیله و رانک سکونیله افعال بابندن
مصدر اما بونده بدبختلک معناسنه در و گمراهی یای مصدریه ایله ازغونلق معناسنه در
محصول بیت هرکمک که عقلدن خبردارلغی اوله انک قتنده بدبختلک ازغونلق اولور
صاحب عقل اولان کمسه بدبختلکی ایو گورمیوب ازغونلق عذابدر معلوم اوله که
هرگز دان صکره برکلمسی تقدیر اولنمق لازمدر که بیانی ظاهر اولوب ادا بریا
بوله دیگر جه تتبع اولنان نسخه لرده بوسخه اما بومعنا ویرلده تقدیر اولنمق
گرکدر در صفت بزرگ و معتبر بزرگ بانک و زانک ضمه لریله وکاف عجمیله
اولور معناسنه در و معتبر میمک ضمیله و عینک سکونیله اعتبار اولنمش دیمکدر محصول
ترکیب بونصیحتلر اولور و اعتبار اولنمش شیلر بیاننده در بعض نسخه ده در صفت
دانشی واقع اولمشدر یعنی علمک صفتی بیاننده در بونصیحتلر دیمک اولور چار
چیز امد بزرگ و معتبر ۰ می نماید خود لیکن در نظر ۰ خرد خانک ضمیله اوفق
و کوچک معناسنه در محصول بیت درت نسنه اولو و معتبر گلدی لکن نظرده
اوفق گورینور ۰ زان یکی خصمست و دیگر آتشست ۰ باز بیمار ر کار و دل
ناخوش شست ۰ از بونده دخی معناسنه در و بیمار یده یا مصدریه در محصول بیت اول
درتدن بری دشمندر و دخی آتشدر و دخی خسته لکدر که گوکل انده ناخوشدر
چار مبین دانکس که آر آید ترا ۰ این همه تاخور ننماید ترا ۰ چار مبین و چهارم و چا

وجهارصم عجمک فتحه لریله درت معناسنه اسم عددر و جمله سی بر لفظدر
یعنی جمله سی بر معنایه در لکن بیملی اولانلر کلیلرده رالر مضمومه در ارابه
الف ممدوده ایله فعل مضارع مفرد غایبدر ارابیدندن مشتقدر معناسی
برز و زینتلر دیمکدر محصول بیت درد نجیسی علملرکه سنی برز و زینتلر آگاه
اول بوجمله یعنی بو درت نسنه یی اسکا اوفق دکلدر گورنمش معلوم اوله که
خصم دشمن هر نه قدر ایسه انی یینه بیوک گوروب حذر اوزره اولمق
گرکدر پس دشمن حقیر و بیچاره گورمک جایز دکلدر و آتشی دخی نقدر
آز ایسه اوفق دکدک گورمک جائز دکلدر زیرا او مولرکه تعلیمدن چوق مواضع
معتدده طوتشوب بر باد و خاک ایله یکسان اوله وخسته لکی دخی کذلک نقدر
آز ایسه بیوک دکوچک وچوق گورمک گرکدر زیرا جایزدر که جزئی املاز
آدم هلاک اوله و علم دخی نقدر از ایسه اعلی معتبر و مشرف ایلر پس انی
دخی اوگورمک لازمدر نته کم حضرت شیخ بو مذکوراتی تفصیل ایدوب بیورر
هرکه در چشمش عدو باشد حقیر ۰ از بلای او کند روزی نفیر ۰ نفیر بونده
نفرت معناسنه در محصول بیت هرکمک که انک اوگوزینه دشمن حقیر اولور
یعنی گوزینه دشمن خور و حقیر و بیچاره گورینور بر گون اول دشمنک
بلاسندن نفرت ایلر یعنی ضرربن گوروب قرار ایلر قچه یا خود نفیر بونده مجازا
فریاد و فغان معناسنه اوله زیرا الفقده نفیر بوروپه درلر پس بویله اولنجه
معنای مصراع ثانیه بویله اولور بر گون اول دشمنک بلاسندن فریاد و فغان ایلر
یعنی دشمنی خور و حقیر گوروب حذر اوزره اولمغله برگون انده ضرر مشاهده
ایدر ۰ ذرهٔ آتش چو شد افروخته ۰ بینی از وی عالمی را سوخته ۰ محصول بیت
بر ذرهٔ آتش چونکه یاقلدی انده عالمی یانمش گوررسن ذره دن مراد
بونده قطعهدر آتش زبانه قلتندن عبارتدر و عالمی ده یا تنکیر ایچوندر
علم اگر اندک بود خوارش مدار ۰ زانکه دارد علم قدری بی شمار ۰ اندک کاف
عجمیله از معناسنه در و شمار بونده صایی و عدد معناسنه در محصول بیت علم اگر
از اولور ایسه ده انی خور طوتمه زیرا انک ایچونکه علمک حسابسز قدر و

دمقداری وار در بعضی علم نقدر از این ده شرف و عزت مقرر ارو دارد
کلمه سی اکثر رسوار لغتده کنایت اولنور نته کم سابقا کر آتیله بیان اولنمشدر فا خفیفه
رنج ایندک زارکن عمخوار کی • ورنه بینی عجز در بیچاره کی • عمخواره کی و بیچاره کی
ده اولان کاف عجمیلر هاء رسمیه لابدلودر زیرا بونلرک اصلی عمخواره و بیچاره
در اخرلرینه یای مصدریه لاحق اولمغله های رسمی کاف عجمیه تبدیل اولنمشدر
پس لازمدر که هاء رسمی کاف عجمیله کتابت اولنمیه اما بعضیلر بو ایکیسنی بر برده
جمع ایدوب کتابت ایدرلر محصول بیت ازجق خسته لق ایچون غم ییجیلک
ایله یعنی قایرو علاجنه تدارک کوریوخسه چاره سزلکده ضعیفلکی دخی کما
وکلکلک کورسن بعض نسخه ده مصراع ثانی بویله واقع اولمشدر • تا ببینی
عجز در بیچاره کی • تا خسته لکده عجز کورمیه سن دیمکدر عجزک معناسی ضعیفلک
ونکلکلکدر • درد سر را اکر بجوید کس علاج • خوف ازان باشد که بدتر کرد
د مزاج • محصول بیت اکر کیمسه باش اغریسنه اتمیه خوف اول اولور که مزاج
بیره مز اولور • باش از قول مخالف برحذر • بیش ازان کز پا درآید ایسر
قول مخالف برینه اویمیه سوزلره درلر لکن بو محلده مخالفدن مراد دشمندر
پس قولک مخالفه اضافتی لامیه در و قول قائلک فتحیله بونده سوز معناسنه در
و حذر خوف معناسنه در محصول بیت دوشمنک سوزندن حذر اوزره
صقین اندن اولکه ایقدن دوشوروب سرچسن یعنی باشکه اوز کاردن
بر مصیبت کلمزدن اول دوشمنک سوزندن صقین حذر ایله وانک قولیله عمل
اولمه • آتشی اندک توان کشتن باب • وای ازان ساعتکه باید التهاب
آتشی ده یا تنکیر ایچوندر کشتن ضم کاف عجمیله بونده سوندرمک معناسنه در
بابده با مصاحبت ایچوندر واب الف ممدوده ایله صو معناسنه در ووای
واویله فریاد معناسنه در ترکیده ترکیده استعمال اولنور اکثر اوقات مصیبتده
مستعملدر حاصل کلام هم درد دلولنا صادر بر لفظدر والتهاب الفک کسریله
طوتشوب یالکلنمق معناسنه در محصول بیت ازجق آتشی صو ایله سوندرمک
ممکندر وای اول وقت که طوتشمق و یالکلنمق بوله یعنی طوتشوب

بالکلندقده

یالکلندقدن صکره صو ایله سوندرمک مشکل اولور • در بیان انکه از دو سوار خیزد
چیز دخانک کسریله لغتده قالق دیمکدر لکن بونده ظاهر و پیدا اولور معناسنه در
محصول ترکیب بو نصیحت اول شیئک بیاننده درکه اندن رسوایلق پیدا و ظاهر
اولور بعض نسخه ده در صفت لجوجی میکوید واقع اولمشدر لجوجی لامک فتحیله
اونکولک و عناد ایلین کمسه در محصول ترکیب بو نصیحت حضرت شیخ لجوجک
صفتی بیاننده بیورر • ای پسر هرکس که دارد چار چیز • چار دیکر هم شود
موجود نیز • دیکر بونده غیر معناسنه در و نیز دخی معناسنه در محصول بیت ای
اوغل هرکمسه که دورت شیئی طوتر هم چار دیکر دخی موجود و پیدا اولور یعنی
اول دورت نسنه نک ضمننده دورت نسنه دخی حاصل اولور • عاقبت رسوای
آید از لجاج • خشم انکند پشیمانی علاج • لجاج لامک فتحیله چکشمک معناسنه در
و علاج عینک کسریله درمان معناسنه در محصول بیت چکشمکدن عاقبت
رسوایلق حاصل اولور و غضبه پشیمانلق درمان ایلمز بعض نسخه ده لبو
واقعدر بویله اونجه حاصل اولدی معناسی ویریلور و معلوم اولکه اول دورت
شیئک بری چکشمکدر که ضمننده رسوایلق حاصلدر و بری غضبدر که صوکنده
پشیمانلق مقرردر و ظاهردر اما • فائده بی کمان از کبر خیزد دوشمنی
حاصل آید خواری از کاهلتنی • کبر کافک کسریله بونده اولولنمق و بیوکلنمک
وتکبرلک معناسنه در و خیزد لغتده قالقر دیمکدر بونده ظاهر و پیدا اولور
معناسنه در و دشمنیده یای مصدریه در و کاهلتنی ده یا مصدریه در معناسی
تنبللک و اشنکلک و سستلک و کاهلک دیمکدر محصول بیت تکبرلکدن
شکسز و شبهه سز دوشمنلک پیدا و ظاهر اولور و تنبللکدن خورلق و ذلت
لک حاصل اولور معلوم اولاکه اول دورت شیئک بری دخی تکبرلکدرکه انک
ضمننده عداوت پیدا و ظاهردر و بری دخی تنبللکدرکه انکده ضمننده ذلت
و هو حاصلدر نته کم شیخ مذ بیتلری توضیح و تنویر ایدوب بیورر چون
لجوجی در میان پیدا شود • بند از شومی او رسوا شود • شوم شینک
ضمیله لغتده بیره مز یلدزلو حیرسز کمسه در اما بونده یای مصدریه

ایله یزلق معکسنه در محصول بیت چونکه اور تاده معاند و جنکجیلک ظاهر اوله
عبد مکلف انک یره مز لغندن رسوا اولور بنده دن عبد مکلفدر یعنی انسان
کاملدر • خشم خود را چونکه راند جاهلی • کجز پشیمانیش بنود حاصلی • راند
نونک فتحیله سور رد ایمکدر فعل مضارعدر رانیدن دن مشتقدر و جاهلیده
یا تنکیر ایچوندر و پشیمانیش ده شین ضمیر جاهله راجعدر و ماقبلی نون مکسور
اوقنمسی علی خلاف قیاس ضرورت وزن ایچوندر محصول بیت چونکه جاهل
کندی خشمنی سوره یعنی یوقسه غضوب اظهار و اشکار ایلیه الا پشیمانلقدن
غیری حاصل و فائده اولمز • هر که گشت از کبر بالا گردنش • دوستان گردند آخر
دشمنش • گشت کاف عجمک فتحیله بوندن اولدی معناسنه در بعض نسخه ده
کرد واقع اولدی او دخی کاف عجمک فتحیله گشت معناسنه در و گردند فعل ماضی
جمع غایبدر معناسی اولدیلر دیمکدر محصول بیت هر کیمه بیو کلنمکدن دکبرلکدن
بوینی یوجه اولدی یعنی مغرور و خود بسند اولدی آخر دوستلر الا دشمن
اولدیلر کاهلی را هر که سازد پیشه • آید از خواری بپایش تیشه • تیشه
کسرو کافنک معناسنه در و یاء غیر مکتوبه تنکیر ایچوندر و کلدنده اولور اما تیشه ده
البته تنکیر ایچون اولمق لازمدر و معلوم اوله که تیشه ذکری بو محلده ضرر دافعدن
کنایه در محصول بیت هر کیمه کاهلکی صنعت و عادت ایدینور ذلت و
هوانک ... ایاغنه بر تیشه کلور یا خود تیشه کلور دیمک اولور یعنی کاهل اولان
کمسه خوار و حقیر اولوب و ذلت و حقارتدن کندویه ضرر و آفت اصابت ایتمک مقرردر
و معلوم اوله که پای ذکری بونده ذکر جزء اراده کل قبیلندندر • خشم خود را گر فرو
نخورد کسی • عاقبت بنگه پشیمانی بسی • اگر نخورد فعل ماضی ... نفی
نونی نافیه تلفظده بر مقدار مکث لازمدر وزن ایچون بو تقدیرجه
خا مضموم و را و دال ساکن اوقنور اما اگر فعل مضارع اعتبار اولونرسه
خا مضمومه ضرورت وزن ایچون ساکن اوقنوب نونی تلفظده مکث اولنماز
و بسی یاء عربیک فتحیله و یاء اصلیه ساکنه ایله چوق معناسنه در محصول بیت
اگر بر کیمسه کندی غضبنی یوتمزسه یا خود یوتقنمز عاقبت چوق پشیمانلق کورر

لازمدرکه

لازمدرکه کشی خشمنی کندی نفس اماره سنه ایدوب انی کندویه محکوم مغلوب
کوزبون ایلمک کرک یوقسه ضعفایه و زیردستلرنه اولنلره غضب و
خشمک صوکی پشیمانلقدر اما نه فائده الحاصل فی الحقیقه بهادر و پهلوان اندر
اول کمسنه که غضب وقتنده ضبط نفسنه مالک غضبنی یوتقنه نته کم حدیث
شریفده دخی وارد اولدی لیس الشدید بالصرعة انما الشدید الذی یملک نفسه
عند الغضب • هر که او افتاده تن پرورست • نیست ازان کمتر اگر گاو و خرست
تن پرور وصف ترکیبدر معناسی تن بسلیجی دیمکدر دائما اکل و شرب ایله مقید
اولان کمسنه یه اطلاق اولنور کمتر کاف عربینک فتحیله و میمک سکونیله اکسک
و ازدر اندن معناسنه در و ترادات تفضیلدر تانک فتحیله و کاف عجمیله اولنور
معناسنه در و خر خاء معجمه نک فتحیله اشک معناسنه در محصول بیت هر کیمه
تنبل و تن پرور در یعنی اکل و شربه مقید اوله کاهلدر انسانلر دکلدر اوکوزدن
و اشکدن ادنی و احقردر افتاده کلمه سنده دشمن دیمکدر اما بونده کاهل معناسنه
در **دربیان چار چیز بقا ندارد** محصول ترکیب بو نصیحتلر بقاسی اولمیان
دورت شیئی بیان ایدنده در بعض نسخه ده صفت ناجنس واقع اولمش اما
اتم که اولی در • چار چیز ای خواجه کم دارد بقا • گوش دارای مؤمن
نیکو لقا • بعض نسخه ده میمون لقا واقع اولمش خواجه خانک ضمیله و واو
رسمیله والفله عزیز و دانشمند و تعظیمی واجب اولان کمسه یه دیرلر
و افندی معناسنه ده کلور و کم کلمی ترکده عبارتدر و گوش دار حفظ ایله
دیمکدر یعنی کم بوقاروده مفصل بیان اولندی و نیکو نونک کسریله و کاف
عجمک ضمیله ایو دیمکدر و لقا یوز معناسنه در کم عجمدن دیر محصول بیت ای
افندی دورت نسنه بقا طوتمز ای ایو یوزلی مکرم حفظ ایله یا خود ای
مبارک یوزلی مؤمن حفظ ایله دیمک اوله زیرا میمون میمک فتحیله و یانک
سکونیله و میم تانینک ضمیله مبارک معناسنه در • جور سلطان را بقا کمتر بود
پس عتاب دوستان خوشتر بود • محصول بیت پادشاهک ظلمنک بقاسی
از رق اولور یعنی اولمز اندن صکره دوستلرک آزاری و قهمه سی خوشتر کی

ولطیفدرکه اولور معلوم اوله پادشاهلرک ظلمنک اصلا بقاسی و ثباتی
یوقدر حتی که هر پادشاه ظالم اولدی در عقب الما جانب خدادن
برآفت ناگهانی ایرشور که تخت سلطنتدن نیجه دور و مهجور اولدوغی
بلنمیوب حالکه یکسان اولور دوستلرک آزارینک بقا و ثباتی اولمدیغی
سؤال وجهیله درکه انلرک آزاری اخبار نصیحت و آثار سعادتدر رزقنا الله
انجمتنده لرده در عقب بینه ما بینلرنده صلح و صلاح مقرردر دیگر آن
مهرکه بگسلد از زنان • بی بقا چون صحبت ناجنس دان • دیگر بونده
دخی معناسنه درکیر و معناسنه کادکلدر مهر میمک کسریله بونده محبت معناسنه
در و یا ننکیر ایچوندر محصول بیت دخی اول محبت که عورتلردن اولا بقاسز
بل صحبت ناجنس گیبی زیرا ناجنس ایله بداصلک صحبت ثبات و بقاوزره
دکلدر پس شیخ عادت حسنه سی اوزره مذکور نصیحتلری توضیح ایدوب بیوررر
با رعیت چون کند سلطان ستم • کرد را بشد بقا در ملک کم • ملک میمک
ضمیله سلطنت و مملکت معناسنه در محصول بیت چونکه پادشاه رعایایه
ظلم ایلیه انک سلطنتنده بقا و ثبات اولمز زیرا ثبات الملک فی العدل
دیمشلردر گر ترا از دوستان اید عتاب • کم بقا باشد چو خط بهر دو آب
خط خانک فتحیله بونده یازو معناسنه در محصول بیت اگر سکا دوستلرک
آزار که صو یوزنده یازو گبی بقا و ثبات اولماز یعنی صو یوزنده یازونک
ثبات اولمدوغی گیبی دوستلرک آزارینک دخی ثبوتی اولماز اگر فی الحقیقه
آزار ایدرلرسه ده اولدم بینه پشیمان اولوب بارشمه لری مقرردر و یاخود
معنا دوستلردن عتاب و آزار اصلا صدور اتمز دیمک اوله گویا جواب
شرط محذوف اوله یعنی دیمک اولهکه اگر سکا دوستلردن عتاب و آزار
گله رنجیده اوله زیرا بقا و ثباتسز اولور صو یوزنده یازو گبی بو تقدیرجه
مصراع ثانیه حکم تعلیده اولور و بر رویه بر ادات ظرف معناسنه در زیرا
بعض نسخه ده بر رو واقع اولمشدر چون بنا جنسان نشیند آدمی • گم شود
بیند از ایشان همدمی • آدمی ده یا وحدت ایچون اولقوادای معناده

سبب

سبب لطافت اولدوغی محتاج کتابت دکلدر و آدم بونده کشی معناسنه در
و کمترکنده کاف عربیه ایله ادات تصغیر در مهموم بونده دوستلت معناسنه در و یا
مصدریه در محصول بیت چونکه برکشی ناجنسلر که و بداصللر ایله اوتوروب مصاحبت
و مجالست ایلیه انلردن از چوق دوستلق گورر یعنی هیچ اصلا انلردن دوستلق
گورمز دیمکدر زیرا انلر بداصل و ناجنسلردر پس انلردن دوستلق مقصود دکلدر
کم حضرت شیخ بیت مذکوری تاکید و توضیح ایدوب تشبیه طریقیله بیورر
زاغ چون فارغ ز بوی گل بود • نفرتش از صحبت بلبل بود • زاغ قرغه
دیدکلری قوشدر که سیاه اولور لکن بزبیا ضنده گورک وجودده و اوازده
همسیاه قرغه گبی در لکن ذره قدر سیاهی یوقدر انلار در محصول
بیت قرغه چونکه گلک قوقوسندن فارغ اوله بلبلک صحبتندن اکه
نفرت اولور یعنی قرغه نک گله میل و رغبتی یوقدر بلبله قوشمدن
دخی حظ اتمز پس قصه حصه بو درکه ناجنس بداصل چونکه آنده
و آدمی گلدهبر بدر انلرکا ملک صحبتندن دخی محظوظ و ممنون اولماز
صحبت ناجنس جان کاهی بود • جمله را زین حال آگاهی بود • جان
کاه وصف ترکیبیدر معناسی جان اکسیلتجی دیمکدر معنای لازمی جانی
ضعیف و بیمار ایدیجی دیمکدر و کاهده کاف عربیدر و یا مصدریه در و جمله
دیدیکی جمیع خلقدن عبارتدر و را ادات صله در و آگاهده کاف عجمیدر و یا مصدریه
در و بود کلمه سی بونده امر غایب معناسنه در محصول بیت ناجنس و بداصلک صحبتی
جانی ضعیف و بیمار ایدیجیدر اولور جمیع خلقه بو حالدن خبردارلق اولسون
چون ترا جنس اید در نظر • ای پسر چون باد از وی درگذر • نظر بونده
ذکر حال اراده محل قیلنمشدر و مصراع ثانیده واقع اولان چون واو اصلیه
سی کنه ایله ادات تشبیه در باد بونده اسمدر یل معناسنه در درواوک فتحیله
و یانک سکونیله ضمیر در ناجنسه راجعدر و درگذرده در دالک فتحیله
و رانک سکونیله ادات تاکید در و گذر کاف عجمینک ضمیله و ذالک فتحیله امر

حاضر در معناسنه که ایمکدر محصول بیت چونکه ناجنس نظر کاهله ور شوکه
کله ای اوغل انده بل کبی که یعنی طورب انکله مصاحبت ایله در
بیان چار چیز که از چار چیز تمام شد بو ترکیبک معناسی ظاهردر •
دانش مرد از خرد گیرد کمال • از عمل نیت همی یابد جمال • محصول بیت
دورت نسنه غیری دورتدن تمام اولدی چونکه ایشتدک خاطرکده طوت
ای غلام • چار چیز کار دیگر شد تمام • چون شنیدی یاد می دار ای غلام
• محصول بیت کشینک علمی عقلندن کمال طوتر یعنی عقلیله کامل اولور و عملدن
نیت حسن جمال بولور پس معلوم اولدیکه اول دورت شیئک بر کیسی علمدرکه
عقلله تمام اولور و بری دخی نیتدر که عمله تمام اولور • دین از پرهیز
کامل می شود • نعمت را شکر شامل می شود • پرهیز محرمات و مشتبهاتدن
صقنمقدر محصول بیت دینک پرهیزدن کامل اولور و نعمتکی شکر شامل
اولور شامل لغتده قبیلیجی معناسنه پس نعمتکی قبیلیجی اولور دیمکدر مراد نعمتک
شکر ایله کامل اولور و شکر از دیاد نعمتکه باعث اولور دیمکدر پس بوندن
دخی معلوم اولدیکه اول دورت نسنه نک بر دخی دینمش که زهد و
تقوی ایله کمال بولور و بری دخی نعمت ایمش که شکر ایله کامل اولور امدی
دورت شیئی ایله تمام اولسی ظاهر اولدی • هست دانش را کمالات
از خرد • نیست را بی عمل کس نشمرد • کمالات کمالک جمعیدر و کمال
تمام اولمق معناسنه در و نشمرد ده نون نافیه نک فتحیله و نون اصلیه نک
سکونیله و کاف عجمینک فتحیله فعل مضارع نفی مستقبلدر معناسی عمر
دیمکدر محصول بیت علمه عقلدن کاملر واردر و علمسز نیته کمسه نظر
ایلمز هست بونده ادات جز معناسنه اولمغه حاجت یوقدر نته کم بعضیلر
هست بونده است معناسنه دیرلر • شکر نعمت را کمالی میدهد •
غافلان را گوشمالی میدهد • گوشمالیده اولان یا تنکیر یه در گوشمالی
ده اولان یا دخی انکیبدر محصول بیت شکر نعمته کمال ویرر و غافلاره
تأدیب ویرر یعنی غافللر شکر ایتمکله کاتنه نعمت صاحبندن آگاه و خبردار

اولور

اولور • شکر ناکران زوال نعمتست • بهر شاکر کمال نعمتست • زوال بونده نقصان
در و زوالدن مضاف مقدردر تقدیر کلام سبب زوال نعمتست دیمکدر محصول بیت
شکر ایلمک نعمتک اکسلمسنه سبب در شاکرک نصیبی کمال و ازدیاد نعمتدر نته کم
حضرت قرآنده ولئن شکرتم لازیدنکم وارد اولمشدر پس شکردن مراد هر
عضوکه نه ایچون خلق اولنمش ایسه انکه صرف ایلمکدر • علم را بی عقل نتوان
کار بست • بیش بی عقلان نمی باید نشست • تتبع اولنان نسخه لرده
مصراع اول هب بویله واقع اولدی اما نه موزوندر انجق لشح او لقدر سلک
سیاقی اولمغله نسنه لازم پس لازمدرکه عقل کلمه سی تلفظ اندکده قافی تسهیل
بجوب اشتواندن اولان تانک ضمه سی بر مقدار اشباع اولنه محصول بیت
علمه عقلسز ایشه یلمق ممکن اکلدر یعنی عمل ایلمک و مستفید اولمق و عقلسزلر
قتنده اوتورمق کرکمز نمی باید فعل مضارعدر معناسی کرکمز دیمکدر و نشست
نونک کسریله و شینک فتحیله و سینی و تانک سکونیله فعل ماضیدر معناسی
اوتوردی دیمکدر لکن بونده مصدر معناسنه اولدیغنه سبب مضارعه
مقارن واقع اولمسیدر زیرا قاعده بودرکه ماضی مصدار علامتی صکره واقع
اوله مصدر معناسنه اولور • بی خرد دانش و بال است ای پسر • علم
مرغ و عقل بال است ای پسر • خرد خانک کسریله و رانک فتحیله
عقل معناسنه در و بال ضرر و زیان معناسنه در و بال بونده قناعت معناسنه در
محصول بیت ای اوغل عقلسز علم ضرر و زیاندر زیرا ای اوغل علم قوشدر
و عقل قناتدر معلوم اوله که مصراع ثانی حکم تعلیلده در • هر کسی علمی
دو بخود بران از طریق عقل باشد بر کران • کاف عربینک فتحیله بونده
کنار معناسنه در محصول بیت هر کیم که علم طوتر یعنی علم وار در
انک اوزرینه اولمز یعنی عمل ایلمز طریق عقلدن کنارلرده اولور اول
کمسه بلمانک تحتنده اولان ضمیر مصراع اولده کی کمسه یه راجعدر
پس عالم بی عمل ارباب دانشنده عقلدن دور ایدیکی بیان ایدر در بیان آنکه
بعد از رفتن امکان باز آمدن نیست محصول ترکیب بو نصیحتلر انکدر

بیانندەدرکه کتدی وکوتنصکره کیرو کلمک دیمکدر ٭ چار چیز ست انکه بعد از
رفتنش ٭ از محالات باز آوردنش ٭ اوردن الف ممدوده ایله و واوک
فتحیله و میمک و داک فتحیله مصدر در کتورمک معناسنەدر محصول بیت
دورت نسنه در اولکه انلرک کیتمکدن صکره انی کیرو کتورمک محالاتدندر
٭ چون حدیثی رفت تاکه برزبان ٭ یاکه تیری جست بیرون از کمان ٭
حدیث سوز معناسنەدر و یا وحدت ایچوندر و رفت رانک فتحیله فانک
سکونیله فعل ماضی مفرد غایبدر لغتده معناسی کتدی دیمکدر اما بونده
واقع و صادر اولدی دیمکدر و تاکه نون نافیه ایله کاف عجمینک فتحیله و هاء اصلیه
نک سکونیله اکسزین معناسنەدر و زبان زانک فتحیله لغتده دل معناسنه
در و یا حرف عطف در فارسیده دخی معناسی افاده ایدر و که حرف بیاندر
معناسی بردن صکره در تقدیر کلام تیری که دیمکدر لکن ضرورت وزن ایچون
مقدم واقع اولدی و تیر یده یا وحدت ایچوندر تنکیر ایچوندر اولور جست
جیمک فتحیله و سینک و تانک سکونیله فعل ماضی مفرد غایبدر معناسی
صچرادی دیمکدر جستن دن مشتقدر محصول بیت چونکه بر سوز دل اوزره
واقع و صادر اولدی چون جیمک ضمیله و واوک اشباعیله نونک سکونیله
نیجه معناسنه در یعنی سویلنمدی دخی براوق که یایدن طشره صچرادی ٭ باز چون
آری حدیث گفته را ٭ کس بحکم داند قضای رفته را ٭ قضا بونده حکم ازلی
معناسنه در و رفته بونده صادر و واقع اولمش معلوم معناسنه در و را ادات
مفعولدر محصول بیت سویلنمش سوزی کیرو نیجه کتوررسن ها دخی وا
قع و صادر اولمش حکم ازلی کمسه دوندرمز مصراع ثانیده برادات
عاطفه ایراد اولنمق لازمدر ٭ بازی گردد چو تیر انداختی ٭ همچنین عمر ار
ضایع ساختی ٭ محصول بیت چونکه اوق آندک نیجه کیرو دونر یعنی کیرو
دونمز هم بویله جه در سن عمر که ضایع و تلف ایلدک یعنی بونکده رجوع
محالدر ٭ هرکه بی اندیشه گفتارش بود ٭ بس ندامتهای بسیارش
بود ٭ محصول بیت هرکه که انک سوزی فکرسز اوله صکره اکا چوق ندامت و

پشیمانلق ار

و پشیمانلقلر اولور ٭ تا نگفتی می توانی گفتنش ٭ چون بگفتی کی توانی بنهفتنش ٭
تا نگفتی تا سخنی را نگفتی تقدیرنده در تا توقیت ایچوندر سینک ضمیله و
و خانک فتحیله سوز معناسنەدر سینک فتحی و خانک ضمی دخی جایزدر و یا وحدت
ایچوندر و را ادات مفعولدر و نگفتی نفی فعل مضارع مفرد مخاطبدر معناسی
سویلمدک دیمکدر و بنهفتنش ده بای مضمومه تاکید ایچوندر و نهفتن
نونک ضمیله و خانک سکونیله کزلتمک معناسنه در مصدردر لکن بو محلده نون
مضمومه ضرورت وزن ایچون ساکن اوقنور معلوم اوله که فارسیده مصدره
داخل اولان بالرک حرکتی ما بعدینک حرکتنه تابعدر الا فتحه ده دکل ضمه
یای مذکورک ما قبلی مفتوح اولسه اول زمان یاده ضمه و کسره جایزدر و
لکن بو قاعده ده باالخ تاکید ایچون اولدوغی حالده در اما مصاحبت
والصاق و ظرفیت ایچون قسم اولدقده البته مفتوح اولورکه مصادرده اهمله
اولسون وکرک سایر اسماده اولسون و دخی معلوم اوله که عجمک نازکلری
فارسیده بای اصلا مضموم اوقمزلر مکرکه اصل کلمه دن اولوب اصلنده مضموم
اوله محصول بیت مادامکه بر سوزی سویلمدک انی سویلمکه قادر اولورسک
چونکه سویلدک انی کزلمکه نیجه قادر اولورسن یعنی اولمزسن دیمکدر و توان
بونده توانی تقدیرنده در ٭ عمر را میدان غنیمت هر نفس ٭ چون رود دیگر
نیاید باز بس ٭ دیگر بونده ینه معناسنه دیمکدر و بس بانک عجمی فتحیله بازی
تاکید ایدر محصول بیت عمرک هر دم غنیمت بل زیرا چونکه کیدر ینه کیرو کلمز
مصراع ثانیه حکم تعلیلدر ٭ هیچ کس از خود قضا را رد نکرد ٭ هر که راضی از قضا
شد پدید نکرد ٭ محصول بیت هیچ کمسه قضای کندو نفسندن رد ایلمدی هر که که قضای
راضی اولدی بی مراد ایلمدی ٭ هر که میخواهد که باشد در امان ٭ مهر می باید نهادن
بر دهان ٭ اولکه استمدر کم معناسنه شخص ذوی العقولدن عبارتدر و میخواهد فعل
مضارع مفرد غایبدر معناسی استر دیمکدر و که حرف بیاندر مهر مینک
ضمیله بوزک معناسنه در لکن بونده مراد مهر سکوتدر و می باید کرکدر و لازمدر
دیمکده نهادن نونک کسریله مصدر در معناسی قومقدر و دهان دالک فتحیله

اعزاز بعض نسخه ده زبان وانيو اولمش محصول بيت هركم استر كه امانده اوله
اغز اوزرينه سكوت مهرينى قويمق كركدر زيرا سلامت الانسان فى سكوت
اللسان در ۞ مى سزكر عمررا دارى عزيز ۞ جز برو وبينش نكواهى ديد پيش
بيشش باى عربك كسريله ارتق ديمكدر وشين ضمير عمره راجعدر مصراع ثانى
حكم تعليله در محصول بيت اكر عمرك عزيز ومحترم طوتمسك لايقدر زيرا
جونكه كيدر دخى ارتق انى كورميه سن معلوم اولاكه عمرى عزيز ومحترم
طوتمق معناسى عمره تعظيم ورعايت اتمكدر پس عمره تعظيم ورعايت انى
تعايه عبادت وطاعت واكتساب علم امورت ايتمك حاصل اولور ۞ در خاموشى
وسخاوت ۞ بونك معناسى ظاهر در ۞ حاصل ابد چار چيز از چار چيز ياد دار
اين نكته از من اى عزيز ۞ محصول بيت دورت نسنه دورت نسنه دن
حاصل اولور خاطركده طوت بو نكته اى عزيز ۞ خاموشى را هركه سازد پيشه
كرد وابكا نبوشس انديشه ۞ محصول بيت هركه سوزيلمك صفت عادت
ايليه اولكه ايمان اولور قورقوسى اوكا زكر سلامت ۞ با بيات خاموشى
باشس ۞ كنت ايمن هركه بيكى كرد نباشس ۞ محصول بيت اكر سكا سلامت
كرك ايسه اسمر اول سوزيله ايمان اولدى هركه ايلكنى اشكاره ايلدى
يعنى بالسردن خلاقى بولدى هركه ايلكله مشهور جهان اولدى از
سخاوت مرد بابد سرورى ۞ شكر نعمت رابود افزون ترى ۞ سرورى
اولو معناسنه در و يا مصدريه در شكر نعمت مضاف ديمكدر محصول بيت سخيلك
كشى اولولق بولور شكر نعمت زياده ركلك ويرر ۞ هركه اوشد ساكن و
خاموش كرد ۞ از سلامت كسوتى بر دوش كرد ۞ اوكه كرد كاف عجميك
فتحيله اولدى ديمكدر ومصراع ثانيده اولان كرد كاف عربيك فتحيله ايلدى
ديمكدر محصول بيت هر اولكه ساكت اولدى واسمر اولدى اولمرينه
سلامتدن بر لباس ايلدى كسوت كافك كسريله وضميله لغتده لباس
معناسنه در ۞ كر همى خواهى كه باشى در امان ۞ رو نكويى كن تو با خلق جهان ۞
محصول بيت اكر استرسك ايمن وامانده اولسن يورى جهان خلقنه ايلك

ايله

٥١

ايلك ايله بعض نسخه ده اهل جهان واقع اولدى بنه خلق جهان ديمكدر
۞ هر كرا عادت بود جود وكرم ۞ در ميان خلق باشد محترم ۞ محصول بيت
هركمكه جومردلك وكرم عادتى اوله خلق ارسنده عزيز ومحترم
اولور بو معنا را تخصيص ايچون اولندو عنه كوره دروكرر اصله ايچون
اولورسه هركه جومردلك وكرم عادتى اوله الى اخره وهر كرادن
صكره هركه كلمه سى حرف رابط صفت اولمق ايچون تقدير اولنه نتكم
تقسير معناده تقرير اولندى ۞ هر كه كار نيك وبابد ميكند ۞ از همه ميلا
با خود ميكند ۞ خود خانك ضميله در بو محلده موافقت قافيه ايچون
فتحيله تلفظ اولنور لكن واو رسميه رعايا فتحه سى روم ضمه ايله
اوقنمق كركدر اما بعض فضلا ... ضرورت قافيه ايچون مطلق فتحه
ايله اوقنور ديدير محصول بيت هركه ايولك وياخود يرمز
ايشل ايدر اول اهل جميعنى كندويه ايدر ۞ اى برادر بنده معبود باش
تا توانى باسخا وجود باش ۞ محصول بيت اى قرنداشم حق تعالى حضر
حضرتلرينك بنده سى اول مادامكه قادرسن سخا وجود ايله اول ۞ تا نبس
از بخل بخيلان بر حذر ۞ تا نسوزد مرترا نار سقر ۞ محصول بيت بخيللك
بخيلدن حذر اوزره اول تا سنى سقر آتشى يقمه سقر سينك فتحيله
وقافك فتحيله جهنمك اوجنجى طبقه سنك اسميدر ۞ در بيان آنكه چهار
ارد ۞ چار چيز از برد چهار از چار چيز ۞ تشنود اين نكته جز اهل تمييز
برد بهره بو منده حاصل اولور معناسنه در محصول بيت دورت شيدن
دورت شى حاصل اولور بو نكته اهل ادراكدن غيرى كسه دكلدر بعض
نسخه ده مصراع ثانيده چار چيز ست بر ابهاد از چار چيز واقع اولدى
تاى خطابله ۞ هركه زو صفا در شواد ... چار كاه ۞ بيندان چار ديكرى
اختيار ۞ محصول بيت هركه كه انده بو دورت ايش صادر اوله
اختيار ايسز اول غيرى دورت اى كورر ۞ هركه از بابان كار شكر دولت
روزى باشناسه خورد ۞ محصول بيت هركه كه بر انك ملكونه نظر ايلمز

عاقبت هر کوچه پشمانلق یر • چونکه سؤال ادر دکرددخوار مرد • ماند

تنها هر که استحقاق کرد • محصول بیت کشی چونکه سؤال کتوردی خوار اولور

تنها قلدی هر کمسه که بیننلکلک ایلدی سؤال کتوردی مراد دلنمکدر تنها

قالمقدر مراد خلقدن محجوب احتراز اتمه سید یعنی چونکه هر کمسه دلنجی اولوب

جو دسؤال ایلیه بیننلک داخلق اتمش اولور پس هر کسلنوب اجتناب

ایدوب اول کمسه یالکوز قالور بو بیت مذکور اکثر نسخه ده بولنمدی

لکن هر فتح نسخه ده بولنمغله بز دخی یازدق هر که نکند احتیاط کارها بر دل غم

آخر نشنید بارها • محصول بیت هر کمسه که ایشلرک لایق معناسی ایلیه

عاقبت انک کوکلی او زرینه یوکلر قونز یعنی عظیم المکلر واقع اولور دیمکدر

هر او استیزه باسلطان کند • کار خود را سر بسر ویران کند • استیزه الفکه

کسر بله لج و عناد معناسنه الف ستیزه دلر محصول بیت هر کمسه که پادشاه ایله

لج و عناد ایلیه کندو ایشنی بلکه باتمه و ویران ایلر • هر کشت از خوی بر ناساز

دوستان ازو کنکری یر شکی فرار • ناساز کار بونده مخالف و یرمز

معناسنه در زیرا بعکسه ساز کار موافق وایو معناسنه در دیمش پس

نون نافیه داخل اولنجه بر عکس اولور محصول بیت هر کمسه که یرمز خوی مخالف

و یرمز اولدی شبهه سز اندن دوستلر فرار اید یعنی قچر دیمکدر بعض نسخه ده

کند بر یته کنند واقع اولدی پس کند فعل مضارع مفرد غایبدر معناسی ایلر

دیمکدر و کنند فعل مضارع جمع غایبدر معناسی ایلرلر دیمکدر • هر که باسلطان

دبر کرد مرد • در هلاک مال و جان اتش سپرد • مرد دینک ضمیمه اولدی

دیمکدر و سپرد سینک ضمیمه اصمرلدی دیمکدر و تسلیم ایلدی معناسنه ده کلور

محصول بیت هر کمسه که پادشاه ایله لج اتمده بهادرلک ایلدی اولدی مال و جان

و تننی هلاککه اصمرلدی • هر او یاغی شود با پادشاه • روز او چون تیره

شب کرد د سیاه • یاغی از خون معناسنه در محصول بیت هر کمسه که پادشاه

یاغی اولور انک کونی قره کیجه کبی سیاه اولور یعنی هرکز راحت و حضور

کورمیوب خوف خطردن خالی اولمز • هر که او از کبر بنهد سر بر زکث • از همه

تنها

تنها بماند همچو کرک • محصول بیت هر اول کمسه که تکبر لکدن بیوک

باشلی اولور جمیع خلقدن یالکز قالور قورد کبی کرکده اولان کافلرک

ایکسیده مجیدر **در بیان ترک تکلف** تکلف زحمت چکمکه دیرلر

بعض نسخه ده در بیان ترک زینت واقع اولدی سر چه آرایی بدستار

ای پسر • کر توانی دل بدست آرای پسر • بدستار ده با مع معناسنه در

و دستار صارق دیمکدر و بدست ده ده با صله معناسنه در و دست الر

و آرا الف ممدوده ایله و رانک سکونیله امر حاضر در معناسی کتور دیمکدر

محصول بیت ای اوغل باشکی صارق ایله نه بزرسک اکر قادر اولور سکی

کوکل اله کتور • تا بکیزی ترک عزت و مال و جاه • از همه بر سر نیابی

جون کلاه • محصول بیت مادامکه عزت و مال و منصب ترکنی طوتمیه سن

کلاه جمیعسندن باشک اوزره کلمز سن مراد بودر که مادامکه ماسوای ترک

اتمیه سن عالی قدر و عظیم المرتبه اولمز سن و حضرت جناب عزته یول بولمز

سن • نیست مردی خویش را آراستن • قصد جان کرد آنکه او

آراست تن • محصول بیت کندویی بزمک ارلک دکلدر اول کمسه که تنینی

بزه دی جاننه قصد ایلدی • نیست در تن بهتر از تقوی لباس • در تکلف

مرد را بنود اساس • تقوی چوا دن و شبهه لولردن احتراز اتمکدر بعضیلر

دیدیلر که حرامدن احتراز اتمکه تقوی و شبهه لو اشیادن احتراز اتمکه

ورع دیرلر یعنی ورع تقوادن احصدر لغتده تمکه اساس دیرلر اما بونده بنا

معناسنه اولمق روشندر محصول بیت تنه تقویدن ایو رکه لباس یوقدر

تکلفده اره ثبات اولمز یعنی زینت دنیا ایچون زحمت و مشقت چکده

کشی یه فائده یوقدر • هر که او لد بنده آرایش بود • در جهان فرزند آسایش

بود • محصول بیت هر اول کمسه که زینت و بزرکک قیدنده اوله جهانده راحت

و حضور فرزند اولور • عاقبت جز نامرادی بنود شن • بهره از عیش و نشاط

بنود شن • عیش عینک فتحیله بونده ذوق و صفا معناسنه در محصول بیت

عاقبت انکه مرادسزلق دن غیری اولماز ذوق و صفا و شادلقدن انکه نصیب

اولماز مراد بودر كه طاعت وعبادتی ترك ايدوب دائما دنيا ذوقيله
مسرور اولنلر آخرت صفاسندن محروم قلورلر • خود ستايى پيشهٔ شيطان
بود • آنكه خود را كم زند مردان بود كلمه‌لری بونده فعل مضارعدر بانك
ضمه‌سيله وواوك فتحيله دالك سكونيله محصول بيت كنديني اوكوجيلك
شيطان صفتی اولوركه كنديني ادنا اورر يعنی الچقلر ار اولورلر
گفت شيطان من ز آدم بهترم • تا قيامت گشت ملعون لاجرم • لاجرم البته
سزوالبته معناسنه محصول بيت شيطان ابن آدمدن يكم ديدكده قيامته
دكين اشبو سوز ملعون اولدی • از تواضع خاك مردم مى شود • نور نار از
سركشی كم مى شود • محصول بيت خاك تواضعدن آدم اولور شعلهٔ نار
سركشلكدن ضايع وخوار اولور يعنی نا بديد وبلورسز اولور • رانده شد
ابليس از مستكبری • گشت مقبول آدم از مستغفری • رانده شد اسم مفعولدر
مستكبری ده مستغفری ده اولان يا مصدريه در محصول بيت شيطان تكبر ايتديكندن
سورلدی آدم استغفار ايتديكندن مقبول اولدی يعنی شيطان متكبر اولمغله
مردود وملعون اولدی آدم مستغفر ومتواضع اولمغله مقبول اولدی • شد
عزيز آدم چو استغفار كرد • خوار شد شيطان چو استكبار كرد • محصول بيت
چونكه آدم عليه السلام استغفار ايلدی عزيز اولدی چونكه شيطان تكبر ايلدی
خوار وذليل اولدی • دانه پست افكند زير دنش كند • خوشه
چون سر بر كشد بحكش كند • خوشه بشق معناسنه در محصول بيت
دانه الچق وتشرانه يوجه وادست ايدر خوشه چونكه يوقرو باش
چكر انی الچق ايدر كرمن تواضع رفعه اسه ومن تكبر وضعه اسه زير زانك و
بانك فتحه‌سيله اوست معناسنه دركه عرب فوق ايدر ودست آل معناسنه
در بس زير دست وصف تركيبدر معناسی ال اوستنده وال آلتنده
ديمكدر لكن بو محلده مطلق يوجه وادست معناسنه اولدوغی لازمدر در
بيان ابلها گويد چار چيز آمد نشان ابلهى • با تو گويم تا بيابى آگهى
محصول بيت دورت نسنه احمقلق نشانه‌سی گلدی سكا ديييم تا آگاهلق
بوله

بوله‌سن يعنی خبردار اوله‌سن • عيب خود آنكه نبيند در جهان •
باشد اندر جستن عيب كسان • جستن جيمك ضميله استمك وارسق معناسنه در وكسان
كسك جمعيدر كيمسه‌لر ديمكدر محصول بيت اول كمسه كه جهانده كندی عيبنی
كورميه كمسه‌لرك عيبنی ارمقده واستمكده اولور • تخم نخل اندر دل خود كاشتن
آنكه اميد سخاوت داشتن • تخم تانك ضميله هر نسنه‌نك اصلنه ديرلركه
اندن حاصل اولور حيواناتدن وغيرندن استعمال اولنمور نخله اضافتی بيانيه در
ونخل بانك ضميله وخاء معجمه‌نك سكونيله مالنی كمسه ويرميوب صاقنمغه
ديرلر وكاشتن كاف عربيله زراعت اتمك يعنی اكن اكمك آنكه الف ممدوده
ايله ونونك سكونيله وكاف عجمينك فتحيله وهاء اصليه ايله اندن صكره معناسنه در محصول
بيت بخيللك تخمنی كندی كوكلنه اكمك اندن صكره سخاوت اميدين طوتمق يعنی
خلق كندويه سخی ديمكلكين اوممق ابلهلكدندر بيت نصكره از ابلهيست كه يعنی
نقد براو ثمق لازمدر • هر كه خلق از خلق او خشنود نيست • هيچ قدرش بردر
معبود نيست • خلق خاء معجمه‌نك فتحيله مخلوق معناسنه در وخلق خاء معجمه‌نك ضميله
خوی معناسنه در ومصراع اولده اولان نيست ديمكدر ديمكله تفسير اولنمق كركدر
ومصراع ثانيده اولان نيست يوقدر ديمكله تفسير اولنمق لازمدر محصول بيت
هر كمسه كه خلق انك خويندن خوشنود وراضی اولمه ديمكدر هيچ الله تعالی قتنده انك
قدری يوقدر • هر كه او را پيشه بد خوى بود • كار او پيوسته بد روى بود • بد خوى
ده يا مصدريه در محصول بيت هر كمسه كه انك صنعتی بد خولق اوله متصل انك ايشی
بيره مز يوزلك اولور يعنی كمسه انك اوزرينه يوز كوره مز محظوظ اولمز
خوى بد بر تن بلاى جان بود • مردم بد خو از آن نالان بود • محصول بيت پرهز
خوى تن اوزره جان بلاسی اولور بد خوی كمسه انلردن اولمز • نخل شاخى
از درخت جنت • وان نخيلك از سكان ملعنت • نخل مبتدا
وشاخى خبر مبتدا ملح ملعنت معناسنه در محصول بيت نخيلك جهنم
آغجندن بر بوداقدر واول نخيلك ملعنت كلبلرندندر در رو جنت راكى
بيند بخيل بسته افتاده زير پاى پيل • محصول بيت نخيل جنت يوزنی
كورمز زيرا اول بخيل كويا فيلك اياغی التنده دوشمش سورلكدر

پس فصل یعنی التنه دوشمه سوز سکه خلاص نیجه ممکن اوله کل ایسه نامحل بخیلده
بخیلدن خلاص میتسر اولمز • باش از بخل بخیلان بر کران • تا نباشی از شمار
ابلهان • محصول بیت بخیللرک بخللرندن کنار اوزره اول یعنی صقین بخیل اولمه
تا ابلهلر زمره سندن اولمیه سن **در بیان عاقبت گوید** بونک معناسی ظاهردر
• از بلا نارسته گردی ای عزیز • باز باید داشتن دست از دو چیز • محصول بیت
تا کیم بلالردن قورتلمش اوله سن ای عزیز ایکی شیدن ال طوتمق گرکدر یعنی چکمک
گرکدر • رو تو دست از نفس و دنیا باز دار • تا بلاها را نباشد با تو کار •
باز دارک معنای لغویسی گیر و طوت دیمکدر اما معنای لازمه سی چک دیمکدر
محصول بیت یوری سن نفسک و دنیادن ال چک تا که بلالرک سنکله ایشی اولمیه
یعنی بلالردن امین اوله سن دیمکدر • ور بحرص و آز گردی مبتلا • با تو رو آرد
هر سوی بلا • آز الف ممدوده ایله حرص و طمع معناسنه در محصول بیت اگر حرص
معناسنه در محصول بیت اگر حرص و طمع معناسنه در محصول بیت اگر حرص و طمعه مبتلا
اولورسک سنکله هر جانبدن بلا توجه ایدر • آنکه بنود هیچ نقدش در میان •
هر کجا باشد بود اوندر امان • شینک در میان بویرده وغی اچمه کوره درکه التون
واقچه لرین قوشقلرینه بغلیوب و کمر قوللنوب جوقلق جب استعمال اتمزلر
ایمش و میان بونده ذکر محل اراده حال قبیلندندر محصول بیت اول کمسه که
میاننده نقد حاضر اولمیه هر قنده اولسه امانده اولور • نفس و دنیا را رها
کن ای پسر • باز رستی از بلا و از خطر • باز بونده تاکید افاده ایدر خطر
قورقو معناسنه در خوف یعنی محصول بیت ای اوغل نفس و دنیایی ترک ایله
بلا و خطردن قورتلدک بعض نسخه ده باز رستی یرینه باز گردی واقع اولمش معناکی
گیرو اولدک دیمکدر • ای بسا کس کز برای نفس زار • در بلا افتاد و گشت
از غم نزار • ای حرف ندادر مناداسی محذوفدر تقدیری ای پسر دیمکدر و بسا کلمه
نتیجه نیجه دیمکدر و چوق معناسنه در و نفس لازمدر که زاره مضاف اوله
زیرا زار بونده باطل معناسنه در و نزار نونک کسریله بونده ضعیف و زبون
معناسنه در محصول بیت ای اوغل چوق کمسه نفس هالکلری اوتوری بلایه دوشدی
و غمدن ضعیف و زبون اولدی • از برای نفس مرغ نامراد • آمد و شد در دام
صیّا

صیاد اوفتاد • مرغ قوش معناسنه در و نامراد مرادسز دیمکدر مرغک
الی مرادسز لغی اچلقدر یعنی اچ اولمقدر پس مرغ نامراد اچ قوش
دیمکدر و دام دوزق معناسنه در و افتاده واو ایله و افتاده واوسز بر مقدر
معنا سینه دوشدی دیمکدر و بونده واو ایله یازلمق لازمدر محصول بیت
اچ قوش نفسندن اوتوری کلدی و صیادک دوزغنه دوشدی • تا دولت
آرام یابد ای پسر • بود و نابود جهان یکسان شمر • شمر شینک ضمیله و میمک
فتحیله امر حاضردر معناسی صای دیمکدر و میمک ضمیله سیله ده لغتدر محصول
بیت تا کوکل راحت و حضور بوله سون ای اوغل جهانک وار و یوغنی
برابر صای یعنی دنیانک وارندن مسرور یوغندن مغموم اولمه بلکه
صعب برابر و یکسان عد ایله تا کیم کوکلک حضور و راحت بوله و معلوم
اوله که یابد فعل مضارعدر معناسی بولور دیمکدر لکن امر غایب معناسنده
اوله جایزدر زیرا فارسیده امر غایب ایچون بشقه کلمه تعیین اولنمدی بلکه
فعل مضارع ایله اکتفا اولندی امر غایب محللرنده ده مستعمل اولنور • از عذاب
و قهر حق ایمن مباش • در بجه آزار هر مؤمن مباش • محصول بیت
حق تعالی حضرتلرینک عذاب و قهرندن امین اولمه هر مؤمنی انجتمکه
سوداسنده اولمه • در بلا یاری مخواه از هیچ کس • زانکه نبود جز خدا
فریاد رس • یاری یاء اصلیه ایله یاردم معناسنه در و فریاد رس و
ترکیبدر یرکه تک مدد کیش ایرشیجه دیر محصول بیت بلا و مصیبت
وقتنده هیچ کمسه دن یاردم استمه زیرا که خدادن غیری فریاد رس اولماز
• هر کرا رنجانده عذرش بخواه • تا نباشد خصم تو در عرصه گاه • محصول بیت
هر کمی انجتمش ایسن آنک عذرین دیله یعنی یالوارش و حلاللش کیم تا محشرده
سنکله خصمک اولمیه • گر غنا خواهد کسی از ذو المنن • در قناعت
می توانش یافتن • محصول بیت اگر بر کمسه منت صاحبی خدادن بایلق
استرسه آنی قناعتده بولمق ممکندر و غنا غینک کسریله بایلق معناسنه در
صفت عاقل هر کرا عقلست و دانش ای عزیز • دور باید بودنش

از چار چیز محصول بیت ای عزیز هر کمك عقلی و علمی وار در اول کمسه
دورت شیدن ایراق اولمق گرکدر تعبیر معناحه کرادن صکره بر که زیاده
هر کمك که دیمکده تیبر مز • کار خود با نا سزا نکند رها • مردمی نکند بنجاری
سزا • نکند نا کمك معناسی بو نده حواله ایلیمه دیمکدر محصول بیت کندو
ایشنی نا اهل و نا معقوله حواله ایلیمه و نا لایق و نا معقول حقنده آدملك
ایلیمه زیرا نا اهل ان نیت و ایلك بلمز بس انده اولان ایلك ضایع اولور
بجا یده با حرف ظرفدر و جای بو نده حق و عهده معناسنه در عقل دار ای
میل بدکار مکن زین چو بکذشتی سبکسار مکن سبکسار یعنی بتلی
دیمکدر سبکسار لکدن تخفیف اولنمشدر پس ذکر محل اراده محال قبیلندندر
یعنی بتلی بینی دیدن مراد عقلی یعنی دیمکدر عربیده سفیه معناسنه در و یا مصدریه
در محصول بیت عقلك وار ایسه بدکارلق میلین ایلمه چونکه بو سوزك
سفیهلك ایلمه یعنی بدکارلق میلین ترك ایلدکدن صکره سفیهلك ایلمه دیمکدر
تا شوی بیش از همه در روزگار • دست بر نان و نمك بکشاده دار •
نان ایمك و نمك طوز معناسنه در محصول بیت تا که زمانه جمیعندن زیاده
اولاسن ایلکی نان نمك اوزره آچق طوت مراد خلقه طعام ملدندر دیمکدر
بیش اکر بای مجمله اولورسه ایلرو مقدم معناسنه اولور • تا تو باشی از زمانه
داد گر • زیر دستان را نکو دار ای پسر • داد گر بو نده عادل و حاکم معناسنه در
محصول بیت مادامکه سن زمانه ده حاکم و عادل اوله سن ایلك التنده قلمی یعنی
ایو طوت ای اوغل • هر که در پند خود آمد استوار • پند او را دیگران بند نکار
استوار الفك ضمیله محکم معناسنه در محصول بیت هر کیم که کندو نصیحتنده محکم
کلدی یعنی نصیحتیله عامل اولدی انك نصیحتن غیرلر ده عمل ایدرلر بند نکارك
معناسی لغویسی آپش نیلر دیمکدر حکمی بو نده عمل ایدرلر معناسنه اولمه
سی لازمدر • هر که از گفتار خود باشد ملول • قول او را دیگران نکند قبول •
محصول بیت هر کیم که کندو سوزندن ملول اوله یعنی خلقه اچلی ایدیکی نصیحت
ایله کندوسی عامل اولمیه انك دخی سوزینی غیرلر ده قبول ایلمز هر چه باشد

در

در شریعت نا پسند کرد او • هر کز نکردی هوشمند کرد • کاف مجمله
کسریله چوره و اطراف معناسنه در هوشمند عقلی و اوصلی معناسنه در محصول بیت
هرنکه شرع شریفده نا معقول نا مقبول اوله هرکز انك اطرفنده لائمه ای عاقلی
نا صواب کار بینی اسپر • بر مرادی خود مکن کاری ای پسر • محصول بیت
مادامکه اینك طوغریسی و ایوسن کوره سن ای اوغل کندو مرادك اوزره
اشلشلمه یعنی هر ایشی که کورر سن ایو در و طوغریدر شریعتدن خارج
دکلدر انی اشله کندو مرادك اوزره اولمسن طلب ایله • در صفت زند
کانی و بعض نسخه ده در صفت رستگاری واقع اولمشدر زند کانی یای
اصلیه ایله دیرلك و معیشت معناسنه در و رستگاری خلاص اولمق قورتلمش
دیمکدر و یا مصدریه در • از بهشت بی شك رستگاری در سه چیز • یاد گیرم تا بگویم
یاد گیرش ای عزیز • محصول بیت قورتلمقلك سکزله اوج نسنده وار در
سکا دیه یم اول اوج نسنه خاطرکده طوت ای عزیز • آن یکی ترسیده نیست
از ذو الجلال • دوم آمد جستن قوت حلال • ترسیده نانك فتحیله
و رانك سکونیله قورقق معناسنه در و دوم دالك ضمیله و میمك ضمیله
اسم عدد در ایکی معناسنه بو نده ضرورت وزن ایچون دالك ضمه سیبی
بر مقدار الکنمك لازمدر و جستن جیمك ضمیله و سینك سکونیله
مصدر در استمك معناسنه در و ما بعدنه مضافدر و قوت قافك ضمیله
ارزق معناسنه در محصول بیت اول و جدان بری حق تعالیدن قورقمق در ایکنجیسی
حلال ارزق استمك کلدی • سیوم آن رفتن بود بر راه راست • رستگاری
انکه این خصلت در است • سیوم اسم عدد در اوچ معناسنه بو نده
ادات خبریه معناسنه اولمق احسندر محصول بیت اوچنجیسی صراط مستقیمه
کتمکدر قورتلمقدر اول که بو اوچ خوی انکدر ایچون حاصلدر • کر تواضع
پیشه گیری ای جوان • دوست دارندت همه خلق جهان • تواضع
الچقلق اتمك معناسنه در محصول بیت ای یکیت اکر تواضع صنعت طوته
سن جمیع خلق جهان سنی دوست طوترلر بعض نسخه ده کر تواضع پیشه

کرد واقع اولنسدر کرد کاف عجمیک فتحیله اولکسن دیمکدر یعنی تواضع پیشه
وصف ترکیبی اولور یعنی اگر تواضع صنعتلی اولکسن دیمک اولور ۰ راه سرکشی
در پیش دنیا داریست ۰ ورکینی بی سنگ رود دینت ردست محل
بیت مالدار واغنیا قتنده یا کی الحق ایلمه یعنی انلر زیاده تواضع ایدوب اوکلرنده
سجده مقاربن بلکی اکمه واگر ایدرسک دینیک شکستر الکدن گیدر زیرا
هدایه غیریه سجده یوقدر اگر هرکسه کافر اولور نعوذ بالله ۰ بهر زرستائی دنیا
دارا تا چه خواهی کرد مردار را ۰ مستای میمک فتحیله وسینک سکونیله نهی حاضر
معناسی اوکه دیمکدر محصول بیت التون واقچه ایچون مالدار واغنیایی مدح
ایلمه زیرا بو مرداری نه ایلمک گرک استرسک تا بونده ادات تعلیل اولمق اولور
مرداردن مراد التون واقچه در ۰ مرد کاسنده اغنیای روزکار ۰ ای پسر با مرد کاه
صحبت مدار ۰ محصول بیت زمانه غنیلری اولکسه در امدر ای اوغل انلر ایله
صحبت طوتمه مال وزر بی حد بدست اوردی کیسر بعد زان ارکوز حسرت
برده کیسر اورده الف ممدوده ایله واوک فتحیله وضمیله لغتدر دکیر کاف
عجمینک کسریله طوت دیمکدر اما بونده فرض وتقدیر ایله کنایتدر محصول بیت
حدسز وحسابسز مال ورزق الیکیه اکتورمش فرض ایله اندن صکره مزه
حسرت النمش فرض ایله مراکیم وزر ومال ورزق جمعندن فایده یوقدر عاقبت
حسرتله او لمکدن غیری مکر مالدار اولکه سخی وصاحب خیر اوله **در صفت ذکر الله**
بعض نسخه ده ذکر خدا واقع اولمش ذکر کسر ذالله اکمه دیرلر وضم ذالله کوکاله
اکمه دیرلر یعنی برنسنه خاطرکده کتورمکه ۰ باش دایم ای پسر یاد حق ۰ کر خبرداری
زعدل وداد حق ۰ محصول بیت ای اوغل دائم ذکر حقیله اول یعنی دائما الهی ذکر ایله
اللهک عدل وداندن خبرک وار ایسه مراد بو درکه الله تعالی اعمال حسنه کورمکه
تصدیقک واینانمقک وار ایسه دائما ذکر حقدن غافل اولمه ۰ زنده دار از ذکر صبح و
شام را ۰ در تغافل مکذران ایام را ۰ زنده دار لفظنده دیری طوت دیمکدر
اما بونده احیا لیله معناسنه در ومکذران میمک فتحیله وکاف عجمیک ضمیله وذال
معجمه نک فتحیله ادات تعدیه ایله که الف ونوندر معناسی کچیره دیمکدر محصول بیت

ذکر

ذکر حقدن کوندوزی وکیجه احیا ایله تا انلر غفلتله کچورمه ۰ یاد حق آمد غذای این روح را
مرهم آمد این دل مجروح را ۰ محصول بیت ذکر الله بو روحه غدا کلدی وبو دل مجروحه
مرهم کلدی نته کیم الا بذکر الله تطمئن القلوب وارد اولمشدر ۰ یاد حق کر مونس
جانت بود ۰ کی هوای کاخ وایوانت بود ۰ مونس مزاج وضوی الشدر مق
معناسنه در وکاخ کوشک وچارداق معناسنه در وایوان عربیده الفک کسریله در
وفارسیده فتحیله در پس لغت عربیده صفه عظیمه وکوشک معناسنه در قصر کبی
دنلمش ولغات فارسیه ده مصدره وچارداق واوک اوکنده اورتلمش شی
کلمش بونده جایزدر که کافه عطف تفسیر اوله محصول بیت اگر ذکر الله مونس
جانک اوله کوشک وچارداق هواسی ایچون اولور یعنی جانک ذکر الله ایله الفت
جهانک کوشک وچارداقنه محبت اولماز ۰ کر زمانی غافل از رحمان شوی
اندر اندم همدم شیطان شوی ۰ رحمان رسم قتما نیده الفسز یازلمشدر لکن سایر
کتابلرده الفله یازلسه جایزدر محصول بیت اگر بر زمان حضرت رحماندن غافل
اولورسن اول لمده شیطان مصاحبی اولورسن ۰ مؤمنا ذکر خدا بسیار گوی ۰ تا بیابی در دو
عالم آبروی ۰ مؤمنا ای مؤمن دیمکدر آخرنده کی الف حرف ندادر واب
روی یوز صوی دیمکدر عزت وحرمتدن کنایتدر محصول بیت ای مؤمن
ذکر اللهی چوق دی یعنی اللهی چوق ذکر توحید ایله تا کیم ایکی عالمده عزت وحرمت
بولهسن ۰ ذکر را اخلاص می باید نخست ۰ ذکر بی اخلاص کی باشد درست
نخست نونک وخاء معجمه نک ضمه لریله اول معناسنه در واخلاص قلبی صاف
ایتمک معناسنه در ودرست دال ورانک ضمه لریله صحیح وبتون معناسنه در
محصول بیت ذکر اللهه اول اخلاص کرکدر اخلاصسز ذکر صحیح وبتون اولور
می ۰ ذکر بر وجه بکند بی خلاف ۰ تا نداند این نحو را از کزاف ۰ تا بونده
ادات تنبیه در وکزاف کافک عجمک ضمیله عبث وباطل معناسنه در محصول بیت
ذکر ظاهرسز اوچ وجه اوزرینه اولور اکاه اولور بوسوزی کزافدن بلمیه سن
عام را بنود بجز ذکر زبان ۰ ذکر خاصان باشد از دل بی کمان ۰ بعض نسخه ده
زبان یرینه لسان واقع اولدی ایکیسیده دل معناسنه در نهایت لسان زبان فارسی و

ولی عزیزیدر و خاصاندن مراد بو محلده اولیای کرامدر و تمامدن مراد انلردن ماعدا
سیدر کائنات ماکان محصول بیت عامنک ذکری دلدن غیریله اولمز یعنی عوام ذکری
ذکر اللهی بخق دیله ایدر خاصلرک ذکری شبهه سز قلبدن اولور یعنی خاصلرک
ذکر اللهی قلبیله ایدر • ذکر خاص الخاص ذکر کسر بود • هر که ذاکر نیست او خاسر بود
خاص الخاصدن مراد انبیا عظامدر صلوات الله علیهم و سرسینک کسریله بو نده
خالص معناسنه در و خاسر زیان کار معناسنه در محصول بیت خاص الخاصک
ذکری ذکر خالص اولور هر که ذاکر دکلدر اوا اوقات ازمنه سی انک ضایع
ایدیجی زیان کار اولور • ذکر بی تعظیم کفتن بدعتست • و انداز یک شرط دیکر
حرمتست • بدعت بانک کسریله کفته دیکی ایش و صکره پیدا اولنمش
نسنه در دیمکدر اما بو نده ضلالت معناسنه در نته کم حدیث شریفده وارد
اولدی کل بدعة ضلالة • و حرمت تعظیم معناسنه در محصول بیت ذکر اللهی تعظیمسز
دیمک بدعتدر و اول ذکر اللهدن بر شرط دخی تعظیمدر • هست مر هر عضو را
ذکری دکر • هفت اعضا راست ذکری ای پسر • مر بو نده تحسین لفظ
و تزیین کلام در عایت وزن ایچوندر و عضو عینک ضمیله و کسریله بودندن
هر جزء در و جمعی اعضا کلور و را ادات تخصیص در و ذکر یده یا وحدت ایچوندر
و هفت هانک فتحیله اسم عدد در یدی معناسنه و اعضا راست اصلنده
اعضا را هست ایدی ضرورت وزن ایچون حذف ایصال قلندی و ذکریده یا
تنکیر ایچوندر محصول بیت هر بر عضوک بر ذکری وار در ای اوغل یدی
اعضانک ذکری وار در معلوم اوله که انسانک بدنینک هر جزء حضرت
اللهی ذکر اتمکله لازمدر یالکز دل ایله ذکر اولماز • بارگی هر عاجز امد ذکر دست
ذکر با خویشان زیارت کردنست • محصول بیت الک ذکری عاجزه یا
معاونت و یاردم قلمدی ایاقلرک ذکری خصمی زیارت ایلمکدر کوز ذکری چشم
از خوف حق بکریستن باز در ابیات اوکمی ساکن بکریستن بای تازیکدر
و کاف عجمینک کسره سیله مصدر در اغلمق معناسنه در باز بو نده دخی معناسنه در
و ابیات اتیکه جمعیدر بو نده حضرت الهینک الوهیتنه و کمال قدرتنه دال اولان

علامت

علامت و نشانه معناسنه در و نکریستن نونک کسریله و کاف عجمینک تحتیله مصدر در
باقمق معناسنه در و نکریستن محصول بیت کوزک ذکری حق تعالی حضرتلرینک
خوفندن اغلمقدر دخی انک ایتلرینه باقمقدر استماع قول حق دان ذکر کوش را
توانی روز و شب در ذکر کوش مصراع اولده ذکر کوش اضافتله در معناسی قولاغک
ذکری دیمکدر زیرا کوش کاف عجمیله بو نده قولاق معناسنه در و مصراع ثانیده اولان
ذکر اضافتسزدر و کوش کاف عربیله امر حاضر در کوشیدندن مشتقدر
معناسی چالش دیمکدر محصول بیت قولاغک ذکری حق سوزی دکلمکدر بلماد که
تا درسنک کیجه و کوندز ذکر الله چالش معلوم اوله که قول حق سوز دیمکدر کذب
و غیبتدن و لغو و باطل کلماتدن احتراز در اشتیاق حق بود ذکر دلت کوش تا
این ذکر گردد حاصلت اشتیاق ارزو معناسنه در محصول بیت قلبنک ذکری
اللهی ارزو اتمک اولور چالش تا بو ذکر انه سنک حاصلک اوله و یا خود ذکر
بو نده مذکور معناسنه اول پس محصول بیت مصراع ثانی چالش تا بو ذکر اولنان
اشتیاق سنک حاصلک اوله انکه از غلا جهالت دایم در کناه • کی حلاوت یابد از ذکر اله
حلاوت حانک ضمه سیله لذت معناسنه در یعنی طاتلولق محصول بیت اول
کمسه که جهالتدن دایم کناهده در ذکر اللهدن نیجه لذت بولور ادات خبر
اصلنده کناهست ملحقدر لکن ضرورت وزن ایچون جمله الحاق اولندی خواندن
قرآن بود ذکر لسان هر کرا این نیست از مفلسان کرادن صکره بر تقدیر
اولمق لازمدر که حرف رابطه صفت اوله هست بو نده ادات خبر جانبنده اولور
معنا مفلس مقید در مفلسان میمک ضمیله و فانک مفلسک جمعیدر فقیر
معناسنه در بو نده مراد اخرت فقیریدر محصول بیت دلک ذکر قرآن اوقمق اولور
هر کمک که بو ذکری یوقدر اخرت فقیرلرندندر بعض نسخه ده • هر کرا این هست
هست از مؤمنان • واقع اولدی یعنی هر کمک که بو ذکری وار در مؤمنلردندر
شفاء الجنان فی قراءة القرآن • شکر نعمتهای حق نیکو مدام • تاکند حق بر تو
نعمتها تمام می بو نده ادات تاکید در و کو کاف عجمینک ضمیله امر حاضر در معناسی
دی دیمکدر محصول بیت دائما حقک نعمتلرینک شکرینی دی تا حق تعالی نعمتلرینی

سنک اوزرینه تمام وکامل ایلیه • حمد حق را نبرز بان بسیار دار • تا شنوی از نار
حرمان رستکار • حرمان خاء مهمله نک کسریله محروملق معناسنه در محصول بیت
حق تعالی حضرتلرینک حمدینی دلک اوزره چوق طوت تاکه محروملق آتشندن قورتلمش
اوله سن یعنی اللهه چوق حمد ایله که رحمتندن محروم اولمیه سن • لب مجنبان جز بذکر
کردکار • زانکه پاکان را همین بود ست کار • مجنبان میمک فتحیله وجیم عربینک
ضمیله ونونک سکونیله نهی حاضر در معناسی دبرتمه وقالدرمه دیمکدر جنبانیدندن
مشتقدر وکردکار ده کرد کاف عربینک کسریله وفتحیله ورانک سکونیله اسمدر
ایش معناسنه وکار کاف فتحیله ادات فاعلدر حی معناسی افاده ایدر پس کردکارک
معناسی فعال مطلقدر یعنی خدا ودال دخی ساکن اوقنمق لازمدر وهمین ادات
تاکید ایله اسم اشارتدن مرکب بر کلمه در هم معنانک فتحیله ادات تاکید در وایم ها
اسم اشارتدر و بودست اصلنده بوده است در ضرورت وزن ایچون حذف
ایجاب قلنمدی وکار کاف عربیله ایش معناسنه در محصول بیت خدانک ذکرندن غیریله
دوداغکی دبرتمه زیرا انبیا واولیانک ایشی انجق بو اولمشدر وپاکلردن مراد انبیا
واولیادر در بیان رستکاری بو نصیحتلر انجق بر ایکی نسخه ده بولندی بر کس
نیک باشد چار چیز • با تو کویم یاد کیرش ای عزیز • محصول بیت جمیع کرک
اوزرینه دورت شی ایو اولور سکا دیم خاطرکده طوت ای عزیز • اول آنکه باشد
که باشد داد کر • هم ز عقل خویش باشد با خبر • محصول بیت اول اولور که عادل
اوله سن دخی کندی عقلکدن خبردار اوله سن • با شکیبایی تقرب کردنست • حرمت
مردم بجای آوردنست • شکیبایی شینک وکاف عربینک کسره لریله
شکیبیدندن صیغه مبالغه در صبر ایدیجی معناسنه در ویاسزده لفظدر وآخرنده یای اسنه
مصدریه در محصول بیت صبر ایدیجیلکله یقین اولمقدر وکشینک حرمتنی یرینه
کتورمکدر یعنی اول دورت نسنه نک بری صبار اولمق وبری دخی هر کیشی اولوب
عزت وحرمت ایتمکدر در بیان انکه ضعیف ارد بعض نسخه ده شکست ارد
واقع اولدی • آدمی را چار چیز آرد شکست • با تو کویم کوش دار ای حق
پرست • شکست بونده اسمدر ضعیف وخسته لک معناسنه در محصول بیت دورت

نسنه

نسنه آدمه ضعیف وخسته لک ویرر ای حقه طپوجی سکا دیم کوش طوت
دکله • دشمن بسیار و وامی بی شمار • شغل بی حد وعیال بر قطار • ولم
بورج معناسنه در وعیال عینک کسریله عیلک جمیدر چیاد جیمک کسریله جیدک
جمعی اولدوغی کبی پس عیال کشینک اوزرینه نفقه سی لازم اولان کمسنه لردر
درلر و بر قطار کثیر تدن عبارتدر لکن قطار قافک کسریله جاربا حیوانات
استعمال اوتنمغله شهرت بولمشدر اما غیریده جائزدر محصول بیت آدمه
ضعیف وصنقلق ویرن اول دورت نسنه نک بری چوق دشمندر بری دخی
سز بورجدر بری دخی نهایتسز عقلتدر بری دخی چوق عیالدر • وای بر کسی
که غرق وام شد • هر دمی از غصه خون آشام شد • محصول بیت واه شول فقیره که
بورجه غرق اولدی هر بر نفس غصه وقصاوتدن قان ایچیجی اولدی یعنی زیاده محنت
والم ومشقت وغم چکیجی اولدی • هر که بسیار باشد دشمنش • خیره کردد هردو چشم
روشنش • خیره خای معجمه نک کسریله بونده قماشمق معناسنه در محصول بیت
هر کمک دشمنی چوق اوله آنک هر ایکی کوزلری قماشمش وطونق اولور هر کاده
را تخصیص ایچوندر زائد دکلدر • هر که اشغال بشمار ش بود • در زمانه زاری کارش بود
اشغال الفک فتحیله شغلک جمعیدر وزار بونده باطل معناسنه در ویا مصدریه در محصول
بیت هر کمک اشغالی چوق اوله زمانه ده انک ایشی باطللغی اولور یعنی غفلتی چوق
اولان کمسه نک ایشلری باطل اولور در بیان خطاهاست کرچه بعض نسخه ده
غیری کونه واقع اولدی اما بو اولدوغی اهل عرفانه محتاج اظهار دکلدر • چار
چیز ست از خطاهای بشر • کوش دارش با تو کویم سر بسر •
محصول بیت ای اولو دورت نسنه خطالردن در که باشدن باشه سویلیم
اول از زن داشتن چشم وفا • ساده دل را بس خطا باشد خطا • چشم
بونده امید معناسنه در وساده دل ابله وبون کمسه که حالص دن حرامزاده لک
بلمز الده لور محصول بیت اولا خطالردن اولان دورت شینک بری عورتدن
وفا امید طوتمقدر خصوصا ساده دله زیاده خطا اولور حضرت شیخ
بو خصوصده تاکید ایچون رب خطایی تکرار ذکر ایتمشدر حق بو در که بوین واحمق

کم ـ یه زیاده خطادر عورتدن وفا امید ییا طوتمق ایچنی ازبد خطایی دیگر ست
صحبت صبینی از نهایت ترسست • محصول بیت یره مز دن امینلک بر غیرلر
وصبیلرک صحبتی بونده یره مزلر • کام نفس بد براوردن خطاست • زیرکه
دوشمن را بپروردن خطاست • محصول بیت یره مز نفسک مرادینی حاصل
ایتمک خطادر زیرادوشمنی بسلمک خطادر در بیان عطاهای حق عطاها عطانک
جمعیدر وعطا بخشش واحسان معناسنه در • چار چیزست از عطاهای کریم
با تو یم یاد کیرشش ای سلیم • سلیم بونده سالم معناسنه ایمان وعیبسز دیمکدر
محصول بیت اورتسنه حضرت کریمک عطا واحسانندن درت نسنه یی دیدیم
انی حفظ خاطر کره طوت ای عیوب ونقصانندن امان کیشی • فرض حق
اول بجای اوردنست • والدین از خویش راضی کردنست • فرض لغتده
تقدیر دیمکدر اما شرعده شول شیئه درکه دلیل قطعی ایله ثابت اوله یعنی
کتاب وسنت ایله واجماع امتله ثابت اوله بو فرض ایکی دورلو در بری فرض عیندر
وبری فرض کفایه در پس فرض عین اکا درکه عبادک هربرینک اوزرینه
اداسی واجب لازم اولوب بعضنک اداسی ایله بعضنک اوزرندن ساقط اولمیه مثلا
ایمان کبی ودخی نمازک امثالی کبی فرض کفایه اکا درکه جمیع عبادک اوزرینه اداسی
لازم اوله لکن بعضنک اداسی ایله بعضنک اوزرندن ساقط اولور مثلا جنازه یه
کتمک کبی وخسته خاطرین صورمق کبی وسایر دخی بونلرک امثالی کبی حضرت
شیخک ذکر ایتدوکی صورتده فرضدن مراد فرض عیندر و والدین والدک تثنیه سی والده
تثنیه سیدر تغلیب طریقیله اتا یه و بابایه و اناه گیندوردن راضی وخشنود ایتمکدر
قوله تعالی ولا تقل لهما اف ولا تنهرهما وقل لهما قولا کریما • و دخی حضرت
فخر الانبیا صلوات الله علیه بیورر الجنة تحت اقدام الامهات • حکم دیگر چیست
با نفسک جهاد • چارمش نیکی نحکن نا مراد • حکم بونده امر معناسنه در که
ونفسکده کاف عربی ادات تصغیر در وجهاد جیمک کسریله دورشمق ودخی غزا
ایتمک معناسنه در و بعض نسخه ده نفسکی یرینه شیطان واقع اولدی محصول بیت
بر امر اتیمادخی نیز نفسجکله دورشمقدر یعنی جنک ایتمکدر اول دورلک ذهیر

دوردنجیسی

دوردنجیسی مراد بنه اولمیندن خلقه ایلک ایتمکدر در تزاید عمر میکوید تزاید تانک
تنجیله مصدردر زیاده اولمق معناسنه در • می فزاید عمر مرد از چار چیز • این نصیحت
بشنو ای جان عزیز • محصول بیت ادمک عمری دورت نسنه دن زیاده اولور اثر
ای جان عزیز بو نصیحتی اشت یعنی بل دیمکدر • اورددن بکوشش اواز خوش • وانکهی
دیدن جمال ماه وش • جمال حسن معناسنه در ماه ای وش واوک فتحیله وشینک
سکونیله ادات تشبیهدر محصول بیت عمر زیاده اید نشیلرک بری اولا قولاغه ایو
ولطیف اواز کتورمکدر یعنی ایو اواز دکلمکدر وان دن صکره ای کبی روشن
جماله بقمقدر اما حلالدن اوله • سیوم آدم ایچنی با مال وجان • می فزاید عمر مردم
را از آن • سیوم سینک کسریله و واوک ضمیله اسم عدد در اوچ معناسنه در
محصول بیت اوچنجیسی مال وجان ایله امینلک کلدر اندن خلقک عمر زیاده
اولور • آنکه کارش بر مراد دل بود • در بقا افزونیش حاصل بود دیای
مصدریتی ضرورت وزن ایچون فتحه ایله اوقنور اما اصل سکوندر محصول
بیت اول کمسنه که انک ایشی کوکلی مرادی اوزره اوله بقاده اکا زیاده لک
حاصل اولور مراد بومدکوردن حیاتی از دیادو بقاسی امتدادا اوزره اولور
دیمکدر در تناقص عمر میکوید تناقص اکسلمک معناسنه در • عمر مردم را بکاهد
هیچ چیز • یاد دارش چون شنیدی ای عزیز • بکاهد ده یای مکسوره تاکید
معنای استقبالیته در وکاهد کاف عربیله فعل مضارع در غایبدر کاهیدندن
مشتقدر معناسی اکسلدر دیمکدر محصول بیت ادمک عمرینی بش نسنه اکسلدر
ای عزیز چونکه اشتدک آنی خاطرکده طوت • شد یکی زان پنج در پیری نیاز
بس غریبی وانکهی رنج دراز • پیر قوجه در و یا مصدریه ونیاز بونده فقر و
احتیاج معناسنه در و دراز دالک کسریله اوزون معناسنه در محصول
بیت اول اسیدن بری قوجه لقده فقر واحتیاجدر صکره غریبلکدر واندن صکره
اوزون خسته لکدر • هر که او بر مرد انداز د نظر • عمر پس شک بکاهد ای پسر
انداز د لغتده اتر معناسنه در اما بونده ایلیه • پنجم امد ترس وبیم از دشمنان
عمر را اینها همی دارد زیان • ترس تانک فتحیله بکونده قورقو معناسنه در خوف

بکی دیهیم دخی قورقو معناسنه در ترسه عطف تفسیری واقع اولمشدر محصول بیت
عمر الکلدن سنیک نشیجی دشمنلردن خوف و بیم ایکلدی یعنی دوشمنلردن
دائما خوف و قورقو چکمک عمرده بولمدی زیرا طوبتر • هر که او از دشمنان لرزه ترسان
بود • کار او هر لحظه دیگر سان بود • محصول بیت هر اول کیمسه که دشمنلردن
قورقوجی اوله انک ایشی هر ساعت غیری دورلو اولور • از خدا ترس و
مترس از دشمنان • گر همه دارد عداوت دو امان • محصول بیت حدادن قورق
دشمنلردن قورقمه زیرا الله تعالی جمیعندن حفظ ایدر مانده ظهورتر در بیان انکه
اب روی بریزد بو ترکیب بویله اولمق اولاد صحیحدر • دور شو از پنج خصلت اگر
تا نریزد اب رویت در نظر • بعض نسخده شو معناسنده باش واقع اولدیکیچون
دخی بردر محصول بیت ای اوغل بش خویدن ایراق اول تا که سنک نظرنده یوزک
دوکلمیه معلوم اوله که نظر بر معقدر که یه مضاف اعتبار اولنمق لازمدر اولا
اولا کوی با مردم دروغ • زانکه گردی از دروغت بی فروغ • کم کافک
فتحیله و میمک سکونیله لغتده اکسک و آز معناسنه در دخی بر قبح معنایه کلور اما
بو محلده کلی ترکدن کنایتدر مثلا کم کوی اصلا سویلمه دیمکدر پس بز بو کم کلمه سنک
حالنی و شانینی بو قاروده کراتله بیان اتمشزدر غفلت اولنمیه و دروغ دالک
ضمیله یالان معناسنه در و فروغ فانک ضمیله لغتده ایشلق و ضیا و زینت معناسنه در
اما بونده عزت و اعتباردن کنایتدر محصول بیت اولا خلقه یالان سویلمه زیرا
که کذبدن بی عزت و بی اعتبار اولورسن • هر که استیزه کند با مهتران • اب
روی خود بریزد بی گمان • استیزه الفک کسریله و سینک سکونیله لج و عناد معناسنه
در والفسز ستیزه ده دیرلر سینک کسریله ویا مصاحبت ایچوندر مهتران میمک
کسریله و هانک سکونیله در مهترک اصلی مهدر میمک کسریله و هانک سکونیله
اولو معناسنه در اخرنده ترنانک فتحیله و رانک سکونیله ادات تفضیلدر پس
مهتر اولورق دیمکدر محصول بیت هر کیمسه که اولولر ایله لج و عناد ایلسه کندی
یوزی صوینی دوکر • ببینش مردم هر کرا نبود ادب • گر بریزد اب او نبود
عجب محصول بیت خلقک قتنده هر کیمک که ادبی اولمیه اگر یوزی صوینی دوکرسه

عجب اولماز

عجب اولماز • ای پسر با کهتران کمتر ستیز • ورنه خواهی اب روی خود مریز •
محصول بیت ای اوغل اولولرله لج و عناد ایلمه و حاصلی کندی یوزیک صوینی
دوکمه • از سبکساران مباش ای نیک خوی • کز سبکساری بریزد اب روی •
سبکسارک معناسی بو قاروده مفصل بیان اولندی محصول بیت ای ایو خویلی
سفیهلردن اولمه زیرا سفاهتدن یوزی صوینی دوکلور یعنی کیشینک عزتی و حرمتی
کیدر • گر بعالم اب روی بایدت • دائما خلق نکو بایدت • روی ده ایکی کره
خطاب ایچوندر و خلق خانک ضمیله خوی معناسنه در و نکو ایو معناسنه در
ایچوندر محصول بیت اگر عالمده سکا یوزک صوی کرک ایسه دائما ایو خویلی
کرکدر مراد بیره بزم خویلی اولا که سنک عزتک اولماز دیمکدر • هر که اهنگ ها
سبکساری کند • از رواب بیزاری کند • محصول بیت هر کیم که سفاهت
قصد ایلیه یوزی صوی انندن نفرت ایدر اهنک الف ممدوده ایله و هانک فتحیله
و نونک سکونیله و کافک عجمی سکونیله قصد معناسنه در و بیزار بیده یا مصدریه در
جز حدیث راست با مردم مگوی • تا نگردد اب اب جوی • حدیث بونده
سوز معناسنه در جوی بونده ایرمق معناسنه در محصول بیت خلقه دوغری سوزدن
غیری سویلمه تا یوزک صویی ایرمق صویی اولمیه یعنی ایرمق صویی کبی یاتمازلق
و زوال بولمیه • از خلاف واز خیانت باش دور • تا بود پیوسته در رویت
نور • محصول بیت خلاف و خیانتدن ایراق اولور تا که دائما سنک یوزکده
نور اوله • گر همی خواهی که کو نیدت نکو • ای برادر هیچ کس را بد مگوی • محصول
بیت اگر البته استرسک که سکا ایو دیه لر ای قرنداشم کیمسه یه یرامز دیمه • تا نباشد
از جهانت اندوه کین • از حسد در روزگار در و کاری کس مبین • تا بونده
تنبیه ایچوندر انده ده الفک فتحیله و نونک سکونیله غصه معناسنه در و کین کاف
عجمک کسریله ادات نسبتدر و در بونده ادات صله معناسنه در محصول بیت غافل
اولمه اکاه اول جهانده غصه لی اولمیه سن کیمسه نک زمانه دولتنه و وقت سعادتنه
حسد ایلیه یعنی جهانده غصه لی اولمیه سن تا بونده حتی معناسنه ده جایزدر یعنی جهانده
غصه لی اولمیه سن دیمک اولور در بیان علامت ابلهان بو نصیحت دخی بعض نسخده

بولنمدی اصل ایمان هست شش چیز ای وحید • با گویم گر بدل خواهی شنید •
محصول بیت ای وحید ایمانک اصللی التی نسنه در سکا دیرم اگر جانِ دلکو کلمه •
شمکه استرسکه • سه ازان شش با یقین خوف و رجاست • پس توکل
پس محبت با حیاست محصول بیت اول التیدن اوجی یقینله خوف رجادر صکره
توکل صکره حیا ایله محبتدر یقین بر نسنه نک علمنده و تحقیقنده شکسز اولمغه
درلر خوف قورقو معناسنه در رجا امید معناسنه در ممکن الحصولده مستعملدر •
هرکه انوار یقین حاصل بود • صاحب ایمان روشن دل بود • صاحب ایمانه مضافدر
لفظده اید ین معناسنه در آمما بو نده پاکدن کنایتدر محصول بیت هرکمکه نور یقین حاصل اوله
یعنی علم الله ده شبهه سی اولمیه پاک قلبلی ایمانه صاحبی اولور بعض نسخه ده ایمانله روشن
ارسنده واو عاطفه واقع اولدر معلوم اوله که یقیندن مراد بو محلده جایزدر که حضرت
علی کرم الله وجهه نک لو کشف الغطاء ما ازددت یقینا حدیثنه تلمیح اوله یعنی جنت
و جهنمی شویله بلدمکه اگر حجاب قالدرلوب گورنسه یردی یقین جهتندن زیاده اولمزدم
کانه اولدن ذره قدر شبهه بوقدر که گورمکله ازدیاد حاصل اوله اما تحقیق کلام و مراد
و مشایخ عظام بودر که یقیندن مراد بونده ایمانه دکسنده متقرر اولان اثنی شینک بجمله سی
شک و شبهه اتمکدر • نامهٔ اعمال اگر بنود سپید • رو مباش از رحمت حق ناامید •
سپید سینک کسریله و بای عجمینک کسریله بیاض معناسنه در و بای فارسیه تبدیل ایدوب
سفید ده دیرلر محصول بیت اگر نامهٔ اعمالک بیاض اولمز ایسه ده یعنی زیاده
گناهکار و عاصی اولور سکده یوزن اللهک رحمتندن ناامید اولمه • هرکرا بنود توکل بر خدای
شاید ار بروی بکسر نای نای • بکریه نای تاکید ایله و کاف عجمینک کسریله و رانک
کسریله فعل مضارع مفرد مخاطبدر معناسی اغلیسن دیمکدر و های بو نده بسیار معناسنه در
یعنی چوق دیمکدر و ایکنجی های ای نای تاکید ایچوندر محصول بیت هرکمکه الله تعالی توکل
اولمیه سکا لایقدر انک اوزرینه چوق چوق اغلیسن مراد انکه گبی کیمسنه نک حالی
زیاده خراب اید یکن بیاندر • انکه حب حق نباشد اندر دلش • از عمل جز باد نبود
حاصلش • محصول بیت اول کمسه که انک قلبنده الله محبتی اولمیه عملندن انک
حاصلی یلدن غیری اولماز • باش ای بنده خدا را دوست دار • تا رهی تو از عذاب بی کنار •

دوست دار عاشق و محبت معناسنه در یعنی سوجی دیمکدر محصول بیت ای قرنداش
خدایی سو تا که عذابدن قورتلاسن • آنکه سازد در جهان اولور حیاسز شیطان بلوکندن اولور الحیاء من الایمان • در بیان آنکه آب
روی از آن زیاده میشود • می فزاید آب روی از پنج چیز • با تو گویم بشنو ای
اهل تمیز محصول بیت بش نسنه دن یوزی صوبی زیاده اولور سکه دیرم ایشت
ای اهل تمیز یعنی ای صاحب ادراک • چون بکار خویش حاضر بوده • آب روی
خویش را افزوده • محصول بیت چونکه کندی ایشکه حاضر اولمش سن کندی یوزک
صوبنی زیاده ایلمش سن یعنی چونکه اوزرکه ادا سی واجب و لازم اولان کار و خدمتی
ادا ایلدک عزت و حرمتکی و عرض و رغبتکی زیاده ایلدک • از سخاوت آب روی
افزون شود • وز بخیلی بی خرد ملعون شود • محصول بیت جوامردلکدن عزت
و رغبت زیاده اولور عقلسز کمسنه بخیللکدن ملعون اولور • هرکرا بر خلق بخشایش
بود • آب روی او در افزایش بود • بخشایش بانک فتحیله و خا معجمه نک سکونیله
و بانک کسریله اسم مصدر در ترحم لطف و احسان معناسنه در بخشاییدندن مشتقدر
و افزایش دخی افزاییدن اسم مصدر در تزاید معناسنه در محصول بیت هرکمکه
خلق اوزرینه ترحم و لطف و احسانی اوله انک یوزی صوبی یعنی عزت و رغبتی ارتمده
اولور • باش هردم بردبار و باوفا • تا بروی خود ببینی صد صفا • بردبانک ضمیله
و دالک سکونیله و بای ممدوده ایله حمول و صابر معناسنه در محصول بیت هردم
صابر و وفادار اول تا کندی یوزکده چوق صفا گورسن معلوم اوله که صد آلتمش عددن
یوز معناسنه در لکن قاعده عجم بودر که بو کلمه و هزار کلمه سی محل مبالغه ده کثرت
دن عبارت ایدرلر پنج و شش قلتدن عبارت اتدکلری کبی نته کم سابقا تفصیل اولنمشدر
تا بماند رابرت از دشمن نهان • ستر خود با دوستان کن شر سان کمتر گلی تر گیبان
عبارتندر محصول بیت تا رازک دوشمندن گزلو قاله کندی سترکی دوستلره ایر
• تا نگردی پیش مردم شرمسار • آنکه خود تنها ده باشی بر کنار • محصول بیت
آگاه اول تعلق قتنده خجل اولمیه سن اول نسنه که کندی کی قومه سن قلدرمه
ای برادر پردهٔ مردم مدر • تا ندرد پردهٔ ات شخص دگر • مدر فعل نهی
مستقبلدر زاده شتره مذکورت ورز انچون در دیدیلر محصول بیت ای قرنداشم

خلقك پرده سینی یرتمه تا سنكده پرده كبده بر غیرى شخص یرتبه یعنی سن كمسه نك سر سنی
فاش ایدوب عیبنی آچمه تا كه سنكده كمسه رازكى كشف ایدوب عیبكى
اظهار ایلمیه برهوایى دل مكن زنهار كار • تا نیارد روى پشیمانى بتو بار
هوا ارزو معناسنه در و بار بونده حاصل معناسنه در محصول بیت صقین كوكل
ارزوسیله ایش ایلمه تا كه اول ایش صكره پشیمانلق حاصلن كتورمیه پس
لازمدر كه وشاورهم فى الامر موجبنجه عمل اولنوب البته هر خصوص مشاوره ایله
كوریله • قدر مردم ركشناس اى محترم • تا شناسد دیكران قدر توهم • محصول
اى محترم خلقك قدرن بیلكه تا سنكده غیریلر قدرك بیلهلر • تاز تا نت
با غذاى خوجه دراز • است كوته دارد هر جانب متاز • محصول بیت اى خواجه
مادامكه دلكك اوزون الكی قصه طوت دهر جانبه سكرتمه زیرا اول خویله الك وتیشمز
ارشمز • هر كرا قدرى نباشد در جهان • زنده شمارش كه هست از مردكان • قدر یده
یاتنكرلیچون اولمق اوكى در محصول بیت هر كمك كه جهانده قدرى و اعتبارى اولمیه
انى در صایمه زیرا اول اولیلردندر • از قناعت هر كرا بنود نشان • كى توانكر سازد
دش مال جهان • هر كراده را ادات صلهدر واكرچه تخصیصا بونده اوله جایزدر
محصول بیت هر كمكه قناعتدن نشان علامت اولمیه جهانك مالى انى غنى بای اغنیى
ایلر • هر عدو بیه خویش چون یابى ظفر • عفو بخش اوز جرمش در كذر • محصول
چونكه كندى دشمنك اوزرینه ظفر بولسن عفو اوله كتور و صوچندن كچ ان الله عفو
یحب العفو • با تواضع باش و نوكن با ادب • صحبت پرهیزكاران مى طلب • با بده
بادات مفعول اولان را نك معناسنه افاده ایدردى طلبده مى تاكیر ایچوندر محصول
بیت تواضعله اول وادب خویله صالحلرك و متقیلرك صحبتن طلب ایله ادب
الم وخیر ترتیبه • بردبارى جو اى بى ازار باش • تاكه كردد در هنر نام تو فاش
بردبار رسله بانكه ضبطله تحمل معناسنه در و بار مصدردر ایچوندر واز از الف ممدوده
ایله ارزولق معناسنه در محصول بیت صبر و تحمل استه دخى بى ازار اول تاكه
هنرده سنك نامك مشهور اوله هیچ تریاقى تند دانا یا زهر قاتلا تنده جمله
نادانه چون زهر تریاق نانكه صحبتله دكسر بله زهرى دفع ایدر بر مشهور

معجون

معجوندر تریاق دیرلر دالك ضمیله وكسریله و قافك یرینه كافله تریاك
كافله تریاك و دریاك دخى لغتدر اختیریده طائفه دخى طریاق دیمك جایزدر
دیمش محصول بیت زمانك عاقللرى تریاق كبیدر جمله جاهللر زهر كبى قاتللر در
مردم از تریاق مى یابد نجات • خود كسى از زهر كى یابد نجات از تریاق ده اولان
ازبونده بای سببیه معناسن افاده ایدر محصول بیت خلق تریاق سببیله نجات
وخلاص بولور زهردن خود كمسه قچن خلاص بولور جبر و حلم و علم تریاقدلند
غرض وبغض وكینه زهر قاتللند كینه كیان دیمكدر اخرنده ها رسمى تخصیص و نسبت افاده
ایدر محصول بیت جبر و حلم و علم كوكلك تریاقیدر و طمع و غرض وكیان تزهر
قاتلدر در فخ جمله كار زنان واد كنست • در بروى دوستان بكشا دكشت
معراع ثانیه اولى تفسیر و بیان حكمنده در محصول بیت جمله اشكرك فخرو كه سیده
اكمك ویرمكدر یعنى دوستلرك یوزینه لطف و احسان قپوسن آچمقدر ویطعمون الطعام
على حبه مسكینا ویتیما واسیرا مراد بودر كه اخلاق حمیده نك كزیده سى سخاوت
واحسان ایدیكن اشعاردر • كرچه دانا باشى واهل هنر • چون كشى را كمتر زهر نادان
شمر محصول بیت اكرچه عالم واهل هنر اولورسكده كندیكى هرجا جاهلدن ادنى
واحقر صاى • شد دو خصلت مرد ایله رانشان • صحبت صبیان ورغبت با زنان
محصول بیت احمق اولك ایكى خوى نشانه اولدى بر كوچكلر له مصاحبتدر وبر عورتله
رغبتدر جایزدر كه صبیاندن مراد بومحلده ساده رو مرد اوله در بیان
زنده كانیه مى كویده تا خوشى در زنده كانى اى ولید مردرا از خوى بد كرد
دبد ید • ولید واوك فتحیله بونده مولود معناسنه او نغل دیمكدر و بدید
اصلده بای عجمك فتحیله در اما رومیلر بای عربیله استعمال اتدیلر ظاهر و پیدا
معناسنه در بومحلده اسمتیتى مراددر محصول بیت اى اوغل دركلده ناخوشلق
كشبه یاره مز خویدن پیدا اولور • انكه بنود مرد را خوى نكو • مرده میدانش كه
زنده بنود او • محصول بیت اول كمسه كه انك ایو خویى یوقدر انى اولى بلز بیرا
اول بارى دكلدى • هركه كوید عیب تو اندر حضور • مى كامت را هست از ظلمت نور
محصول بیت هركه كه سنك عیبكى حضورده سویلیه سكه ظلمتدن نوره یول كوستر

دیمکدر تحقیق طریقی ضلالتدن سکا طریق مستقیمی قولاغوزلر دیمکدر یعنی آگاه اول
ایدر که بو سلوک ایتدیکک یول جهنم یولیدر امدی غافل اولمه بو افعال مناهیه که خدا تعالی
عیبدر پس بونلری ترک ایت و سبیل صدق و صلاحه سالک اول تا کیم بفضل الله
تعالی واصل جنت اعلا اوله سن • مرترا هر کس که باشد رهنمای • شکر او می بایداورده
بجای • محصول بیت هر کمسه که سکا یول گوستریجی اوله انک شکرینی یرینه گتورمک
گرکدر • حال خود را از دو کس پنهان مدار • از طبیب حاذق و از یار غمگسار
محصول بیت ایکی کمسه دن حالکی گزلو طوتمه استاد حکیمدن دخی یار غمخوارن یعنی موافق
و صادق دوستدن • تا توانی با زنان صحبت مجوی • راز خود را نیز با ایشان
مگوی • محصول بیت مادامکه قادرسن عورتلر له صحبت ایتمه دخی انلره سرکی
سویلمه • انچه اندر شرع باشد ناپسند • گرد او هرگز مگرد ای هوشمند • گرد کاف
عجمی کسریله اطراف و دائره معناسنه در محصول بیت اول نسنه که شرع شریفده
نامعقول و نامقبول اوله ای عاقل انک اطرافنده هرگز طولاشمه انچه دنعکره
بر مقدر در • هرچه را کردست حق بر تو حرام • دور باش از وی که
باشی نیک نام • کردست اصلنده کرده است در ضرورت وزن
ایچون حذف ایصال قلندی محصول بیت هر نه که حق تعالی سنک اوزرکه حرام
ایلمشدر اندن ابراق اول که ایو آدلو اوله سن بنه بر کلمه سی مقدر در چونکه
بکتا ید در روزی خدای • دل گشاده دار و تنگی کم نمای • تنگی دار و بی
حضور معناسنه در و یا مصدر ر به در محصول بیت چونکه الله تعالی رزق قبوسن
اچر گوکلکی گشاده و سرور طوت بی حضورلق گوسترمه یعنی غمناک اولمه
زیرا الرزق علی الله بیورمشلر در • تازه روی و خوش سخن باش ای اخی
تا بود نام تو در عالم سخی • تازه روی بونده گلر یوزلی معناسنه در محصول
بیت گولر یوزلی و گوزل سوزلی اول ای قرنداش تا سنک نامک عالمده
سخی اوله • بر مخور انده و مرگ ای بو الهوس • چونکه وقت اید نکرده بیش
و بس • مرگ میمک فتحیله و کاف عجمیله موت معناسنه در و بوالهوس ارزو
بابابسه دیمکدر هر شیئی هوس ایدوب یلتاشه کشی به در کجا راسه علامه

باشقه

هلو و بی ثبات کمه به دبر ار دیش یعنی باغنبی هلوکه که قول فعلنده
ثبات و قرار اولمز هر بر نه کسر که میل ایدوب نهایت ایلیتمز محصول
ای بو الهوس موت غمنی چوق یمه زیرا چونکه اجل گلور او گنه وار دینه
دونمز قوله تعالی فاذا جاء اجلهم لا یستأخرون ساعة ولا یستقدمون لا
دل ز غل و غش همیشه پاک دار • تا توانی در درون کینه مدار • محصول
بیت گوکلکی حسد و حیا نسدن دائما پاک طوت مادامکه قادرسن قلبکده
کین طوتمه • تکیه کم کن خواجه بر کردار خویش • دل بنه بر رحمت جبار
خویش • تکیه تانک فتحیله و کاف عربک سکونیله اعتماد معناسنه در
و کردار کاف عربک کسریله بونده عمل معناسنه در و بنه ده بای مکسوره
تأکید افاده ایدر و نه نونک کسریله و هاء اصلیه ملفوظه نک سکونیله
امر حاضر در معناسی قود مکدر نهیدن نهدن مشتقدر نونک فتحیله و هانک
کسریله معلوم اوله که نه و ده کلمه لرینک نونی و دالی مصدرلرنده و سایر
مشتقاتلرنده فتحیله ایله شهرت بولوب استعمال اولنمشلر اما امر حاضرلرنده
کسره ایله در محصول بیت ای خواجه کندی عملکه اعتماد ایله کندی جبارک
رحمتی اوزرینه گوکل قو یعنی اللهک رحمتنه اعتماد ایله • بهترین چیزها
خلق نکوست • خلق خلق نیک را دارند دوست • بهترین بانک
کسریله بکرک معناسنه در نته کم دقایق الحقایقده دخی بو گونه تفصیل اولنوب
ایو معناسنه اولان نیکدن فرق ظاهر اولشدر خلق خاء معجمه نک ضمیله خوی
معناسنه در و مصراع ثانینک اولنده اولان خلق خاء معجمه نک فتحیله مخلوق
معناسنه در ما بعدنده اولان خلق بنه مضافدر پس بو خلق خانک ضمیله
خوی معناسنه در محصول بیت اشیانک یکرکی ایو خویدر ایو خویلی خلقی دوست
طوترلر یعنی سورلر • رو فروتن شو همیشه ای خلف • کین بود از منش
اهل شرف • فروتن فانک ضمه سیله تواضع ایدیجی دیمکدر و خلف

تمامی معنی نکه ولا مک نتحر ایله کشنک کند نصکره یرینه کلن ایو کمسه دیرلر
اما لا نکه سکونیله مذکور کمسه نکه یاره مز بنه دیر محصول بیت ای خلف
بولور تواضع ایدیجی اول زیرا تواضع اهل شرفک زینتیدر اهل شرفدن
مراد اولیاء اللهدر سمو المرء فی التواضع • آنکه باشد در کف شهوت
اسیر • گرچه از دست اورا بنده کبیر • کف آل آیه سینه درلر اما بونده
مطلق آل مراددر محصول بیت اول کمسه که شهوت الندە اسیر اوله اگرچه
ازا ایده دیا خود اگرچه آزاده در انی بنده طوت • گر تو بینی ناکسی در بارگاه
حاجت خود را از وی هرگز مخواه • ناکسدن مراد بد اصل و ناجنسدر و یا
تنکیر ایچوندر و بارگاه اجازت جهری ایکیدر زیرا بار بونده اجازت
معناسنه در وگاه کاف عجمیله ظرف مکاندر پس بارگاه پادشاهلر قپوسنه
اطلاق اولنور لکن بو محلده لایق اولان بودر که بار اولو معناسنه وگاه منصب
معناسنه اوله پس بارگاهک معناسی بو محلده اولو منصب ویا اولو مسند
دیمک اوله زیرا گاه کلمه سی منصب معناسنه اولدوغی کبی تخت و مسند معناسنه ده کلور
محصول بیت اگر بر ناجنس بد اصلی اولو منصبده کورر سک کندی مرادیکی اندن
طلب ایلمه و حاجتکی اندن استمه • بر در ناکس قدم هرگز مبر • ور ببینی هم
مرا بس از وی خبر • بر بونده جایزدر که صله معناسنه اوله محصول بیت
ناجنسک قپوسنه هرگز ایاق ایلتمه و اگر کورر سک دخی اندن خبر صورمه • تا توانی
کار ایله را ساز • کار فرماش دکی کمتر نواز • کمتر کلی تر کوزن عبارتدر و نواز
نوازک ضمیله و فتحیله و نواز یدندن امر حاضر معناسی او خشمق و دوست
طوتمقدر محصول بیت مادامکه قادرسک ایشنی دوزیه ویا بمانکا ایشنی
بیورلکن دوست طوتمه در احتراز از دشمنان از دو کس پرهیز کن
این خوشیار • تا نبینی نکبتی از روزگار • نکبت نونک فتحیله شقاوت و مصیبت
معناسنه در ویا تنکیر ایچوندر محصول بیت ای عاقل ایکی کمسه دن صقین تا کیم زمانه
دن مصیبت و شقاوت گورمیه سن • اول از دشمن که او استیزه دوست
واه نکهای از صحبت نادان دوست • دوست کلمه سنده واو ساکنه رعایت

ثانیه

ثانیه

ایچوندر که دوسته موافق اوله محصول بیت اول شول دشمندن صقین که
اول ایچ دعدا ایدیجیدر اندن صکره جاهل دوستک مصاحبتندن یعنی
صحابتندن ایکیدر بیت پرهیز کن مقتدر در عدو عاقل خوشتر ز صدیق جاهل
خویش را از نزد • او دشمن دور دار • یار نادان را ز خود مهجور
دار محصول بیت کندیکی دشمندن ایراق طوت و جاهل دوستی کندکدن
مهجور طوت ای پسر کم گوی با مردم درشت • در بگوید با تو بنماید پشت
محصول بیت ای اوغل خلقه قتی و ایری سویلیه و اگر سویلرسک ساکا ارقه
کوسترر یعنی سندن یوز دندروب اعراض ایدر • بهترین خلق میدانی که راست
انکه داد انصاف انصافش نخاست • خلق خالقک ضمیله خوی معناسنه در محصول بیت
خوبکی بیلورمیسن کیم مخصوصدر اول کمسیه مخصوصدر عدل و دادی ویردی و کندی
انصاف استمدی یعنی او ز زنده اولان حقوق عبادی یرینه کتوروب
ادا ایتدی اما کندونیک الی او ز زنده اولان حقوقی عفو ایتدی دیمکدر معلوم اوله که
انصافش کلمه سنده شین ضمیر انکه ده مقدر اولان کمسه یه راجعدر • چو گدا حدیث گوید با فقیر
به بود زانکه پوشانی حریر • محصول بیت چونکه فقیره گوزل سوز سویلرسن
اندن یک اولور که قوماش کیدیره سن یعنی فقیره گوزل سوز سویلمک قماش کیدرمدن
یکدر الکلمة الطیبة صدقة • چشم خوردن با بیشه هر سرور است • تلخ باشد از شکر شیرین
ترست • محصول بیت غضبین یوتقمق هر اولونک صنعتیدر اچی اولور اما عسکردن
طاتلولقدر • هر که با مردم نسازد در جهان • زنده کانی تلخ دارد بی گمان •
محصول بیت هر کمسه که جهانده خلقله دوزلمیه یعنی موافقت امتزاج و اختلاط
ایده میه شبهه سز اچی درلک طوتر • آنکه با شوخ حشت و ندارد شرم نیز •
دانکه ادنا پاک زادست ای عزیز • شوخ بونده گستاخ و بی ادب معناسنه در
و زادست اصلده آزاده است در ضرورت وزن ایچون حذف و ایصال قلنمشدر
محصول بیت اول کمسه که گستاخ و ادبسزدر دخی حیاسی یوقدر ای عزیز
بلکه اول کمسه مرداراوغلی حرداردر • از ملامت تا بجانی در امان • باش ایم

همنشين معالي محصول بيت تا كه سلامت و تهمتن حفظ و امانده قالمسن
دايم صلحا نك مصاحبى اول **در صفت تجربت خود** چند خصلت اورد خواري
بروي • با تو كويم كر همي كوي بكوي • بعض نسخه ده چند يرينه هفت واقع اولمش
هفت نك منجمله اسم عدد ركز معناسنه محصول بيت يوزه نقدر قوى خورلق
كتوررسكا ديمم اكر دي دارسك يعنى اكر بكا سويله درسك سويليم • اول ان باشد كه
مانند مكس • كرد نا خوانده شود مهمان كس • مانند يعنى بونده ادات
تشبيه در و مكس ميمك و كاف عجمك فتحه سيله سكك معناسنه در و نا خوانده
دعوت اونمامش ديمكدر و مهمان ميمك كسريله قونق معناسنه در محصول بيت
اولا خورلق و الجقلق اول اولور كه سكك كبي كشي دعوت اونمامش ايكن كسنك
قونوغي اوله • هر كه مهمان كشى نا خوانده شد • نزد مردم خوار و زار انده شد • محصول بيت
هر كمسه كه دعوت اونمد وغي حالده بر كمسه قونق اولدوي خلق قتنده خوار زار
و سوريلمش اولدي • ديكر ان باشد كه نادانه رود • كتخدايى خانه مردم شود • محصول بيت
دخي خورلق اول اولور كه بر جاهل كيدر بر كشينك خانه كتخداسي اولور حال بو كه
صاحب خانه نك بو خصوصه رضاسي اولميه • كار كردان بر حديث ان دو مرد
از سر جهل هر دو در بنزد • سر برينه بعض نسخه ده بيه واقع اولدي و بنزد
نونك و بانك فتحه سيله جنك معناسنه در محصول بيت مذكور خصلتك بر دخي اول
ايكي ارك سوز يله عمل ايلكدر زيرا جهالت جهتنده هر ايكيسنده جنكده در ايكي آدم
مراد دعوت اونمادقده مهانلة كتخداى خانه در كه ذكر اولندي • هر كه بنشيند بر صدر
صدور • كر رسد خواري بر وپيش نيست دور • محصول بيت هر كه اولتوركه صدرنده
اوتوره اكر انك يوزينه خوارلق ايرشيرسه بعيد دكلدر • نيست جمعي را چو بر قول
تو كوش • صد سخن كر با شدت يك را مكوش • محصول بيت بر جماعتك قولاغي
سنك سوزكده دكلدر اكر يوز سوز كده اولورسه بر ينه سعي اتمه يعني بر يني سويلمكه
چالشمه • حاجت خود را مخواه از دوشمنان • زين بتر خواري نباشد در جهان •
محصول بيت حاجتكي دوشمنلردن استمه زيرا جهانده بوندن يره خورلق اولماز
مصراع

مصراع ثانيه حكم تعليلده در لكن ادات تعليل ضرورت وزن ايچون ترك
اولنمشدر • از كزد ما يه مراد خود مجوي • تا نيايد مر ترا خواري بر دي •
محصول بيت اصلى الحقد كندي مرادكي استمه تا كم سنكه يوزيكه خوارلق كلميه
بازن كوكك مكن باز هلاك تا نكردي خوار و زار و مبتلا هلاها نك منجمله
الا معناسنه حرف تنبيه در يعني اكاه اول ديمك اولور محصول بيت عورت و اوغلانه
اوينه اكاه اول تا خور و زار و مبتلا اولميه سن **در صفت يار موافق** •
در جهان شش چيز مي ايد بكار • اول يار طعامي خوشكوار • محصول بيت
جهانده التي شيئي ايش كلور يعني ايشه يرر اول كه بر كره يعني مكرر اوليه ايو
هضم اولنجي طعام ديمكدر معلوم اولا كه طعامك مضافي بر خوردن كلمه سي مقدر در
خوش بود يار موافق در جهان • باز مخدومي كه باشد مهربان مخدوم اكثريا
بلا زاده لرده و بك زاده لرده اولكا بر زاده لرده مستعمل لكن بو محلده افندي
معناسنه در محصول بيت جهانده يار موافق لطيفدر دخي شول مخدوم كه مشفقلي
و شفقتلي اوله • هر سخن كان راست كويي و درشت • به ز دنيا زانكه
در وي نفع نست • محصول بيت هر سوز كه انى طوغرو و صحيح سويليه سن
دنيادن يكدر زيرا كه انده سكا فائده وار در • انكه از زانست كز علم بهاش
عقل كامل دان و دانش دان باش • بعض نسخه ده انچه واقع اولمشدر محصول بيت
اول نسنه كه عائده انكه بهاسي او جوز در عقل كامل بل و مسرور و دانا
اول • دوشمن حق را نشايد داشت دوست • بازكشت جمله چون اخر بدوست
بعض نسخه ده نشايد يرينه نبايد واقع اولدي و بازكشت كاف عجمك فتحيله
رجوع معناسنه در محصول بيت حقك دوشمني دوست طوتمه لايق دكلدر
چونكه جمله نك رجوعي اخر اول اللهه در • عيب كس با او نمي بايد نمود
زانكه بنود هيچ كس بي غدود • غدود غينك معجمك ضمه سيله غده نك جمعيدر
بز ديدكلري غليظ شيدر كه عمده اولور محصول بيت كمسه نك عيبني كندو يه كوسترمه
نك كركمز زيرا كه هيچ بر غدود سزات اولماز يعني عيبسز كشي اولماز ديمكدر
از خدا خواه انچه خواهي اي پسر • نيست در دست خلايق نفع وضر • محصول بيت

هر نه استرسك ای اوغل خدادن استه زیرا فائده وضرر مخلوقات النده دكلدر
جمیع اشیا حضرت خدانك یدنده در • بنده كان را نیست ناصر جز اله • یار از حق
خواه از غیر نیش مخواه • محصول بیت عبادك اللهدن غیری یاردمجیسی یوقدر
یاردمی حقدن استه انك غیریدن استمه • انكه از قهر خدا ترسد بسی • پی گمان ازوی بترسد
هر كسی • محصول بیت اول كه خدانك غضبندن قورقه شبهه سز هر كس
اندن قورقر • از بدی گفتن زبان را هر كه بست • كرد شیطان لعین را زیر دست •
بد یاره مز ویا مصدریه در و زیردست لغتده الی التنده دیمكدر اما بونده زبون
ومغلوب وضعیف معناسنه در محصول بیت هر كه یاره مز ایشی سویلمدن دلینی
بغلدی شیطان لعینی مغلوب وزبون ایلدی • در بیان پند ناصح • كس نیابد هیچ
چیز از هیچ كس • یاد گیر از ناصح خود این نفس • نفس ناصح مراد سوزدر محصول
بیت كمسه [illegible] هیچ نسنه بوالماز كندی ناصحكدن بو سوزی خاطركده دوت
نیست اول دوستی اندر ملوك • این سخن یاد گیر از اهل سلوك • محصول
اول پادشاهلرده دوستلق یوقدر اهل سلوكدن بو سوزی اوكران اهل سلوكدن ولی الله
دیمكدر كه مرادشیخ كندیلر بیدر و پادشاهلرده دوستلق و محبت یوقدر دیمكدن [illegible]
وجهی تنبیه ایچوندر یعنی غافل اولمه پادشاهلر هر نقدر حلیم و شفیق اسه ده
اندن حذر اوزره اولوب حدكزدن تجاوز ایلمكه زیرا انلر خلاف شرع و
قانونده اولنلره اصلا مرحمت و شفقت اتمزلر بلكه شرع و قانونده اقتضا ایدر
انی اجرا ایدرلر الحاصل انلره لانكلیف دوستلق اولمز • سفله را با مروت نیكبری
هیچ بر خوی بنا بر مهتری • محصول بیت الحق و الا دنی الاصل كمسه مروت ایله
نظر ایلمه زیرا یاره مز حویلی اولولق بولماز • هر كه بر مال كسان دارد حسد
بوی از رحمت برد ماغش كی رسد • محصول بیت هر كیم كه ارك مالنه حسد
طوتر یعنی حسد ایدر انك دماغنه رحمت قوقوسی قچن ایرشور اكه كذا ایست
و مكو بد دروغ نیست او را در وفادار فروغ دروغ دالك ضمیله یالان
معناسنه در وفادار وصف تركیبیدر ویا مصدریه در و فروغ فانك ضمیله ایدنلق
معناسنه لكن بونده صدق معناسنی افاده ایدر محصول بیت اول كه مبالغه ایله

یالانجی

یالانجی در و دائما یالان سویلر انكه وفادارلقده صدقی یوقدر • در بیان اهل سعادت
هر كرا شد كار عادت بلندش • در جهان بخت و سعادت یابندش • مصراع
اولده شاین ضمیر معنا جهتندن كاره مقیددر و مصراع ثانیده یا بخته و سعادته
مقیددر یعنی ایكیسندن هر برینه هر قنغی سینه قید اولسه جائزدر محصول بیت
هر كمسه كه اوج عمل انكا عادت اوله جهانده انكا بخت و سعادت حاصل اولور تا توانی
چیز بی منت كنی • خویشتن را مستوجب رحمت كنی • محصول بیت مادامكه
قادرسن منتسز خیر ایله كندیكی رحمته لایق ایله • هر كرا بینی بر ان ناصواب
سر بر [illegible] بی صواب ار الف ممدوده ایله و [illegible] سكونیله امر
حاضردر معناسی كتور دیمكدر ار یدندن مشتقدر محصول بیت هر كمی كه نامعقول
یولده كوره سن باشنی یوله كتور یعنی انی طریق مستقیمه قولا غوزله تا ثواب بوله سن
ذاتا كر بیند او عیب كسان • در ملامت هیچ نگشاید زبان • محصول بیت اكر اول
كه دائما كمسه ارك عیبنی كورر یعنی كندی عیوبنه مقید اولمیوب غیرك عیوبنه
ناظر اوله رسوا ایلقده اول كمسه دل اچمز یعنی شول قدر رسوای عالم اولور كه كثرت
كثرت عیوبندن كمسه یه سوز سویلمز • زحمت خود را ز مردم دور دار • بار خود
بر كس میفكن زنهار • محصول بیت كندی زحمتكی خلقدن ایراق طوت صقین
یوككی كمسه نك اوزرینه برقمه • در بیان رستگاری • گر همی خواهی كه باشی رستگار
رخ مگردان ای برادر از سه كار • رخ رانك ضمیله وخانك معجمه نك سكونیله یكلق
معناسنه در اما بونده یوز مراد در محصول بیت اكر استرسك كه دائم قورتلمش اوله سن
ای قرنداشم اوچ شیدن یوز دوندرمه • اولا دیدن بود حكم قضاكش • بعد از ان جان
بجان و دل رضاكش • تفاشره و رضاشره شاین ضمیرلری خدایه راجعدر محصول بیت
اولا خدانك حكم ازلیسن كوزمكدر یعنی ادراك ایدوب جمیع احكام و اوامر
خداده بلمكدر اندن صكره جان و كوكل ایله خدانك رضای شریفنی استمكدر • چیست
سیوم دور بودن از جفا • هر كه این دارد اهل صفا • محصول بیت اوچنجیسی نه در
جفادن ایراق اولمقدر هر كمسه كه بو اوچ عمل طوتر اهل صفا اولور • هر كه
دارد دانش و عقل و تمیز • جز براه حق نبخشد هیچ چیز • محصول بیت هر كمسه

علم و عقل و ادراکی وار در حق بولنده غیرتی سنه بغشلمز یعنی صدقه واجب دائما الله
ایچون اولور صدقه کالوده گرد و با ریای نکو دان چنین مقبول خدا صدقه بونده
ضرورت وزن داللك سکونیله اوقنمق لازمدر که کالوده که آلوده دیمکدر ضرورت
وزن ایچون حذف وایصال اولنمشدر محصول بیت صدقه واجب که ریا ایله قرشمش
اوله اول خیر ایچون مقبول خدا اولور یعنی ریا ایله اولان صدقه واجب حضرت حقه
ایچون اولمدوغی بیاندر کر عمل خالص نباشد همچو زر قلب را ناقد بیارد در نظر
قلب یوزنده کچمز اقچه معناسنه در محصول بیت اکر عمل التون کبی خالص پاك اولمیه
مقبول اولماز زیرا قلب اقچه صراف نظرینه کتورمز یعنی قبول ایلمز مصراع ثانی مصراع
اوله حکم تمثیلدر • تا توانکر باشی اندر روزگار • نفس را از آرزوها دور دار • محصول
اولدر جهانده غنی و بای اولورسکده نفسکی آرزولردن ایراق طوت در صفت صدق
وامانت و سخاوت چار چیز است از کرانهای حق • یاد دارش چون زمین
کیمیا سبق • محصول بیت دورت نسنه حقك کرامتلرندن و احسانلرندندر خاطرکده
طوت اول دورت نسنه چونکه بندن سبق الورسن • اول صدق زبانت در سخن •
وانکهی حفظ و امانت فهم کن • محصول بیت اول لسانك صدقیدر یعنی کرچك
سویلیوب یلان سویلیمامقدر صکره حفظ و امانت در فهم ایلیه • بس سخاوت
از کرامات اله • فضل حق دان کر نظر داری نکاه • محصول بیت صکره سخاوتدر که
اللهك کرامتلرندندر اکر نظریکی حفظ ایدرسك اللهك فضل و احسانی بیل یعنی حرامه نظردن
نظریکی حفظ قادرسك اللهك لطف و احساننه مظهر اولمش اولورسك • تا توانی
دور باشی از سود خوار • زانکه هست از دوشمنان کردکار • محصول بیت مادامکه
قادرسك معامله ایچی دن ایراق اول زیرا اللهك دوشمنلرندندر • بهش مردم هرکه
راز ت کردفاش • همدم از ابله باطل سخنه مباش • محصول بیت خلقك
قتنده هرکمسه سریکی فاش ایلدی اول احمق باطلك مصاحبی و دوستی اولمه
هرکه باشد مانع عشر و زکات • سوانکه غافل واز بکذارد صلات • زکات و صلات
رسم عثمانیده واو رسمیله والف ایله کتابت اولنور اما سایر کتابلرده بو کونه
بالکز الف ایله یازلمشلردر و واو ذات تشبیهدر و بکذارد ترك ایدر دیمکدر و الله

دکلدر

دکلدر معناسیله ادا ایت دیمکدر کذارید ندن مشتقدر کاف عجمك ضمیله
محصول بیت هرکمسه که عشر و زکاته مانع اوله دخی اول کمسه نمازی
نماز کبی ادا ایده • بر حذر باش از جفا کیشان زنهار • تا نسوزد مر ترا
بسیار نار • محصول بیت صقین بو بخیلی کمسه لردن حذر اوزره اول
تا سنی آتش چوق یقمیه در صفت ترك خشم و قهر میکوید • در کذر از چار
خصلت زنهار • تا بنا شی در جهان بی زار زار • از چار از بیچ چار تقدیرنده
در محصول بیت صقین بو دورت خویلردن کچ تا کم جهانده زیاده زار و نالان
اولمیه سن لذت عمرت اکر باید بدهر • باش دائم بر حذر از خشم و قهر
محصول بیت اکر زمانه ده سنك عمرك لذتی کرك ایسه دائم خشم و قهردن
حذر اوزره اول یعنی خشمناك اولوب قهرلنمه • خلق با خویت نکرد و چونکه
راست • کر بخوی مردمان سازی رواست • راست بونده موافق و تابع
معناسنه در محصول بیت چونکه خلق سنك خویکه تابع اولماز اکر سن خلقك
خوینه موافق و تابع اولورسك لایق و معقولدر کمه اما شرع شریفه مخالف
اولورسه موافقت معقول دکلدر • زانکه حاصل نیست دل خرسند دار • کوش
دل را جانب این پند دار • خرسند خانك مجیه نك ضمیله ورانك سکونیله و سینك
فتحیله راضی وخشنود معناسنه در محصول بیت اول نسنه دنکه حاصل و میسر دکلدر
کوکلکی راضی طوت یعنی میسر اولمدی دیو الم چکمه کوکل قولاغنی بو نصیحت طرفنه
طوت بعض نسخه ده کوش دل واو عاطفه ایله واقع اولدی • ای برادر تکیه بر دو
مکن • یا دهار از ناصح خود این سخن • محصول بیت ای قرنداش دولته اعتماد ایلمه
ایله کندی ناصحکدن بو سوزی خاطرکده طوت • سود نکند کر کریزی از قضا • هرچه
می اید بدان می ده رضا • محصول بیت اکر قضادن قچرسك فایده ایلمز زیرا حاصل
محالدر پس هرنه که کلورسه اکا رضا ویر • هرکه او با دوستان یکدل بود •
جمله مقصود دلش حاصل بود • محصول بیت هر اول کمسه که دوستلر ایله بر کوکلی
اوله یعنی متفق و متحد اوله انك کوکلنك جمله مراد و مقصودی حاصل اولور

دربیان معتبر درجهان دانی که کردد معتبر • آنکه او را باک نبود خطر • باک
بای عربیله بونده خوف معناسنه در محصول بیت بلورمیسن جهانده کیم معتبر اولور
اول کمسه که اکا خطر و ضرردن قورقو اولمیه • کر رسد با آدمی برنج و تعب • بیشتر از
طمع باشد سبب • محصول بیت اکر آدمه رنج و زحمت ایریشه اکا زیاده رک
طمع سبب اولور یعنی آدمه رنج و زحمت اکثریا طمعدن ایریشور پس طمعی اولمیان
کمسه رنج و زحمتدن سالم اولور • کم کند با کس وفا این روزکار • جور دارد نیستش
با مهر کار محصول بیت بو جهان و زمانه کمسه یه قلمز جور و جفاسی واردر
مهر و وفا ایله ایشی یوقدر • آنکه با تو ور زغم کردست یار • روز شادی هم بپرسش
زنهار محصول بیت اول کمسه غم و غصه کونلنده سکا یار و یولداش اولدی هم
شادلق کونلنده دخی اول کمسه یی البته صور و سؤال ایله یعنی فراموش ایله
دیمکدر • روز نعمت کر تو پردازی بکس • روز محنت باشدت فریاد رس
پرداز باء عجمک فتحیله فعل مضارع مفرد مخاطبدر بو محلده معناسی التفات
و انتساب ایلرسک دیمکدر و پرداز مشتقدر و فریاد رس موصوف ترکیبدر
بر کمسنه یه مدد دینه ایریشیجی در • محصول بیت اکر سن نعمت و دولت کونلنده
کمسه یه التفات و انتساب ایلرسک محنت و مصیبت کونلنده سکا فریاد رس اولور
یعنی مدد یه ایریشیجی اولور • چون بیابی دولتی از مستعان • اندران دولت مبر از دوستان
محصول بیت چونکه اللهدن دولت و عزت بوله سن اول دولتده دوستلری حالدن
الله یعنی کوکلدن چقرمه • مر ترا هر کس که یار غم بود • چون رسی کنجی هم او همدم
بود • محصول بیت هر کمسه که غم دوستی اوله یعنی غصه و غمک وقتنده سکا انیس
ایرکیوب معاون و خیرخواه اوله چونکه بر شدت و قیسلغه دخی ایریشه اول سکا
مصاحب و همدم اولور بعض نسخه ده کنجی یرینه شادی واقع اولمشدر • دربیان
معرفة الله • معرفت حاصل کن ای جان پدر • تا بیابی از خدای خود خبر • محصول
بیت ای بابانک جانی معرفت حاصل ایله تا کم کندی خداکدن خبر بوله سن • هرکه
او را معرفت حاصل نشد • هیچ با مقصود خود واصل نشد • محصول بیت

هرکه

هر کمسه که اکا معرفت حاصل و میسر اولمدی کندی مقصودینه واصل اولمدی بو منندن
مراد معرفة الله در پس اول کمسه که اللهی بلمدی جنت اعلایه کیرمز زیرا اللهی
بلمیان کافردر کافر که یری ابدی جهنمدر جنت دکلدر • هرکه عارف شد خدای
خویش را • در فنا بیند بقای خویش را • محصول بیت هر کمسه که کندی خداسنی
بلیجی اولدی کندو بنک بقاسنی فناده کورر یعنی کندو یی فانی بلور فنا فانک فتحیله
زوال معناسنه در • هر که او عارف نباشد زنده نیست • قرب حق را لایق و
ارزنده نیست • محصول بیت هر اول کمسه که عارف اولمیه دیری دکلدر حقه
یقین اولمغه لایق و ارزنده دکلدر ارزنده لایق معناسنه در • نفس خود را چونکه
بشناسی بهلا • حق تعالی را بدانی با عطا • محصول بیت کندی نفسکی چونکه فهم
ایده سن اکاه اول حق تعالی یی عطا ایله بلورسن من عرف نفسه فقد عرف ربه
عارف آن شد که باشد حق شناس • هر که عارف نیست • نبود جنس ناس
محصول بیت عارف اول اولور که حق شناس اوله یعنی حقی بلیجی اوله هر کمسه
عارف دکلدر انسان جنسی اولماز • هست عارف را بدل مهر و وفا • عارف ار باشد
دائم با صفا • محصول بیت عارفک کوکلنده محبت و وفا واردر پس عارف دائم
صفا کمسه ایله اولور • هر که او را معرفت بخشد خدا • غیر حق را در دل
او نیست جای • محصول بیت هر کمسه که خدا معرفت احسان ایده حقدن غیری
اول کمسه نک کوکلنده یر طوتمز • مزد عارف نیست دنیا را قدر • بلکه بر خود نیستش
هرکز نظر • محصول بیت عارف قتنده دنیانک قدر و شرفی یوقدر بلکه عارفک
هرکز کندو یه نظر یوقدر • معرفت فانی شدن در دیه بود • هر که فانی نیست
عارف کی بود • در دیه در ره و تقدیرنده در دی واوک فتحیله و یای ملفوظه
نک سکونیله ضمیر غایبدر بحسب القرینه خدایه راجعدر محصول بیت معرفت حق بو یولده
فانی اولمق ایله حاصلدر هر کمسه که بو یولده فانی دکلدر نجه عارف اولور • عارف
از دنیا و عقبا فارغست • زانچه باشد غیر مولا فارغست • محصول بیت
عارف بو دنیا و آخرتدن فارغدر زیرا اول مولادن غیری نسنه دن فارغ
اولوبدر بو معناده مجازاً وارد در الدنیا حرام علی اهل الآخرة والآخرة حرام

علی اهل الدنیا و هما حرامان علی اهل الله • همت عارف لقای حق بود زانکه
فانی مطلق بود • لقا لامک کسریله یوز معناسنه در اما بونده دیدار کبریا مراددر
و بعض نسخه ده لقا یرینه بقا واقع اولدی محصول بیت عارفک قصد و همتی دیدار
حق اولور اول سببدن که عارف کندی نفسنده فانی مطلق اولور • در بیان مثال این
جهان با چه ماند این جهان تا گویم جواب • آنکه بیند آدمی چیزی بخواب •
محصول بیت جهان نه یه بکزر جواب ایدوب سویلیم اول شیئه بکزر که آدم اویقنده
بر شیئی کورر یعنی دوش • چون شود بیدار از خواب ای عزیز • حاصل خوابش
نباشد هیچ چیز • مصراع ثانیده اولان خواب دوش معناسنه در محصول بیت
ای عزیز چونکه اول اویویان آدم اویقوسندن اویانق اولور دوشنک حاصلی
هیچ نسنه اولماز • همچنین چون زنده افتاد و مرد • هیچ چیزی از جهان با خود نبرد •
محصول بیت هم بو ذکر اولنان مثال کبی چونکه بر دیری دوشنی اولوب جهانده کندی ایله
هیچ بر شیئی التمدی • هر کرا بود دست کردار نکو • در ره عقبا بود همراه او • محصول
بیت هر کمک که ایو عملی اولمشدر آخرت یولنده انک یولداشی اولور • مردار پیر
پرور داند کنار • مکر و شیوه می نماید بی شمار • شیوه بونده حرکات شیرینه
معناسنه در محصول بیت دنیا ارینه قوجقنده بسلر حدسز کوستر چون بیاید خفته
شوهش از زمان • بی گمان سازد هلاکش ناگهان • محصول بیت اول زمانکه
چونکه اریني اویوشدر غافل بولسه شبهه سز انی اکسزین هلاک ایلر • بر تو بادا
ای عزیز پرهیز • گر چنین مکاره باشی بر حذر • محصول بیت ای چوق عزیزلی
عزیز سنک اوزریکه لازم و واجب اولسون یا خود سکا بند و نصیحت اولسون که
بونک کبی مکاره و حیله کاردن حذر اوزره اول صقنسن • در بیان ورع • در ورع
ثابت قدم باش ای پسر • گر همی خواهی که گردی معتبر • محصول بیت ورعده ثابت
قدم اول ای اوغل اگر استرسنک که دائما معتبر اولهسن ورع واوک فتحیله و رانک
فتحیله حرامدن و شبهاتدن صقنمغه دیرلر تقوا کبی اما بعضیلر تقوا ایله ورعی فرق
ایتدیلر • خانه دین را دایما از ورع • لیک می گردد خراب از طمع • محصول بیت
دین اوی ورعدن معمور اولور لکن طمعدن خراب و ویران اولور • هر که از علم ورع

بمرد

سبق دور باید بودنش از غیر حق • محصول بیت هر کمسه که علم
ورعدن سبق طوته اول کمسنه اللهدن غیریدن ایراق اولمق کرکدر
ترسکاری از ورع پیدا شود • هر که بی شد بی ورع رسوا شود • محصول بیت
قورقوتیجیلق ورعدن پیدا اولور یعنی ضد اولان قورقمق حرامدن و شبهه‌لردن
احتراز ایدوب اعمال جمیله‌یه مداومت ایتمکلک حاصل اولور هر کمسه که
ورعسز اوله رسوای اولور • با ورع هر کس که خود را کرد راست • جنبش
و آرامش از مهر خداست • محصول بیت هر کمسه که کندویی ورع سببیله
امین و مستقیم ایلدی یعنی جمیع محرمات و شبهه‌لردن بری اولدی انک حرکت
سکونی الله ایچوندر یعنی • ورع شد یار با علم و عملی • حسن اخلاصت
بباید بی حلل • محصول بیت چونکه ورع علم و عمله یار اولدی حسن اخلاصک
نقصانسز کرک یعنی ورع و علم و عمل برله کمال حسن اخلاص دخی لازمدر
بعض نسخه ده خشیت و اخلاص باید زان محل واقع اولدی خشیت خالقک تعالی
قورقمق معناسنه در ناگهان ای بنده گر شد گناه • توبه کن در حال و عذرش
بخواه • محصول بیت اگر ای عبد مکلف ناگهان گناه ایلدکسه درحال توبه
ایله و اول گناهک عذرینی دله • چون گناه نقد آید در وجود • توبه نسیه
ندارد هیچ سود • محصول بیت چونکه حاضر گناه وجوده کلدی کلجک توبه
هیچ فائده ایتمز یعنی درحال توبه لازمدر • گر تاخیر کاهلی کردی خطاست
بر امید زندگی کان بی وفاست • محصول بیت توبه و رجوع اتمده
کاهلک ایلمک خطادر حیات امیدی اوزره وفا طوتمه زیرا حیات وفاسزدر
در بیان صفت خدمت مردان • تا توانی ای پسر خدمت گزین
تا روا است مرادات زیر زین • محصول بیت ای اوغل مادامکه قادر سنک
خدمت اختیار ایله تا مرادک ایه اگر التنده کیده یعنی مرادک میسر اوله
بنده چون خدمت مردان کند • خدمت او گنبد گردان کند • مرداندن
مراد مردان خدادر یعنی اولیاء الله گنبد کاف عجمک ضمیله قبه معناسنه در و
گردان دونیجی دیمکدر پس گنبد گرداندن مراد فلکدر و فلکدن مراد خلقدر

وعمل بیانی

یعنی ذکر محل ارادۀ حال قیلسلندر محصول بیت چونکه عبد مکلف اولیاء الله
خدمتلریله جمیع خلایق انلک خدمتن ایلر بهر خدمت هرکه بربندد
میان • بشود از آفات دنیا در امان • محصول بیت هرکه که خدمت
ایچون بل بغلدی دنیانک بلالرندن امانده اولور • هرکه پیش صالحان خدمت کند
ایزدش با دولت و حرمت کند • محصول بیت هرکه که صالحلر اوکنده
خدمت ایلیه الله تعالی انی دولتلو و حرمتلو ایلر • خادمک باشند اخوان رفیع
جای ایشان را جنان باشد رفیع • خادمان خادمک جمیعدر خدمتکارلر دیمکدر
مراد دنیاده اهل الله خدمت ایدنلردر محصول بیت اهل الله خدمت ایدیجیلر
مؤمن قرنداشلره شفیع اولورلر زیرا انلرک مقاملری جنات لیچلی اولور جنات جمعک
کسریله جنتک جمعیدر • خادمان راهست در جنت باب • روز محشر بی حساب و عذاب
محصول بیت اولیاء الله خدمتکارلرینه جنتده مرجع و مقام وار در محشر گوننده حساب
و عذابسز داخل اولورلر معلوم اوله که بو محلده خادملردن مراد اولیاء الله خدمت
ایدیجیلردر کرک بانفسهم استوتلر و کرک باموالهم خدمت ایتسونلر • کرچه
خادم عاصی و مفسد بود • بهتر از صد عابد ممسک بود • خادملردن مراد بونده
اولیاء الله مالیله خدمت ایدیجیدر یعنی شول کسنجیدر که اموال و ارزاقینی دریغ ایتیوب
اولیایه بونده صرف ایلر و عابد ممسکدن مراد شول بخیل عابدر که اولیاء اللهه نه
نفسیله خدمت ایدر و نه مالیله خدمت ایدر بلکه مالنی اول عزیزلرک یولنده صرف
ایلمده بخل عظیم ایلر محصول بیت اولیا کرامه خدمت ایدیجی سخی اگرچه عاصی و مفسد
اولورسه یوز بخیل عابددن ییرک اولور • میدهد هر خادمی را استعان •
اجر صائمان و قائمان • مزد ویرمک ضمیله و زانک سکونیله ثواب معناسنه در
صائمان اوروج طوتیجیلر و قائمان احیاء لیل ایدوب نماز قلیجیلر دیمکدر محصول بیت
حق تعالی هر بر خادمه اوروج طوتنلرک و نماز قلنلرک ثوابی اجرینی ویرر • هر خدمت
هرکه بر بندد کمر • از درخت معرفت یابد ثمر • محصول بیت هرکه که خدمت
اولیا ایچون قوشاق بغلدی یعنی حاضر و آماده اولدی معرفت اغاجندن یمش
بولور • هرکه خادم شد جنانش میدهند • هم ثواب غازیانش میدهند • محصول بیت

هرکه

هرکه که اولیاء اللهه خدمت ایدیجی اولدر اکا جنت ویررلر دخی اکا غازیلر
ثوابین ویررلر میدهندک فاعلی خدادر تعظیما جمع ایچوندر در بیان
تعظیم مهمان ای برادر دار مهمان را عزیز • تا بیابی رحمت از رحمان تو نیز •
محصول بیت ای قرنداشم قونوغی عزیز طوت تا رحماندن سن دخی رحمت
بولهسن • مؤمنی کو داشت مهمان را نکو • حق کشاید باب رحمت را برو •
برو برا و تقدیرنده در محصول بیت شول مؤمن که او قونوغی ایو طوتدی حق
تعالی انک اوزرینه رحمت قپوسنی آچر اکرام الضیف لو کان کافرا • هرکه باشد
طبعش از مهمان ملول • از وی آزارد خدا و هم رسول • محصول بیت هرکه که
انک طبیعتی قونوقدن ملول یعنی حضور اوله اندن الله و رسولی دخی انجنور • بنده که خدمت
مهمان کوند • خویش را شایسته رحمان کند • محصول بیت بر قول که او قونوغک
خدمتین ایلیه رحمانک رحمتنه لایق ایلر • هرکه مهمان را بروی تازه دید • از خدا
الطاف بی اندازه دید • محصول بیت هرکه که قونوغه کولر یوز ایلیه بقدی خدادن
نهایتسز و نهایتسز لطفلر کوردی • از تکلف دور باش ای میزبان • تا گرانی بنوت
از مهمان • میزبان مینک کسریله و زانک ضمیله قونوق ایلجی معناسنه در محصول بیت
ای قونوق ایلجی تکلفدن ایراق اول تا که قونوقدن ثقلت حاصل اولیه مهمان
بونده ضرورت وزن ایچون یا ایله اولمق لازم باشدر • هست مهمان از عطایای کریم
هرکه زو پنهان شود باشد لئیم • محصول بیت قونوق حضرت کریمک کرملرندن و
احسانلرندندر هرکه که قونوقدن کزلنور بایره مرد اولور • خیره بر خواه کسی مهمان
مشو • چون رسد مهمان از و پنهان مشو • خیره بونده بد اندیش و لجوج معناسنه در
بو محلده منادا واقع اولمشدر حرف ندا مقدردر محصول بیت ای لجوج بد
اندیش کسنه نک سن قونوق اولمه چونکه قونوق کله اندن کزلنوب اولمه
یعنی محجوب کزلنمه • هرکه مهمان را گرامی میکند • کوششی در نیکنامی میکند •
گرامی کافک ضمیله و کسریله و یای مصدریه اوله تعظیم معناسنه در محصول بیت
هرکه که قونوغه تعظیم و تکریم ایلر اول کسه ایو نام ملقوده چالشمق ایلر • هرکه مهمانت
بود از خاص و عام • پیش او کی باید آوردن طعام • خاص و عامدن مراد

هر بو محلده اغنیا و فقرادر محصول بیت خاص و عامدان هرکه که سکا قوتوق
اوله انک او کنه طعام کتورمک کرکدر • آنکه داری اندرکهی پیش ای پسر • بردن
باید پیش درویش ای پسر • محصول بیت ای اوغل اول نسنه دنکه سکا وارد
ازچوق هر نقدر ایسه ای اوغل مسافر درویش اوکنه کتورمک کرکدر نان بده با جان
بهر خدای • تا دهندت در بهشت عدن جای • جابجا اچلر دیمکدر محصول بیت
اجلره اته ایچون اتمک ویر تا سکا جنت عدنده یر ویرلر • بر تن عریانا که
بخشد جامه • حق دهد او را ز رحمت نامه • که بو نده اسمدر کسم معناسنه محصول بیت
کم که چیلق بدننه جامه ولباس احسان ایده حق تعالی اکا رحمتندن نامه ویررو
جایزدر که تن بو نده شخص معناسنه اوله نته کم کلستانده مواضع متعدده ده واقع
اولمشدر پس بو یله اولنجه معناده حسن ادا ایچون بر یای وحدت دخی نته املا
اولنور محصول بیت کلام بر چیلق شخصه دیمک اولور الی آخره • هر که تو پوشد بر تنی عار
دهد • در دو عالم ایزد شش بار دهد • محصول بیت هرکه که بر چیلق شخصه
بر لباس ویره ایکی عالمده حق تعالی اکا یردم ویرر یعنی علامت ایلر • کر برای حاجت
محتاج را • بر سر از اقبال باید تاج را • محصول بیت اکر محتاجک حاجتین حاصل
ایلیه سن باشنک اوزره دولتدن تاج بولورسن • هر کرا باشد بدولت بخت یار
خیر ور فرد در نهان واشکار • محصول بیت هرکمک بخت وطالعی دولته یار اولور
اول کشی کزلیده وآشکاره ده خیره اوزره نورو سعی ایدر • ای پسر هرکز مخور نان
بخیل • کم نشین در عمر بر خوان بخیل • محصول بیت ای اوغل هرکز بخیل اتمکن یمه
عمر کوده بخیلک سفره سینه اوتورمه • نان ممسک جمله رنجست وعنا • می شود نان
سخی جمله دوا • ممسک میم اولک ضمیله و میم ثانینک سکونیله بخیل معناسنه در
و عنا عینک فتحیله بو نده الم معناسنه در محصول بیت بخیلک اتمکی جمله درد والم در
و جومردک اتمکی جمله دوا در طعام البخیل داء وطعام السخی دواء • تا نخواهندت بخوان
کس مرو • وز پی مردار چون کرکس مرو • بی بای عجمک فتحیله بو نده ادات
تعلیل معناسنه در وکرکس بر مشهور قوشدر که بیک یل ندر دیرلر محصول بیت سنی
دعوت ایتمه یرکمه نک سفره سینه کتمه کرکس مردار ولاشه ایچون کتمه • خشم
بنکی

نیکی از خسیس دون مدار • سقف ویران را تو بر استون مدار محصول بیت خسیس
والجقدن ایلک امید ایتمه طوتمه ویران سقفی دیرک اوزره طوتمه سقف بو نده
طوان معناسنه در • کر کنی خیری توان از خود مبین • هرچه بینی نیک بیابی وبد بیابی
محصول بیت اکر بر خیر ایدرسک سن انی کندو کندیکدن کورمه هرنه که کورسن ایو کوره
یا ره مذکوره در بیان علامت احمق سه علامت دان که در احمق بود
اولا غافل زیاد حق بود • سه سینک فتحیله ونا ساکنه اوچ معناسنه اسم عدد در
محصول بیت بل که اوچ علامت وانشان احمقده اولور اولا ذکر اللهدن غافل اولور
کفتنش بسیار عادت باشدش • کاهلی اندر عبادت باشدش • محصول بیت چوق
سوز سویلمک احمقه عادت اولور وعبادتده اکا کاهلک اولور • ای پسر
چون احمق وجاهل مباش • یک دم از یاد خدا غافل مباش • محصول بیت
ای اوغل احمق وجاهل کبی اوله بر ساعت ذکر اللهدن غافل اولمه هرکه
او از یاد حق غافل بود از حماقت در ره باطل بود محصول بیت هر
اول کمسه که ذکر حقدن غافل اوله احمقلغندن غافل اوله احمقلغندن باطل طریقده
اولور • هیچ از فرمان حق کردن متاب • بهر وام ازاده را دامن متاب
محصول بیت هیچ اللهک بیورغندن بو یو چورمه بورج ایچون ازاده
وازاده نک اتکنی بکمه یعنی طوتوب حاکمه ایلتمه • باطلی را ای پسر کردن
منه • نقد مرد از بهر کودن منه محصول بیت ای اوغل باطله بو یون
قومه یعنی اطاعت وانقیاد ایدوب بهزار اولمه کمسنه نک نقدینی
هر احمقه ویرمه مراد اسرار اولیاء اللهی هر کشیه عیان وبیان ایتمه دیمکدر
کودن کافک فتحیله حمار باکر بنه در اما بو نده احمق معناسنه در بهده ع بیدر
در قضای اسمانی دم مزن هر کسی را بیش بایه وکم مزن محصول بیت
قضای اسمانیده دم اورمه یعنی ضدانک قضاء قدرنده بحث ایلمه هرکسی
زیاده وعزیز کورلک واد نی اورمه یعنی الچق کورمه • دست خود را
سوی نامحرم مبار • جانب مال یتیمان هم مبار • محصول بیت کندی الکی نامحرم
جانبنه کتورمه دخی یتیملر مالی جانبنه کتورمه • تا توانی راز با همدم مکوی •

کسی تو باشی نیز با خود هم مکوی • محصولی بیت مادامکه قادر سک رازکی مصاحبکه

سویلیه و اکر مصاحبک سکی اولورسک دخی کندو بکه سویلیه حاصل کلام سنک سرکی

بک صقله دیمکدر • تا نشوی ازاد و مقبل ای عزیز • بی طمع می باش اکر داری

تمیز محصول بیت مادامکه متیور دنیادن فارغ و سعادتلی اولورسن ای عزیز

طمعسز اول اکر دلیکی ادراکک و ازعانک وار ایسه در صفت فاسق

هست فاسق را سه خصلت در نهاد • باشد اول در دلش حب فساد

محصول بیت فاسقک طبیعتنده اوج خوی واردر اولا کوکلنده فساد محبت

اولور • خوفتش کزردن خلق خداست • دور دارد خویش را از راه راست

فاسقک صنعة اللهدن مخلوقنی انجتمکدر دخی فاسق کندوئی صراط مستقیمدن

ایراق طوتر در صفت شقی هست ظاهر سه علامت در شقی • مینخورد دایم

خوام از احمقی • محصول بیت شقیده اوج نشان ظاهر در بری بودرکه دایم

احمقلغندن حرام • بی طهارت باشد و بیگاه خیز • هم زاهل علم باشد درکریز

محصول بیت شقی ناپاک اولور دخی وقتسز قالقجی اولور مراد صباح نمازنده

خواب غفلتده اولور دیمکدر هم علماء مجده اولور • با طهارت باش پس

وز عذاب گور خود اندیشه کن • محصول بیت طهارتله اول و پاکلکی صنعت ایله

دخی کندی قبرک عذابندن فکر ایله زیرا قبر عذابی اکثر ناپاکلکدن حاصل اولور

ای پسر مگریز از اهل علوم • تا نسوزد مرترا نار سموم • محصول بیت ای اوغل

علمادن قچمه تا کیم سنی اتش یقمیه زیرا علمادن اعراض ایتمک سو ممکدر بنا عبدر

بس علمای سومینلرک جهنمده بری معلوم در • تا توانی هیچ کس را بد مکوی

• پیش مردم هم زباب خود مکوی • محصول بیت مادامکه قادرسک هیچ کمسه

یاره من سویلیه دخی خلق قتنده کندی خصوصکده سویلیه شنا کتورکی مدح اتمه دیمک اولور

معرفت خواهی گره بر زر مبند • چون رسد مهمان بروبش در مبند • کره کاف عجمک

درانک کسریله دوکک معناسنه در محصول بیت معرفت استرسک اقچه والتونک

اوزرینه دوکم بغلمه چونکه قونوق ایرشه انکه یوزینه قپوی قپمه در بیان علامت

بخیل سه علامت ظاهر امد در بخیل • با تو کویم یاد کیرش ای خلیل محصول بیت

اوج نشان بخیلده ظاهر و پیدا اولدی ای دوست سکا دییم ای خاطرکده

خلوت ایله اول از سائلان ترسان بود • وز بلای جوع هم لرزان بود • محصول بیت

اول بخیل دیلنجیلردن قورقوجی اولور دخی اجلق بلاسندن دتره یجی اولور • چون رسد در

هر ویش اشنا بگذرد چون باد و گوید مرحبا • اشنا بونده بلیش معناسنه در محصول بیت

چونکه بولده بخیلک یوزینه اشنا ایرشه بخیل بان یکی کچر و مرحبا در کانه کندیدن

بر نسنه استیه دیو خوف ایدر الکثمر بعض نسخه ده مصراع ثانیده اول بوبله واقع

اولدی چون رسد در ره بخویش اشنا بو تقدیرجه رسد کک فاعلی بخیل اولور بشود

بشنود از حال کس را فائده • کم رسد با کس ز خوانش مائده • محصول بیت بخیلک

مالندن کمسه به فائده اولمز و انک سفره سندن نعمت اولمز در بیان حاجت

خواستن حاجت خود را مخواه از زشت روی • انکه دارد روی خوب از وی بجوی • محصول بیت کندی حاجتکی چرکین یوزلیدن استمه یعنی روی خوبی اولوجاولکه

یوزی کوزلیدن ... مرادیکی طلب اتمه اول کسه که کوزل یوز طوتر یعنی کوزل یوزلیدر

مرادیکی اندن استه اطلبوا الحوائج عند حسان الوجه • مؤمنی را با تو چون افتاد کار

تا توانی حاجت او را برار • محصول بیت بر مؤمنک چونکه سنکله ایشی واقع اولدی

مادامکه قادرسک انک حاجتنی حاصل ایله • حاجت خود را جز از سلطان

مخواه • چون بخواهی یافت از دربان مخواه • محصول بیت کندی حاجتکی سلطاندن

غیری کسه دن استمه چونکه بولمق استرسک قپوجیدن استمه سلطاندن مراد حضرت

خدادر و دربانندن مراد عبد عاجزدر • از وقات دشمنان شادی مکن • از

کسی پیش کسی دادی مکن • محصول بیت دشمنلر اولمسندن شادلق ایلیه سکه

کمسنه کی قتنده داد و فریاد ایلیه یعنی شکایت ایلیه دیمکدر در صفت قناعت

با قناعت ساز دایم ای پسر • گرچه هیچ از فقر نبود تلخ تر • محصول بیت

ای اوغل دایم قناعتله اول اکرچه هیچ فقر و احتیاجدن اجی اولماز • هر سحر

بر خیز و استغفار کن • فرصت اکنون که دستا در یکار کن • محصول بیت هر سحر

قالق استغفار ایله الان که فرصتک وار در عمل صالح ایله • همنشین خویش را غیبت

مکن • غیر شیطان هر کسی لعنت مکن • محصول بیت کندی مصاحبکی غیبت ایلمه

شیطاندن غیری که اوزره لعنت ایله • چون رسد هر روز در عالم جدید
از گناهان توبه می باید گزید • محصول بیت چونکه هر کسه هر گون عالمه یکی ایرشه
یعنی هر گونکه حیات جدید بوله گناهلردن توبه و اختیار ایتمک گرکدر • هر کرا تربیه
نباشد از خدا • حق بتر سازد ز هر چیزی ورا • محصول بیت هر که تنکریدن قور
قوسی اولمیه حق انی هر شیدن قورقودر • تا توانی حاجت مسکین بر آر
تا برآرد حاجتت را کردگار • محصول بیت مادامکه قادرسک فقیرک
حاجتنی حاصل ایله تا فعال مطلق سنک ده حاجتکی حاصل ایلیه • هست مالت
جمله در کف عاریت • کر بماند از بشد زاریت • محصول بیت جمله مالک الکده
اکثر بتدر اکر سندن قالورسه فریاد و فغانک اولور یعنی زیاده حسرتکو دن اضطراب
اضطراب بیانی
والم جکرسن • عاریت را بازمی باید سپرد • هیچ کس دیدی که زر با خود ببرد
محصول بیت اکر تیه کیری تسلیم ایتمک کرکدر هیچ کمسه کوردکمی که کندیله التون
واقچه الدی • حاصل از دنیا چه باشد ای اخی • نیم گز کرباس دیک پاره مبین
کز کافف بجای کفیل ارشون معناسنه در و پاتکیر ایچوندر و کرباس کاتونکی کربله
بز معناسنه در محصول بیت ای ابی دنیادن نه حاصل اولور طقوزده شون بز
و بر پاره پر یعنی دنیادن حاصل اولان بو در دیمکدر • هر چه دادی در ره حق
آن تست • هر چه ماندان بلای جان تست • ان الف ممدوده ایله بو کلده
لام بکا تملیکی معناسن افاده ایدر نته کم دانشمند صاحبی مفصل تحقیق ایلمشلر
و مصراع ثانیده اولان اسم اشارتدر محصول بیت حق یولنده هر نه که ویردک
سنکدر یعنی ملککدر وسن آکا مالکسن اما هر نه که سندن صکره قالور سنک
بلاکدر بعض نسخده مصراع ثانی بویله واقع اولدی • آنچه ماند از تو بلای جان تست
ماند بونده نونک و دالک سکونیله فعل ماضی اولور یعنی اول شی که سندن قالدی
سنک جانکه بلادر • هر که باشد ز حق راضی شود • حاجت او را خدا قاضی
شود • محصول بیت هر کیم که از نسنه ایله حقدن راضی اوله یعنی فقر و احتیاجی
برله خدایه شاکر اوله حق تعالی انک حاجتنی قضا ایدیجی اولور • هست دنیا
بر مثال قنطره • بکذر از وی کر تو داری رو بره • بعض نسخده قنطره یرینه جیفه
ودارای

وداری یرینه خود ویره یرینه مرده نه واقع اولمش اما محله مناسب و صحیح
نسخه بزم بازدیغمز اولدیغی اهل دانشه خفی دکلدر محصول بیت دنیا کوپری
کبیدر آندن کچ اکر یوله یوز طوترسک یعنی دنیایه ترک ایله طریق اخرته توجهک
وار ایسه یعنی اهل آخرت ایسک • هر که سازد بر سر پل خانه • نیست کو
عاقل بود دیوانه • بعض نسخده او ضمیر عاقلدن صکره واقع اولمشدر لکن بونده تکلف
واردر محصول بیت هر کیمسه که کوپری باشنده خانه یاپه او عاقل دکلدر دیوانه در
از خدا بنود در مواجب غنا • هست مؤمن را غنا رنج و عنا • محصول بیت
اللهم غنیلک بسته ملکی لایق و معقول دکلدر مؤمنه غنا رنج و مشقتدر • فقر
و درویشی شفای مؤمن است • زانکه از روی صفای باطن است • محصول بیت
فقر و درویشلک مؤمنک شفاسیدر زیرا که مقتضی فقر و درویشلکده مؤمنه
صفای باطن واردر • مال و اولاد است بعضی دشمنند • گرچه نزدیک تو چشم روشنند
محصول بیت مال و اولاد سکا معنیده دشمندر اکر چه بانکده روشن کوز ایسه در
یعنی اکسیده ظاهر اسبب سرور خاطر کدر • اتقوا اولادکم را یاد کیر • مال و ملک
این جهان را یاد کیر • محصول بیت اتقوا اولادکم ابتنک معنای شریفنی خاطرده کره
طوت یعنی او نتیجه بو جهانک مال و ملکنی ییل طوت یعنی یل فرض ایله معلوم اوله
که بو ایت شریفه نک تمامی بودر واعلموا انما اموالکم واولادکم فتنة وان الله عنده
اجر عظیم فتنه امتحان و تجربه معناسنه در یعنی بیلک ای مؤمنلر مالکریکوز و او
لادکوز دکلدر الا سزی امتحان و تجربه در پس اکر عبادت و طاعتده انلرک
او زرینه ترجیح ایدوب مال و اولاد سببیله امر الهی ترک ایتمزسکز ایچون تحقیق الله
تعالی قتنده ثواب عظیم واردر یعنی جنت • مرد ره را بو دنیا سود نیست • هر
که ز ستش اندیشه از نا بود نیست • محصول بیت هر کیکه یول ارینه دنیا وارلغنک
فائده سی یوقدر یعنی اهل آخرته دنیا وارلغی فائده دکلدر و هر کز اهل آخرته دنیانک
یوغندن غصه یوقدر • هر کرا از صدق دل صافی بود • خرقه و لقمه کافی بود
محصول بیت هر کیمک که کوکلی صدقدن صافی اوله انکا بر خرقه و بر لقمه کافی اولور
تا بنازی در ره او هر چه هست • آنچه می باید بکاری بو سنت • محصول بیت

ها دامکه حق یوللنده هرنکک وار ایسه او یناتمیه سن یعنی بذل صدق ایتمیه سن
اول نسنه که سکا کر کیدر تجن اله کتوره سن ۰ در سخا کوش ای برادر سخا ۰ تا بیابی از
بس شدت رها ۰ بس بونده بای عربک فتحیله نیجه نیجه دیمکدر دشدته مضاف در
ور ها رانک فتحیله بونده خلاص معناسنه در محصول بیت سخایه جالش ای قرنداش
سخایه جالش تاکم نیجه نیجه مدت شدت محنتدن خلاص بوله سن مصراع
اولکه آخرنده تاکیدا ایچون ینه بر کوش کلمه سی مقدر در ۰ باش پیوسته جوانمرد
ای اخی ۰ زانکه بنود دو رخی هرکز سخی ۰ دوزه خی ده یا نسبته در محصول بیت
ای قرنداش دائما جومرد اول زیرا جومرد کمسه هرکز جهنملی اولماز ۰ در رخ
مرد سخی نور صفا ست ۰ زانکه در جنت قرین مصطفا ست ۰ محصول بیت
سخی کشینک یوزنده نور صفا وار در اندن اوتوری جنتده حضرت مصطفی
صلی الله علیه وسلم حضرتلرینک یقینیدر ۰ حق تعالی بر در جنت نوشت ۰ انکه
جای اسخیا باشد بهشت ۰ بعض نسخده انکه بر بنه اینکه واقع اولدی لکن انکه ده تعظیم
وار در محصول بیت حق تعالی جنت قپوسی اوزرینه یازدی اول کشیلر که سخیلر
یری جنتدر ۰ اسخیا را با جهنم کار نیست ۰ جای ممسک جز میان نار نیست ۰ محصول بیت
سخیلرک جهنمده ایشی یوقدر بخیللرک یری جهنمدر اورته سنده غیری دکلدر بیت
اهل بخل ابلیس اند ۰ در جحیم همدم ابلیس اند ۰ تلبیس جفته ستر اتمکه معناسنه در
محصول بیت اهل بخلک صنعتی حقی ستر اتمکدر یعنی معلوم اولسون که بخیللک
صنعتی حقی ستر اتمکدر جهنمده اهل بخل ابلیس مصاحبیدر ۰ هیچ ممسکی
نکذرد سوی بهشت ۰ بلکه با او کم رسد بوی بهشت ۰ محصول بیت بخیل
جنت جانبنه هیچ اوغرامز بلکه بخیله جنت قوقوسی ایرشمز ۰ انکه بیخوانند
مرو را سق ۰ اهل کبر و بخل باشند مع ۰ محصول بیت اول نسنه که انی سق
اوقورلر یعنی ستو دیدکلری جهنم شکر دنجله قرار ایده جکلری یر اولور ۰ باسخا باش
و تواضع پیشه کیر ۰ تا شوی در دو دولت بدر منیر ۰ محصول بیت سخا ایله تواضع
صنعت طوت یعنی کندوکه عادت ایله تا قلبک یوزی منور ای کبی نور تمسا اوله
ای پسر در مردمی مشهور باش ۰ از بخل واز تکبر دور باش ۰ محصول بیت

ای

ای اوغل ادملکده وانسانیتده مشهور اول بخیللردن و متکبرلردن ایراق اول ۰ در
بیان افعال شیطان ۰ چار خصلت فعل شیطان بود ۰ دانند از هرکه رحمانی بود ۰
محصول بیت درت خوی شیطان ایشی اولور هر کمکه رحمانی اوله بو خویلر
بلور ۰ عطسه مردم چو بکذشت از یکی ۰ بعد او از فعل شیطان بی شکی ۰
محصول بیت آدمک اکسرغی چونکه بردن بجدن بسیار اوشیطان فعلندن اولور
خوانی نیز از شیطان بود ۰ انکه ظاهر دشمن انسان بود ۰ بجی بانک دکسریله دهای اصلیه
ساکنه ایله بوروننه معناسنه در محصول بیت بوروننه قتی فعل شیطاندندر اوکیه
شیطانک انسانه دشمنی ایدوکی ظاهر در ۰ خامیازه فعل شیطان نست لاجرم ای
پسر ایمن مباش از مکر وی ۰ خامیازه اسنمک معناسنه در وقی قافک
فتحیله قوصمق معناسنه در محصول بیت اسنمک و قوصمق شیطان فعلیدر ای
اوغل انلرک مکرندن امین اولمه ۰ در بیان علامت منافق ۰ دور باش ای
خواجه از اهل نفاق ۰ در جهنم دان منافق را وثاق ۰ وثاق واوک فتحیله
و کسریله لغتدر عربیده لکن فارسیده اکثریا خانه معناسنه مستعملدر اما بونده مجازا
مقام و محل معناسنه در محصول بیت ای خواجه اهل نفاقدن ایراق اول منافقک دخی مقامنی
جهنمده بل ۰ سه علامت در منافق ظاهر ست ۰ زان سبب مشهور قهار قادر ست
محصول بیت اوچ علامت منافقده ظاهر در اول سببدن حضرت قاهرک
قهرینک مشهوری در ۰ وعدهای او همه باشد خلاف ۰ قول او بنود بغیر از کذب لاف
محصول بیت منافقک وعده لری جمیعا خلاف اولور وانک سوزی کذب ولافدن
غیر اولماز ۰ مؤمنان را کم رعایت میکند ۰ هم امانت را خیانت میکند ۰
محصول بیت مؤمنلره منافق رعایت ایلمز هم امانته خیانت ایلر ۰ نیست
در وعده منافق را وفا ۰ زانکه نباشد در رخش نور و صفا ۰ محصول بیت
منافقک وعده سنه وفاسی یوقدر اول سببدن انک یوزنده ضیاء و صفا اولمز
تا بندار منافق را امان ۰ نیست با داشتن تش از روی زمان ۰ امیز
طغر و مستقیم معناسنه در محصول بیت آکاه اول منافقه امین ظن ایلمیه سن
انک دشمنلکی یوزنکه یوق اولسون ۰ از منافق ای پسر پرهیز کن ۰ تیغ را از بهر

قتلش تیز کن • محصول بیت ای اوغل منافقدن صقین تیغکی انک قتلنده اوتدن
کسکین ایله • با منافق هر که همره می شود • منزل او در تک چه می شود • محصول بیت
هر کیم منافقله یولداش اولور انک منزلی قویونک دیبنده اولور یعنی جهنم
قیوسنک دیبنده اولور دیمکدر قوله تعالی ان المنافقین فی الدرک الاسفل من النار
دربیان علامت تقوی
سه علامت باشد اندر متقی • کی بود نیست تقی را باتقی
محصول بیت متقی ده اوچ نشانه وار در متقینک شفقه تجنی متابعتنی ومشابعتنی
اولور یعنی متقینک دشمنی یه اصلا شبهای یوقدر • بر حذر باش ای تقی از یار بد
تا نیفتد از تو در کار بد • محصول بیت ای تقی یارمز یاردن حذر اوزره
اول تا که سنی یارمز ایشه اتمیه کم رد کذب ودروغش بر زبان • از طریق
کذب باشد بر کران • دروغ کذبه عطف تفسیر یدر وشینی ضمیری معناجهتندن
زبانه متقیدر محصول بیت متقینک دلنده کذب ویلان واقع اولماز متقی طریق
کذبدن کنار اوزره اولور • از حلال پاک کم گیرند کام • تا نیفتند اهل تقوی در حرام
کم بونده از معناسنه اولوب ترکیبی کلیدن عبارت اولمه جایزدر محصول بیت
اهل تقوی حلال پاکدن از مراد طوترلر تا کم حرامه دوشمیه لر
دربیان سبب فقر
بو نصیحتلر فقرک سببینک بیاننده در یعنی فقیرلکه دلالت ایدن شیلری بلدرر
خواب کم کن اول روز ای پسر • نفس را خوشخوردن میاموز ای پسر
محصول بیت ای اوغل جاینده صباح اویومه ای اوغل نفسه یمک اوکرتمه معلوم
اوله که شمس طلوع اتمزدن اول اویومق حماقتدر زیرا اوقت تحصیل معطل اولور
وفی الحقیقه فقر وفاقه یه دلالتدر ونفسی چوق یمک معتاد اتمک ایو دکلدر
زیرا چوق یمک نفسک ازغونلغنه سببدر آخر روز هم نکو نبود منام • بیشتر
از شام خواب آمد حرام • محصول بیت دخی گونک آخرنده اویقو ایو دکلدر
کیجه دن اوکرک اویقو حرام کلدی زیرا گونک آخرنده اخشامه یقیندر اویومق
فوت صلاته سببدر وهم فقر وفاقه یه دلالتدر حق بودر که گونک اولنده وآخرنده
اویومانک ضمننده حماقت وفقر وار در اهل حکمت را نمی آید صواب • دربیان
آفتاب وسایه خواب • محصول بیت اهل حکمته معقول کلمز گونشله گولکه آراسنده

اویومق

ای پسر هرگز تا بگی سفره مرد تنها مخور • با شدت رفتن سفر تنها خطر •
محصول بیت ای اوغل هرگز یالکز سفره گتمه یالکز گتمک خوف وخطر اولور
دست را در ریش زدن شوم شمشت شوم • استماع علم کن از اهل علوم • محصول بیت
الیکی صقاله اورمق یارمزدر علم دکله علمادن • شب در آیینه نظر کردن خطاست
روز اگر بینی بروی خود رواست • محصول بیت گیجه آیینه یه نظر اتمک خطادر
اگر گوندز یوزیکه باقرسک لایق ومعقولدر • خانه گر تنها و تاریک بود • مونسی
باید که نزدیک بود محصول بیت اگر اوک تنها وقرانلق اولسه بر مونس گرکدر
یانکده اوله • دست را کم زن تو در زیر زنخ • نزد اهل عقل سر دارد چو یخ •
محصول بیت الکی الک چکک التنه اورمه زیرا اهل عقل قتنده بو خصوص بوز کبی
صوغوق کلور • چارپا را چونکه بینی در قطار • در میان شان پی زنهار • محصول بیت
چونکه دورت ایاقلی حیواناتی دزیده گوره سین زنهار انلرک اراسنده کچمیه سن چارپا
کری یولکی کوردکده ارالرینه کچمه دیمکدر زیرا خوف وار در که ضرر اصابت ایدر
بونده چارپادن مرادات قطار وخر دخی بونلرک بیوک چکر حیوانلردر • تا فزاید
قدر واجابت را خدا • روز وشب می باش دایم در دعا • محصول بیت تا کم خدا الله
جاهکی زیاده ایلیه کیجه وگوندز دایم دعاده اول • تا شود عمرت زیاده • در جهان
رو نکوئی کن نکوئی در نهان • محصول بیت تا کم جهانده عمرک زیاده اوله یوری ایلک
ایله کزلوده تا نکاهد روزیت در روزگار • معصیت کم کن بعالم زینهار • نکاهد
نون نافیه کلمک فتحیله وکاف عربیله فعل مستقبلدر معناجه اکسلمز دیمکدر محصول بیت
تا کم رزقک زمانه ده اکسلمیه صقین عالمده گناه ایلمه زیرا گوناه ومعصیت نقصانی
رزقه سببدر • هر که رود در فسق ودر عصیان کند • ایزد اندر رزق او نقصان
کند • محصول بیت هر کم که یوزین فسقه عصیانه ایلیه یعنی فسق وعصیانه
توجه ایلیه الله تعالی انک رزقنده نقصان ایلر یعنی رزقنی اکسلدر • کم شود
روزی ز گفتار دروغ • در سخن کذاب را نبود فروغ • محصول بیت یلان
سوزدن رزق اکسک اولور سوزده کذابک صدقی اولماز فروغ فانک ضمیله
ورانک ضمیله بونده مجاز اصدقی معناسنه در فاقه ارد جواب بسیار ای پسر •

خواب کم کن باش بیدار ای پسر • محصول بیت ای اوغل چوق اویقو فقرلک
کتورر ای اوغل از اویواو یا نوع اول • هر که در شب خواب عریان میکند • در
نصیب خویش نقصان میکند • محصول بیت هر کمسه که چپلق اویوسه کندو نصیبده نقصان
ایلر بول عریان هم فقیر اورد • انده بسیار پیری اورد • انده الفکر فتحیله سونونک
سکونیله و دالک ضمیله و کاف اصلیه ایله غصه معناسنه در انده ده دیراوا ایله محصول
دخی چپلاق بول ایلمک فقیرلک کتورر و چوق غصه پیرلک کتورر • در جنابت
بد بود خوردن طعام نا پسند است این نیز خاص و عام • محصول بیت جنابتده
طعام یمک یاره مزدر بو خاص و عام قتنده نا معقول و نا مقبولدر زیرا علامت
فقردر اما فقها جنب الینی و اغزینی یودقده صکره اکل طعامی جایز کوردیلر ریزه
نان را مفکن زیر پای • گر همی خواهی تو نعمت از خدای • محصول بیت اتمک اوفنی
ایاق التنه براقمه اگر سن اللهدن نعمت استرسک • شب مزن جاروب هرگز
خانه در • خاک را هم منه در زیر در • خانه اراصلنده در خانه در دربونده
مجازا بای اصلیه صله معناسنه در محصول بیت کیجه اوه سپورکه اورمه اوکی کیجه ایله
سپورمه هم سپورمش طوبرغی قپو التنه قومه • گر بخوانی باب و مادر را بنام
نعمت حق بر تو میگردد حرام • باب پهلوی لغتنده پدر معناسنه در ترکیبده مستعملدر
اما ترکیبده آخرینه برالف الحاق ایدوب بابا دیرلر و بابا دخی لغت پهلویدر بونده
مادر معناسنه در ترکیبده اندر محصول بیت اگر بابا کی و انا کی آدیله دعوت
ایدرسن حقک نعمتی سنک اوزرینه حرام اولور گر بهر چوبی کنی دندان خلال بی نوا
گردی و الفقه در وبال • محصول بیت اگر هر بر چوبله که دیش خلال ایدرسن فقیر اولورسن
دخی ضرر کوزبانه اوکرسن • دست را هرگز بگاه گل مشوی از برای دست شستن
آب جوی • محصول بیت الکی هرگز طوپراق و بالچیقله یومه ال یومق صو طلب ایله
ای پسر بر آستانه در منشین • کم شود روزی زکردار چنین • منشین منشینه
معناسنه اوتورمه دیمکدر ظاهر بودر که انون محفف اوله محصول بیت ای اوغل قپو
ایشکی اوزره اوتورمه زیرا بو نیکلین ایشدن رزق از اولور یعنی اکسلور گر خلا
جامه طهارت میکنی وقت خود را دانکه غارت میکنی • محصول بیت اگر حالا برنی

که ابدست الدسن یا کندو و تنکی یعنی د تلان ایکسن یعنی ضایع و تلف ایکسن
دیمکدر تکمیه کم کن نیز بر پهلوی در باش دایم ز چنین خصلت بدر محصول بیت
دخی قپو یاننده دایما بو نیکلی خوی دن طشره اول جامه را در تن نشاید دو
باید از مردان ادب آموختن • محصول بیت جامه بدنده ایکی د تمک لایق دکلدر
کشیلدن ادب اوکرنمک کرکدر گر بدامن پاک سازی روی خویش • روز بیت
کم گرد دای درویش بیش • محصول بیت اتکله یوزنی پاک ایدرسن
ای درویش رزقک اکسک اولور • دیر رو در بازار و بیرون آی زود بلکه از
رفتن نیابی هیچ سود • در دالک کسریله گج معناسنه در محصول بیت بازاره و
طشره گج کیت و تیز کل یعنی سوتوغه صق صق کتمه بلکه کتمکده فائده اولمز تمکه
بنود کرکشی از دم چراغ • کره مده دود چراغ اندر دماغ • چراغ جیم عجمیک کسریله
شمعک فتیلنده یانن آتشه دیرلر و دود دالک ضمیله و توتون معناسنه در محصول بیت
اگر چراغی نفسکله سوندررسک ایواوکاز چراغ تمکه د تونن دماغه تو یورمه ره مده
یولوبرمه دیمکدر اما بونده معنای مجازیسی مراد در • کم زن اندر ریش شانه بسترگه
اگرچه خاص اتو باشد خوشترک • ان بونده لام تملیک معناسنه در محصول بیت صقالک بسترگه
طرق اورمه یعنی آخرت طرمه غیله صقالکی طرمه اما اول طرقکه خاصه سنک مالکک اوله
ابورکنید • از گدایان پاره ها هم نان مخور • زانکه می ارد فقیری ای پسر • محصول بیت
یوخسوللردن اتمک پاره لرین یمه زیرا که ای اوغل فقیرلک کتورر کرکاف عجمیله در
للن دقایق الحقایق صاحبی اصلده عربیدر ددی • دور کن از خانه تار عنکبوت
باشد اندر ماندنش نقصان قوت • تار عنکبوت بونده اورمجک یووه سی دیمکدر
ماندنش یای مصدریه ضرورت وزن ایچون مفتوح اوقنور محصول بیت اودن
یووه سنی ایراق ایله زیرا انک قالمسنده نقصان رزق و ارزق حاصل اولور • خرج
را بیرون ز اندازه مکن • ریش حنک خویش را تازه مکن • محصول بیت خرجی
مقدار دن طشره ایلمه کندی قوری صقلکی تازه ایلمه یعنی صقلک قوری ایکن طره
بلکه بر مقدار یاشله طرا یا خود طرغی یاشله ده طره • دست رس گر باشدت
تنگی مکن • چونکه زهلوی بره تتلی مکن • دست رس بونده مجازا قدرت معناسنه

غنادن کنا بیندر و تنکی فقردن عبارتدر محصول بیت اکر غنا و قدر تک وار ایسه
فقیرلک ایلمه چونکه یورغه و اشنکس یعنی دوست یورمکه قادر ایسن یوری
اقسقلق ایلمه در بیان فواید صبر ناشنوی در روزکار از صابران • رو مکن ای
دیده نسنجی گران • محصول بیت تاکم جهانده صابر لردن اولمیسن بو دنیاده شدت
و مشقت کورمکده کنار ایلمه یعنی قچمه • کر ترش سازی تو رد اندر بلا • کرتیش
را از صابران مشمر بهلا • ترش نانک ضمه کاشیه معناسنه در لکن بونده مرور
وزر ایچون اراده مضمومه اوقنور و بهلا هانک فتحیله حروف تنبیه عبیده
الا کبی معناسنه اکاه اول و بیل دیمکدر محصول بیت اکر ایسن بلاده یوزکی اکشی
ایدرسن اکاه اول اول کندیکی صابرلردن صایمه • در بلا وقتی که صابر نیستی
نزد اهل صدق قاشاکر نیستی • محصول بیت بلاده مشغول وقتکه صابر دکلسن
اهل صدق قتنده شاکر دکلسن بی شکایت صبر تو باشد جمیل • با کسی کم
کن شکایت از جلیل • کم بونده ترک کلمه سیدن عبارتدر محصول بیت سنکی صبر کی
شکایتسز کوزل اولور الدی حضرت جلیلده کمسنه شکایت ایلمه جلیلدن مراد
خدادر • بنده از خدمت بعقبی میرسد • لکن از حرمت بمولا میرسد • ان بونده
بای سببیه معناسنه متضمندر محصول بیت قول خدمت و عبادت سببیله دولت
آخرته ایرشور اما مولا یه تعظیم و حرمت سببیله ایرشور • حرمتست در خدمت
ارام دلست • هر که خدمت کرد مرد مقبلست • محصول بیت سنکی تعظیمکه
عبادتده قرار دکلسوز کوکلدر هرکه که عبادت ایلدی دولتلی اولدی • که نکردی
ای پسر کرد خلاف • آنکهای زیبد ترا در صبر لاف • محصول بیت ای اوغل اکر خلافی
و عنادر طریقنه طلوشمیه یس یعنی یونلر ترک ایلمیه سن اول وقت صبرده کلالاف اورمق
ایرشور زیرا جمله ایرشمش اولورسن کر همی داری فرج را انتظار • در بلا بنود
بصیرت هیچ کار • محصول بیت اکر فرجه انتظار کلور سکی یعنی سرور و حبوره
انتظارک وار ایسه بلاده صبره ایشکی اوکا یعنی صبره ایده مزسن در بیان
خصلت اهل بهشت هر کرا باشد سه خصلت در سرشت • بی گمان کس بی شک یعنی
اهل بهشت محصول بیت هرکمکه که طبیعتنده اوچ خوی اوله اول کمسه بی شبهه اهل جنت

اولور شکر در نعما و صبر اندر بلا • می دهد آیینهٔ دل را جلا • محصول بیت نعمتده
شکر و بلا مصیبته صبر و تحمل کوکل آیینه سینه جلا ویرر هر که مستغفر کند از
کناه • حق زنار دوزخش دارد نکاه • محصول بیت هرکه که کناهده استغفار
ایدیجی اوله حق تعالی جهنم آتشندن انی حفظ ایلر • هرکه ترسد از آنکه خویشتن
خواهد او عذر کناه خویشتن • محصول بیت هرکه که کندی حدسندن قورقه
اول کندی کناهنک عذرین دیلر معصیت را هر که پی در پی کند • این دشن از اهل
جنت کی کند • محصول بیت هرکه که کناهی برابر ارد نجه ایلر حق تعالی انی اهل جنتدن
قچن ایلر ای پسر دایم باستغفار باش • وز بدان مفسد ان بیزار باش • محصول بیت
ای اوغل دایم استغفار ایله اول مفسد پاره مزلردن بیزار اول یعنی آخرت نوبت
ایدوب اندن محفوظ اولمه دیمکدر کر کنی خیری بدست خویش کن • خیر خود را
وقف هر درویش کن • محصول بیت اکر خیر ایدرسکز کندی الکله ایله و کندی خیر کی
درویشلره وقف ایله یک درم کان را بدست خود دهی • به بو دز ان کر پی
او صد دهند • محصول بیت بر درم که کندی الیله ویره لر اندن یکدر که اندن صکره
یوز درهم ویره لر یعنی کشی صاغلغنده کندی الیله بر اقچه صدقه ویرمک افضللر
مونتندن صکره غیر یدلر انک ایچون یوز اقچه صدقه ویرمکدن بخشش خود بکی حرمانی
تر بهتزار بعد تو صد مثقال زر • محصول بیت اکر کندک بر تاره حبه بخشیلیه سن
سندن صکره یوز مثقال التون بغشلمه دن یکدر • هر که بخشیدی مکن با او رجوع
کز بهای افتاده از دست جوع • محصول بیت هرنه که بغشلسن انکا رجوع
اتمه یعنی بغشلدیکک نسنه دن دونب استمه اکر اجلق التنده عاجز و فرمانده قالور
سکده این بدان ماند که مردی قی کند • باز میل خوردن ان قی کند • محصول بیت بو اچنده
رو جوع ایدن انکا بکزر که آدم قوصه کره ممتو صتوب یله میل ایلیه • با پسر کر چیزکی
بخشد پدر • می سز دکر باز کیرد زان پسر • محصول بیت اکر بابا اوغلنه نسنجک بغشلیه
بقنور اکر اول اوغلندن کیرو الورسه لاتاسدر نسنه لازم کلمز • ای پسر با مال
و زر شادی مجوی • آنکه کس را داده دیگر مکوی • محصول بیت ای اوغل مال و زرله
شادلق استمه اول نسنه که کمسنه ویرمشسن دخی سویلمه بعض نسخه ده مصراع

ثانیه بویله واقع اولدی انکه ایزد داده ات شکر بکوی یعنی اول نسنه‌یه که الله تعالی
سکا ویرمشدر شکر ایله دیکر شادی دنیا سراسر غم بود سور را در عقب ماتم بود
محصول بیت دنیانک شادلیغی بیهوده‌در زیرا که غم اولکر دنیانک دوامی در عقب
ماتم امر لا تفرح زد دنیا کوش دار جای شادی نیست دنیا هوش دار محصول
الله تعالی حضرتلرینک دنیاده فرحلنمه بیوردیغی امر شریفنه قولاق طوت دنیا شادلق
یری دکلدر آکاه اول شادمانان را ندارد دوست حق این سخن دارم ز اوستاد ازل
سبق محصول بیت حق تعالی شادمانلری سومز بو سوزی اوستاددن آلدم درس
طوترم قوله تعالی لا تفرح ان الله لا یحب الفرحین ای پسر اندوه غم را خوی کن
روی دل را جانب دلجوی کن محصول بیت ای اوغل غم و غصه خوی ایله کوکل
یوزینی جانب دلجویه ایله کر فرح داری ز فضل حق رواست لیکن از دنیا فرح
کردن خطاست محصول بیت اکر الله‌ک فضل و احساننده فرح طوتر سک
لایق در و معقولدر لیکن دنیاده فرح ایلمک خطادر خون اندوه هست قوت بندگان
نم شود بار فرح چون بندگان محصول بیت غصه قانیدر عبادک ازغی غم اولور
فرح ایچیلدک باری زیرا غم سبب سرور در هر کرا بنود بدان اندیشه‌ای عاقبت
هر بلای کاید تنه محصول بیت هر کمک که کوکلنده غم و غصه اوتاز عاقبت
ایغی اوزره بیته کورر بنده کلنده کسر و کلانک معناسنه در لیکن بو محلده ذکر
سبب اراده مسبب قیلنمشدر یعنی ایغی اوزره بیته کورر دیک کنده وبه معرفت
اصابت ایتدیکی مشاهده ایدر دیمک اولور و بلای ذکری دخی ذکر جز اراده قیلنمشدر
از چه موجودی بندیشی ای پسر هر کسی را غم خویشی ای پسر محصول بیت
هر کسک کندی غمی کلوتر کرد ایزد مر ترا از نیست هست از برای آنکه باشی حق
پرست محصول بیت حق تعالی سنی یوقدن وار ایلدی اندن اوتوری که حق پرست
اوله‌سن یعنی حقه عبادت و طاعت ایده‌سن نته کم قرآن کریمده وارد اولمشدر وما
خلقت الجن والانس الا لیعبدون ولا یعقدرین بونی لیعرفون دیو تفسیر ایتمشلر در
والله اعلم بحقیقته تا توانی بنده معبود باش با حیا و با سخا و جود باش محصول بیت
مادامکه قادرسک معبود حق قولی اول یعنی حقه عبادت ایدیجی اول حیا ایله و سخا و جومردلکلا و مکذران در

خواب

خواب و خور آرام حقه عبادت ایدیجی اول حیا ایله و سخا ایله و جومردلکلار
مکذران در خواب و خور آرام را زنده دار از ذکر صبح و شام را محصول بیت
کوندلریه ده اجمه محبوره ذکر الله ایله کوندزی و کیجه‌یی احیا ایله در بیان تجرید
و تفرید کر صفایی بایدت تجرید شو کر خرد داری ز اهل دید شو محصول بیت
اکر سکا صفا کرک ایسه تجرید اول اکر عقلک وار ایسه اهل نظردن اول تجریده
ایدوکس بیان ایدوب بیوررتر ترک دعوا هست تجرید ای پسر فهم کن معنی تفرید
ای پسر محصول بیت ای اوغل تجرید اهلی دعوای ترک ایلمکدر ای اوغل تفریدک
معناسنی فهم ایله اصل تجریدت وداع شهوتست بلکه کلی انقطاع لذتست
محصول بیت اصل تجرید شهوتی ترک ایتمکدر بلکه جمیع لذتلری کسلمکدر کرده‌ای
یک باره شهوت را طلاق از زمان کردی تو در تفرید طاق طاق بونده تک
معناسنه در یعنی بی نظیر دیمکدر محصول بیت اکر بر اوغرادن شهوته طلاق ویرسن
یعنی شهوتی ترک ایده‌سن اول زمانده تفریدده بی نظیر اولورسن کر تو بی‌بهره‌ای
ز موجودات امید انکه از تفرید کردی مستفید محصول بیت اکر سن محدوداتدن
امید کسرسن اول وقت تفریددن مستفید و منتفع اولورسن کرچه برداری
بمعبود اعتمید انکه از تجرید کردی با امید محصول بیت اکرچه الله‌ه اعتمادک
وار ایسه اول وقت تجریددن امیدلی و نصیبلی اولورسن اعتماد جون همه بر حق
بود از دست تفرید جان مطلق بود محصول بیت چونکه جمیعا اعتمادک
الله‌ه اوله اول زمان مطلق تفرید جانک اولور یعنی جمیع قیوددن ماسوادن بری اولوب
حقه اولورسن ترک دنیا کن برای آخرت وز بدن بر کش لباس فاخرت
محصول بیت آخرت ایچون دنیایی ترک ایله و بدنکدن حریر و فاخر جامه‌یی چیقار
کر بیابی از سعادت این مقام صاحب تجرید باشی والسلام محصول بیت
اکر سعادتدن بو ذکر اولنان مقامی بولورسن صاحب تجرید اولورسن تم الکلام و علیکم السلام
کر ز دنیا دست شوی بهر حق وانکه از تفرید کیرندت سبق محصول بیت
اکر الله ایچون دنیادن ال یویه‌سن بلکه تفریددن سنک درسکی طوترلر یعنی تفریدی
سندن اوکرنورلر الحاصل تفریدده اوستاد اولورسن رو مجرد کرد دو دایم فرد

باشی • تا بهار فرقی نشینی کرد باشی • محصول بیت یوری مجرد اول تا هر بر فرقه اوتوره سن
غبار اول یعنی کبر و عجبی ترک ایدوب کندیکی غبار گبی قدر و نا چیز طوت بلکه زیاده عدد
اوله سن دیکلدر فرقه هر نشینه نک دیسینه دیرلر • هر که گردد کوره انکشت گشت • جانه
از دودش سیاه و زشت گشت • کوره کاف عجمیک ضمیله بونده مطلق
او جاق معناسنه در و انکشت کاف عجمیک کسریله کومر معناسنه در بعضیلر بوکافه عربی بیدر
دیدیلر اما بو سوز قاعده یه مخالفدر زیرا قاعده کلیه بودر که فارسیده نون ساکندن
صکره واقع اولان کاف التتبع عجمی اولمغه دنته کم دشینه صاحب و ابن کمال و حلیمی و سودی
شارح رحمهم الله بویله تحقیق ایلمشلردر محصول بیت هر کمسه که کومر او جاغی اطرافنده
دولنور جانه یه انک او تندن سیاه اولور د جمیع کمسه اولدر انکه با عطار بسگرد د قریب
او جمی باید زبوی خوش نصیب • محصول بیت اول کمسه که عطاره یقین اوله اول البته
کوزل رایحه دن نصیب بولور عطار دکرده ابهام لطیف وار در غفلت اولونمیه همنشین
صالحان باش ای پسر • هم جدا از فاسقان باش ای پسر • محصول بیت ای اوغل
صلحا مصاحبی اول دخی فاسقلردن ایراق اول جانب ظالم مکن میل ای عزیز • ور کنی
گردی از ان خجل ای عزیز • محصول بیت ظالم جانبنه ای عزیز میل و محبت ایتمه اکر ایدرسک
ای عزیز اول بلوکده اولورسن روز اهل ظلم بگریز ای فقیر • تا نسوزی ز اتش تیز ای فقیر
محصول بیت ای فقیر یور اهل ظلمدن قچ تا که ای فقیر کسکن اتشده یانمیه سن صحبت
ظالم بود اتشت • زانکه خلق از و تن در سر گشت • محصول بیت ظالمک
صحبتی اتش کبیدر زیرا که ظالم خلق انجید جیدر و یاوزدر و معاندر • در حضور صالحان
صالح شوی • ور نشینی با بدان طالح شوی • محصول بیت صالحلر حضورنده اوتوره سن
صالح اولورسن اکر یاره مزلر ایله اوتوره سن یاره مز اولورسن زیرا تاثیر صحبت وار در
و موثردر • هر او با صالحان تا همدم شود • در حریم خاص حق محرم شود • محصول بیت
هر او کمسه که صالحلر ایله هم اوله حقک حرم خاصنه محرم اولور سک ای پسر مکذار راه
شرع را • اصل باید کر بگیری فرع را • محصول بیت ای اوغل طریق شرع شریفی
ترک ایتمه اصلی بولورسن اکر فرعی طوتارسک د یعنی راه شریعی بر خوش طوتارسکی
طریقته و حقیقته واصل اولورسن حصلنه نظر کاطر یقتدر و فرعندر از شرایعتدر گمر شریعت
در

در ضلالت افتی و رنج والم • محصول بیت هر کیم طریقتدن طشره قدم قویه
یعنی شریعتدن طشره ایلیه اشتلیه سن ضلالت و رنج والم ایله دوشرسن
هر که در ره از ضلالت می رود • در جهالت با بطالت می رود • محصول بیت
هر کمسه که ضلالت یولنده کیدر جاهللکدن باطللقه کیدر یعنی جهلندن باطل اولور
حق طلب و ز کار باطل دور باش • در سخا و مردی مشهور باش • محصول بیت حقتعالی
حضرتنه یعنی خدای طلب ایله و باطل ایشدن ایراق اول سخاوتده مشهور اول
هر که نگزیند صراط مستقیم • در عذاب آخرت ماند مقیم • محصول بیت هر کمسه
دوغری یولی اختیار ایتمه آخرتک عذابنده مقیم و مخلد قالور زیرا شرع شریفی قبول
ایتمکله کافر اولور بس ایکی جهنمدن جقمق لازم کلور العیاذ بالله • در ره شیطان منه گام
ای اخی • تا نکردی خود بدنام ای اخی • گام کاف عجمیله ادم معناسنه در محصول بیت ای
قرنداش شیطان یولنه آدم قویمه یعنی اول طرفه ایاق بصمه تا کیم ای قرنداش خور و بدنام
اولمیه سن • هر که در راه حقیقت سالکست • روز و شب خایف ز قهر مالکست
محصول بیت هر کم که طریق حقیقتده سالکدر کیجه و کوندز حضرت ملکک قهر و
غضبندن قورقیجیدر • بر خلاف نفس کن کار ای پسر • تا نیفتی خوار در نار سقر
محصول بیت ای اوغل نفسک خلافنه اوزره ایشکی ایله تا کیم خوار و ذلیل جهنمه
دوشمیه سن • در بیان انکه دوستی را نشاید • هر که میگوید بدیهای تو فاش دوست
شمارش بود همدم مباش • محصول بیت هر کمسه که سنک عیبلرک و قباحتلرک
اشکاره سویلیه انی دوست صایمه و آنکا آشنا اوله • دوست کر باشد ز یار نگار
ای پسر • تو طمع زان دوست بردار ای پسر • محصول بیت ای اوغل اکر دوست
ز یا نکار اوله سن اول دوستدن ای اوغل طمعی قالدر بعض نسخه ده تو بر بیه ردد
واقع اولدی • دوستی هرگز مکن با باده خوار • از جان کس خویشتن دور دار
محصول بیت هرگز شراب ایچه ایچیجیله دوستلق ایلمه انکلاین کمه دن کندوکی
ایراق طوت • منع گر می کند منع زکات • دور اهه اورذی باشی تا دار
حیات • محصول بیت اکر بر غنی منع زکات ایلیه یعنی زکاتکی ویرمیه اندن ایراق
اول مادام که حیاتک وار در • ای پسر از سود خواران دور باش • خصم ایشان

شد خدای نوری باشی• محصول بیت ای اوغل ربا خوردن ایراق اول زیرا دنیاده ز
منثور قیلیجی خدا اندرك خصمی اولدی • در شوز انکس که خواهد از تو سود کرسر
خود بر قدم های تو سود ایراق اول او کمسه دنکه سندن فائده استر یعنی
معامله طلب ایلر کندو باشنی ایاغکه سورر ده اندن دور اول دیمکدر انکه
از مردم همی گیرد ربا • زینهار او را مگوی مرحبا • محصول بیت اول کمسه که
خلقدن معامله الور صقین اکا مرحبا دیمیه سن یعنی اومعقوله کمسه ایله اصلا آشنالق
دوستلق ایلمه • بر سر بالین بیماران گذر زانکه هست از سنت خیر البشر • محصول
حسته لر باشنه اوجنه اوغرا زیرا حضرت خیر البشرك سنتندندر یعنی عادتندندر
تا توانی تشنه را سیراب کن در مجالس خدمت اصحاب کن • محصول بیت مادامکه
قادرسن صوسزلری قاندر مجلسده اصحاب و احبابك خدمتن ایله خاطرلرین ادا رایت
نیز • تا تر پیوسته دلگیرد حق عزیز • محصول بیت دخی یتیملرك خاطرین الکه یعنی الکلی
انلرك لوازمنه بولورن تاکم حق تعالی سنی دایم عزیز طوته چونکه شود گریان یتیمی
ناگهان • عرش حق لرزد جنبش ایدان زمان • محصول بیت چونکه بر یتیم اکسزین
انجلیجی اوله عرش اول زمان حرکته گلور یعنی دیترر چون یتیمی اکسی کریان کند
مالك اندر دوزخ آتش بریان کند • چونکه برکمسه بر یتیمی اغلده زبانیه اول کمسه جهنمده
بریان ایلر انکه خندانند یتیم خسته را • بازیابد جنت در بسته را • محصول بیت
اول کمسه که خسته یتیمی گلدره و گسوندوره قبوسی قپانمش جنتی آچق بلور هرکه
اسرار ت کند فاش ای پسر • از جهان کس دور می بکش ای پسر • محصول
ای اوغل هرکمسه که سرکی اشکاره و فاش ایلیه ای اوغل انجلاین کمسه دن ایراق
اول در جوانی دار پیران را عزیز • تا عزیز دیگران باشی تو نیز • محصول بیت
جوانلقده پیرلری عزیز طوت تاکم سن دخی عزیز لرك عزیزی
اوله • بر ضعیفان گر ببخشای رواست • کین زسیرت های خوب اولیاست
محصول بیت اگر ضعفایه مرحمت و شفقت ایدرسن لایقدر زیرا بو اولیالرك گوزل
خویلرندن و عادتلرندندر ارحموا من فی الارض یرحمکم من فی السماء • هر سیری خواه
هرگز طعام • تا بمرد دور برت دل ای غلام • سر گوینده تحسین لفظ دیرلك

کلام

کلام ایجوندر محصول بیت طوقلق اوزره هرگز طعام استمه ای غلام تاکم سنکده
کوکلك اولمیه • تخمه مردم زهر خواری بود • خوردن بر تخم بیماری بود • محصول
خلقك مرض و علتی چوق یمکدن اولور زیرا حسته لکك اصلی طوق یمکدر مصراع
نا نیده بود کلمه سی ادات خبریه در معناسنه اولمق مناسبدر در منافق را تو دشمن
دار باش • زوی و از فعل او بیزار باش • در بو نده ادات صله در محصول بیت
سن منافقی دشمن طوت انلرن و فعللرندن بیزار اول یعنی نفوتسار زره ادکوب
خشنود اولمه • راستی بنمود حسود شوم را • کاذب بدبخت را بنمود وفا •
محصول بیت بیر مزه حسودك راستی اولماز یلانجی بدبختك وفاسی اولماز
اولمز توبه بر خوبکجا محکم بود • در بخیلان را مروت کم بود • محصول بیت پاره مز
خویلینك توبه سی قنده گتور اولور ازیرا بخیللرده مروت اولماز تا شود دین تو
صافی چون زلال • باش دائم طالب قوت حلال • محصول بیت تاکم دینك طاتلو
صو کیبی صافی و پاك اوله دائم حلال رزق طلب ایدیجی اول • وانکه بکشد دربی
قوت حرام • در تن او نار دل همی گیرد ظلام • محصول بیت دخی اول کمسه حرام رزق
کسب ایده اوله انك بدننده کوکلی یاوز لق طوتر • در بیان صلهٔ رحم • رو بپرسیدن
بر خویشان خویش • تا که گردد مدت عمر تو بیش • محصول بیت کندو خصملرینك
تننه خاطرلرین صورمغه گت تاکه عمرك زمانی زیاده اوله • هرکه گرداند ز خو
ویشان رو • بی گمان نقصان پذیرد عمر او • محصول بیت هرکمسه که خصملرندن یوز دوندوره
شبهه سز انك عمری نقصانی قبول ایدر • گرچه خویشان تو باشند از بدان • بر تر از قطع
رحم کاری مدان • محصول بیت اگر خصمك یرمزلردن او لورسه ده بینه قطع رحمدن
پاره مز رقا کهر شی بلمه • هرکه او ترك اقارب میکند • جسم خود قوت عقارب
میکند • محصول بیت هرکمسه که خصملرین ترك ایلیه کندو جسمنی عقربه ازق
ایلر • هرك او از خویش خود بیگانه گشت • نامش اندر خوی بدی افسانه
گشت • محصول بیت هر اول کمسه که کندو خصمندن یاد اولدی انك نامی پاره مزلق یوزندن
مشهور اولدی • در بیان فتوت • فتوت فانك و تانك ضمه لریله و واو ك
تشدیدیله جوامردلك و سخاو کرم معناسنه • چیست مردی ای پسر نیکو بدان • او آثار سیدان

از حق در نهان محصول بیت ای اوغل ادملک بندر ایو بل یعنی بر خوش [illegible]
اولسون اوتا کز لوده حق تعالی حضرتلرندن قورقمق در اشکاره دزغ [illegible]
کیی اشکاره ده قورقد وغندن غیری تنها ده ده قورقمق لازمدر عذر [illegible]
بیش از معصیت باشدش طاعتها بیشک از معصیت محصول بیت [illegible]
گناه دن اول عذر بن دیر انکه طاعتی گناهندن زیاده اولور [illegible]
توبه کار اولیر پس تو ابی گناهندن زیاده اولدر مظهر رحمت [illegible]
بو بیتکی قافیه لری بخشیدن خالی دکل [illegible] انکه [illegible] میکند با ضعیفان
لطف و احسان میکند محصول بیت او [illegible] ایو [illegible] ایش ایلیه ضعیفا یه لطف
واحسان ایلر هر که با اوباشد ز مردان خدا باشد اندر تنگ دستی در سخا مراددن خداالله
ارنلری دیمکدر مراد اولیادالله در محصول بیت هر او کیمسه خدا ارنلرندن اوله فقر و احتیاج
وقتنده بله سخاده اولور ای پسر در صحبت مرادن در آی تا نظر یابی تو آن فضل خدای
محصول بیت ای اوغل اولیاء اللهک صحبتنه گل تا کیم خدانک فضل رحمتندن نظر و التفات
بوله سن هرکه از مردان حق وار دنشان نکذ راند عیب دشمن بر زبان محصول بیت
هر کیم اولیاء اللهدن نشان طوتر دشمنک عیبنی دلنه گتورمز یعنی وقتی اوله اولان کیمسه
سایر کمسه لرک عیبلرین دکل بلکه دشمنک عیبلرین بله سویلمز دیمکدر چون نخواهد مرد
خصمانرا هلاک از غم مردم شود اندوهناک محصول بیت چونکه ولی الله خصمک هلاکنی
استمز خلقک غمندن غصه لی اولور می نخویید مرد انصاف از کسی گر رسد ظلمی
وجفا با او بسی مرددن مراد مرد خدادر یعنی ولی الله محصول بیت ولی الله کیمسه
دن انصاف استمز اگر اکا بنجه ظلم وجفاده ایرشه [illegible] ایدرک اصلی نی
خوشنود لکن مروت وزندن ایچون اویله واقع اولورکی هرکه باشد دره مراد از نهان کی بود
هرگز مراد وار زدار انجه تحصیل گیدر یعنی مشوار ابتغه فارغ اولور ای پسر ترک
مراد خویشتن کن انکه راه سلامت پیش گیر محصول بیت ای اوغل کندی مرادک
ترکینی طوت یعنی مرادک ارزوکی ترک ایلیه اندن صکره سلامت یولنی [illegible] اوکه [illegible]

در بیان فقر فقر میدانی چه باشد ای پسر با تو گویم گر نداری زان خبر محصول بیت
ای اوغل بلور مسن فقر ندر سکا دییم اگر اندن خبرک یوقایسه یعنی اگرسه

فقر

۸۱

فقر وفاقه نه اید یکنی بلمز سک سکا بلدوره یم دیمکدر گرچه باشد بینوا در زیر دلق
خویش را منعم نماید پیش خلق محصول بیت اگرچه فقیر خرقه التنده اولور آما خلق یاننده
کندوبی غنی گوسترر اظهار الغناء من الفقر گرسنه باشد ز سیری دم زند دوستی
با دشمنان کمتر خود کند محصول بیت اگر مذکور فقیر اچ اوله طوقلقدن دم اولور یعنی
اجلق اظهار ایلمز وکندو دشمنلرینه دوستلق ایلر گرچه باشد لاغر وخوار وضعیف
وقت طاعت کم نباشد از حریف محصول بیت مذکور فقیر اگرچه ارق والجق
وضعیف ایسه ده طاعت وقتنده حریف و قویدن اکسک اولماز چون دل
پر دارد ودست تهی می نماید در تراز فربهی محصول بیت مذکور فقیرک
چونکه گوکلی غنا ایله طلو اوله وال بوش اوله ده سمز گیک گوستر ای پسر
خود را بدرویشان سپار تا نگه دارد ترا پروردگار محصول ای اوغل کندوکی
درویشلره تسلیم ایله تا کیم حضرت رب العالمین سنی حفظ ایلیه با فقیران هر که همدم
میشود در سرای خلد محرم میشود محصول بیت هر کیم که درویشلره اشنا اوله
جنت سراینده محرم اولور معلوم اوله که بو ذکر اولنان فقیردن مراد دنیا فقیریدرکه
اکا درویش درلر اما گدا دیرلر گدا دلنجی یه درلر **در بیان انتباه از
غفلت** از خدای خویشتن غافل مباش غافلانه در ره باطل مباش محصول بیت
کندی خدا کدن غافل اولمه یعنی غافل گیبی باطل یولده اولمه جای گنیره است جهان
در دی محنت چشم عبرت بر کشا ولب ببند گریه بو نده گریه است تعذیرنده
در محصول بیت بو جهان گلمه یر بیر اندخم کلمه عبرت گوزن اچ ودودغکی سوز
سیلمه همچو مور از حرص هر سوی مرد بیندنا صبح رانگوش جانانشنوده محصول
دخی وطمعدن قرنجه گیبی هر جانب گیتمه تا صبحک ونصیحتنی جان قولاغیله اشت
ای پسر کودک نه بازی مکن کار شیطانست با بازی مکن محصول بیت ای اوغل
کوچک دکلسن اوینمه شیطانلیه اور تعلق ایش ایلمه نفس پیراد در گنه بار ای
مده عمر بر باد از پیه کار مده محصول بیت پیره مز نفس گناهده یردم
ویرمه عمرکی گنه یه کار لغده یله ویرمه هر کجا تهمت بود انجا مرد راه حق
همچو نابینا مرو در محصول بیت هر قنده تهمت اوله اورایه گیتمه حق یولنه گور

بکینه دشمنی دار از و ایمن مباش زیر سقف بی‌ستون ساکن مباش محصول بیت
دشمنلغی وار ایسه لکن امین اولمه دیرکسز تواز آلتنده ساکن اولمه در رفتن
و هو مرکب منازل خویشتن را سبک شیطان مساز محصول بیت فسق و هوا
بولنده آت چاپمه یعنی سعی ایله گندوکی شیطان مسخره‌سی ایلمه چون سفر از پیش
داری زاد دیگر عمر و خود را سراسر هم با دیگر محصول بیت چونکه آخرت
اولکه‌کی طوترسن زاد و ازق طوت یعنی لوازمن تدارک ایله هم کندو عمرکی
بشنده باشته یا طوت یعنی فرض ایله که عمرک همان بلدر ای پسر اندیشه از اعمال
کن نفسی بدرا باکد ما کن محصول بیت ای اوغل اعمالکدن فکر ایله یاره
مز نفسی بد ایله جینه یعنی مغلوب و زبون ایدوب تا دیب ایله از عذاب
و قهر حق اندیشه کن تا نسوزی سازکاری پیشه کن محصول بیت حقک عذاب
و قهرندن فکر ایله یانمیه‌سن خلقله موافقت مواپیشه‌ای صنعت ایله جمله
را چون بهت از دنیا گذر جای شادی نیست با چندین خطر محصول بیت
چونکه جمیع خلقه دنیادن کچمک مقرر در امدی بوقدر قورقو ایله دنیا شادلق
یری دکلدر آتشی در پیش داری ای فقیر هیچ خوفت نیست از نار سعیر محصول
ای فقیر جهنم آتشی اوکنده طورترسن یعنی عصیان ایدوب کوز کوره جهنمی
اختیار ایدرسن بو فقیر جهنمدن هیچ خوفک یوقمیدر عقبه بر راه هست
بارت بس گران بگذرد با رت همی دیگران عقبه عینک و قافک و بانک
فتحه‌لریله بونده یوقوش معناسنه در لکن بو محلده قاف ضرورت وزن ایچون ساکن اولنمق
لازمدر محصول بیت یول اوزره یوقوش وار در یوکک زیاده آغر در غیریک سعی
و معاونتیله یوکک چکمز یعنی انده بیلسکه کجه‌ده فائده یوقدر عقبه‌دن مراد صراط
کوپریسیدر و یوکدن مراد عملک قبحدر دار اینزدر پیش و زر سنجی از خدا بی نیست
امکان گریز روز رستخیز زانکه صاحب قیامت کونیدر محصول بیت قیامت کوننده
اوکده طوترسن و خدادن سکه تجمیع امکان یوقدر گریز کاف عجمک کسریله
بسیم مصدر در اما بونده مصدر معناسنه در ای پسر راه شرع بعت پیش گیر ره لدی
ترک هوای خویشتن گیر محصول بیت ای اوغل شرع شریف یولنی اوگله طوت

طریق

طریق مستقیم گیدرلسک کندی هواکی ترک ایله ای برادر باش با فرمان حق
تا بیابی جنت رضوان حق رضوان ده اهمال وار در محصول بیت ای قرنداش
حقک امریله اول تا کم حقک جنت و رضاسنه بولسن یا خود جنت و رضوانی بولسن
دیمک اوله جنت رضوانه اضافتله اولمق جایزدر گردن از حکم خدای حق متاب
تا نمانی روز محشر در عذاب محصول بیت حکم خدادن بوین چویرمه تا قیامت کوننده عذابده
قالمیه‌سن تا بیابی در بهشت عدن جای شفقتی بنمای خلق خدای محصول بیت
تا کم جنت عدنده یر بولسن الله‌ک مخلوقنه شفقت و مرحمت کوستر تا دهندت جای
در دار السلام با فقیران روز شب میده طعام محصول بیت تا کم جنتده سکا یر
ویره‌لر کیجه و کوندز فقرایه طعام ویر شاد اگر سازی دروی خسته را باز یابی
جنت در بسته را محصول بیت اگر خسته‌نک قلبینی شاد ایدرسن بکتوبیسی قپانوق
جنتی آچق بولورسن هرکه از داینا وصیت را بجای در دو عالم رحمتش بخشند
خدای را محصول بیت هرکه که بو ذکر اولنان وصیتی یرینه کتوراگی مالکده الله تعالی
اکا رحمت بخشش بعض نسخه‌ده رحمت یرینه راحت واقع اولدی در پناه بود
وصیت را بجای دور ماند بی شکی او از خدای محصول بیت اگر بو وصیتی
یرینه کتورمیه سکنز الله‌دن ایراق قالور یعنی رحمت الله‌دن بعید اولورلر الهی
رحم کن بر ما همه عفو کن جمله گناه ما همه محصول بیت یا الله بزم جمیعمزه رحمت ایله
بزم جمیعا گناهمزی عفو ایله عاجزیم و جز ما کرده بسی نیست ما را غیر تو دیگر
کسی کرده کرده ایم تقدیر بنده نفس متکلم مع الغیر در محصول بیت عاجزز
چوق گناهلر ایلمشز آخی بزم سندن غیری کمسه‌مز یوقدر گر بخوانی ور برانی بنده
ایم هر چه حکم تست از ان خرسنده ایم محصول بیت اگر قنکه دعوت ایدرسک
و اگر قوغسک بنده‌ایز بی لسنه قادر دگز هر نه که سنک حکمکدر اندن راضی
یوز رحمت حق باد بر روح کسی کین نصایح را بخواند او بسی محصول بیت
حق تعالی حضرتلرینک رحمتی اول کمسنه‌نک روحنه اولسونکه بو نصیحتلری چوق اوقویه

انشای ابو سعید افندی سلمه الله تعالی

شارح صاحب هنرای هوشمند اهل عرفان طبعکی ایتدی پسند پند عطار ایدوب

برزیب وفر پادشاهه لایق اولدی بو اثر • براثر درداور ایچون •
حضرت سلطان محمد خان ایچون • لطفلر ایده اکا نظر • اولدی بو شرح لطف معتبر
حقا شرح جمیل دلپسند • سر بسر مضمونی انک نصیحت و پند • طبعکی تحریک ایدوب
اولمش سبب • اهل پرور بر وجود پر ادب • ضابط با سعادت اعتبار • احمد اغا
صاحب عز و وقار • قدر و حرمتله اولسه معتبر • معرفت اهلن بلورلر تحسین نظر
ایلمشدر بابنده جوشش خردمش • گوهرک قدرین بلور گوهر فروش • بذل مجهود ایدوب
اقدام ایلدک • فضلک اثاری اولوب انده پدید • نام نامیسیله تو دکل انکله مفید
شرح موجز مختصر الحق مفید • کم گورر انده اولورلر مستفید • حشره دک بو شرح اول
عنوان ایلیه • نام پاکی حضرت سلطان ایله • باعث تالیف اولان ذرشاه ده
جانب انمای براحسان نوده • ذکر بالخیر اولورلر بو سبب • اولدی بر تالیف خوب منتخب
ای هنربر در معارفکا ایسان • مخلصک عبدی گهر وزانیسان • وزن طبعک دای
سحر صنیع جمیل • اولدی مقبول و مسلم بی عدیل • بر گوزل ادی بولوب طرح ایلدک
بند عطاری گوزل شرح ایلدک • اهل عرفان ایته تدقیق نظر • شرح شمعی دیر بوندن
برتر طوتر • دیگر اولمش بوندن بنجه فایده • هر بیری بر سود در بر فایده • ای هنر
مند جهان اعتبار • بولسه دی دوش روا گر اشتهار • جزده ایتدک جلی اسماعی
نظر • طرز و طوری جمله خوب و معتبر • سز بو حسن ایله تزیین ایلدک • مشکلاتن
حل و تبیین ایلدک • ایلیوب انظامنی کشف و بیان • ایلدک اجمال تفصیل و عیان
شاه عالم لطف ایله اتسین نظر • التفات داور دوره دکر • بنجه یوزدن اولسون تحسینه
آفرین و صد هزاران آفرین • معرفت قدرین بیلن اهل هنر • بر هنرمنده ایدر لا نظر
بویله در آب سلاطین جهان • دودمان دولت عثمانیان • ایلیوب دروازه احسانی باز
بر قولین لطف ایله ایتسه فراز • شهریار عالم اول عالی نیاز • بنده سینه اعتبار
ایتسه نوار • دولت عز تیله اولسون سرمند • ایلسون بو شرح مقبولی
پسند • شارحک قدرین بلند ایتسه روا • التفاته لایق الحق سزا
لطف احسان سزا ایتسه قرین • بهره مند اتسین اول سلطان گزین • خامه

یار مبار

بازستین دائما عنوانی • لطف و احسان ایله عز و شان • ایله انما زود عا همامید ز
غنچه یول اچامکی آبای در • بنده سینه کل کبی اتسین نظر • جزم و خوان اولا اول ورد تر •
قبل سعید اوار دوره دعا
مهر انوار عالمه صالسین ضیا

قد تم هذه النسخة الشريفة عزيز العبد الضعيف النحيف غفر الله له ولهما ولجميع المؤمنين
في يوم عشر من الشوال في سنة تسع وتسعين والف في بلدة قسطنطينية
تمت